شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
11
جۈمە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزدىن كېچىگىچە ھاۋا بۇلۇتلۇق بولىدۇ، كېيىن ئېچىلىدۇ، تېمپېراتۇرا℃ 17 - ℃ 28 بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدا ئىقتىسادچىللىقنى قاتتىق يولغا قويۇش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى چەكلەش توغرىسىدىكى بىر نەچچە بەلگىلىمىسى

(1997 - يىل 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى)

جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ئېسىل ئەنئەنە ۋە ئىستىلدا چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇش پارتىيە، ھۆكۈمەت بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ قان بىلەن گۆشتەك ئالاقىسىنى كۈچەيتىش، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشى ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەن ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ئىقتىسادچىللىقنى قاتتىق يولغا قويۇشى، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇشىنى كۆپ قېتىم تەكىتلىدى ۋە بۇ ھەقتە بىر قاتار بەلگىلىمىلەرنى چىقاردى. ئومۇمەن ئېيتقاندا بۇ بەلگىلىمىلەر ياخشى ئىجرا قىلىندى. لېكىن سۆلەتۋازلىق، ھەشەمەتچىلىك، ھۆكۈمەت پۇلىنى بۇزۇپ - چېچىش قاتارلىق ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىق ئەھۋاللىرى ھېلىھەم ساقلانماقتا، بەزى جايلار، تارماقلار ۋە ئورۇنلاردا يامراپ كېتىۋاتىدۇ. جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇشتەك ياخشى كەيپىياتنى تۇرغۇزۇش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى يەنىمۇ توسۇش ئۈچۈن پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن تۆۋەندىكى بەلگىلىمىلەرنى قايتا تەكىتلەشنى قارار قىلدى ۋە

تەكشۈرگەندىن كېيىن ئەھۋالغا قاراپ بىر تەرەپ قىلىنىدۇ، ئىش باشلىنىپ بولغانلىرىنى چوقۇم بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش ئۆلچىمى بويىچە سېلىش كېرەك.

پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى يېڭىدىن سالغان بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى كۆرسەتكۈچىگە يەتكەن ئىشخانا بىنالىرىنى ئىشلەتكەندىن كېيىن كۆلىمى ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتكەن كونا ئىشخانا بىناسىنى تەكشۈرۈپ ئىشلىتىشكە ۋاقتىدا ئۆتكۈزۈپ بېرىشى كېرەك.

2. ھەر خىل يىغىنلار قاتتىق تىزگىنلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى يىغىن ئېچىشتا ئەمەلىيەتچىل، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل، ئۈنۈملۈك بولۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ھەم ئېنىق نىشانى، ھەم ئەھمىيەتلىك مەزمۇنى بولمىغان يىغىنلارنى ياكى ئاچسىمۇ بولىدىغان، ئاچمىسىمۇ بولىدىغان يىغىنلارنى بىردەك ئاچماسلىقى كېرەك. ھەقىقەتەن زۆرۈر بولغان يىغىنلارنىڭ سانى، يىغىن ۋاقتى ۋە يىغىنغا قاتنىشىدىغانلارنىڭ سانىنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. ھەر خىل خاتىرىلەش يىغىنى، مۇھاكىمە يىغىنى، تەقدىرلەش يىغىنى، ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى قاتارلىق يىغىنلارنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. يىغىنلارنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، ئاچقان

ئاپتونوم رايون ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتكوم شۇجىلىرى يىغىنى ئېچىپ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش خىزمىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك

زەربە بېرىش سالمىقىنى زورايتىپ جەمئىيەت ئامانلىقىنى تەرتىپكە سېلىش ۋە تۈزەش كېرەك

يىغىندا ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت سۆز قىلدى، يىغىنغا ھامىدىن نىياز، جانابىل، قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاڭ ۋېنيۇ، جۇشيېتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، جۇيۈگشۈن، ۋاڭ چۈەنيۇ، جىن يۈنخۇي، لى فېڭزى، جاڭ يۈنچۈەن، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، خۇجيايەن قاتارلىقلار قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن يەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ۋىلايەتلىك، ئوبلاستلىق، شەھەرلىك پارتكوم شۇجىلىرى يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ كېيىنكى باسقۇچلۇق مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش خىزمىتىنى مۇزاكىرە قىلىپ ئورۇنلاشتۇردى. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىدىن ۋەزىيەتنى توغرا ئىگىلەپ، سالماقنى زورايتىپ، تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش خىزمىتىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىندا مۇنۇلار تەكىتلەندى: ئاممىنى ئويۇشتۇرۇش، تەربىيىلەش، سەپەرۋەر قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، ئىدىيىنى يەنىمۇ بىرلىككە كەلتۈرۈش، زەربە بېرىش سالمىقىنى زورايتىش كېرەك. «قاتتىق زەربە بېرىش» ھەرىكىتىنى داغدۇغىلىق، سالماقلىق قانات يايدۇرۇپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ بۇزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرى ۋە باشقا ئېغىر جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قانۇن بويىچە قاتتىق زەربە بېرىش، مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە جىنايەتچىلەرنىڭ تاناۋىنى قەتئىي تارتىش كېرەك. دىنىي ئىشلارغا بولغان باشقۇرۇشنى قانۇن بويىچە كۈچەيتىش، قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرنى چەكلەش كېرەك. جەمئىيەت ئامانلىقىدىكى قىيىن نۇقتا، قالايمىقان نۇقتىلارنى تەرتىپكە سېلىش، ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەشكە دائىر تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنىڭ كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

يىغىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئىككى ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ بىۋاستە رەھبەرلىكى ۋە مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرىنىڭ كۆڭۈل قويۇپ تەشكىللىشى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت، ناھىيە، يېزىلاردىن 17 مىڭدىن ئارتۇق كادىر ئاجرىتىلىپ، 2600 دىن ئارتۇق ئارىلاشما خىزمەت دۈيى ۋە گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، بەزى مۇھىم نۇقتىلىق يېزىلار ۋە بىر قىسىم مەھەللىلەرگە، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ۋە بىڭتۇەننىڭ بىر قىسىم دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانلىرىغا ئەۋەتىلدى. خىزمەت ...لىرى ۋە سىياسىي - قانۇن سېپىدىكى كادىر - ساقچىلارنىڭ تىرىشىپ

تۈزەش خىزمىتى كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ نۇقتىلىق تەرتىپكە سېلىش، تۈزەشنىڭ 1- باسقۇچىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈرگەندىن كېيىن مۇنداق دېدى: بىز ھازىر دۈشمەن ئەھۋالىنىڭ يەنىلا ئىنتايىن جىددىي ئىكەنلىكىنى، بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكىنى سەگەكلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەك. مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش، تۈزەش ۋەزىپىسى ھېلىھەم ئىنتايىن مۇشكۈل. دۈشمەن ئالدىدا ھەرگىز بىخوتلۇق قىلماسلىقىمىز، خىزمەتنى ھەرگىز بوشاشتۇرۇپ قويماسلىقىمىز كېرەك. ئۇ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا زور كۈچ سەرپ قىلىپ ئاممىنى سەپەرۋەر قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىز كېرەك. 2- باسقۇچلۇق خىزمەت جەريانىدا ئاممىغا تەشۋىق قىلىش، تەربىيىلەش، سەپەرۋەر قىلىش خىزمىتىنى مۇھىم نۇقتا قىلىشىمىز كېرەك. شىاڭگاڭنىڭ غەلىبىلىك ھالدا ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كەلگەنلىكىدىن ئىبارەت پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ كۈچلۈك تەشۋىقات ھۇجۇمى قوزغاپ، شىاڭگاڭنىڭ ئوڭۇشلۇق ھالدا ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كېلىنگەنلىكىدىكى ئوبيېكتىپ سەۋەبلەرنى ئىجابىي جەھەتتىن تەشۋىق قىلىپ، بولۇپمۇ قۇدرەتلىك خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ شىاڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈشنى قانداق قىلىپ ئوڭۇشلۇق ئەسلىگە كەلتۈرۈپ ۋەتەننىڭ بىرلىكى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىنى قوغدىغانلىقىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرگەن جانلىق رېئاللىقنى جانلىق دەرسلىك قىلىپ خەلق ئاممىسىنى تەربىيىلىشىمىز كېرەك. دۈشمەنلەرنىڭ ئاممىنى بوزەك قىلغان، ئاممىنى كولدۇرلاتقان جىنايى سۇيىقەستىنى ۋە رەزىل ئەپت - بەشىرىسىنى ئورغۇن پاكىتلار ئارقىلىق تولۇق ئېچىپ تاشلىشىمىز؛ زوراۋان، تېررورچى جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش كۆرگەزمىسى ئېچىشقا بىرلەشتۈرۈپ، دۈشمەنلەرنىڭ جىنايى ھەرىكەتلىرىنى يەنىمۇ ئېچىپ تاشلىشىمىز كېرەك. بىۋاستە تەشۋىقات- تەربىيە ئارقىلىق دۈشمەنلەرنىڭ

گوۋۇيۈەن تۆۋەندىكى بەلگىلىمىلەرنى قايتا تەكىتلەشنى قارار قىلدى ۋە تۈزۈپ چىقتى:

1. يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ۋە بېزەش قاتتىق تىزگىنلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ھازىرقى ئىشخانا بىنالىرى بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى كۆرسەتكۈچكە يەتكەن بولسا، ئۆزگەرتىپ، كېڭەيتىپ سېلىشقا، يېڭىدىن ئىشخانا سېلىشقا ياكى سېتىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ. ھازىرقى ئىشخانا بىنالىرى بەلگىلەنگەن قۇرۇلۇش كۆلىمى كۆرسەتكۈچكە يەتمىگەن بولسا 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۈچ يىل ئىچىدە پرىنسىپ جەھەتتىن يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىشقا ياكى سېتىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ؛ ئۆيلىرى خەۋپلىك بولۇپ قېلىش ياكى يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن ئاپپاراتلارنىڭ ئىش بېجىرىشكە ئۆي لازىم بولۇپ قېلىش قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ھەقىقەتەن يېڭى ئىشخانا بىناسى سېلىش ياكى سېتىۋېلىشقا توغرا كەلسە گوۋۇيۈەن تارقاتقان «بىنا، زال، ساراي، مېھمانخانا سېلىشنى باشقۇرۇشقا دائىر ۋاقىتلىق نىزام» دىكى بەلگىلىمە - تەرتىپلەر بويىچە يوللاپ تەستىقلىتىش كېرەك. تەستىق ئارقىلىق يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ياكى سېتىۋېلىشتا بەلگىلەنگەن ئۆلچەمنى قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك، يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىش ياكى سېتىۋېلىشتا قەرز پۇل ئېلىشقا ياكى باشقا مەبلەغنى يۆتكەپ ئىشلىتىشكە يول قويۇلمايدۇ. نامرات رايونلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىشىغا ياكى سېتىۋېلىشىغا بىردەك يول قويۇلمايدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ كەسپىي بىنا سېلىش قاتارلىق ناملار بىلەن يېڭىدىن ئىشخانا بىناسى سېلىشقا يول قويۇلمايدۇ. ھازىرقى ئىشخانا بىنالىرىنى نورمال رېمونت قىلغاندىن سىرت 1997 - يىلدىن باشلاپ ئۈچ يىلغىچە بېزەشكە يول قويۇلمايدۇ، نورمال رېمونت قىلىشتا ئەسلىدىكى بېزەش ئۆلچىمىنى ئۆستۈرۈۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

مەزكۇر بەلگىلىمە ئېلان قىلىنىشتىن ئىلگىرى بېكىتىلگەن لېكىن ئىش باشلانمىغان ئىشخانا بىناسى قۇرۇلۇشى بىردەك ۋاقىتىنچە توختىتىلىدۇ. قايتا

مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ئاچقان ھەر خىل يىغىنلاردا سوۋغات ۋە خاتىرە بۇيۇمى تەقدىم قىلىشقا، يۇقىرى ئىستېمالىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇشقا، يىغىن ئېچىش نامى بىلەن سەيلە - ساياھەت قىلىشقا، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارغا يىغىن خىراجىتىنى چېتىشقا يول قويۇلمايدۇ. يىغىننى ئۆز يېرىدە ئېچىشنى، تېلېفون يىغىنى ئېچىشنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك. ئومۇمىي يىغىن خىراجىتى خام چوت سوممىسىنى ھۆددىگە بېرىش تۈزۈمىنى پەيدىنپەي ئورنىتىش ۋە يولغا قويۇش كېرەك. 1997 - يىلى ئەمەلىي يىغىن خىراجىتى چىقىمىنى ئۆتكەن يىلدىكىدىن ئاز دېگەندىمۇ % 10 ئازايتىش كېرەك. يىغىن توغرىسىدىكى خەۋەرلەرنى ئازايتىش كېرەك.

3. ھەر خىل تەبرىكلەش پائالىيەتلىرى قاتتىق تىزگىنلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ يۇقىرىغا تەستىقلىتىپ پەۋقۇلئاددە زور ئەھمىيەتلىك تەبرىكلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزگەندىن سىرت، باشقا تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزۈشكە بىردەك يول قويۇلمايدۇ. ئومۇمەن مەملىكەت خاراكتېرلىك تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆتكۈزۈشتە ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئىشخانىسى ياكى گوۋۇيۈەن ئىشخانىسىغا تەستىقلىتىش كېرەك. زۆرۈر تېپىلغاندا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ياكى گوۋۇيۈەنگە تەستىقلىتىش كېرەك، يەرلىك تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىنى ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك پارتكوملار ياكى ھۆكۈمەتلەرگە تەستىقلىتىش، زۆرۈر تېپىلغاندا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەنگە تەستىقلىتىش كېرەك. تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇش پرىنسىپى بويىچە تەبرىكلەش پائالىيىتىنىڭ كۆلىمى ۋە چىقىمىنى قاتتىق تىزگىنلەش كېرەك. تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىدە كەلمە سوۋغات ۋە قىممەتلىك خاتىرە بۇيۇمى تارقىتىشقا، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارغا ھەر خىل خىراجەتلەرنى چېتىشقا يول قويۇلمايدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

لىرى ۋەسسىياسىي - قانۇن سېپىدىكى كادىر - ساقچىلارنىڭ تىرىشچانلىقى ئارقىلىق تەشۋىقات - تەربىيە كەڭ كۆلەمدە قانات يايدۇرۇلدى. تەكشۈرۈش، ئەھۋال ئىگىلەش خىزمىتى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى، ئامما دەسلەپكى قەدەمدە قوزغىتىلدى، زوراۋان، تېررورچى جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىش كۈرىشى زور نەتىجىگە ئېرىشتى، بەزى جايلاردا مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەر ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىلدى. دېمەك، مەركەزلىك تەرتىپكە سېلىش، تاشلىنىشمىز كېرەك. يېۋاستە تەشۋىقات - تەربىيە ئارقىلىق دۈشمەنلەرنىڭ بۇزغۇنچىلىقىنى، ئۆتكۈزگەن جىنايى ھەرىكەتلىرىنى ئاممىغا سۆزلەپ، ئاممىنى بۆلگۈنچىلىك بىلەن بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك سىياسىي كۈرەش ئىكەنلىكىنى، مۇرەسسە قىلىشقا ئىمكانىيەت يوقلۇقىنى، دۈشمەنلەرگە ھېچقانداق خام خىيالدا بولۇشقا بولمايدىغانلىقىنى كۆرۈۋېلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشىمىز كېرەك.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

يۈسۈپ يارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئالدى. 6- ئاينىڭ 30 - كۈنى بۇ بوۋاي خۇشاللىقىدىن مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: كەنتتىكى پارتىيە ئەزالىرى ماڭا يەر تېرىشنى ئۆگەتتى، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىيدىغان بولدۇم.

يۈسۈپ يارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ئەسلىدە چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى، ئۇتلاق يېتىشمىگەنلىكتىن، ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق كىرىمى 400 يۈەنگىمۇ يەتمەيتتى. بۇ يىل 2- ئايدا ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر قۇمۇل شەھىرى تەرىپىدىن دېھقانچىلىق رايونلىرىغا كۆچۈرۈلىدىغان 200 نامرات چارۋىچى قاتارىدا پالۋانتۇر كەنتىگە ئورۇنلىشىدۇ ھەم 19 مو مۇنبەت يەرگە ئېرىشىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئائىلىسىدە ھېچكىم يەر تېرىشنى بىلمەيتتى، كەنتتىكى پارتىيە ئەزالىرى ئۇنىڭغا ئۇغۇتلاش، پەرۋىش قىلىش تېخنىكىسىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۆگەتتى. ھازىر يۈسۈپ يارنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر بۇغداي تېرىشنى ئۆگىنىۋالدى. ئۇلارنىڭ كېۋەز، قوغۇن، تاۋۇز ۋە كۆكتات قاتارلىق زىرائەتلىرىمۇ ئوخشىدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز سۈي خې فوتوسى

ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتى مۇۋەپپەقىيەتلىرى كۆرگەزمىسى ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىنىساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ 3-نۆۋەتلىك مەدەنىيەت - سەنئەت بايرىمىنىڭ مۇھىم مەزمۇنلىرىدىن بىرى بولغان ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتى مۇۋەپپەقىيەتلىرى كۆرگەزمىسى 7-ئاينىڭ 9-كۈنىدىن باشلاپ ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى.

بۇ كۆرگەزمىنى ئاپتونوم رايونلۇق سەنئەت تەتقىقات ئورنى ئۇيۇشتۇرغان بولۇپ، مۇقام چالغۇ ئەسۋابلىرى، مۇقامچىلارنىڭ پائالىيەتلىرى گەۋدىلەندۈرۈلگەن فوتو سۈرەت ۋە رەسىملەر، ئۇيغۇر مۇقاملىرى مەدھىيىلەنگەن ھۆسنخەت ئەسەرلىرىدىن بولۇپ يۈزگە يېقىن ماددىي بۇيۇم ۋە ئەسەرلەر كۆرگەزمىگە قويۇلدى.

جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى جوۋېيشى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى پاشا ئىشان كۆرگەزمىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا لېنتا كەستى.

مىجىت ناسىر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالىتەن سۆز قىلىپ يولداش جوۋېيشىنىڭ ئالاھىدە كېلىپ بۇ كۆرگەزمىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمغا قاتناشقانلىقىنى قىزغىن قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان زور تەرەققىياتقا ئېرىشتى. بولۇپمۇ مۇقام تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى خادىملارنىڭ تىرىشىشى بىلەن ئۇيغۇر مۇقاملىرى رەتلىنىپ، توپلىنىپ، لېنتىغا ئېلىنىپ، مۇكەممەل بىر سىستېمىغا ئايلاندى، دۇنياغا يۈزلىنىپ، دۆلىتىمىز ئۈچۈن شان - شەرەپ كەلتۈردى. جوۋېيشى مۇنداق دېدى: ئۇيغۇر مۇقاملىرى ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنىڭ جەۋھىرى. ھەر مىللەت خەلقى ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ. تارىخ شۇنى ئىسپاتلىدىكى، پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە ھەر مىللەت ئەدەبىيات - سەنئەت خىزمەتچىلىرى ئورتاق تىرىشسىلا ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئەنئەنىۋى ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىغا ئىجادىي ۋارىسلىق قىلغىلى ۋە ئۇنى تېخىمۇ راۋاجلاندۇرغىلى بولىدۇ.

كۆرگەزمىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا شىنجاڭ مۇقام ئانسامبىلىنىڭ ئارتىسلىرى مۇقام ناخشا، مۇزىكىلىرىنى ئورۇندىدى.

قىزىلسۇ ئوبلاستىدا «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» چىڭ تۇتۇلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى تەۋەسىدىكى ئاپەتلەرنىڭ دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا كەلتۈرگەن زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈش ئۈچۈن ھەر ساھەدىكى كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى چىڭ تۇتتى.

بۇنىڭ بىلەن 6 - ئاينىڭ 16 - كۈنىگىچە ئوبلاست بويىچە 70 مىڭ مودىن ئارتۇق يەردىكى بۇغداي ئورۇلۇپ خامانلاشتۇرۇلدى. 20 مىڭ مودىن ئارتۇق يەرگە قوناق تېرىلدى. 86 مىڭ مو يەردىكى كېۋەز 3-قېتىم كولتىۋاتسىيە قىلىنىپ بولدى. بولۇپمۇ كېۋەز پەرۋىشىدە غوزا قۇرتى زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىش چىڭ تۇتۇلۇپ پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا پۇختا ئاساس يارىتىلدى.

پېچان ناھىيىسىدە «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سېيىتنىياز سايىم خەۋەر قىلىدۇ: رەھبەرلىك ئەھمىيەت بەرگەنلىكى، ئورۇنلاشتۇرۇش ۋاقتىدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پېچان ناھىيىسىدە «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» تېز، سۈپەتلىك، ئۈنۈملۈك ئىشلەنمەكتە.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىرى «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» نىڭ تېز، سۈپەتلىك، ئۈنۈملۈك ئىشلىنىشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ خىزمەتلەرنى ماسلاشتۇرۇپ تۇردى، مەخسۇس يىغىن ئېچىپ «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى پۇختا ئورۇنلاشتۇردى، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى يولۇققان قىيىنچىلىق ۋە مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى. نەتىجىدە 6-ئاينىڭ 20-كۈنىگە قەدەر ناھىيە بويىچە 60 مىڭ 340 مو يەردىكى بۇغداينىڭ 23 مىڭ 700 موسى ئورۇلۇپ، خامانغا توشۇلدى، 1470 مو ئېگىز ئورنىغا كەنجى قوناق تېرىلدى. نۆۋەتتە بۇ ناھىيىدىكى دېھقانلار ئېگىز تېرىلغۇسى ۋەزىپىسىنى ۋاقتىدا، سۈپەتلىك تاماملاش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

قىزىلسۇ ئوبلاستىدا قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش، پايدىلىنىش ئۈنۈمى ياخشى بولماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: يەر مەيدانىنىڭ % 90 نى تاغ، جىرالار ئىگىلىگەن قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدا بۇلتۇر قېزىلما بايلىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 36 مىليون 687 مىڭ 200 يۈەنگە يېتىپ، ئوبلاستنىڭ سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىدە ئىگىلىگەن نىسبىتى % 24 بولدى. بۇ، ئوبلاستنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش، پايدىلىنىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشكەنلىكىنىڭ نەتىجىسى.

ئالتۇن، مىس، تۆمۈر، كۆمۈر، قوغۇشۇن، ھاك تېشى قاتارلىق 55 خىل قېزىلما بايلىق مەنبەسىگە ئىگە بۇ ئوبلاست ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈشتە قېزىلما بايلىقلارنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشنى چىڭ تۇتتى، «ئالتۇن، مىسنى قوزغاتقۇچ قىلىش، كۆمۈرچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش، بىناكارلىق قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى سانائىتىنى كۈچەيتىش» تىن ئىبارەت تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسىنى تۇزۇپ يولغا قويۇپ، گېئولوگىيىلىك قىدىرىپ تەكشۈرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. قىدىرىپ تەكشۈرۈش ۋە ئېچىپ پايدىلىنىشتا دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئالاقىدار ئورۇنلار بىلەن تېخنىكا ھەمكارلىقى ئورنىتىپ، بىرلىشىپ ئېچىش ۋە ئورتاق پايدىلىنىشنى يولغا قويدى. يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان دۆلەت ئىچىدىكى گېئولوگىيە، رەڭلىك مېتال، مېتاللورگىيە، ئالتۇنچىلىق ساھەسى ۋە دۆلەت دەرىجىلىك پەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرىدىن 12 گېئولوگىيە ئەترىتىنى قېزىلما بايلىقلارنى قىدىرىپ تەكشۈرۈشكە تەكلىپ قىلدى، جەمئىي 7 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ، گېئولوگىيىلىك قىدىرىپ تەكشۈرۈش تۈرىدىن 30 نى تاماملىدى. 4 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىنغان ساۋيار دى ئالتۇن كېنىنىڭ ئالدىن قېزىلىدىغان بۆلەكتىكى ئالتۇن رودىسىنىڭ زاپاس مىقدارى، دەرىجىسى ئايرىلىپ بولدى. نەتىجىدە ئوبلاست بويىچە ئەمەلىي تېپىلغان رەڭلىك مېتال، رەڭسىز مېتال، يېقىلغۇ ۋە قىممەتلىك يۇقىرى قېزىلما بايلىق نۇقتىسى 117 گە، ئېچىلىشقا باشلىغان قېزىلما بايلىق تۈرى 13 خىلغا، بۇنىڭدىن پايدىلىنىش ئۈچۈن قۇرۇلغان دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەر ئىگىلىكىدىكى كان-كارخانا 62 گە يېتىپ، ئوبلاست ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشتە تۈۋرۈك كەسىپ بولۇپ قالدى.

قۇمۇل ساقا دېھقانچىلىق مەيدانى «مەملىكەت بويىچە كۆكەرتىش خىزمىتىدىكى 400 ئورۇننىڭ بىرى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: بىڭتۇەن قۇمۇل دېھقانچىلىق مەيدانلىرى باشقۇرۇش ئىدارىسى ساقا دېھقانچىلىق مەيدانى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان كۆچەت تىكىپ، ئورمان بىنا قىلىش، قۇم - بورانني تىزگىنلەش كۈرىشىگە پائال ئاتلىنىپ، مەيداننىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتىنى ياخشىلاش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلىگەنلىكتىن، يېقىندا «مەملىكەت بويىچە كۆكەرتىش خىزمىتىدىكى 400 ئورۇننىڭ بىرى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

ساقا دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ تۆت ئەتراپى قۇم دۆۋىلىرى بىلەن ئورالغان، تەبىئىي شارائىتى ناچار، مەيدان ھەر يىلى دېگۈدەك قۇم-بوران، قۇرغاقچىلىقنىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچراپ تۇراتتى. 70-يىللاردا بۇ مەيدان ئورمان بىنا قىلىپ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، سالا ئېتىزلارنى ئورمان بىلەن تورلاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىگەنلىكتىن، مەملىكەت بويىچە ئورمان بىنا قىلىشتا ئىلغار مەيدان بولغانىدى. لېكىن ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن كېيىنكى يىللاردا ئورمانچىلىق چىڭ تۇتۇلمىغانلىقتىن، ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇق بۇزۇلدى، يەرلەر قۇملىشىپ، ئاسان قۇرغاقچىلىق يۈز بېرىدىغان بولۇپ قالدى، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى زور تەسىرگە ئۇچرىدى. مەيدان پارتكومى مەيدان قىياپىتىنى تېزدىن ئۆزگەرتىپ، بازار ئىگىلىكى شارائىتىغا ماسلاشتۇرۇش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى، مەيداننىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتىنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتتى. ھەر يىلى 8000 ـ 7000 ئىشچى-خىزمەتچىنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، قاقاسلىقلارغا كۆچەت تىكتى، مۇداپىئە ئورمان بەلبېغى، زور كۆلەملىك مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى. ئۆتكەن يىلى مالىيىدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان ئەھۋال ئاستىدىمۇ 2 مىليون 120 مىڭ يۈەن چىقىرىپ، 3500 مو يەرگە كۆچەت تىكىپ، پىلانىنى % 29.6 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى، 2210 مو باغ بىنا قىلدى. ئۇلار بۇ ئىشنى ئۇدا بەش يىل داۋاملاشتۇرۇپ، 10 مىڭ مولۇق ئۈزۈمزارلىق، 10 مىڭ مولۇق مېۋىلىك باغ بىنا قىلدى. ئۇلار يەنە ئورمان بىنا قىلىش بىلەن ئورمانلارنى ئاسراشنى تەڭ ئورۇنغا قويۇپ، قاتلامۇ قاتلام توختام ئىمزالاپ، كۆچەتلەرنىڭ تۇتۇش نىسبىتىنى % 89 كە يەتكۈزدى. ھازىر مەيدان بويىچە ئومۇمىي ئورمان كۆلىمى 37 مىڭ موغا، دېھقانچىلىق رايونلىرىنىڭ ئورمان بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى % 18 كە يېتىپ، دېھقانچىلىقنىڭ ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشىغا پۇختا ئاساس يارىتىلدى. ھازىر بۇ مەيداننىڭ يىللىق ئورمانچىلىق كىرىمى 1 مىليون يۈەنگە، باغۋەنچىلىك كىرىمى 15 مىليون يۈەنگە يەتتى. ئاشلىق ۋە كېۋەزنىڭ مو بېشى ھوسۇلى ئاۋۋالقى 150 كىلوگرام ۋە بىر قانچە ئون كىلوگرامدىن ھازىرقى 400 كىلوگرامغا ۋە 100 كىلوگرامغا يەتتى.

«ئاشلىق ـ ئاساسنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالىلەر باھالاپ چىقىلدى

ئۆز خەۋىرىمىز. گېزىتىمىزنىڭ ئۇيغۇر ئىقتىسادىي خەۋەرلەر بۆلۈمى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق دېھقانچىلىق نازارىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان «ئاشلىق-ئاساسنىڭ ئاساسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى 1996-يىلى 4-ئايدىن 1997-يىلى 2-ئايغىچە داۋاملاشقانىدى. بۇ جەرياندا ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلار يازغان 200 پارچىگە يېقىن ماقالە گېزىتىمىزدە ئېلان قىلىندى. باھالاش ھەيئىتىنىڭ ئەتراپلىق سېلىشتۇرۇپ باھالىشى ئارقىسىدا مۇھەممەت ھەسەن يازغان «پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، خىزمەتنى پۇختا ئىشلەپ، دېھقانچىلىقنى يۇقىرى ھوسۇللۇق، يۇقىرى ئۈنۈملۈك بولۇش يۆنىلىشى بويىچە تەرەققىي قىلدۇرايلى» دېگەن ماقالە ئالاھىدە دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ مۇھەممەت سېيىتنىياز يازغان «يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسى پىچان دېھقانلىرىنىڭ ئاتۇش خەلقى قوزغالدى، سالاتلادا ‹جەڭ› قىلدى»، غەيرەت ئۆمەر، مېھرىگۈل تۇردى يازغان «مۆلجەرتاغ باغرىدىكى كۆرۈنۈشلەر» دېگەن ماقالە 2-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ مەۋلان سابىت يازغان «مەكىت دېھقانلىرى قانداق قىلىپ كېۋەزنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشتا يېڭى رېكورت ياراتتى؟»، جېلىل ھوشۇر يازغان «توغراقلىقتا قانات چىقارغان ‹بۈركۈت›»، ئۆمەرجان مۇھەممەت يازغان «بايىنغولىن ئوبلاستى ‹مول ھوسۇل پىلانى› نى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، زور نەتىجىلەرگە ئېرىشتى»، ساتتار رېقىپ يازغان «ئىسلاھاتنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكنى پۇختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش»، يالقۇنجان قۇربان يازغان «پەن - تېخنىكىنىڭ خاسىيىتى» دېگەن

ئۈلۈغچات ناھىيىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ قىزىللۇۋى سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش پونكىتىدىكى ئەكبەر نەسىردىن خىزمەتكە قاتناشقان ئون نەچچە يىلدىن بۇيان، كونا ئۈلۈغچات، تويۇن يېزىلىرى ۋە تورغات چېگرا ئېغىزى قاتارلىق ئورۇنلاردا ئىشلەش جەريانىدا قىرغىزلارنى سودا-سېتىق بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭ بېيىش سۈرئىتىنى تېزلەتتى. شۇڭا ئۇ ئىدارە تەرىپىدىن كۆپ قېتىم «ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوڭدىن 1-كىشى) خىزمەتدىشى بىلەن بازارنىڭ كېيىنكى يېرىم يىللىق ئىشلىرى توغرىسىدا پىكىرلەشمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز زەينۇللا ھاشىم فوتوسى

شىخەنزە يولۇچى توشۇش مەركىزى بېكىتى مۇلازىمەتلىق بويىچە «يولۇچىلار قەلبىدە» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھۆرمەتجان ھەبىبۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: شىخەنزە يولۇچى توشۇش مەركىزى بېكىتى ئەلا مۇلازىمەتلىق بويىچە بۇلتۇر يىل ئاخىرىدىن باشلاپ «يولۇچىلار قەلبىدە» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ بېكەتتە «يولۇچىلار قەلبىدە» پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلغاندىن بۇيان، ياخشى ئىش، ياخشى ئادەم ئارقا-ئارقىدىن مەيدانغا كەلدى. ئورگان كادىرلىرى ئاساسىي قاتلامغا چۈشۈپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەر بىلەن بىللە ئىشلىدى. بېكەتنىڭ دېجورنىي خادىمى شى فاڭچېن ئاپتوبۇس كۈتۈش زالىدا بىر ئايال يولۇچىنىڭ بالىسىنى قۇچاقلىغىنىچە غەمكە پېتىپ ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىش ئارقىلىق ئۇنىڭ يېنىدا پۇلى قالمىغاچقا شىيابېنغا قايتالمايۋاتقانلىقىنى بىلىپ، ئانا-بالا ئىككىسىگە تاماق ئېلىپ بەردى ھەمدە ئاپتوبۇسقا سېلىپ قويدى. بۇ يىل 2-ئاينىڭ 14-كۈنى بېكەتنىڭ قوغداش

قىلغىلى بولىدىغانلىقى توغرىسىدا باش قاتۇرمىغانىدى. ھازىر ئۇلار يولۇچىلارنىڭ بېلەت ئېلىش، ئاپتوبۇستا رەت تەرتىپى بويىچە ئولتۇرۇش، يۈك-تاقلارنى قاچىلاش ھەم چۈشۈرۈش ئىشلىرىغىچە ياردەملىشىپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى زور دەرىجىدە ياخشىلىدى. شۇنىڭدەك يولۇچىلارنى يېرىم يولدا تاشلىۋېتىدىغان، قاتتىق-سوغۇق قىلىدىغان، ئاپتوبۇسلار بېكەتكە كىرمەيدىغان، ئاپتوبۇستا يولدا ئادەم سالىدىغان ئەھۋاللار تۈگىتىلىپ، يولۇچى توشۇش بازىرىنىڭ تەرتىپى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى.

ئەلا مۇلازىمەتلىق ئارقىلىق بۇ بېكەتنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۇلار 1-ئايدىن 5-ئايغىچە ئومۇمىي كىرىمنى 1 مىليون 250 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، پىلاندىكىدىن 70 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ، يۇقىرىغا 42 مىڭ يۈەن پايدا تاپشۇرۇشتەك ياخشى نەتىجىنى قولغا كەلتۈردى.

ئاپتوبۇسقا سېلىپ قويدى. بۇ يىل 2-ئاينىڭ 14-كۈنى بېكەتنىڭ قوغداش خادىمى لۇشيوچۇەن ۋەزىپە ئىجرا قىلىش جەريانىدا جياڭسۇ ئۆلكىسىدىن شىخەنزىگە كېلىپ قېلىپ قايتالمايۋاتقان ئىككى بالىنى ئۇچرىتىپ، بالىلارنى تاماق، ياتاقتا ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە ئۇنىڭ ئائىلىسى بىلەن تېلېفوندا ئالاقىلىشىپ بالىلارنى ئاتا-ئانىسىغا ساق-سالامەت تاپشۇرۇپ بەردى.

شۇڭا بۇ بېكەت يولۇچىلاردىن ئورغۇنلىغان تەشەككۈرنامە ۋە لەۋھەلەرنى تاپشۇرۇپ ئالدى.

بۇ بېكەت بۇرۇن باشقۇرۇش، پۇل تېپىشقىلا ئەھمىيەت بېرىپ، قانداق قىلغاندا يولۇچىلارغا ياخشى مۇلازىملىق

...ئەتىجىنى قولغا كەلتۈردى.

كۇچا ناھىيىسىدە تەجرىبە-ساۋاقلار يەكۈنلىنىپ، تېرىش ۋاقتى چىڭ تۇتۇلغاچقا، 180 مىڭ مودىن ئارتۇق يەرگە تېرىلغان ئېگىز قونىقنىڭ تېرىلغۇ سۈپىتى ياخشى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىياز كېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: كۇچا ناھىيىسى بۇلتۇرقى تەجرىبە-ساۋاقلارنى ئوبدان يەكۈنلەپ، پەسلىنى چىڭ تۇتۇپ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، بىر تۇتاش تېرىش ئۇسۇلىنى قوللانغاچقا، 180 مىڭ 800 مو يەرگە تېرىلغان ئېگىز قونىقنىڭ تېرىلغۇ سۈپىتى ياخشى بولدى.

ئۆتكەن يىلى بۇ ناھىيىدە ئېگىز قونىقى كېچىكىپ تېرىلغانلىقتىن، ناھىيىنىڭ يىللىق ئاشلىق ھوسۇلى كەملەپ كەتكەنىدى. ناھىيە رەھبەرلىكى بۇ ساۋاققا ئاساسەن، بۇ يىل ناھىيە بويىچە 210 مىڭ مو ئېگىز قونىقى تېرىپ، ئومۇمىي ھوسۇلنى 80 مىڭ توننىدىن ئاشۇرۇشنى پىلانلىدى ۋە «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى ئورۇنلاشتۇرغاندا، ئېگىز تېرىلغۇسىنى ۋاقىت، سۈپەت ۋە تېخنىكا جەھەتتە بىر تۇتاش تېلىپ بېرىش، 6-ئاينىڭ 26-كۈنىدىن ئىلگىرى ئېگىز تېرىلغۇسىنى ئومۇميۈزلۈك تاماملاشنى بەلگىلىدى. يېزا-بازارلار ئېگىز تېرىلغۇسى پىلانىنى كەنت، مەھەللە - گۇرۇپپا ۋە ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، بۇغداي ئورۇلۇشتىن ئىلگىرى 170 مىڭ 800 مو بۇغداي ئېتىزىنى ئېگىز تېرىلغۇسى ئۈچۈن ئوسا قىلدى. بۇغداي ئومىسى باشلانغاندىن كېيىنلا ئەمگەك كۈچلىرىنى تەشكىللەپ ۋە 2167 چوڭ-كىچىك تراكتور ۋە ھەر خىل چاتما سايمانلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، يەر ئاغدۇرۇش، ئوغۇتلاش، ئورۇق سېلىش قاتارلىق مەشغۇلاتلارنى بىر تۇتاش ئېلىپ بېرىپ، 6-ئاينىڭ 22-كۈنىگىچە 180 مىڭ 800 مو ئېگىز قونىقنى تېرىپ بولدى. ناھىيىلىك دېھقانچىلىق تېخنىكا كېڭەيتىش مەركىزى ۋە يېزىلاردىكى 200 دىن ئارتۇق تېخنىك خادىم تېرىلغۇنىڭ 1-سېپىدە تۇرۇپ، تېرىلغۇغا يېتەكچىلىك قىلدى. ھازىر تېرىلغان ئېگىز قوناقلىرى تەكشى ئۈنۈپ بولدى.

خوتەن ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى توخۇلا يېزىسىدىكى نامرات كەنتكە 67 مىڭ 500 يۈەن قىممىتىدىكى تراكتور ۋە ماددىي بۇيۇم ياردەم قىلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن، گۈلزار مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايەتلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى ئىدارىسى ئۆزىنىڭ ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا ياردەم بېرىش ۋەقتىسى بولغان قاراقاش ناھىيىسىنىڭ توخۇلا يېزا باشگۇرا كەنتىگە 65 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى بىر «55» تراكتور ۋە نامرات ئائىلىلەرگە 2500 يۈەن قىممىتىدىكى ئۇن، ياغ، قەنت - گېزەك قاتارلىقلارنى ياردەم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرۈش، سىپ رىقتال مەزگىلدىكى تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇشقا مەدەت بەردى.

خېجىڭ تۆمۈر يول ئۆچاستىكىسى 1993-يىلدىن بۇ يىل 5-ئاينىڭ ئوتتۇرىغا قەدەر ئېھتىماللىققا يېقىن 105 قېتىملىق تۆمۈر يول ھادىسىسىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، تۆمۈر يول قاتنىشىنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: تۆمۈر يول ئىشچىسى كاشىلىلارنى ئوڭشىماقتا.

ئەخمەت ھېمىت فوتوسى

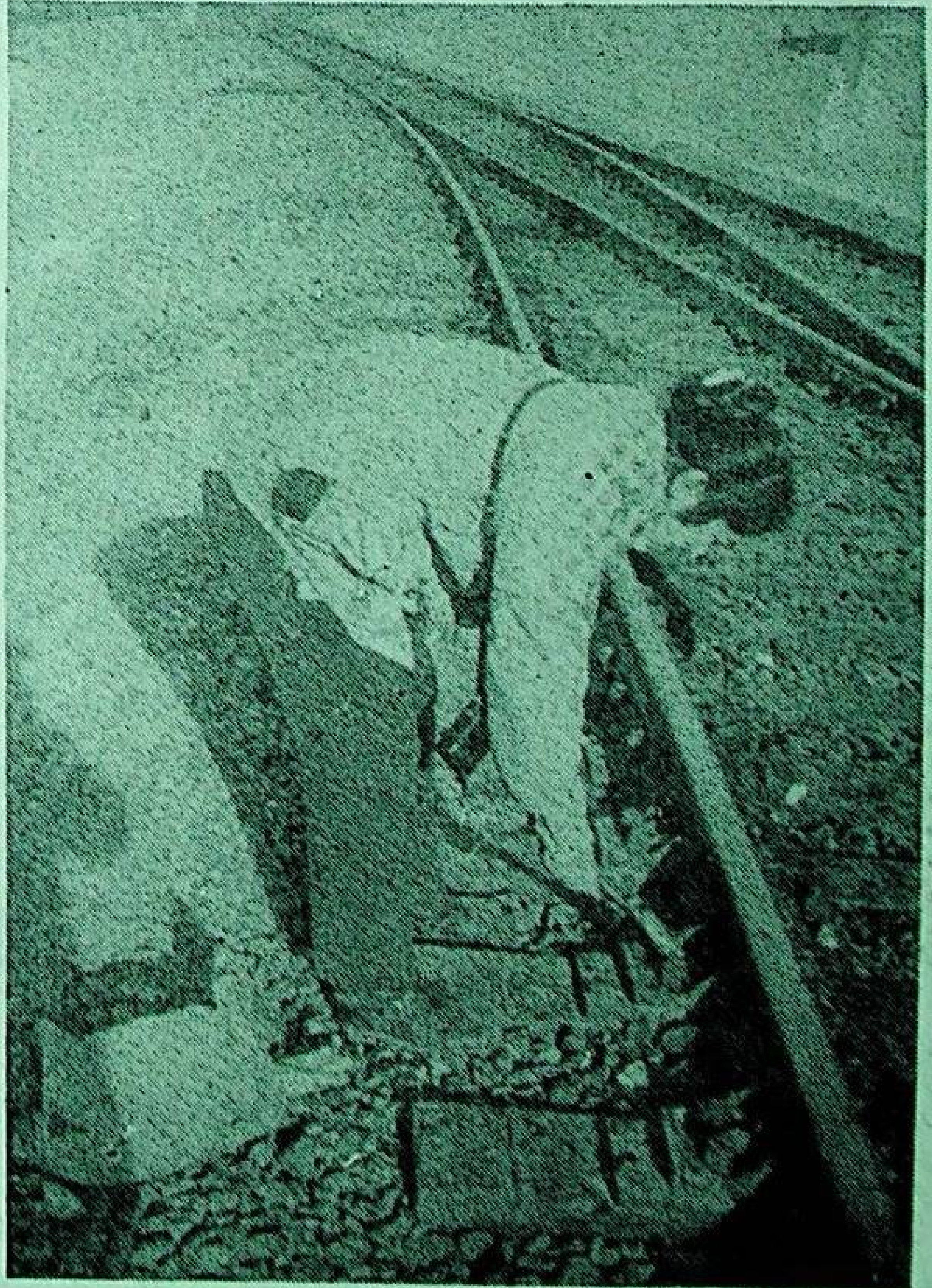

قۇمۇل شەھىرى چىمەنزار شاھى چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىنىڭ جىڭلىسى، ياش دېھقان كېرەم ئابلەت ئون يىلدىن بۇيان 2 مىليون 700 مىڭ تۈپ قۇمۇل چوڭ چىلىنى ئاساس قىلىپ مېۋىلىك كۆچەت يېتىشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى بازارنى تەمىنلەپ، مەركىزىي ئىتتىپاق كومىتېتى، دۆلەت كۆكەرتىش كومىتېتى تەرىپىدىن «ياش زەرىبدار، كۆكەرتىش ماھىرى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ كەسپداشلىرىغا چىلان ئۇلاش تېخنىكىسىنى ئۆگەتمەكتە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

بىكتوۋەن ئىلى يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېزا ئىگىلىكىگە ئاكتىپ مەدەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇختەر نۇرھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل بىكتوۋەن ئىلى يېزا ئىگىلىك بانكىسى مەبلەغ قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاپ، ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يېزا ئىگىلىك 4-شىسىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلىرىغا 69 مىليون 628 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ بېرىپ، يېزا ئىگىلىكنىڭ يۈكسىلىشىگە كۈچلۈك مەدەت بەردى.

بۇ بانكا يېزا ئىگىلىك 4-شىسىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش مەبلىغىگە بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، بۇ يىلمۇ مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈشى ئۈچۈن، يىلنىڭ بېشىدىلا مەخسۇس خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، تۇەن - مەيدانلارغا ئەۋەتىپ، ئۇلارنىڭ مەبلەغكە بولغان ئېھتىياجىنى ئالدىن ئىگىلەپ، مەبلەغ بىلەن تەمىنلەش پىلانىنى تۈزدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئامانەت پۇل توپلاش، قەرز پۇل بېرىش ۋەزىپىلىرىنى ھەر بىر ئىشچى-خىزمەتچىگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ ھەم ئۇنى ئۇلارنىڭ ئىش ھەققى ۋە مۇكاپاتى بىلەن باغلاپ، خىزمەت ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، شۇڭا بۇ بانكا 6 - ئايغىچە 81 مىليون 721 مىڭ يۈەن ئامانەت پۇل توپلاپ، يېزا ئىگىلىكىگە مەدەت بېرىش كۈچىنى تېخىمۇ ئاشۇردى، قەرەلى توشقان ۋە ئۆتۈپ كەتكەن قەرز پۇلدىن 962 مىڭ يۈەن يىغىۋېلىپ، مەبلەغ يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى ئۈنۈملۈك ھەل قىلدى، بۇ بانكا 6-ئايغىچە يېزا ئىگىلىك ئىشلىرىغا 69 مىليون 628 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، يېزا ئىگىلىك 4-شىسىنىڭ يېزا ئىگىلىكىدىن بۇ يىلمۇ مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈشكە پۇختا ئاساس يارىتىپ بەردى.

قاراقاش ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى

«يازنىڭ ئۈچ ئىشى» غا كېتەرلىك مەبلەغ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇلمىت سابىر** خەۋەر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئۆزىنىڭ مەدەتكارلىق رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋېلىشى ۋە كۈزلۈك زىرائەت پەرۋىشىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىشى ئۈچۈن، ئاساسىي قاتلاملارغا چوڭقۇر چۆكۈپ، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»غا كېتەرلىك مەبلەغ قىيىنچىلىقىنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلدى.

بۇ بانكا 6-ئاي ئىچىدە ناھىيىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتىنىڭ كۈزلۈك مايسا پەرۋىشى ئۈچۈن خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋېلىشىغا 6 مىليون يۈەن، خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋېلىشتا قىيىنچىلىقى بار دېھقان ئائىلىلىرىگە 2 مىليون 869 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، كۈزلۈك زىرائەتلەردىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى.

مۇھەممەت سېيىتنىياز يازغان «يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسى پىچان دېھقانلىرىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشتىكى قورالىغا ئايلاندى» دېگەن ماقالە 1-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل يازغان «پەن - تېخنىكىنىڭ خاسىيىتى» دېگەن ماقالە ۋە نىجات سابىتنىڭ بىر پارچە ئاخبارات سۈرىتى 3-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز زەينۇللا ھاشىم فوتوسى

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى توغرىسىدىكى ھېكايىلەر

ئابلىمىت ئابدۇللا

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى چوڭ ئائىلىسىدە

بۇ يىل 6- ئاينىڭ 5- كۈنى يەكەن ناھىيىسىنىڭ زەرەپشان تاجىك مىللىي يېزىسىدا مۇخبىرلىق قىلىۋېتىپ، يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىدىكى رەھبىرىي يولداشلاردىن بۇ يېزىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ھەممىسى ئەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولۇپ، خۇددى بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، بىرلىكتە ئالغا ئىلگىرىلەۋاتقانلىقىغا دائىر تەسىرلىك ھېكايىلەرنى ئاڭلىدىم.

ئۇلارمۇ بىز بىلەن تەڭ ئىلگىرىلىسۇن

بۇ يىل ئەتىيازلىق تېرىلغۇ تەييارلىقى جىددىي ئېلىپ بېرىلىۋاتاتتى. يەرلىك دېھقانلارنىڭ تېرىلغۇ تەييارلىقى ئۆز قەرەلىدە، ئۇڭۇشلۇق داۋام قىلىۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن سىرتتىن كېلىپ ئولتۇراقلىشىپ، يەر ئىجارە ئېلىپ دېھقانچىلىق قىلىۋاتقان خەنزۇ دېھقانلارنىڭ دېھقانچىلىققا ئىشلىتىدىغان ئۇلىقى، دېھقانچىلىق سايمانلىرى تولۇق بولمىغاچقا، تېرىلغۇ تەييارلىقى ئاقساپ قالغانىدى. بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن 3-، 4-، 5-، 6- كەنتتىكى تاجىك، ئۇيغۇر دېھقانلىرى: «كېۋەز تېرىلغۇسىنىڭ باشلىنىشىغا ئاز قالدى، ئۇلارمۇ بىز بىلەن تەڭ ماڭسۇن» دېيىشىپ، 17 ئائىلىلىك خەنزۇ دېھقانىنىڭ 390 مو يېرىنى ھەيدەپ بېرىپ، ئۇلارنى غەمدىن خالى قىلدى.

جاڭ دوختۇر، رەھمەت سىزگە

لەڭگەر 7 - كەنتتىكى خەنزۇ دېھقان جاڭ يۈپىن دېھقانچىلىق قىلغاندىن باشقا كېسەل كۆرۈش، داۋالاش ئىشلىرى بىلەنمۇ شۇغۇللىناتتى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئۇ ئىشلەپچىقىرىشنىڭ جىددىي پەيتىدە دوختۇرخانىغا بېرىپ داۋالىنىشقا ۋاقىت چىقىرالمىغان 23 تاجىك، ئۇيغۇر دېھقانىنىڭ ئادەتتىكى كېسىلىنى داۋالاپ قويدى. ۋاقتىدا داۋالىنىپ، كېسىلى شىپا تاپقان دېھقانلار: «جاڭ دوختۇر، رەھمەت سىزگە» دەپ مىننەتدارلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

بىز بىر ئائىلە كىشىلىرى

لەڭگەر 7 - كەنتتە ئولتۇرۇشلۇق دىنىي زات ئەندىلىپ پەرىندىشاھ (تاجىك) ھەمىشە باشقىلارنىڭ غېمىنى يەيدىغان، قىيىنچىلىق تارتىپ قالغانلارغا قولىدىن كېلىشىچە ياردەم قىلىدىغان كىشى ئىدى. ئۇ بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان كەنتتىكى نامرات، تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار يەتتە تاجىك، ئۇيغۇر، خەنزۇ دېھقان ئائىلىسىگە تۆت پارچە كىگىز، بىر قوي، 370 جىڭ ئاشلىق ياردەم قىلدى. ياردەمگە ئېرىشكەنلەر ئۇنىڭغا مىننەتدارلىق بىلدۈرگەندە، ئۇ: «سىلەر قىيىنچىلىق تارتىپ قالساڭلار، مەن قانداقمۇ قاراپ تۇرالايمەن، بىز بىر ئائىلە كىشىلىرى ئەمەسمۇ» دېدى.

ئۇنىڭ قايغۇسى بىزنىڭ قايغۇمىز

سايباغ 8 - كەنت 1- مەھەللىدىكى نامرات خەنزۇ دېھقان جاڭ يۈپانىڭ ئىككى ياشلىق بالىسى بۇ يىل 5- ئايدا داۋالاش ئۈنۈم بەرمەي ئۆلۈپ كەتتى. بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقان يېزا، كەنت مەسئۇللىرى جاڭ يۈپانىڭ تۇرمۇش قىيىنچىلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئۇنىڭ بالىسىنىڭ ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىۋېلىشى ئۈچۈن يېزا مالىيىسىدىن 500 يۈەن، كەنت مالىيىسىدىن 200 يۈەن ياردەم قىلدى. جاڭ يۈپا كۆزىگە ئىسسىق ياش ئېلىپ تۇرۇپ، يېزا، كەنت مەسئۇللىرىغا رەھمەت ئېيتتى.

يۇقىرىدا بايان قىلغانلىرىمىز يەكەن ناھىيىسىنىڭ زەرەپشان تاجىك مىللىي يېزىسىدىكى تاجىك، ئۇيغۇر، قىرغىز، خەنزۇ، جۇڭگو، ئۆزبېك قاتارلىق ھەر مىللەت خەلقى ئارىسىدا بارلىققا كەلگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئائىت تەسىرلىك ھېكايىلەرنىڭ پەقەت بىر قىسمىدىنلا ئىبارەت.

«مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى» دىكى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت نازارىتى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى بىرلىشىپ «كەنتلەر كىتاب ئامبىرى» قۇرۇلۇشى - كىتاب ئوقۇش بويىچە مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىدۇ

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ «كەنتلەر كىتاب ئامبىرى» قۇرۇلۇشى ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىتاب ئوقۇش پائالىيىتىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت نازارىتى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى، «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى بىرلىكتە «كەنتلەر كىتاب ئامبىرى» قۇرۇلۇشى - كىتاب ئوقۇش بويىچە مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلدى.

1. قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىلەرنىڭ مەزمۇنى: (1) كىتاب ئوقۇشتىن ئېلىنغان تەسىرات، قولغا كەلتۈرۈلگەن ئۈنۈم، جۈملىدىن كىتابتىن ئۆگىنىۋالغان مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنىڭ ئەمەلىي خىزمەت، ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇشتا قوللىنىلىشى ۋە ئۈنۈمى. (2) جايلارنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنى كىتاب ئوقۇش، كىتابتىن پايدىلىنىش پائالىيىتىگە تەشكىللەش جەھەتتىكى تەجرىبە ۋە تەسىراتلىرى بايان قىلىنغان ماقالىلەر.

2. قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىلەرنىڭ ھەجمى ئىخچام، مەزمۇنى مېغىزلىق، 1000 خەت ئەتراپىدا بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ.

3. ماقالىلەر ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق، موڭغۇل يېزىقلىرىدا (شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى قىرغىز يېزىقىدىمۇ) قوبۇل قىلىنىدۇ، بۇ مەزمۇندىكى ماقالىلەر ئەۋەتىلىدىغان كونۋېرتنىڭ باش تەرەپ ئوڭ بۇرجىكىگە «كەنتلەر كىتاب ئامبىرى» مەزمۇنىدىكى مۇكاپاتلىق ماقالە، ئادرېس يېزىلىدىغان ئورۇنغا «ئۈرۈمچى شەھىرى ياڭزىجياڭ يولى 1- قورۇ - «شىنجاڭ گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمىگە تېگىدۇ»؛ شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسىغا ئەۋەتىلىدىغان ماقالىلەر سېلىنغان كونۋېرتقا «ئۈرۈمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 84 - قورۇ - شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى مۇخبىرلار گۇرۇپپىسىغا تېگىدۇ» دەپ يېزىلىشى كېرەك.

4. ماقالە قوبۇل قىلىش ۋاقتى 10- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە بولىدۇ.

5. قوبۇل قىلىنىپ گېزىتتە ئېلان قىلىنغان، رادىئودا ئاڭلىتىلغان ماقالىلەر ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى ئاياغلاشقاندا 1- دەرىجە بويىچە 10ى، 2- دەرىجە بويىچە 20 سى، 3- دەرىجە بويىچە 30 ى، خاتىرە مۇكاپاتى بويىچە 50 ى باھالىنىپ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا 300، 200، 100 يۈەندىن مۇكاپات ۋە خاتىرە بۇيۇمى بېرىلىدۇ.

6. ھەر دەرىجىلىك تەشۋىقات، مەدەنىيەت قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلار ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلغان ھالدا بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ ماسلىشىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ قاتنىشىشقا ئەستايىدىل تەشكىللىشى كېرەك.

قۇمۇل ۋىلايىتى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاك - دىيانەتلىك بولۇش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ۋىلايەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇپ، پارتىيە ئىستىلىنى ياخشىلاش توغرىسىدىكى ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ئامما كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى. پاكلىق قۇرۇلۇشىغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. 56 خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، 320 كىشىنى بۇ خىزمەتكە ئاجراتتى. «ئاساسلىق رەھبەرلەر مەسئۇل بولۇش، پارتىيە، ھۆكۈمەت بىرلىكتە باشقۇرۇش، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورۇنلىرى ھەمكارلىشىش» تەك قاتلاممۇ قاتلام باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللاندى. ۋىلايەتلىك ج خ قاتناش ساقچى تارماق ئەترىتى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى قاتارلىق سەككىز «كۆزنەك» ئورۇننى كەسىپ ئىستىلى بويىچە باھالاش ئورنى قىلدى. مالىيە، باج قاتارلىق 21 كەسىپىي تارماق بىلەن ئىستىل تۈزىتىشنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىدى.

بۇ ۋىلايەت ئۆتكەن يىلدىن ھازىرغىچە خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى قاتتىق تېزگىنلەپ، نازارەت قىلىش ۋە تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇردى. تۈرلۈك باشقۇرۇش تۈزۈملىرى قانۇن ئىزىغا سېلىنغانلىقتىن، بىر يىلدىن بۇيان ۋىلايەت

بۇ پونكىت «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ،

«مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئۈلگىسى» دىكى مېھىر - شەپقەت

خوتەن تاشيول باش ئۆچاستكا پارتكومى 15- قېتىملىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئۈلگىسى پائالىيىتىدە تەسىرلىك پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىش بىلەن بىللە، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قىيىنچىلىقى بارلارغا ياردەم بېرىشكە سەپەرۋەر قىلىپ، ئىئانە قىلىنغان 10 مىڭ 235 يۈەننى تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار 18 ئائىلىگە تارقىتىپ بېرىپ، ئۇلارغا مىللەتلەر چوڭ ئائىلىسىنىڭ مېھىر - شەپقىتىنى يەتكۈزدى.

مۇھەممەت مەمەت

ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشنىڭ ئۇسۇللىرى

مەمتىلى مەنسۇرى

ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش - كەلگۈسىنىڭ بىر ئەۋلاد غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك، ئىنتىزامچان قۇرغۇچىلىرىنى يېتىشتۈرۈشتىكى ئىستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە مۇھىم خىزمەت. كەلگۈسىنىڭ يارامىلىق قۇرغۇچىلىرىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈش مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى جانلىق، كونكرېت ئېلىپ بېرىش زۆرۈر. مېنىڭچە، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشنىڭ مۇنداق كونكرېت ئۇسۇللىرى بار:

1. دۆلەت شېئىرى ئوقۇش، دۆلەت بايرىقى چىقىرىش پائالىيىتىنى تۈزۈملەشتۈرۈش ئارقىلىق ئوقۇغۇچىلاردا ۋەتەنگە بولغان ھۆرمەت تۇيغۇسى ۋە مۇھەببەت ھېسسىياتىنى يېتىلدۈرۈش لازىم.

2. سىياسەت، تارىخ، جۇغراپىيە ۋە تىل - ئەدەبىيات قاتارلىق ئىجتىمائىي پەن ئوقۇتقۇچىلىرى ئۆزى ئۆتۈۋاتقان دەرسلىكلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، دەرس مەزمۇنلىرىنى ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ سۆزلىشى كېرەك.

3. ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى مەزمۇن قىلىنغان نۇتۇق سۆزلەش، زېھىن سىناش، لېكسىيە سۆزلەش ھەم ناخشا، شېئىر، قوشاق ئوقۇش قاتارلىق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ئومۇمىي كەيپىياتقا ئايلاندۇرۇش، شۇنىڭ بىلەن بىللە ۋەتەنپەرۋەرلىك تېما قىلىنغان كىنو - تىياتىرلارنى، تېلېۋىزىيە فىلىملىرىنى كۆرسىتىش ۋە تەسىرات سۆزلەشكە ئۇيۇشتۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارغا ئىنىمىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك ئېڭەنلىكىنى بىلدۈرۈش كېرەك.

4. ۋەتىنىمىزنىڭ يېقىنقى زامان تارىخى، جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ تارىخى ھەم يېڭى جۇڭگو قۇرۇش يولىدا مەيدانغا كەلگەن مەشھۇر ۋەتەنپەرۋەر شەخسلەر، ئىنقىلابىي قۇربان ۋە قەھرىمان - نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش ئىزلىرىنى تونۇشتۇرۇش ئارقىلىق ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش، ئىنقىلابىي قۇربانلارنى خاتىرىلەش، ئۇلارنىڭ قەبرىسىگە گۈلچەمبىرەك قويۇش ھەم ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىدىن ھال سوراش قاتارلىق پائالىيەتلەر ئارقىلىق ئۇلاردا ۋەتەنگە بولغان ئېتىقادنى، ۋەتەنگە ئۆزىنى بېغىشلاش روھىنى يېتىلدۈرۈش كېرەك.

5. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياش ئالاھىدىلىكى ۋە قىزىقىشىغا ئاساسەن، ئۇلارنى ئېكسكۇرسىيە پائالىيەتلىرىگە ئۇيۇشتۇرۇپ، ۋەتىنىمىزنىڭ مەشھۇر جايلىرىنى، تاغ - دەريالىرىنى، ئىنقىلابىي بازىلارنى ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارغا ۋەتىنىمىزنىڭ گۈزەل قىياپىتىنى، قۇدرەتلىكلىكىنى بىلدۈرۈش كېرەك.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك شىنخۇا كىتابخانىسى يېقىندا شياڭگاڭ تونۇشتۇرۇلغان ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل يېزىقىدىكى بىر تۈركۈم كىتابلارنى بازارغا سېلىپ، ھەر مىللەت ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئوقۇغۇچىلار كىتاب سېتىۋالماقتا.

ئەنۋەر فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ يېقىندا ئاقسۇ ۋىلايىتىدە قاتناش، يول ئاسراش سىستېمىسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سەنئەت كۆرىكى ئۆتكۈزۈلدى. كۆرەككە ۋىلايەت تەۋەسىدىكى يول ئاسراش ۋە قاتناش سىستېمىسىدىكى ئورۇنلاردىن تەشكىللەنگەن 21 سەنئەت ئەترىتى تەييارلىغان 30 دىن ئارتۇق سەنئەت نومۇرى قاتناشتۇرۇلدى. مۇسابىقىدە ئاقسۇ يول ئاسراش باش ئۆچاستكىسى ئورۇندىغان «تاشيولچىلار ناخشىسى» ناملىق ئومۇمىي خور، كۇچا تەگىرتاغ يول ئاسراش ئۆچاستكىسى ئورۇندىغان «پاكلىق يولىدا» ناملىق ئېپىزوت 1-دەرىجىلىك، ئالتە نومۇر 2- دەرىجىلىك، 15 نومۇر 3- دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

ئابدۇرېھىم سىدىق، ئىمىنجان ئابدۇللا

△ قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇ يىل 5- ئايغىچە دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر چىقارغان 1 مىليون 500 مىڭ يۈەننى سەرپ قىلىپ، بەش يەردە چوڭ تىپتىكى قۇدۇق، 65 ئورۇندا ناسوسلۇق باسما قۇدۇق، 1500 دىن ئارتۇق دېھقان ئائىلىسىدە كىچىك تىپتىكى باسما قۇدۇق ياسىدى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە 85 مىڭ ئادەم، 151 مىڭ تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتى ياخشىلاندى.

سابىرجان سېيىت

بۇ پونكىت «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ئۆمەر ئابدىن** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ناھىيىسىنىڭ يېڭىئاۋات مەركىزىي سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش پونكىتى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسىدا قانات يايدۇرۇلغان «سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ئوبرازىنى تىكلەش يىلى»، «ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇننى ئىجرا قىلىش يىلى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ مەركىزىي پونكىتقا يېڭىئاۋات، سېغىز- كۆل يېزىلىق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش پونكىتلىرى قاراشلىق بولۇپ، پونكىت رەھبەرلىكى ھەرقايسى پونكىت، بۆلۈملەر ئارا ئۆگىنىشنى كۈچەيتىپ، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش تەربىيىسى، لاياقەتلىك دۆلەت خىزمەتچىسى بولۇش تەربىيىسى، كەسپ ئەخلاقى تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسىنى قانات يايدۇردى. خىزمەت كىيىمىنى رەتلىك كىيىش، تەقى - تۇرقى دۇرۇس بولۇش، مەدەنىيەتلىك سۆزلەش ئەھدىنامىسى تۈزۈپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. جامائەت سورۇنلىرىغا، بازارلارغا پىكىر ئېلىش ساندۇقى ئورنىتىپ، ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. گۇۋاھنامە، كىنىشكا بېجىرىش، ھەق يىغىش، ئورۇن كۆرسىتىپ بېرىش قاتارلىق ئىش تۈرلىرىدە ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ، ئۆز كۆمچىگە چوغ تارتىش، پوزىتسىيىسى قوپال بولۇش، مۇلازىملىق سۈپىتى ناچار بولۇش قىلمىشلىرىنى تۈزەتتى. بازار كۈنى تەشۋىقات گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، «ناتوغرا رىقابەتكە قارشى تۇرۇش قانۇنى»، «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى»، «سودا بازارلىرىنى باشقۇرۇش قانۇنى»، «ئىقتىسادىي توختام قانۇنى» قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك قانۇن- نىزاملارنى كەڭ تۈردە تەشۋىق قىلىپ، ئىستېمالچىلار ۋە يەككە تىجارەتچىلەرنىڭ قانۇن ئېڭىنى ئۆستۈردى. 5000 يۈەن قىممىتىدىكى ساختا، ناچار، سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارلارنى يىغىۋېلىپ، بىر تەرەپ قىلدى. بۇ مەركىزىي پونكىتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدىن ھازىرغىچە 26 قېتىملىق مېھماندارچىلىقنى، 1800 يۈەنلىك سوۋغاتنى رەت قىلدى. ئاممىغا 17 قېتىم ياخشى ئىش قىلىپ بېرىپ، سەككىز پارچە رەھمەت خېتى تاپشۇرۇۋالدى.

تۇرلۇك باشقۇرۇش تۈزۈملىرى قانۇن ئىزىغا سېلىنغانلىقتىن، بىر يىلدىن بۇيان ۋىلايەت بويىچە كۆتۈۋېلىش خىراجىتىدىن 878 مىڭ 400 يۈەن تېجەپ قېلىندى، ھۆكۈمەت ماشىنىسىدا توي كۆچۈرۈش شامىلى ئومۇميۈزلۈك توسۇلدى، خام چوت سېرتىدىكى مەبلەغدىن 2 مىليون 644 مىڭ يۈەن خەزىنىلەشتۈرۈلدى. 72 دانە كۆچمە تېلېفون پېچەتلەندى، كادىرلار بەلگىلىمىگە خىلاپ ھالدا ئۆيلىرىگە ئورنىتىۋالغان 143 دانە تېلېفون بىر تەرەپ قىلىندى.

ۋىلايەت يەنە كارخانىلاردىكى تەكشۈرۈش كۆپ بولۇش، ھەق ئېلىش كۆپ بولۇش، كارخانىلارنىڭ سېلىقى ئېغىر بولۇش مەسىلىلىرىنى چەكلەپ، 24 نۇقتىلىق كارخانىنى قوغداپ قالدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ئۆتكەن يىلدىن بۇيان چىرىكلىشىشكە دائىر 33 دېلونى تۇرغۇزۇپ، بۇنىڭدىن 22 نى بىر تەرەپ قىلىپ، 320 مىڭ يۈەن ئىقتىسادىي زىياننى قايتۇرۇۋالدى. سوت، تەپتىش ئورۇنلىرى پارىخورلۇق، خىيانەتچىلىك دېلوسىدىن 29 نى بىر تەرەپ قىلىپ، 3 مىليون 923 مىڭ يۈەنلىك ئىقتىسادىي زىياننى قايتۇرۇۋالدى.

بېزا ئىكىلىك 5 - شى 89 - تۇەن - مەيدانى ياشلار كومىتېتى ھەر مىللەت ياشلار ۋە ئۆسمۈرلىرىنى «خالىس تۆھپە قوشۇش»قا سەپەرۋەر قىلىپ، ياشلار ۋە ئۆسمۈرلەرنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى ئۇرغۇتتى.

سۈرەتتە: ياشلار كوچىلاردا خالىس مۇلازىملىق قىلماقتا.

قادىلقان قاسەن فوتوسى

مەملىكەتلىك باش تەپتىشلەر سۆھبەت يىغىنىدا مۇنۇلار تەكىتلەندى

كادىرلار ۋە ئەدلىيە خادىملىرىنىڭ چىرىكلەشكەنلىكىگە دائىر جىنايەت دېلولىرىنى قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 8 -ئىيۇل تېلېگراممىسى. يېقىنقى ئىككى يىلدا قانۇننى ئىجرا قىلىش داۋامىدا قانۇنغا خىلاپلىق قىلىش، قانۇننى بۇزۇشقا دائىر دېلولارنىڭ گەۋدىلىك ئوتتۇرىغا چىققانلىقى، ئەمەل كويىدا قاتراپ يۈرۈش، ئەمەل تەلەپ قىلىش بىلەن ئالاقىدار بولغان جىنايەت دېلولىرىنىڭ يامراپ كېتىۋاتقانلىق ئەھۋالى نەزەردە تۇتۇلۇپ، بۈگۈن بېيجىڭدا ئېچىلغان مەملىكەتلىك باش تەپتىشلەر سۆھبەت يىغىنىدا ھەر دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ بۇنداق دېلولارنى قانۇن بويىچە قەتئىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، قانداق ئادەمگە چېتىلىشى، قانچىلىك زور توسقۇنلۇق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر چوقۇم ئاخىرىغىچە تەكشۈرۈپ، بىر تەرەپ قىلىش تەكىتلەندى.

بۇ يىل 1- ئايدىن 5- ئايغا قەدەر پۈتۈن مەملىكەتتىكى تەپتىش ئورگانلىرى پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىك ئورگىنى، مەمۇرىي قانۇننى ئىجرا قىلىش ئورگىنى، ئەدلىيە ئورگىنى ۋە ئىقتىسادنى باشقۇرۇش تارماقلىرىدىكى خىيانەتچىلىككە، پارىخورلۇققا چېتىلىدىغان ھۆكۈمەت پۇلىنى يۆتكەپ ئىشلىتىش، خۇسۇسىيلىققا بېرىلىپ، كۆز بويامچىلىق قىلىشتەك ھەر خىل جىنايەت ئۆتكۈزگەن خادىملاردىن 5431 كىشىنى دېلو تۇرغۇزۇپ تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنغان جىنايەت گۇماندارى بولغان ناھىيە - باشقارما دەرىجىدىن يۇقىرى كادىر 1011 كىشى، نازارەت، ئىدارە دەرىجىلىك كادىر 65 كىشى، ئۆلكە، مىنىستىر دەرىجىلىك كادىر بىر. خۇسۇسىيلىققا بېرىلىپ، كۆز بويامچىلىق قىلىپ خىزمەتتە مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلغان، «ھوقۇققا دەخلى- تەرۇز يەتكۈزۈش» جىنايىتى ئۆتكۈزگەن ئەدلىيە خادىملىرى 1152 كىشى بولۇپ، دېلو تۇرغۇزۇلۇپ تەكشۈرۈلدى. بۇ ئۆتكەن يىلدىكىدىن بەش پوئىنت كۆپ.

ئالىي خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشى لياڭ گوچىڭ مۇنداق دېدى: كادىرلار ۋە ئەدلىيە خادىملىرىنىڭ چىرىكلىشىش مەسىلىسىنى ئەستايىدىل ھەل قىلىش — خەلق دېموكراتىيە دىكتاتورلىقىدىكى ھاكىمىيەتنىڭ مۇقىملىقىغا مۇناسىۋەتلىك. ھەر دەرىجىلىك تەپتىش ئورگانلىرى سىرتقى قىسمىنى تەكشۈرۈپلا قالماستىن ئىچكى قىسمىنىمۇ تەكشۈرۈشى؛ باشقىلارنى تەكشۈرۈپلا قالماستىن ئۆزىنىمۇ تەكشۈرۈشى لازىم. 8- نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5- يىغىنىدىن كېيىن ۋەكىللەر تەپتىش خىزمىتى ۋە تەپتىش قوشۇنى قۇرۇلۇشىغا بەرگەن پىكىر ۋە تەكلىپلىرىنى نەزەردە تۇتۇپ، مەملىكەتلىك تەپتىش ئورگانلىرى بىر قاتار ياخشىلاش تەدبىرلىرىنى قوللاندى. قانۇنغا، ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان تەپتىش خادىملىرىدىن 212 كىشىنى جىددىي تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى.

دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا بويلىرىدىكى ناھىيە (شەھەر)لىرىگە دالا ئاپتوموبىلى تەقدىم قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم خەۋەر قىلىدۇ: دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چېگرا بويلىرىدىكى ناھىيە (شەھەر)لىرىنىڭ مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى ئىدارىلىرىگە تەقدىم قىلغان «بېيجىڭ — 2020» تىپلىق 23 دالا ئاپتوموبىلى مۇشۇ ئاينىڭ 9-كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچىدىن ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)لەرگە يۈرۈپ كەتتى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئىسا ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى كومىتېتى دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئۆتكۈزگەن چېگرا بويلىرىدىكى ناھىيە (شەھەر)لەرنىڭ مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى ئىدارىلىرىگە دالا ئاپتوموبىلى تەقدىم قىلىش مۇراسىمىغا قاتناشتى ۋە سۆز قىلدى.

ئىگىلىنىشچە، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى 1995-يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئۈچۈن بىر نەچچە تۈركۈمدە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى تارماقلىرىغا 66 خىزمەت ئاپتوموبىلى سېلىپ بەردى ۋە تەقدىم قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى تارماقلىرىنىڭ خىزمەت شارائىتى خېلى ياخشىلاندى؛ بۇ دۆلەتنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مىللەتلەر - دىن ئىشلىرى خىزمىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرگەنلىكى، كۆڭۈل بۆلگەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

رەيھانگۈل كوكلونغا جەڭ ئېلان قىلدى!

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئالىم خالىدىن خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ سىرىك ئۆمىكىنىڭ دارۋاز ئارتىسى، ئادىل ھوشۇرنىڭ بىر نەۋرە سىڭلىسى رەيھانگۈل زۇنۇن 7- ئاينىڭ 4- كۈنى لى تېيپىڭ، ئىسمائىل ئەھمەد قاتارلىق رەھبەرلەر جۇڭنەنخەيدە ئادىل ھوشۇر بىلەن كۆرۈشكەندە مەيداندىكى دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ۋۇشاۋزۇ، شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرى جاڭ خۇڭخا ئۆزىنىڭ كوكلونغا جەڭ ئېلان قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

رەيھانگۈل مۇنداق دېدى: ئەگەر ئىقتىسادىي ئەھۋال يار بەرسە، كېلەر يىلى 3- ئاينىڭ 8 - كۈنى خەلقئارا ئەمگەكچى ئاياللار بايرىمىدا ئەسنايىغۇزدىن پولات ئارغامچىدا ئۆتۈپ، ئامېرىكا تەۋەلىكىدىكى كانادالىق كوكلون ياراتقان دۇنيا چىنىس رېكورتىنى يېڭىلايمەن. مەن ئاكام ئادىل ھوشۇردەك ئېگىز تۇتەلمىسەممۇ، ئەمما كوكلوننىڭ رېكورتىنى بۇزىدىغانلىقىمغا ئىشىنىمەن.

رەيھانگۈل زۇنۇننىڭ بۇ ئارزۇسىنى شۇ كۈنى كەچتە بېيجىڭدىكى «سىرك ۋە سېھرىگەرلىك» ژۇرنىلىنىڭ مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا يەنە بىر قېتىم بىلدۈردى.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، دۆلەت مائارىپ كومىتېتى، ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى «مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا، سەھىيىنى يېزىغا يۆزلەندۈرۈش»تە پىدائىي بولغان ئالىي، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى ئۇزىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 6- ئىيۇل تېلېگراممىسى. مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، دۆلەت مائارىپ كومىتېتى، ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى بۈگۈن بېيجىڭدىكى غەربىي ۋوگزالدا يازلىق تەتىلدە مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا، سەھىيەدىن ئىبارەت «ئۈچنى يېزىغا يۆزلەندۈرۈش»تە پىدائىي بولغان ئالىي، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى ئۇزىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى. چىڭخۇا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ 13 ئوقۇغۇچىسى جەنۇبقا ماڭىدىغان پويىز بىلەن سەنشيا سۇ ئامبىرى رايونىغا بېرىپ قىيىنچىلىقى بار يېزا - بازار كارخانىلىرىغا مەسلىھەت بېرىش،

كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ليۇبىن پىدائىيلارغا بايراق تەقدىم قىلدى. مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باش كاتىپى گاۋمىڭگۇاڭ مۇلازىملىق ئەترىتىگە يېزىلاردا ئىشلىتىلىدىغان كىتابلارنى تەقدىم قىلدى.

ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى شۇجىچۇسىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل شۇجىسى ليۇپېڭ سۆزىدە، ئالىي، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ يېزا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشۇش ئۈچۈن دېھقانلارغا جان - دىل بىلەن مۇلازىملىق قىلىشى، پۇختا ئەمەلىي ئىش قىلىپ

400 مىڭ ئوقۇغۇچىسى، تېخنىكوم، ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ 1 مىليوندىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسى يېزىلارغا، بولۇپمۇ ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمدىكى نامرات رايونلارغا بېرىپ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرتقى ئەدەبىيات - سەنئەت نومۇرلىرىنى كۆرسىتىش، يېزا، كەنتلەردە پەن - تېخنىكىغا دائىر كىتاب سېتىش پونكىتى قۇرۇش، يېزا ئىگىلىك، پەن - تېخنىكا مۇلازىملىق ئەترىتى يېزا، كەنتلەرگە تېخنىكا يەتكۈزۈش، مىڭلىغان قىيىنچىلىقى بار يېزا - بازار كارخانىلىرىغا مەسلىھەت بېرىش، دوكتور، ماگىستىرلار يېزا تەرەققىياتى توغرىسىدا

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدا ئىقتىسادچىلىقنى قاتتىق يولغا قويۇش، ھەشەمەتچىلىك، ئىسراپچىلىقنى چەكلەش توغرىسىدىكى بىر نەچچە بەلگىلىمىسى

(بېشى 1 - بەتتە)

پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتنىشىشىنى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پائالىيىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇشقا مەسئۇل تارماق بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى كېرەك، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ تەبرىكلەش پائالىيەتلىرىگە ئۆزى خالىغانچە تەكلىپ بىلەن قاتنىشىشىغا يول قويۇلمايدۇ. تەبرىكلەش پائالىيىتى ئۆتكۈزگەن تارماق تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتنىشىدىغانلارنىڭ سانىنى قاتتىق تىزگىنلىشى كېرەك.

4. ھۆكۈمەت پۇلىغا يېيىش - ئىچىش، بۇزۇپ - چېچىش، ئىسراپ قىلىش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى يىغىن ئېچىش ۋە ھۆكۈمەت ئىشى بىلەن كۈتۈۋېلىشتا تاماق، ياتاق ئۆلچىمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى كېرەك. ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ كۈتۈۋېلىشقا يول

پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى خىزمەتچىلىرىنىڭ ھەر قانداق باھانە - سەۋەبلەر بىلەن ئۆز ئالدىغا تۆۋەن دەرىجىلىك ئورگانلار ياكى كارخانا، كەسپىي ئورگانلارنىڭ ئاپتوموبىللىرىنى ئارىيەت ئېلىپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. ھازىرغىچە ئارىيەت ئېلىنغان ئاپتوموبىللارنى پۈتۈنلەي قايتۇرۇش لازىم.

8. ئۇمۇمنىڭ پۇلىغا چەت ئەلگە چىقىش قاتتىق باشقۇرۇلىدۇ. تەكشۈرۈش، ئۆگىنىش، تەربىيىلىنىش، مۇھاكىمە قىلىش، سودىگەر چاقىرىش، كۆرگەزمىگە قاتنىشىش قاتارلىق ناملار بىلەن ئۇمۇمنىڭ پۇلىغا چەت ئەلگە چىقىپ ساھەيەت قىلىش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ، بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ رايون ئاتلىغان، تارماق ئاتلىغان چەت ئەلگە چىقىش پائالىيەتلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ھەرقانداق باھانە - سەۋەب بىلەن زىيارەت قىلىدىغان دۆلەتنى ئۆز

بار يېزا - بازار كارخانىلىرىغا مەسلىھەت بېرىش، زاۋۇت باشلىقى، دىرېكتورلارنى تەربىيەلەش، يېزا - بازارلاردا پەن - تېخنىكىغا دائىر كىتاب سېتىش پونكىتى قۇرۇش قاتارلىق مۇلازىملىق پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى.

ئۇزىتىش مۇراسىمدا دۆلەت مائارىپ

مۇلازىملىق قىلىشى، پۇختا ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىشى، كەمتەرلىك بىلەن دېھقانلاردىن ئۆگىنىشى، دېھقانلارغا مۇلازىملىق قىلىش ئەمەلىيىتىدە ئۆزىنى چېنىقتۇرۇشنى ئۈمىد قىلدى. مۇخبىرنىڭ ئىگىلىشىچە، بۇ يىل يازلىق تەتىلدە مەملىكەت بويىچە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ

دوكتور، ماگىستىرلار يېزا تەرەققىياتى توغرىسىدا لېكسىيە سۆزلەش، دېھقانلارنىڭ ساغلاملىق ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش، يېزا، كەنتلەردە سەھىيە ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش قاتارلىق سەككىز جەھەتتە كەڭ مۇلازىمەتلىك قانات يايدۇرىدىكەن.

(بېشى 1 - بەتتە)

ئۇ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ئالاقىدار تارماقلار كۈرەش ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، نىشانلىق تۈردە ھەر مىللەت خەلقنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا بولغان چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈشكە پايدىلىق بولغان بىر يۈرۈش تەشۋىقات - تەربىيە ئۇقۇشلۇقىنى تۈزۈپ چىقىپ، خەلق ئاممىسىنى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ساداسىنى ئاڭلاش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم. ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ھازىر مۇشۇنداق ئەھۋال ئاستىدا، ھەر دەرىجىلىك، ھەر مىللەت رەھبىرىي كادىرلىرى بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ 1 - سېپىدە پائال تۇرۇپ، بىر دەرىجىلىكلەر يەنە بىر دەرىجىلىكلەرنى يېتەكلەپ ئىشلەپ، بىر دەرىجىلىكلەر يەنە بىر دەرىجىلىكلەرگە ئۈلگە كۆرسىتىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرۇپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغدىشى لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن سۆزىدە مۇنداق دېدى: ئاممىغا تەشۋىق قىلىش، تەربىيە بېرىش، سەپەرۋەر قىلىش ئاساسىدا، جايلار ئاممىغا يۈزتۇرا تەشۋىق قىلىش، تەربىيە بېرىش خىزمىتىنى داۋاملىق كۈچەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، مۇۋاپىق پەيتتە خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى دۈشمەنگە زەربە بېرىش، جەمئىيەت ئامانلىقىنى تۈزەشكە يۆتكەپ، 2 - باسقۇچلۇق خىزمەتنى قەتئىي ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرۇش لازىم. زەربە بېرىش سالمىقىنى يەنىمۇ زورايتىپ، تەشەببۇسكارلىق بىلەن زەربە بېرىش، باش كۆتۈرۈپ چىقسىلا زەربە بېرىش، دۈشمەنگە ئاۋۋال مۇشت ئېتىش قائىدىسىدە چىڭ تۇرۇپ، كۈچنى نىسپىي مەركەزلەشتۈرۈپ «شايكىلارغا زەربە بېرىپ، چوڭ دېلولارنى پاش قىلىپ، قاچقۇن جىنايەتچىلەرنى تۇتۇپ»، ئېغىر جىنايەت ئۆتكۈزگەن بىر تۈركۈم جىنايەتچىلەرنى ئېغىرلىتىپ، تېز قاتتىق جازالاش لازىم. نۇقتىلىق زەربە بېرىشكە بىرلەشتۈرۈپ، جايلاردىكى گەۋدىلىك بولغان جەمئىيەت ئامانلىقىغا ئائىت مەسىلىلەرنى بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەرتىپكە سېلىپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەشكە دائىر تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، جەمئىيەت ئامانلىقى ۋەزىيىتىنىڭ يەنىمۇ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: كۈرەش قانچىكى كەسكىن، ۋەزىيەت جىددىي بولغان چاغلاردا، سىياسەتنى ئىگىلەش، تاكتىكىغا ئەھمىيەت بېرىشكە شۇنچە دىققەت قىلىش كېرەك. كادىرلار ۋە ئاممىغا قەتئىي تەۋرەنمەي ئىشىنىپ ۋە تايىنىپ، ئىتتىپاقلاشقىلى بولىدىغان بارلىق كىشىلەر بىلەن ئەڭ زور دەرىجىدە ئىتتىپاقلىشىش، جۈملىدىن قوتقۇزۇۋالغىلى، تەربىيىلىۋالغىلى بولىدىغان بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ ئەڭ كەڭ بىرلىك سەپ ھاسىل قىلىش لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بىر ئوچۇم مىللىي بۆلگۈنچىلەر ۋە دىنىي ئەسەبىي ئۇنسۇرلارنى ئەڭ زور دەرىجىدە يېتىم قالدۇرۇش ۋە ئۇلارغا زەربە بېرىش لازىم. ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلارغا ئىشىنىش، تايىنىش ۋە ئۇلارنى قوللاش، قوغداش، دىنىي نىقابقا ئورىنىۋېلىپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك، بۇزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغان

جىنايەتچىلەرگە قەتئىي زەربە بېرىش لازىم.

ئۇ سۆزىنىڭ ئاخىرىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ۋەزىيەت مۇشۇنداق مۇشەققەتلىك ئەھۋالدا كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئالاھىدە مۇھىم. شىنجاڭدا مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە بايراق روشەن ھالدا قارشى تۇرۇش - تۇرالماسلىق، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش - قوغدىيالماسلىق - زور سىياسىي پرىنسىپال مەسىلە. سىياسىي جەھەتتە ئېغىر دەرىجىدە لاياقەتلىك بولمىغانلارنى ئۆستۈرۈشكە، ئەتىۋارلاپ ئىشلىتىشكە ھەرگىز بولمايدۇ. كادىرلار ئومۇمىي شتاتىنى كۆپەيتمەسلىك شەرتى ئاستىدا، ناھىيىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئورگانلارنى ئىخچاملاپ، ياخشى ئادەملەرنى ئاساسىي قاتلاملارغا، 1 - سەپكە ئەۋەتىپ، يېزا - بازار، كەنتلەرنىڭ رەھبەرلىك بەنزىلىرىنى تولۇقلاش لازىم، بۇنىڭدىن كېيىن كادىرلارنى ئۆستۈرۈش ۋە ۋەزىپىگە تەيىنلەشتە 1 - سەپتىن دەرىجىمۇدەرىجە تاللاش لازىم، بۇ بىر تۈزۈم ۋە كۆچلۈك يۆنىلىش بولۇپ قالسۇن. ۋاڭ لېچۈەن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ھەر دەرىجىلىك كادىرلاردا چوقۇم سىياسىي كاللا بولۇشى، سەمىمىي - سادىق بولۇشى، ھەقىقىي يوسۇندا شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنىڭ مەنپەئىتىنى، بەخت - سائادىتىنى كۆزلىشى لازىم. كادىرلارنىڭ ئامما ئارىسىدىكى ئوبرازى ياخشى بولسا، ئاممىنى سەپەرۋەر قىلىدىغان، ئاممىنى ئۇيۇشتۇرىدىغان بىر خىل شەكىلسىز كۈچ شەكىللىنىدۇ -دە، خەلقنى تېخىمۇ ياخشى، ئۈنۈملۈك ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، دۈشمەنلەرگە زەربە بەرگىلى بولىدۇ.

ئابلەت ئابدۇرېشىت يىغىن ئاياغلىشىش ئالدىدا سۆز قىلدى. ئۇ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىدىيىۋى تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈشى لازىم. بىر قولدا مەركەزلىك تۈزەش خىزمىتىنى تۇتۇشى، بىر قولدا ئىقتىسادىي خىزمەتنى تۇتۇشى لازىم. بىر تەرەپتىن مۇقىملىق خىزمىتىنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشى، يەنە بىر تەرەپتىن ئىقتىسادىي خىزمەتنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشى لازىم. ئۇ يىغىنغا قاتناشقان يولداشلارغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئىقتىسادىي پائالىيەت ۋەزىيىتىنى مەلۇم قىلىپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ ئومۇمىيلىقنى ئىگىلەپ، بىر تۇتاش پىلانلاپ تەڭ ئېتىبار بېرىپ، پۈتۈن كۈچ بىلەن ئاتلىنىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى ياخشى تۇتۇپ، بۇ يىللىق ئىقتىسادىي نىشان، ۋەزىپىلىرىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىنى ئۈمىد قىلدى.

يىغىنغا يەنە ھامىدىن نىياز، جانابىل، قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاڭ ۋېنيۆ، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، جۇيۇگشۇن، ۋاڭ چۈەنيۇ، جىن يۇنخۇي، لى فېڭزى، جاڭ يۇنچۈەن، چېن دېمىن، ۋۇدۇنفۇ، خۇجيايەن قاتارلىق يولداشلار قاتناشتى.

قاتتىق ئىجرا قىلىشى كېرەك. ئۆلچەمدىن ئاشۇرۇپ كۆتۈۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ. جايلار، تارماقلار تۈزگەن كۈتۈۋېلىش ئۆلچىمىنى ئاشكارىلىشى كېرەك. ئالاقىدار تارماقلار كۈتۈۋېلىش تۈزۈمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىشى، باشقۇرۇش ۋە نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىشى كېرەك. يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبىرىي ئورگان تۇرۇشلۇق جايغا بېرىپ رەھبىرىي ئورگانلارنىڭ خىزمەتچىلىرىگە زىياپەت بېرىشكە يول قويۇلمايدۇ. ھەر خىل ئۆگىنىش، تەربىيىلەش پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ ئۆزئارا زىياپەت بېرىشكە، ھۆكۈمەت پۇلى خەجلىنىدىغان يۇقىرى ئىستېماللىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىشقا يول قويۇلمايدۇ، بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلغانلارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش، قىلمىشى ئېغىرلىرىنى ئاشكارىلاش كېرەك.

5. ئومۇمنىڭ پۇلىغا ئۆيگە تېلېفون ئورنىتىش ياكى كۆچمە تېلېفون سېتىۋېلىش قاتتىق تىزگىنلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ئۆي تېلېفونى ئورنىتىشنى چوقۇم بەلگىلىمە بويىچە چىڭىتىشى، ئۆي تېلېفونى ھەققى توغرىسىدا شەخسلەرگە نورما بەلگىلەپ بېرىشى، نورمىدىن ئاشقان قىسمىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇشى لازىم. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى خىزمەتچىلىرىگە ئالاھىدە خىزمەت ئېھتىياجى ياكى مەسئۇل تارماق رەھبىرى تەستىقلىغاندىن باشقا، كۆچمە تېلېفون سەپلەپ بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ؛ كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ۋە باشقا ئورۇنلارنىڭ كۆچمە تېلېفونىنى ئىگىلىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. سەپلەپ بېرىلگەن ۋە ئىگىلىۋېلىنغان كۆچمە تېلېفونلار ۋە ئومۇمنىڭ پۇلىغا ئورنىتىلغان ئۆي تېلېفونلىرىنى ئەستايىدىل ئېنىقلاش، تىزىملاش، بەلگىلىمىگە خىلاپ بولغانلىرىنى بىردەك يىغىۋېلىش، شۇنداقلا ئومۇمنىڭ پۇلىدىن چىقىم قىلغان بارلىق راسخوتنى قايتۇرۇشقا بۇيرۇش لازىم.

6. ھەر خىل تەكشۈرۈش قاتتىق تىزگىنلىنىدۇ. شەكىلۋازلىقتا ياتىدىغان باھالاپ سېلىشتۇرۇش ۋە ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرى مەنئى قىلىنىدۇ، قانۇن، نىزاملارغا ئاساسەن بەلگىلەنگەن ۋە پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن تەستىقلىغانلىرىدىن باشقا، مەملىكەتلىك ياكى ساھە خاراكتېرلىك كارخانا سېلىشتۇرۇپ باھالاش پائالىيىتىنى ئۆتكۈزۈشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. تەستىقلىتىپ ئۆتكۈزۈلگەن پائالىيەتلەردە، تەكشۈرۈلىدىغان، باھالاپ سېلىشتۇرۇلىدىغان، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈلىدىغان ئورۇن ۋە شەخسلەردىن ھەق ئېلىشقا ياكى باشقىچە يوللار بىلەن ھەق ئېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ، تەكشۈرۈش، سېلىشتۇرۇپ باھالاش، ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش پائالىيىتىدىن پايدىلىنىپ يەپ - ئىچىشكە ۋە بايلىق شىلىۋېلىشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

7. پىكاپ چوقۇم بەلگىلىمە بويىچە سەپلەش بېرىلىدۇ ۋە يەڭگۈشلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئوخشاش ۋەزىپە ئۆتىگەن مەزگىلدە سەپلەپ بېرىلگەن پىكاپىنى بەش يىل ئىچىدە يەڭگۈشلەشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئىشلىتىلگىنىگە بەش يىلدىن ئاشقان بولسىمۇ ئىشلەتكىلى بولىدىغانلىرىنى داۋاملىق ئىشلىتىش كېرەك؛ دۆلەتنىڭ ئاپتوموبىللارنى كېرەكسىز قىلىش، يېڭىلاشقا ئالاقىدار بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن، قاتناش باشقۇرۇش تارماقلىرى باھالاپ كېرەكسىز قىلىش، يېڭىلاش ئۆلچىمىگە يېتىپتۇ دەپ باھالىغانلىرىنى يەڭگۈشلەشنى ئىلتىماس قىلىشقا بولىدۇ. ئالاقىدار باشقۇرۇش تارماقلىرى تەكشۈرۈپ تەستىقلاشنى چىڭىتىشى لازىم. رەھبىرىي كادىرلارنىڭ خىزمەت ئورنى ئۆزگەرگەندە ھازىر بار ئاپتوموبىللاردىن پىكاپ سەپلەپ بەرگىلى بولىدىغان بولسا، يېڭى پىكاپ سەپلەپ بېرىشكە رۇخسەت قىلىنمايدۇ.

ھەرقانداق باھانە - سەۋەب بىلەن زىيارەت قىلىدىغان دۆلەتنى ئۆز ئالدىغا كۆپەيتىۋېلىشقا، ئايلىنىپ مېڭىشقا ياكى چەت ئەلدە تۇرۇش ۋاقتىنى ئۇزارتىۋېلىشقا بولمايدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ زىيارەتكە چىقىشىنى قاتتىق تىزگىنلىشى، ئادەتتىكى تەكشۈرۈش ۋە ئېنىق مەقسىتى ھەم ماھىيەتلىك مەزمۇنى بولمىغان چەت ئەلگە چىقىش پائالىيەتلىرىنى قەتئىي توسۇشى لازىم. يەرلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ ئادەتتە ئۆز ئالدىغا ئۆمەك تەشكىللەپ چەت ئەلگە چىقىپ قانۇن چىقىرىش، ئەدلىيە، مالىيە، باج قاتارلىق ساھەلەردە تەكشۈرۈش ۋە ئالماشتۇرۇش ئېلىپ بېرىشقا بولمايدۇ، پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ ئۆلكە (مىنىستىر) دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ياكى گوۋۇيۈەن تەستىقلىماي تۇرۇپ، چەت ئەلدە ئىقتىساد - سودا كېڭىشىش يىغىنى، يەرمەنكە، سودىگەر چاقىرىش يىغىنى قاتارلىق ئىقتىساد - سودا پائالىيەتلىرىگە رىياسەتچىلىك قىلىشىغا ۋە قاتنىشىشىغا، چەت ئەلگە چىقىپ پاي چېكى تارقىتىشقا ئالاقىدار تونۇشتۇرۇش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىشقا ۋە كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ئۆمەك - گۇرۇپپىلىرى تەركىبىدە چەت ئەلگە چىقىشقا بولمايدۇ.

9. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەر بۇ بەلگىلىمىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇشى، ئىجرا قىلىشى لازىم، پارتىيىلىك كادىرلار ۋە ئورگان خىزمەتچىلىرىگە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇش توغرىسىدا دائىم تەربىيە بېرىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ئورگانلىرى پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرگە ھەمكارلىشىپ مەزكۇر بەلگىلىمىنى ئىزچىللاشتۇرۇشى، ئەمەلىيلەشتۈرۈشى، شۇنداقلا بەلگىلىمىنىڭ ئىجراسىنى نازارەت قىلىپ، تەكشۈرۈپ تۇرۇشى لازىم. ئالاقىدار كەسپىي باشقۇرۇش تارماقلىرى بۇ بەلگىلىمىنىڭ روھىغا ئاساسەن يولغا قويۇش تەپسىلىي پرىنسىپىنى تۈزۈپ چىقىپ، باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئورنىتىپ ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تەستىقلاشنى، ئۆتكەلنى چىڭىتىش لازىم. مالىيە، پۇل مۇئامىلە، ئىقتىسادىي تەپتىش قاتارلىق تارماقلار مەزكۇر بەلگىلىمىدىكى راسخوت، چىقىمغا ئالاقىدار تۈرلەرنى قاتتىق باشقۇرۇشى ۋە نازارەت قىلىشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك تەشۋىقات تارماقلىرى بۇ بەلگىلىمىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە دائىر تەشۋىقات، خەۋەر قىلىشنى ياخشى تۇتۇپ، جامائەت پىكرىنىڭ نازارەتچىلىك رولىنى پائال جارى قىلدۇرۇشى لازىم. تەڭ دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى بۇ بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلغان پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىنىڭ خام چوت راسخوتىنى مۇناسىپ ھالدا ئازايتىشى لازىم. بۇ بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلغان ئورۇنلار ۋە شەخسلەرنىڭ قىلمىشىنىڭ ئېغىر - يېنىكلىكىگە قاراپ بىۋاسىتە مەسئۇلىيىتى بار خادىملارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ۋە ئالاقىدار رەھبەرلەرنىڭ مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرۈش، ئۇلارغا ھەتتا پارتىيە ئىنتىزامى ۋە مەمۇرىي ئىنتىزام جازاسى بېرىش لازىم.

10. بۇ بەلگىلىمىدە ئېيتىلغان پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى پارتىيە ئورگانلىرى، خەلق قۇرۇلتىيى ئورگانلىرى، مەمۇرىي ئورگانلار، سىياسىي كېڭەش ئورگانلىرى، سوت ئورگانلىرى، تەپتىش ئورگانلىرىنى كۆرسىتىدۇ. بۇ بەلگىلىمە ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، ئاياللار بىرلەشمىسى قاتارلىق خەلق تەشكىلاتلىرىغىمۇ تەتبىق قىلىنىدۇ، دۆلەت كارخانا كەسپىي ئورۇنلىرى بۇ بەلگىلىمىدىن پايدىلانسا بولىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10 - ئىيۇل تېلېگراممىسى

بۆلتۈر 9 - ئاينىڭ 17 - كۈنى قەشقەر ۋىلايىتىدە چاقىرىلغان 5- قېتىملىق مەملىكەتلىك «10 مىڭ چاقىرىملىق چېگرا رايون مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشى» نەق مەيدان يىغىنىغا قاتنىشىۋاتقان ۋەكىللەر بىلەن بىرلىكتە مەكىت ناھىيىسىنىڭ يانتاق يېزىسىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە يېزىلىق مەدەنىيەت مەركىزىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدۇق.

مىللىي ئۇسلۇبتا لايىھىلىنىپ سېلىنغان يېزىلىق مەدەنىيەت مەركىزى قورۇسى ئالاھىدە زىننەتلەنگەن بولۇپ، قورۇدىكى گۈللۈككە تۇرغۇزۇلغان چوڭ تىپتىكى بېتون ھەيكەل كىشىلەرنىڭ دىققەت ئېتىبارىنى ھەممىدىن بەك ئۆزىگە تارتاتتى.

ھەر مىللەت يىغىن قاتناشچىلىرى ھەيكەل ئەتراپىغا ئولىشىپ ئۇنى زوق بىلەن كۆرۈشتى ۋە ھەيكەل ئالدىدا بەس - بەستە خاتىرە سۈرەتكە چۈشۈشتى. ھەممە كىشىنىڭ كۆڭلىدە، بۇ ھەيكەلنى كىم، قانداق ياسىغاندۇ؟ دېگەن سوئال ۋە قايىللىق، ھاياجان ھېسلىرى كېزەتتى. بىر پەستىن كېيىن، يانتاق يېزىسىنىڭ 25 - نۆۋەتلىك دېھقانلار سەنئەت بايرىمىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمى ھەيۋەتلىك مۇزىكا ساداسى ئىچىدە باشلاندى. يېزا بويىچە 10 مىڭدىن كۆپرەك ئادەم سورۇنغا جەم بولغانىدى. يىغىن سەھنىسىنىڭ سول تەرىپىگە ئورۇنلاشقان 40 نەپەر ئەلنەغمىچى «دولان مۇقامى» مۇزىكىسىنى باشلىشى بىلەن تەڭ ئەر - ئايال دولان ئۇسسۇلچىلىرى مەيدانغا چۈشتى. ئۇلارنىڭ رەتلىك، گۈزەل ۋە نەپىس ئۇسسۇل ھەرىكەتلىرى يىغىن قاتناشچىلىرىنىڭ قەلبىنى لەرزىگە سېلىپ، ھاياجانغا چۆمدۈردى.

شۇ تاپتا كۆز ئالدىمدا ئورۇندىلىۋاتقان مۇڭلۇق «دولان مۇقامى» مۇزىكىسى، ئاجايىپ لېۋەن ئۇسسۇللار بايا كۆرگەن «دولان مەشرەپى» ناملىق ھەيكەل بىلەن بىرلىشىپ، يۇغۇرۇلۇپ كەتكەنىدى. ماڭا ھەيكەلدىكى ئوبرازلارمۇ مۇشۇ كىشىلەر ئارىسىدا ئورۇن ئالغاندەك، مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى بولسا گويا مەڭگۈ ئۆلمەس سەنئەت ئابىدىلىرىدەك تۇيۇلماقتا ئىدى. مەن ئاستاغىنە يىغىن سورۇنىدىن

«دولان مەشرەپى» ناملىق ھەيكەل ئالدىدا

ئادىل نۇرمۇھەممەت

چىنلىقى، چوڭقۇر تەپەككۇر ۋە يۇقىرى بەدىئىي ماھارەت مۇجەسسەملەنگەن بۇ ئەسەرنى سۆز بىلەن ئىپادىلەپ بەرگىلى بولمايدىغان غايەت زور سېھرىي كۈچكە ئىگە قىلغان.

ئەبەيدۇللا مۇھەممەت ئاپتونوم رايونىمىزدىكى داڭلىق رەسساملارنىڭ بىرى. ئۇ ھازىر شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق رەسساملار جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، قەشقەر ۋىلايەتلىك رەسساملار جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى، مۇئاۋىن تەتقىقاتچى. ئۇنىڭ نۇرغۇن ئەسەرلىرى ئاپتونوم رايون ۋە مەملىكەتلىك كۆرگەزمىلەرگە قويۇلغان، مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىنغان. بەزى ئەسەرلىرى چەل ئەللەردە كۆرگەزمىلەرگە قويۇلغان. ئۇنىڭ بىر قىسىم ئەسەرلىرى ياپونىيە، كانادا قاتارلىق دۆلەتلەردىكى داڭلىق سەنئەتكارلارنىڭ قولىدا ساقلانماقتا. ئۇ 1990 - يىلدىن بۇيان ئارقا - ئارقىدىن ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر پەن - تېخنىكا خادىمى»، قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە «كەسپىي تېخنىكا جەھەتتە ئالاھىدە تۆھپىسى بار ئېختىساس ئىگىسى» ۋە «مۇنەۋۋەر ئەدەبىيات - سەنئەت خادىمى» بولۇپ

ياخشى ئادا قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، مەكىت ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەكلىپى بىلەن نەق مەيدان يىغىنىغا سوۋغات سۈپىتىدە «دولان مەشرەپى» ناملىق چوڭ تىپتىكى كۆپ پېرسوناژلىق بۇ ھەيكەلنى لايىھەلەپ ياساشنى ئۈستىگە ئالدى.

مەنىۋى مەھسۇلاتلارنىڭ قىممىتىنى ھەرگىزمۇ ماددىي نەرسىلەرنىڭ قىممىتىگە تەڭلەشتۈرگىلى بولمايدۇ. سەنئەتتە ھەرگىزمۇ ئىقتىسادىي مەنپەئەتنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويغىلى بولمايدۇ. بۇ نۇقتىنى سەنئەتنىڭ ۋە ئىجادىي ھاياتنىڭ ماھىيىتىنى ھەقىقىي تولۇق چۈشىنىپ يېتەلەيدىغان سەنئەتكارلا توغرا چۈشىنەلەيدۇ ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلالايدۇ. گەرچە ھەيكەلتىراشلىق سەنئىتى ماتېرىيال ۋە ئەمگەك كۈچى كۆپ سەرپ قىلىنىدىغان، ئاپتورغا نىسبەتەن رەسىم سىزىشتىن باشقا، تامچىلىق، ياغاچچىلىق، سىرچىلىق، تۆمۈرچىلىك ھەتتا توك ئىشلىتىش تېخنىكىسى قاتارلىق جەھەتلەردىنمۇ خەۋەردار بولۇشنى ھەمدە زور دەرىجىدىكى ئەقلىي ۋە جىسمانىي قابىلىيەتنى جارى قىلدۇرۇشنى تەلەپ قىلىدىغان ئۇنىۋېرسال سەنئەت بولسىمۇ، ئەبەيدۇللا مۇھەممەت بىر نەچچە يىللىق ھەيكەلتىراشلىق ئىجادىيىتى جەريانىدا

ئەلنەغمىچى بولۇپ، 1991 - يىلى كېسەل سەۋەبىدىن ئالەمدىن ئۆتكەن، ئەبەيدۇللا مۇھەممەت خەلقنىڭ يېقىن دوستى تۇرەك ئاۋۇتنىڭ سۈرىتىگە ئاساسەن، ئۇنىڭ ئوبرازىنى ئەينەن ياساپ، بۇ ھەيكەلنىڭ مۇھىم بىر پېرسوناژى قىلىپ ئىشلىگەن. بۇنىڭدىن مەكىت خەلقى ۋە تۇرەك ئاۋۇتنىڭ يېقىن دوست - بۇرادەرلىرى ئىنتايىن خۇرسەن بولغان. تۇرەك ئاۋۇتنىڭ ئايالى ۋە پەرزەنتلىرىمۇ بىر نەچچە قېتىم كېلىپ، ھەيكەل ئالدىدا خۇشاللىقتىن كۆز يېشى قىلىشقان.

كۆز ئالدىمدىكى ئەمەلىيەت شۇنى ئىسپاتلاپ تۇرۇپتىكى، ھەيكەلنىڭ بەدىئىي قۇرۇلمىسىدىكى ھاياتىي كۈچ ئىجادكارنىڭ مول تەپەككۇرى بىلەن رېئال تۇرمۇش ئەمەلىيىتىنىڭ چەمبەرچاس باغلانغانلىقىدىن ھاسىل بولغان، ئەلۋەتتە.

«دولان مەشرەپى» ناملىق ھەيكەل ۋە ئاپتور توغرىسىدىكى كۆرگەن - ئاڭلىغانلىرىم مېنى ھاياجانغا سالدى. مەن بۈگۈنكى زامان ئۇيغۇر ھەيكەلتىراشلىق ساھەسىدە يېڭىدىن تونۇلۇۋاتقان بۇ سەنئەتكاردىن پەخىرلەندىم ھەمدە قەدىمكى بۇددىزم مەدەنىيىتى شارائىتى بارلىققا كەلگەن رەسىم، ھەيكەلتىراشلىق نەمۇنىلىرىمىز، ئازادلىقتىن كېيىن، بولۇپمۇ يېقىنقى يىللار مابەينىدە بۇ سەنئەت بابىدا بارلىققا كەلگەن باشلىنىشلار شۇنداقلا بۇ قەدىمكى سەنئەتنىڭ بۈگۈنكى رېئال ئەھمىيىتى ھەققىدە ئويلىنىپ قالدىم.

ھەيكەلتىراشلىق - بىر خىل سەنئەت شەكلى بولۇپلا قالماي، ئەۋلادلارنى ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىغا ئىگە قىلىشنىڭ جانلىق، ئوبرازلىق ئۇسۇلى. پارتىيە 14- نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6- ئومۇمىي يىغىنىدا سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش قارار قىلىندى. ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى كۈچەيتىش - سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. شۇنىڭ ئۈچۈن ھەيكەلتىراشلىق سەنئىتىگە كۆڭۈل بۆلۈش، مەبلەغ سەرپ قىلىشنىڭ ئەۋلادلارغا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىپ

تەپەككۇر جەۋھەرلىرى

△ ئالدىدا خۇشال بولىدىغان نەرسىسى بولمىسا، ئادەم بۇ دۇنيادا ياشىيالمايدۇ.

گا. س. ماكارېنكو

△ ئىنسان داۋاملىق خۇشال ياشىشى كېرەك. ئەگەر خۇشاللىقنىڭ تۈگىسە نېمىدە خاتالاشقىنىڭنى ئىزدەپ كۆر.

△ ئىنساننى ھەقىقىي بەختلىك قىلالايدىغان ئىككى نەرسە بار. ئۇ بولسىمۇ ئادەملەرگە نەپ بېرىش ۋە ساپ ۋىجدانلىق بولۇش.

ل. ن. تولستوي

△ زور خۇشاللىققا پەقەت زور ئەمگەك بىلەن ئېرىشىش مۇمكىن.

ئى. گېتى

△ خۇشاللىق ۋە ئۈمىدكە مايىللىق ھەقىقىي بەختتۇر. خۇدۇكسىرەش ۋە روھىي چۈشكۈنلۈككە بېرىلىش ھەقىقىي بەختسىزلىكتۇر.

د. يوم

△ بەخت قۇشى بېشىغا قونغاندا پايدىلىنىشنى بىلمىگەن ئادەم ئۇ قولدىن كەتكەندە زارلانماسلىقى لازىم.

م. سېرۋانتىس

△ ئازراقمۇ جاپاسى بولمىغان ساپ بەخت بولمايدۇ.

ۋ. شېكسپىر

△ كۆڭۈلنىڭ ئەڭ زور ھالاۋىتى، ئەڭ يۈكسەك خۇشاللىقى - ئۆزۈڭنى ئادەملەرگە كېرەكلىك ۋە يېقىن دەپ ھېس قىلىشىڭدۇر.

△ ھاياتنى كۆڭۈلسىز دېيىش توغرا ئەمەس. ئۇنىڭدا جاراھەت، ئاھ - زار ۋە كۆز ياشتىن باشقا نەرسە يوق دېيىشمۇ يالغان. ئۇنىڭدا ئىنسان خالىغان ھەممە نەرسە بار.

△ مەدەنىيەتنىڭ يۇقىرىلىقى دائىم توغرىدىن - توغرا ئەمگەككە بولغان مۇھەببەتكە باغلىقتۇر.

گوركى

△ تەنھا شاد - خۇراملىق - كۆڭۈلسىزلىكتۇر.

گ. لېسىڭ

△ تەڭ كۆرگەن خۇشاللىق كۆپكە يېتىدۇ.

ژ. خاللېد

△ خۇشاللىق ئەستىن چىقىپ كېتىدۇ، ئەمما قايغۇ ھېچ ۋاقىت ئۇنتۇلمايدۇ.

م. يو. لېرمونتوۋ

△ قايغۇ يېگىلىۋاتقان ئادەمنى كۆرسە تېخىمۇ كۈچىيىدۇ.

شېكسپىر

△ قەلب تەشۋىشلىرى ئادەمنى ھەرقانداق ئىشتىن كۆپرەك ھارغۇزۇۋېتىدۇ.

گو. كامال

△ مەدەنىيەت قانچە يۈكسەك بولسا، ئەمگەك شۇنچە قەدىرلىنىدۇ.

ب. روشېر

△ ئىنسانغا ھاياتتا ئەڭ كۆپ پايدا بېرىدىغان نەرسە ئۈمىد.

گا. ف. ۋېلتمان

△ ھەممىمىز ئۈچۈن ئورتاق بولغان نەرسە نېمە؟ ئۈمىد، چۈنكى ئادەمنىڭ ھېچ نەرسىسى بولمىغاندىمۇ ئۈمىدى بولىدۇ.

فالېس

△ ئۈمىدسىز كىشى يەلكەنسىز كېمىگە ئوخشايدۇ.

ە. تىلىمان

ئىدى. مەن ئاستاغىنە يىغىن سورۇنىدىن چىقىپ ھەيكەلنىڭ يېنىغا كەلدىم.

ئۇزۇنلۇقى ئالتە مېتىر، كەڭلىكى ئىككى مېتىر، يەر يۈزىدىن بىر مېتىر ئېگىزلىكتىكى پۈتۈن سۇپا ئۈستىدە يەتتە دېھقان ئەلنەغمىچى ھەر خىل ھەرىكەت ۋە قىياپەتتە قالۇن، دولان راۋابى، دولان غېجىكى، داپ قاتارلىقلارنى بىرلىشىپ چالماقتا. ئارقا رەتتە ئۆرە تۇرغان 35 ياشلار چامىسىدىكى قامەتلىك دېھقان يىگىتى قولىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ داپنى مەردانىلىق بىلەن جاراڭلاتسا، يېنىدا تۇرغان ياش چوكان يېقىملىق تەبەسسۇم بىلەن ئۇنىڭغا بېقىپ، دولان سەنىمىگە دەسسىمەكتە ئىدى...

نېمە دېگەن يۇقىرى ماھارەت ھە! 70 ياشتىن ئاشقان، تۇرقىدىن ئاق كۆڭۈللۈك چىقىپ تۇرغان قالۇنچى بوۋاي پۈتۈن ئىشتىياقى بىلەن قالۇن تارىسىنى سىيرىغاندا، غېجەكچى ۋە راۋابچى ئۇنىڭغا تەڭكەش قىلماقتا، ئىككى تەرەپتىكى تۆت نەغمىچى باشلىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئوخشاش رىتىم بىلەن داپ چېلىشماقتا ئىدى.

ئەسەرنىڭ ئاپتورى ئەبەيدۇللا مۇھەممەت مۇشۇنچە كۆپ پېرسوناژلارنىڭ مۇرەككەپ ھەرىكەتلىرى بىلەن ھەر خىل چالغۇ - سازلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ۋە ھەر خىل ياش - قۇرامدىكى ئەلنەغمىچىلەرنىڭ ئوبرازىنى يارىتىش جەريانىدا قىيىن، مۇرەككەپ ئۆتكەللەردىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتۈپ، تۇرمۇش ئەدەبىيات - سەنئەت خادىمى» بولۇپ باھالىنىپ، شەرەپ قازاندى.

ئەبەيدۇللا مۇھەممەت ئەسلىدە خېلى ئىقتىدارلىق ماي بوياق رەسسامى بولسىمۇ، 1990 - يىلىدىن بۇيان بۈگۈنكى زامان ئۇيغۇر مەدەنىيەت - سەنئىتىدىكى بوشلۇق بولغان ھەيكەلتىراشلىق ئىجادىيىتى ئۈستىدە ئىزدەندى ھەمدە قەشقەر، ئاتۇش شەھەرلىرى، پەيزاۋات، يەكەن، مەكىت قاتارلىق ناھىيىلەردىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ تەكلىپى بىلەن «يۈيۈنۈش»، «يەل - يېمىش ماكانى»، «قوغۇنچى ساھىبجامال»، «كىچىك ئامانىسا» قاتارلىق چوڭ تىپتىكى تارىخىي شەخسلەرنىڭ ھەيكىلى ۋە بەدىئىي تېمىلاردىكى ھەيكەللەرنى ياساپ مۇۋەپپەقىيەت قازانغانىدى.

بۇ قېتىم قەشقەر ۋىلايىتىدە چاقىرىلىدىغان 5- قېتىملىق مەملىكەتلىك «10 مىڭ چاقىرىملىق چېگرا رايون مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشى» نەق مەيدان يىغىنى مۇناسىۋىتى بىلەن ئەبەيدۇللا مۇھەممەت مەكىت ناھىيىسىگە دېھقان رەسساملىرىنىڭ ئىجادىيەت كۆرسى ئېچىپ، دېھقانلار رەسىم كۆرگەزمىسىگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتىلگەنىدى. ئۇ ئۆز ۋەزىپىسىنى ھەيكەلتىراشلىق ئىجادىيىتى جەريانىدا ئۆزىنىڭ شەخسىي پايدا - زىيىنىنى ئەمەس، ئىجتىمائىي ئۈنۈمنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇپ، تەكلىپ قىلغۇچى ئورۇنلارغا يۇقىرى تەلەپ قويىمىدى. چۈنكى ئۇنىڭ قەلبىدە ھەقىقىي خەلق سەنئەتكارى بولۇپ، جەمئىيەتكە تۆھپە قوشۇش، ئۆز ھاياتىدا كىشىلەر قەلبىدە چوڭقۇر ئىز قالدۇرالىغۇدەك نادىر ئەسەرلەرنى يارىتىپ، مىللىتىمىزنىڭ شانلىق مەدەنىيەت سەھىپىسىدە ئابىدە تىكلەشتىن ئىبارەت ئالىيجاناب روھ، يۈكسەك غايە ئورۇن ئالغانىدى.

ئەبەيدۇللا مۇھەممەت «دولان مەشرىپى» ناملىق ھەيكەلنىڭ ئاساسىي سيۇژىتى بىلەن پېرسوناژلىرى ئۈستىدە ئىشلىگەندە رېئال تۇرمۇشتىن پايدىلاندى. ئۇ «دولان مەشرىپى» ھەرگىزمۇ ئابستراكت ئىبارە ئەمەس، بەلكى ئەمگەكچان خەلقنىڭ تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ گىرۋىكىدىكى دولان ۋادىسىنى باغ - بوستانلىققا ئايلاندۇرۇش ئۇزاق تارىخىي جەريانىدا ئېغىر جىسمانىي ۋە روھىي ھارغىنلىقىنى چىقىرىدىغان مۇڭلۇق مۇزىكا، نەپىس ئۇسسۇل ۋە يۇمۇرلۇق كۈلكە - چاقچاقلار بىلەن تولغان ئەڭ قەدىمكى، ئەڭ ساپ ۋە يەرلىك تۈسكە ئىگە كوللېكتىپ سەنئەت سىمفونىيىسى، دەپ قارىغان. بۇ ھەيكەلدىكى ھەربىر ئوبرازنى ئۆز خىيالىچە ياساپ چىقماستىن، بەلكى يانتاق يېزىسىدا ھازىرمۇ ھايات ياشاۋاتقان داڭلىق ئەلنەغمىچىلەرنىڭ ئەينەن ئوبرازىنى يارىتىش بۇ ئەسەرنى تولۇق مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرۈشنىڭ كاپالىتى، دەپ ھېسابلىغان ھەم شۇنداق قىلغان. ئەلنەغمىچىلەر ئۇنىڭغا نۆۋەت بىلەن مودېل بولۇپ بەرگەن. ئەبەيدۇللا مۇھەممەتمۇ ھەر كۈنى ئون نەچچە سائەت ئىشلەپ، بۇ ئوبرازلارنى تېز ۋە يۇقىرى سۈپەت بىلەن ئەينەن ئوخشىتىپ ياساپ پۈتكۈزگەن.

بۇ ئوبرازلار ئارىسىدىكى پۈتۈن سۇپىنىڭ سول چېتىدە يۈكىنىپ ئولتۇرۇپ داپ چېلىۋاتقان 40 ياشلار چامىسىدىكى تۇماق كىيگەن نەغمىچى تۇرەك ئاۋۇت مەكىت خەلقى قىزغىن سۆيىدىغان داڭدار

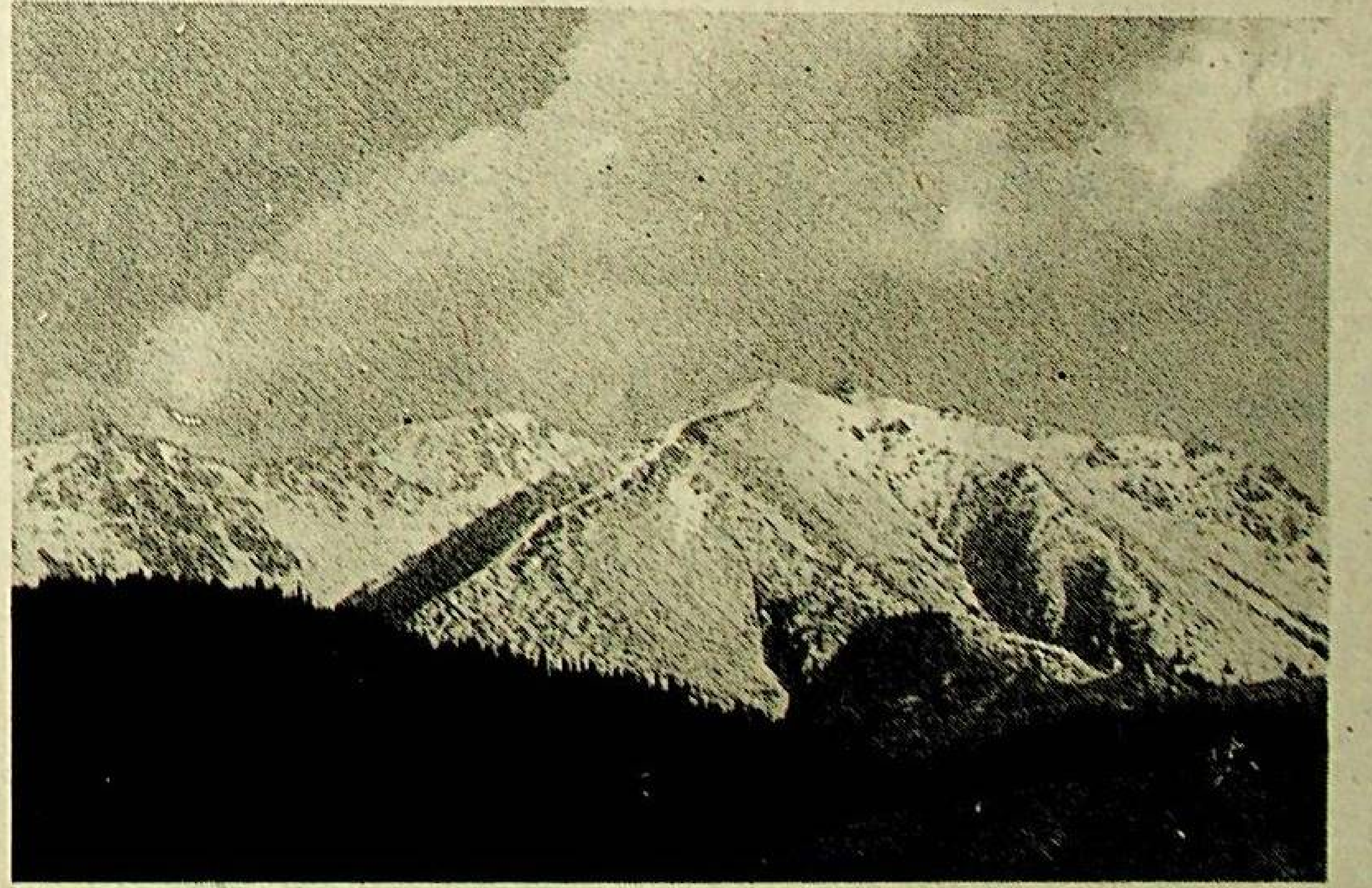

قارلىق چوققا، يېشىل ئورمان

ئابدۇۋايىت سوپى فوتوسى

ئەۋلادلارغا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق تەربىيىسىنى كۈچەيتىش ۋە ئۇلارنىڭ ۋەتەننى، خەلقنى سۆيۈش، ئەجدادلارنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلىش ئىرادىسىنى تىكلىشىگە غايەت زور ياردىمى بار، دېيەلەيمىز.

△ ھەممە نەرسە قولۇڭدىن كەتكەن تەقدىردىمۇ ئالدىڭدا كېلىچەك بار.

ك. باگوۋى

△ ئۈمىد ئادىمى ھېچقاچان تويمايدىغان بايلىقتۇر.

ل. ۋاۋىنگار

ئىمىن ھاشىم تەييارلىغان

جاھان ئەدەبىياتىدىن

يېڭى كەلگەن خىزمەتچى

(ھېكايە)

رۇستەم جىلان (مىسىر)

مەھمۇد بىزنىڭ تەكشۈرۈش بۆلۈمىمىزدىكى مەشھۇر ئۇزۇن قولاقلارنىڭ بىرى ئىدى، ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭدىن بىرەر مەخپىيەتلىكنى يوشۇرۇپ قالالمايتتى. ئەمما يېڭى كەلگەن خىزمەتچى ئۆمەر ئۇنى ئوسال قىلىپ قويدى.

بىر كۈنى ئەتىگىنى مەھمۇد بىزدىن:

- سىلەر ئۆمەر ئەپەندىگە قانداق قارايسىلەر؟- دەپ سوراپ قالدى. باش چۆكۈرۈپ ئىشلەۋاتقان سالىھ بېشىنى كۆتۈرمەي تۇرۇپ:

- ئۇ شۇنداق ئۇمۇسچان، كەم سۆز ئادەمغۇ.- دېدى.

- توغرا... ئۇ شۇنداق ئادەمكەن، - دېدى مەھمۇد، - ئەمما مەن بىر ئىشقا بارغىنىمىرى ھەيران قېلىۋاتىمەن، ئۇ بىر ماشىنىست، ماشىنىكا بىلەن خەت ئۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ قولىدىكى ئىشنى ئۇياق - بۇياققا كۆتۈرۈپ يۈرۈشىنىڭ ھاجىتى يوق. ئەمما نېمە ئۈچۈنكى ئۇ ھەمىشە سومكا كۆتۈرۈپلا يۈرىدىكەن.

- ئېھتىمال سىرتتىن ئىش تېپىپ، قوشۇمچە تاپاۋەت قىلاي، دەپ شۇ نەرسىلەرنى سومكىسىغا سېلىپ كېلىدىغاندۇ ياكى قولۇم - قوشنىلىرى ئالدىدا ئۆزىنىڭ خېلى ئورنى بار خىزمەتچى ئىكەنلىكىنى كۆز - كۆز قىلىش ئۈچۈن سومكا كۆتۈرۈۋالىدىغاندۇ، يا بولمىسا ئۇنىڭ سومكىسىدا دەرسلىك بولۇشى مۇمكىن، ئۇ ھازىرقى ھالىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتلارنى قولدىن بەرمەي تىرىشىپ ئۆگىنىۋاتقاندۇ، - دېدىم مەن.

بىر پەس جىمجىتلىقتىن كېيىن مەھمۇد:

- ئۇ يەنە ھۆكۈمەتنىڭ قەغىزىنى، قارا قەغەز ۋە ماشىنىكا لېنتىلىرىنى ئوغرىلاپ سومكىسىغا سېلىپ ئېلىپ كېتىشىمۇ مۇمكىن، - دېدى.

- ۋاي قېرىندىشىم، ئۇنىڭ بۇنداق قىلىشى مۇمكىن ئەمەس.

بىز خىزمەتدىشىمىز ئۆمەر ئەپەندى ۋە ئۇنىڭ سومكىسى توغرىلىق مۇنازىرىگە چۈشۈپ كەتتۇق، ئەمما ئۇنىڭ سومكىسىغا زادى نېمە سالغانلىقى توغرىسىدا بىر يەرگە كېلەلمىدۇق. شۇنىڭ بىلەن يېڭى خىزمەتدىشىمىزنىڭ سومكىسى كىشىلەرنىڭ قىزغىن پاراڭ تېمىسىغا ئايلىنىپ قالدى. كىشىلەر ئۆمەرنى كۆرۈشى بىلەنلا مۇنازىرە باشلىنىپ كېتەتتى.

بىر كۈنى كىشىلەر نەرسە - كېرەكلىرىنى يىغىشتۇرۇپ، ئىشتىن چۈشۈشكە تەييارلىنىۋاتقاندا مەھمۇد شامالدەك كىرىپ كەلدى ۋە:

- ئاڭلىدىڭلارمۇ؟ بايا ئۆمەر ئىشتىن چۈشۈپ ماڭاي دەپ تۇرغاندا باشلىق ئۇنىڭ سومكىسىنى ئاختۇرماقچى بولدى. باشلىق ئۇنىڭ سومكىسى توغرىلىق تارقالغان گەپ - سۆزلەرنى ئاڭلىغان بولسا كېرەك. ئەمما ئۆمەر سومكىسىنى ئاچقىلى ئۇنىمىدى. بىز ئۇنىڭغا: «سومكاڭدا نېمە بارلىقىنى دېسەڭ بولمامدۇ» دېسەكمۇ ئۇ پەقەت ئۇنىمىدى. ئۇ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئالدىدىلا ئاچىمەن، دەپ تۇرۇۋالدى.

سالىھ ئۇنىڭ گېپىنى بۆلۈۋەتتى:

- ھەي، مەھمۇد، تولا گەپ تاپما...

- گەپ تاپمىدىم، گەپ تېپىپ نېمە قىلاتتىم؟ بۇ توغرىدىكى سۆز - چۆچەكلەر پۈتۈن ئىدارىگە پۇر كەتتىغۇ. بۇنى كىم بىلمەيدۇ...

ئۇ ئۆپكىدەك قىزىرىپ گەپ تالىشىۋاتقاندا، باشلىق مېنى ئىشخانىسىغا چاقىرىپ، ئۆمەرنىڭ سومكىسىنى تەكشۈرۈپ، ئىچىدە نېمە بارلىقىنى ئېنىقلاپ چىقىشنى تاپىلىدى.

شۇنىڭ بىلەن مەن ئۆمەر ئەپەندىنى چاقىردىم. ئۇ سومكىسىنى ئىككى قولىدا چىڭ تۇتۇۋالغانىدى ۋە ئالاقزادە بولۇپ ئەتراپقا خودۇكسىرەپ قارايتتى.

مەن ئۇنىڭغا سومكىسىنى تەكشۈرىدىغانلىقىمنى ۋە تەكشۈرۈشنىڭ سەۋەبىنى ئېيتتىم، ئەمما ئۇ لام - جىم دېمەي بېشىنى سالغىنىچە جىم تۇرۇۋالدى، بىر دەمدىن كېيىن تىترەك ئاۋازدا:

- نەق مەيداندا ئىككىمىزنىڭلا بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن، - دېدى.

شۇنىڭ بىلەن مەن باشقىلارنى چىقىرىۋېتىپ، ئۇنىڭغا يەنە سومكا توغرىسىدىكى گەپ - سۆزلەرنى ئېيتتىم. ئۇ گەپ قىلماي، تىترەپ تۇرغان قوللىرى بىلەن سومكىنى ئاچتى، مەن سومكىنىڭ ئىچىگە قارىۋىدىم، سومكىدا سۈيدۈكنى راۋانلاشتۇرغۇچى ئەسۋاب بار ئىكەن. ئەسلىدە ئۇ بىر خىل كېسەلگە مۇپتىلا بولغان بولۇپ، مۇشۇ ئەسۋابنىڭ ياردىمى بىلەنلا نورمال كىچىك تەرەت قىلىدىكەن. ئۇ بۇنى كىشىلەرگە دېيىشتىن ئۇيالغانىكەن. ئۇ كىشىلەرنىڭ سۆز - چۆچەك قىلىشىپ، كېسىلىنى زاڭلىق قىلىشىدىن ھەم ئۆزىنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىگە تەسىر يېتىشىدىن ئەنسىرەپ، كىشىلەر ئالدىدا سومكىسىنى ئېچىشنى خالىمىغانىكەن...

ئوسمانجان مۇھەممەت تەرجىمىسى

گۈلشەن

لى پېڭ ياپونىيىنىڭ شال تېرىش مۇتەخەسسىسى يۈەن جېڭشى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن جۇڭنەنخەيدە ياپونىيىنىڭ ئاتاقلىق شال تېرىش مۇتەخەسسىسى يۈەن جېڭشى ئەپەندى بىلەن كۆرۈشتى.

لى پېڭ يۈەن جېڭشىنىڭ كۆپ يىللاردىن بۇيان جۇڭگودا قۇرغاق يەردە شالاڭ تېرىپ شال ئۆستۈرۈش تېخنىكىسىنى ئۆگىتىپ، ئومۇملاشتۇرۇپ، جۇڭگونىڭ شال مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن گەۋدىلىك تۆھپە قوشقانلىقىغا مىننەتدارلىق بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: يۈەن جېڭشى ئەپەندى جۇڭگودا شال ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن جاپالىق ئەجىر سىڭدۈردى ۋە ئىنتايىن كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ياراتتى.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: يېزا ئىگىلىكى جۇڭگو خەلق ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىنتايىن مۇھىم ۋە جاپالىق ۋەزىپە. جۇڭگو مۇشۇ ساھەدە چەت ئەللەرنىڭ يېزا ئىگىلىك مۇتەخەسسىسلىرى بىلەن دوستانە ھەمكارلىشىشنى خالايدۇ.

يۈەن جېڭشى مۇنداق دېدى: «مەن 80 ياشقا كىردىم، ئاخىرقى ئۆمرۈمنى جۇڭگو- ياپونىيە دوستلۇق، ھەمكارلىق ئىشلىرىغا تەقدىم قىلىمەن. جۇڭگولۇق دوستلارنىڭ ماڭا ئېھتىياجى چۈشسىلا ھەرقاچان جۇڭگوغا كېلىپ دېھقان قېرىنداشلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىمەن.» ئۇ مۇنداق دېدى: 16 يىلدىن بۇيان، جۇڭگو خىزمىتىمنى ئىنتايىن زور دەرىجىدە قوللىدى ۋە خىزمىتىمگە ياردەم بەردى. مۇشۇنداق بولغاچقا قۇرغاق يەردە شالاڭ تېرىپ شال ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى جۇڭگودا ئومۇملاشتۇرۇلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: مەن خىزمىتىمنىڭ جۇڭگولۇق دېھقانلارغا ياردىمى بولۇشىنىلا ئۈمىد قىلىمەن. ئۇلارنىڭ بىر يىللىق ئەجرىگە يارىشا مول ھوسۇل ئالغانلىقىنى، چىرايىغا كۈلكە يۈگۈرگەنلىكىنى كۆرسەم، خىزمىتىمنىڭ ئەھمىيەتلىك بولغانلىقىنى، تېخىمۇ قىممەتلىك بولغانلىقىنى ھېس قىلىمەن.

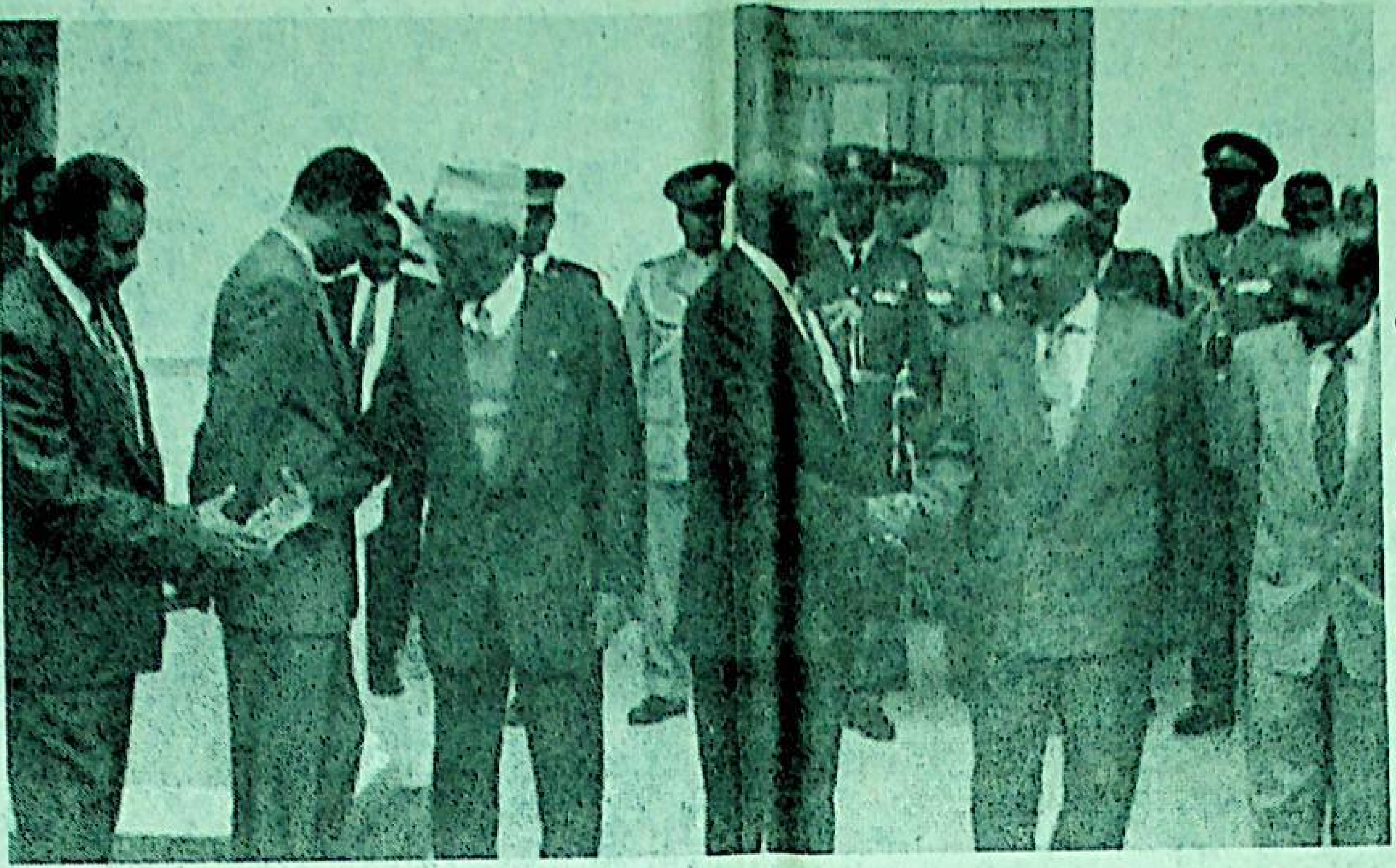

كېنىيە، جىبۇتى، ئېرىترىيە، ئېفىئوپىيە، سۇدان، ئۇگاندا ۋە سومالى قاتارلىق يەتتە ئافرىقا دۆلىتىدىن تەركىب تاپقان ھۆكۈمەتلەر ئارا تەرەققىيات تەشكىلاتى 7 - ئاينىڭ 8 - كۈنى كېنىيە پايتەختى نايروبىدا 6 - قېتىملىق باشلىقلار يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، سۇدان بىلەن سومالىنىڭ ئىچكى توقۇنۇشىنى يارىشتۇرۇش مەسىلىسىنى مۇھاكىمە قىلدى. سۈرەتتە: يەتتە دۆلەت رەھبەرلىرى يىغىنى ئاياغلاشقاندىن كېيىن مۇخبىرلار بىلەن يۈز كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چاۋشيەن پارتىيىسى ۋە ھۆكۈمىتى ھۆكۈمىتىمىزنىڭ يەنە ئاشلىق ياردەم بەرگەنلىكىگە مىننەتدارلىق بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ۋە چاۋشيەن مەمۇرىي ئىشلار كېڭىشى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەنگە تېلېگرامما ئەۋەتىپ، جۇڭگو پارتىيىسى ۋە ھۆكۈمىتىنىڭ يەنە چاۋشيەنگە 80 مىڭ تونna ھەقسىز ئاشلىق ياردەم بەرگەنلىكىگە مىننەتدارلىق بىلدۈردى.

مىننەتدارلىق تېلېگراممىسىدا مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگو پارتىيىسى ۋە ھۆكۈمىتى چاۋشيەن يېقىنقى يىللاردا ئۇدا سۇ ئاپىتىگە ئۇچرىغان ئەھۋالدا چاۋشيەنگە كۆپ قېتىم ياردەم بەرگەنىدى. بۇ قېتىم يەنە چاۋشيەنگە ئاشلىق ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى، بۇ جۇڭگو پارتىيىسى ۋە ھۆكۈمىتىنىڭ چاۋشيەن - جۇڭگو دوستلۇقىنى قەدىرلەش، ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ دوستلۇقى ۋە ئىتتىپاقلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش ئارزۇسىنى تولۇق نامايان قىلدى.

چاۋشيەندە رەئىس كىم ئىرسېن ۋاپات بولغانلىقىنىڭ ئۈچ يىللىقى خاتىرىلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پىخياڭ، 8 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن چاۋشيەن دېموكراتىك خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى، چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى يولداش كىم ئىرسېن ۋاپات بولغانلىقىنىڭ ئۈچ يىللىق خاتىرە كۈنى. چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ۋە پىخياڭ شەھەرلىك خەلق كومىتېتى چۈشتىن بۇرۇن جىنشۇشەن خاتىرە سارىيى مەيدانىدا «مەركىزىي كومىتېت تەزىيە يىغىنى» ئۆتكۈزۈپ، رەئىس كىم ئىرسېننى چوڭقۇر ياد ئەتتى.

يىغىنغا چاۋشيەن رەھبىرى جىن جېڭرى، چاۋشيەننىڭ مۇئاۋىن دۆلەت رەئىسلىرىدىن لى جۇڭيۈي، پياۋچېڭجې، جىن يىڭجۇ، جىن بىڭجى ۋە پىخياڭ شەھىرىدىكى ھەر ساھە ئامما قاتناشتى.

چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى جىن يۇڭنەن جىن جېڭرىنىڭ ھاۋالىسى بىلەن يىغىندا سۆز قىلدى. ئۇ كىم ئىرسېننىڭ چاۋشيەندە پارتىيە قۇرۇش، دۆلەت قۇرۇش، ئارمىيە قۇرۇش قاتارلىق ئىشلاردا قوشقان ئۆلۈغ تۆھپىلىرىنى

شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى باشلىقلىرى يىغىنى مادرىدتا ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مادرىد، 8 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىككى كۈنلۈك شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى باشلىقلار يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئىسپانىيىنىڭ پايتەختى مادرىدتا ئېچىلدى، ئېچىلىش مۇراسىمىغا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىغا ئەزا 16 دۆلەتنىڭ دۆلەت باشلىقلىرى ۋە ھۆكۈمەت باشلىقلىرى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سورانا، غەربىي ياۋروپا ئىتتىپاقى ۋە ياۋروپا خەۋپسىزلىكى - ھەمكارلىق تەشكىلاتىنىڭ ۋەكىللىرى قاتناشتى.

شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سورانا يىغىن ئېچىش نۇتقى سۆزلىگەندە مۇنداق دېدى: بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى ئۈچۈن ئېيتقاندا «ھەل قىلغۇچ پەيت». ئۇ مۇنداق دېدى: شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى «ئوتتۇرا، شەرقىي ياۋروپادىكى تۇنجى تۈركۈمدىكى يېڭى ئەزالارغا ئىشىكنى كەڭ ئېچىۋېتىدۇ»، «ھەمكارلىق ۋە شېرىكلىك مۇناسىۋەتكە يېڭى پۇرسەت يارىتىپ بېرىدۇ»، چۈنكى تىنچلىق بىرلىككە كەلگەن، گۈللەنگەن ۋە بەختىيار ياۋروپا بەرپا قىلىشتا ئىنتايىن مۇھىم.»

بۇ قېتىمقى باشلىقلار يىغىنىدا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ رەھبەرلىرى ئۈچ چوڭ مەسىلىنى مۇھاكىمە قىلىدۇ ۋە ھەل قىلىدۇ: بىرىنچى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشىدە تۇنجى تۈركۈمدىكى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ئىسمىلىكىنى بېكىتىش ۋە ئۇنى جاكارلاش؛ ئىككىنچى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ ئىچكى ئىسلاھاتىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئاساسلىقى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ قوماندانلىق سىستېمىسىنى تەڭشەش؛ ئۈچىنچى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن شېرىك دۆلەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى كېڭەيتىش ۋە كۈچەيتىش، بولۇپمۇ تۇنجى تۈركۈمدە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىغا كىرەلمىگەن، ئوتتۇرا، شەرقىي ياۋروپا

جۇڭگو بىلەن ئامېرىكا ھەمكارلىشىپ ئىشلەپچىقىرىش كۆچى مەركىزى قۇرىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 8 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى بىلەن ئامېرىكا يۇتا شىتاتلىق ھۆكۈمەتنىڭ ھەمكارلىشىپ ئىشلەپچىقىرىش كۈچى مەركىزى قۇرۇشى توغرىسىدىكى كېلىشىمگە ئىمزا قويۇش مۇراسىمى مۇشۇ ئاينىڭ 7 - كۈنى بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا ئۆتكۈزۈلدى.

يۇتا شىتاتى ئامېرىكىنىڭ 2 - چوڭ يۇمشاق بۆلەك ئىشلەپچىقىرىش كەسپى مەركەزلەشكەن جاي، شىتات مەركىزى سالت لاكى شەھىرى «كومپيۇتېرنىڭ جېنىنى ئىگىلىگەن» شەھەر، دەپ تەرىپلىنىدۇ. جۇڭگو دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى بىلەن يۇتا شىتاتلىق ھۆكۈمەتنىڭ ھەمكارلىشىپ ئىشلەپچىقىرىش كۈچى مەركىزى قۇرۇشى ئىككى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ، بولۇپمۇ ئوتتۇرا، كىچىك كارخانىلارنىڭ ئىقتىساد، تېخنىكا ئالماشتۇرۇشى ۋە ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ. بۇ مۇلازىملىق ئاپپاراتىنىڭ كەسىپ دائىرىسى ئىككى تەرەپ كارخانىلىرىنىڭ ئىككى دۆلەت بازارلىرىغا كىرىشكە مەسلىھەت بېرىشى، ئىككى تەرەپ كارخانىلىرى ۋە ئالاقىدار خادىملىرىنى مەھسۇلات، باشقۇرۇش، تىل جەھەتلەردىن تەربىيىلەش، ئىككى تەرەپنىڭ سودا ۋە ئالماشتۇرۇشىغا ۋاستىچى بولۇش، ئامېرىكىنىڭ ئىلغار يۇمشاق بۆلەك تېخنىكىسى بىلەن ۋە جۇڭگونىڭ ئىختىساسلىقلار بايلىقىدىن پايدىلىنىپ، جۇڭگو يۇمشاق بۆلەكلىرىنىڭ خەلقئارا بازارغا كىرىشكە تۈرتكە بولۇشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ مەركەزنىڭ ھەمكارلىق تورىغا ئامېرىكا تەرەپتىن يۇتا شىتاتىدىكى يۇمشاق بۆلەك ئىشلەپ چىقىرىدىغان 1400 يۇقىرى پەن- تېخنىكا كارخانىسى ھەم شىتات تەۋەسىدىكى ئالىي مەكتەپلەر، جۇڭگو تەرەپتىن دۆلەت پەن- تېخنىكا كومىتېتىغا قاراشلىق 65 ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش مەركىزى ۋە جۇڭگو پەن - تېخنىكىنى ئىلگىرى سۈرۈش تەرەققىيات تەتقىقات مەركىزى، بېيجىڭ خەلقئارا

● ھىندىستاننىڭ غەربىي شىمالىي

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

● كولومبودا چىقىدىغان گېزىتلەرنىڭ بۈگۈنكى خەۋەرگە قارىغاندا، سىرىلانكا تامىل ئىسلام يولۋاس ئازادلىق تەشكىلاتى مۇشۇ ئاينىڭ 8-كۈنى سىرىلانكىنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى دېڭىزدا چاۋشيەننىڭ بىر يۈك پاراخوتىنى بۇلاپ، پاراخوتتىكى 37 پاراخوت خادىمىنىڭ ھەممىسىنى تۇتقۇن قىلغان، يەنە بىر ماتروسنى نەق مەيداندا ئېتىپ ئۆلتۈرگەن.

● بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنانىڭ غەربىي جەنۇبىي رايونىدا تۇرۇشلۇق تىنچلىق ساقلاش قىسمىنىڭ مۇئاۋىن باياناتچىسى ۋېلكىنسون مۇشۇ ئاينىڭ 8-كۈنى بانىيالۇكادا مۇنداق دېدى: بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرى بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېرب جۇمھۇرىيىتىنىڭ ۋەزىيەت تەرەققىياتىغا يېقىندىن دىققەت قىلماقتا.

● ھىندىستاننىڭ غەربىي شىمالىي قىسمىدىكى پەنجاپ شتاتىدا مۇشۇ ئاينىڭ 8-كۈنى چۈشتىن كېيىن پويىز پارتلاپ كېتىش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، 34 كىشى ئۆلدى، 67 كىشى يارىلاندى.

● يېقىنقى كۈنلەردە ئۇدا قاتتىق يامغۇر ياغقانلىقتىن، پولشىنىڭ جەنۇبىدىكى 12 ئۆلكىدە ئېغىر سۇ ئاپىتى يۈز بېرىپ، كىشىلەر ۋە مال-مۈلۈكلەر ئېغىر زىيانغا ئۇچرىدى.

خەۋەرگە ئاساسلانغاندا، ھازىرغىچە كەلكۈندە توققۇز كىشى قازا قىلغان، 250 شەھەر-بازار ۋە 35 مىڭ گېكتار ئېتىز سۇ ئاستىدا قالغان، 7000 كىلومېتىر يول، 21 توسما ۋە 45 كۆۋرۈك ۋەيران بولغان.

● بېلورۇسسىيە بىلەن مولدوۋادا يېقىنقى كۈنلەردە قاتتىق بوران چىقىپ، غايەت زور ئىقتىسادىي زىيان بولغان ۋە ئۆلۈم-يېتىم كۆرۈلگەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

تەرەققىيات تەتقىقات مەركىزى، بېيجىڭ خەلقئارا ئالماشتۇرۇش مەركىزى قاتارلىق ئورۇنلار قاتناشتى.

ئىمزا قويۇش مۇراسىمىدا ئامېرىكا يۇتا شتاتى كىرور يۇمشاق بۆلەك شىركىتى جۇڭگودىكى 600 ئالىي مەكتەپكە ئوقۇتۇش، باشقۇرۇش ۋە تەتقىقات ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن 20 مىليون دوللار قىممىتىدە يېڭى يۇمشاق بۆلەك تېخنىكا مەھسۇلاتىنى ھەدىيە قىلدى. ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇدىرى سۇڭ جيەن ۋە ئامېرىكا يۇتا شتاتىنىڭ باشلىقى مىكىرنېۋىت قاتناشتى.

قاتارلىق ئىشلاردا قوشقان ئۇلۇغ تۆھپىلىرىنى ئەسلەپ ئۆتتى، چاۋشيەن خەلقىنىڭ كىم ئېرىسىنىڭ ئىرادىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ «ۋەتەننى تېخىمۇ ئاۋات، قۇدرەتلىك قىلىپ قۇرۇپ چىقىپ، ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش چوڭ ئىشنى بالدۇرراق ئەمەلگە ئاشۇرۇشنى قولغا كەلتۈرىدىغان»لىقىنى بىلدۈردى.

جىن يۇڭنەن پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن ئارمىيە ۋە مەملىكەت خەلقىنى جىن جېڭرى يادرولۇقىدىكى چاۋشيەن ئەمگەك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، يولداش كىم ئېرسىن ئېچىپ بەرگەن يولنى بويلاپ داۋاملىق قەيسەرلىك بىلەن ئىلگىرىلەشكە چاقىردى.

مۇناسىۋەتكە يېڭى پۇرسەت يارىتىپ بېرىدۇ»، «ياۋروپا - ئاتلانتىك ئوكيان رايونىدىكى بارلىق دۆلەتلەرنىڭ بىخەتەرلىكىنى كۈچەيتىدۇ»، «شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى ئاپپاراتلىرىنى 21 - ئەسىردىكى خىرىسقا ئۇيغۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ».

ئىسپانىيىنىڭ باش ۋەزىرى ئاسنار مۇنداق دېدى: «شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى تىنچلىققا مۇھتاج ھەم تىنچلىققا كاپالەتلىك قىلىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇشنى ئۈمىد قىلىدۇ، كىرەلمىگەن ئوتتۇرا، شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى بىلەن بولغان مۇناسىۋەتنى كېڭەيتىش ۋە كۈچەيتىش.

بۇ قېتىمقى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى باشلىقلار يىغىنى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى تارىخىدىكى بىر قېتىملىق مۇھىم يىغىن، ئۇ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ كەلگۈسىگە، ياۋروپانىڭ خەۋپسىزلىكىگە ھەم دۇنيانىڭ كەلگۈسى ۋەزىيىتىگە زور تەسىر كۆرسىتىشى مۇمكىن.

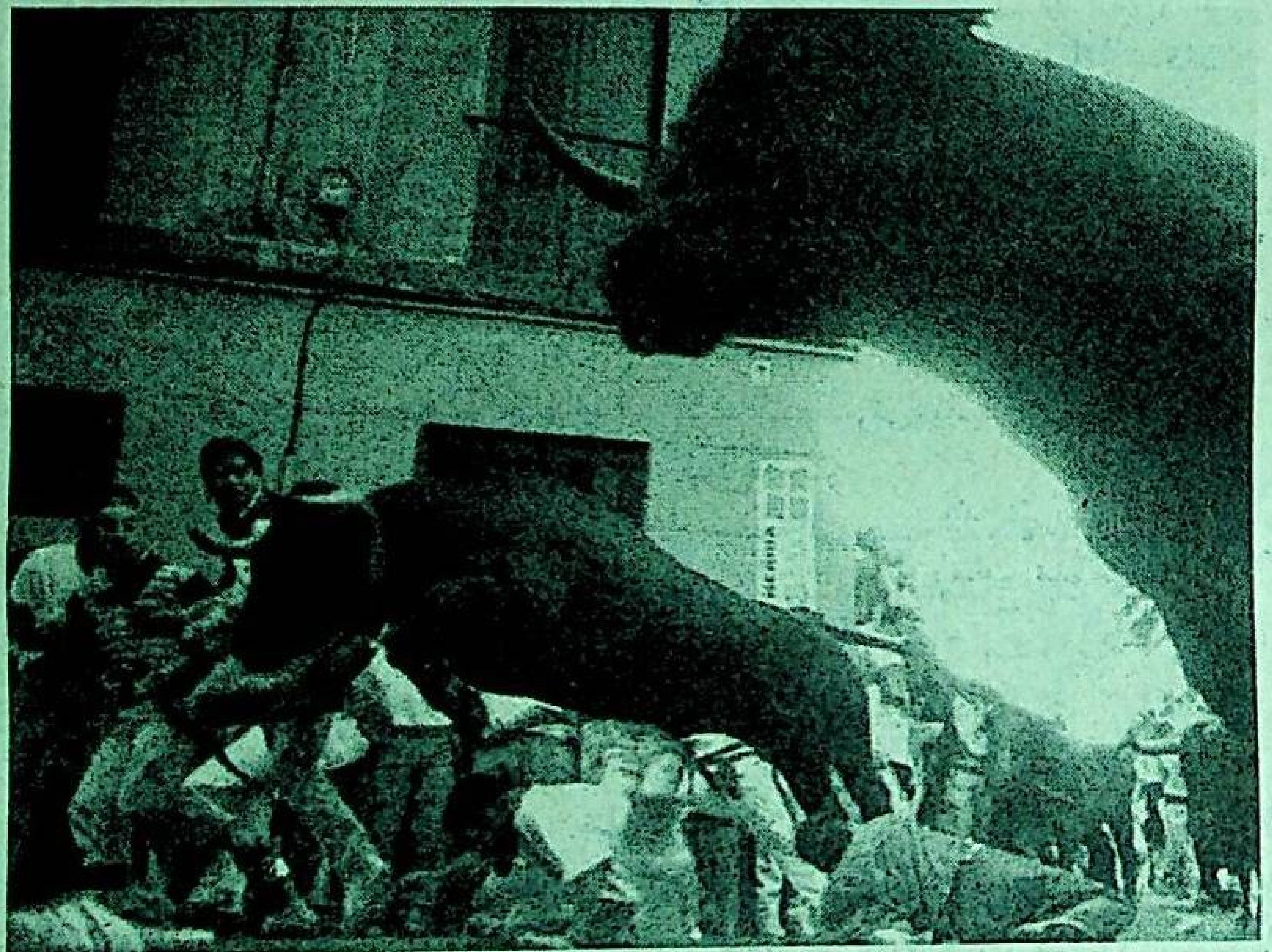

7 - ئاينىڭ 8- كۈنى ئىسپانىيىنىڭ پانپۇلونا شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن بۇقا چاپتۇرۇش بايرىمىدا ئەسەبىيلەشكەن بۇقىلار يىقىلىپ چۈشكەن «بۇقا بىلەن ئېلىشقۇچىلار»نىڭ ئۈستىدىن ئۇچقاندەك ئاتلاپ ئۆتمەكتە. بۇ قېتىمقى بۇقا چاپتۇرۇش بايرىمىدا بىر كىشى ئۆلدى، بىر كىشى ئېغىر يارىلاندى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

رانالى ۋاقىتنچە فرانسىيىدە تۇرۇشنى قارار قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 6 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. كامبودژىنىڭ 1 - باش ۋەزىرى رانالى مۇشۇ ئاينىڭ 6 - كۈنى جىنېيەنگە قايتىپ كېلىش پىلانىنى ئۆزگەرتىپ، ۋاقىتنچە فرانسىيىدە تۇرۇشنى قارار قىلدى.

بۈنى رانالىغا يېقىن ئەرباب، كىنخېر مىللەتلەر پارتىيىسىنىڭ رەئىسى ساڭلەنشى شۇ كۈنى فرانسىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقىغا ئاشكارىلاپ قويدى.

ساڭلەنشى مۇنداق دېدى: رانالىنىڭ كامبودژىغا قايتىپ كېلىشنى كېچىكتۈرۈشىنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇ خوك سېننىڭ ھەربىي ئۆزگىرىش قىلىشىغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرمەكچى.

رانالى خۇسۇسىي زىيارەتتە بولۇش ئۈچۈن مۇشۇ ئاينىڭ 4 - كۈنى مەنگۈ ئارقىلىق فرانسىيىنىڭ جەنۇبىغا كەلگەندى. ئۇ بۈگۈنمۇ شۇ يەردە تۇرۇۋاتىدۇ. ئۇنىڭغا يېقىن ئەرباب ئۇنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى پارىژدا مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزىدىغانلىقىنى جاكالىدى.

چەت ئەللىكلەر كامبودژىدىن كۆپلەپ چېكىنىپ چىقماقتا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنېيەن، 9-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جىنېيەن پوچېڭدوڭ خەلقئارا ئايرودرومىدا ئايروپىلان كۈتۈۋاتقان 1000 دىن ئارتۇق چەت ئەللىك بۈگۈن ئۆز دۆلەتلىرى ئەۋەتكەن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن ئۆز دۆلەتلىرىگە ھەم تايلاندنىڭ پايتەختى مەنگۈغا كەتتى. يەنە 2000 دىن ئارتۇق چەت ئەللىك ئايرودرومدا كامبودژىدىن چېكىنىپ چىقىش ئۈچۈن ئايروپىلان كۈتۈپ تۇرماقتا.

مۇشۇ ئاينىڭ 5-كۈنىدىن 7-كۈنىگىچە كامبودژىدا ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتقان ئىككى پارتىيىنىڭ قوراللىق كۈچلىرى جىنېيەن شەھەر رايونى ۋە شەھەر ئەتراپىدىكى رايونلاردا كەڭ كۆلەمدە قوراللىق توقۇنۇشۇپ قالغان. توقۇنۇشتا 20 نەچچە كىشى ئۆلگەن، 100 نەچچە كىشى يارىلانغانىدى. بىر نەچچە كۈندىن بۇيان، تايلاند، سىنگاپور، مالايسىيا، فىلىپپىن، ئامېرىكا ۋە ئاۋستىرالىيە قاتارلىق دۆلەتلەر مەخسۇس ئايروپىلان ئەۋەتىپ ئۆز دۆلىتىنىڭ پۇقرالىرىنى كامبودژىدىن ئېلىپ كەتتى. ياپونىيە، سىنگاپورت، ئاۋستىرالىيە قاتارلىق دۆلەتلەر يەنە ئايروپىلانلارنى كۆپەيتىپ ئەۋەتىپ، ئۆز دۆلىتى پۇقرالىرىنى كامبودژىدىن ئىمكانقەدەر تېز ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىدۇ.

ھازىر كامبودژا ۋەزىيىتى يەنىلا جىددىي بولماقتا، جىنېيەنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقى يامانلاشماقتا.

ئۆتكەن ھەپتىدە پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيە ئارىسىدىكى توقۇنۇش ئۈزلۈكسىز كۈچەيدى.

سۈرەتتە: ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى ھېبرون شەھىرىدە پەلەستىنلىك ئىككى ئايال نارازىلىق بىلدۈرگەن ئاممىغا ئوق چىقىرىۋاتقان ئىسرائىلىيە ھەربىيلىرىنىڭ ئوقىدىن ئېھتىيات قىلىپ تام ياقىلاپ قاچماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

روسىيە ئامېرىكىنىڭ قازاقىستان - روسىيە چېگرىسىدا چارلاپ ئۇچۇشىغا قارشى تۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئالمۇتا خەۋىرى. قازاقىستان «ئومۇمىي مەنزىرە» ھەپتىلىك گېزىتى يېڭى سانىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، روسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى يېقىندا ئامېرىكا دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ بىر چارلىغۇچى ئايروپىلانىنىڭ قازاقىستاندا ئۇچۇش مەشغۇلاتى ئېلىپ بارغانلىقى توغرىسىدا بايانات ئېلان قىلىپ، «ئامېرىكىنىڭ بۇ ھەرىكىتىنى روسىيە تەرەپ قوبۇل قىلالمايدۇ» دەپ تەكىتلىگەن.

روسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتىدا، يۇقىرىقى ۋەقە «مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىكى بىر دۆلەتنىڭ زېمىنىدىن پايدىلىنىپ، يەنە بىر دۆلەتكە قارىتىلغان ھەربىي رازۋېتكا خىزمىتىنىڭ قانات يېيىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشى مۇمكىن»، «ئۇ روسىيىنىڭ بىخەتەرلىك مەنپەئىتىگە بىۋاستە تەھدىت سالىدى» دېيىلدى.

خەۋەرگە قارىغاندا، بۇ ئايروپىلان قازاقىستان تەرەپنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن ئاينىڭ 18 - كۈنى قازاقىستانغا يېتىپ كېلىپ، قازاقىستان بىلەن ئامېرىكىنىڭ زېمىننى بىرلەشمە چارلاش ھەرىكىتىگە قاتناشقان. چارلاش دائىرىسى ئاساسلىقى قازاقىستان بىلەن روسىيىنىڭ چېگرا رايونلىرىغا يېقىنلىشىدىكەن، چارلاش خىزمىتى 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئاياغلىشىدىكەن.

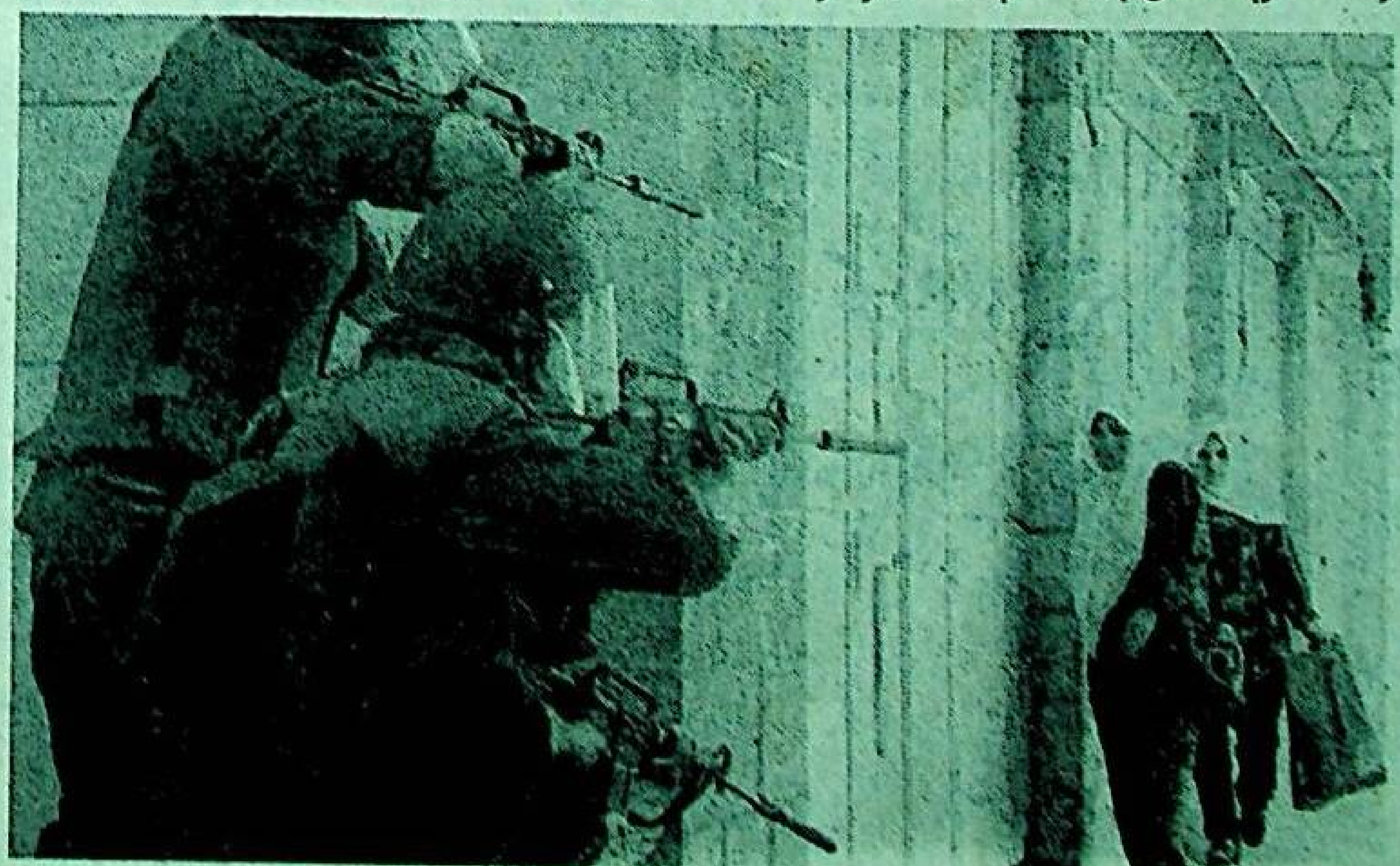

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
12
شەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزدىن كېچىگىچە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، بەزىدە ئۇچۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 15 ℃ – 25 ℃ بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

«ئۈمىد قۇرۇلۇشى» ئارقىلىق بەش يىلدا 40 مىڭ نامرات ئۆسمۈرگە ياردەم بېرىلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئەن خۇلى، جياڭ شىنچېلى خەۋەر قىلىدۇ: بەش يىل ئىلگىرىكى كۈز كۈنلىرىنىڭ بىرىدە خالىق لوپ ناھىيىسى ئاجىك باشلانغۇچ مەكتەپكە كىرىپ، غەم - ئەندىشىسىز ئوقۇپ، باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈردى. چۈنكى خالىقمۇ شىنجاڭدىكى ھەرقايسى جايلىرىدىكى 1140 نەپەر ئۆسمۈرگە ئوخشاش شۇ يىلى قۇرۇلغان شىنجاڭ ياشلار- ئۆسمۈرلەر تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتىنىڭ ياردىمىگە ئېرىشكەنىدى.

1992- يىل 7- ئاينىڭ 8- كۈنى قۇرۇلغان شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتى ھەر دەرىجىلىك كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى تەشكىلاتلىرىنىڭ ھەمكارلىشىشى ئارقىسىدا بىر يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتا «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»نىڭ ياردەم بېرىش دائىرىسىنى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 12 ۋىلايەت، ئوبلاستقا كېڭەيتىپ ھەم تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى ساغلاملاشتۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك ئاپپاراتلارنى قۇرۇپ يۇقىرى بىلەن تۆۋەننىڭ ئالاقىسىنى راۋانلاشتۇرۇپ، ئۈنۈملۈك ئايلانما ھەرىكەت مېخانىزمىنى شەكىللەندۈردى.

يىلدا بىر قېتىم ئېلىپ بېرىلىدىغان يىل ئاخىرىدىكى فوندنى ئىقتىسادىي تەپتىش قىلىش ئېلانى ۋە ئېنىقلىق دەرىجىسى يۇقىرى بولغان، قېلىپلاشقان باشقۇرۇش جەمئىيەتتىكى نۇرغۇن ساھەنىڭ قوللىشىغا ئېرىشىپ، نۇرغۇن كىشىنى «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا قاتنىشىشقا جەلپ قىلدى. ئۇلار ئىئانە قىلغان پۇل «ئۈمىد قۇرۇلۇشى» دىن ئىبارەت بۇ كۆۋرۈك ئارقىلىق مەدەنىيەت ۋە مېھرىبانلىقنى نامرات يېزا، كەنتلەرگە ئېلىپ كىردى.

بەش يىلدىن بۇيان، «ئۈمىد قۇرۇلۇشى» ئارقىلىق شىنجاڭدىكى نامراتلىق تۈپەيلىدىن ئوقۇيالماي قالغان ياكى ئوقۇشتىن قېپقالاي دېگەن 40 مىڭ ئۆسمۈر قۇتقۇزۇپ قېلىندى، 55 «ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى» قۇرۇلدى، نامرات يېزا، كەنتلەردىكى 109 ئىلغار ئوقۇتقۇچى «جۇڭگو ئۈمىد قۇرۇلۇشى باغۋەنلەر مۇكاپاتى»غا كۆرسىتىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مۇدىرلار يىغىنىنىڭ قارارى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 28 - سانلىق يىغىنى 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئېچىلىدۇ

ئۆز خەۋىرىمىز. يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 142 - قېتىملىق مۇدىرلار يىغىنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 28 - سانلىق يىغىنىنى 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنىدىن باشلاپ ئۆت كۈن ئۈرۈمچىدە ئېچىشنى قارار قىلدى.

مۇدىرلار يىغىنىغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامدىن نىياز رىياسەتچىلىك قىلدى.

ۋەتەنگە، خەلققە چوڭقۇر مۇھەببەت

– شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ باشلىقى مۇھەممەت تاش توغرىسىدا

جاڭ بەيشۈن، چى جىنگۇاڭ، ۋاڭ فەن، دېڭ شىنشەن

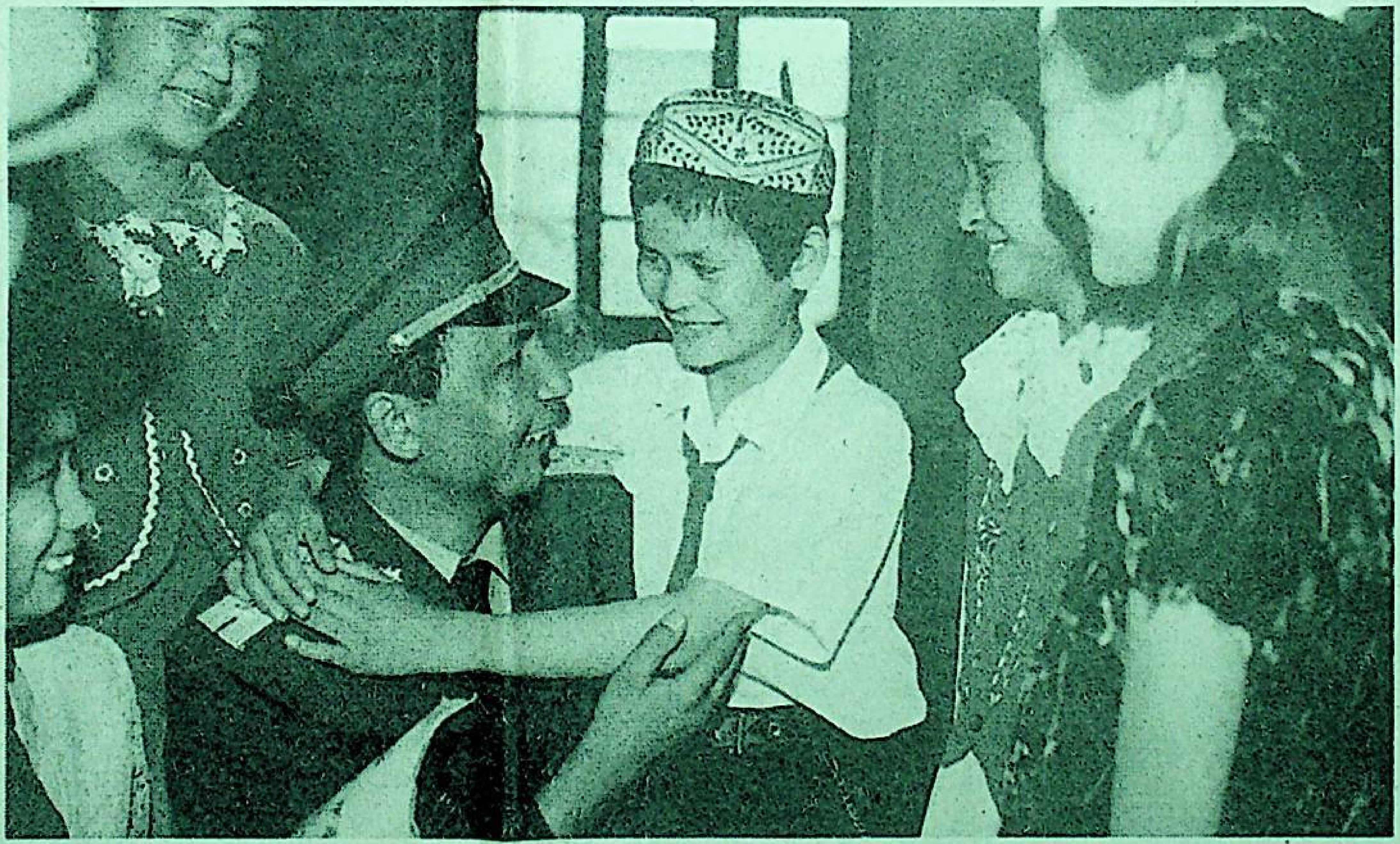

مۇھەممەت تاش شايار ناھىيىسىدىكى بەش مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرىغا دەرستىن سىرت يېتەكچى بولغاندىن كېيىن، باللار ئۇنى كۆرگەندە ئايرىلغۇسى كەلمەيدىغان بولۇپ قالدى.

قىسمدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز **چى جىنگۇاڭ** فوتوسى

جەنۇبىي شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىياسىي كومىسسارى، شاۋجياڭ كۇڭ يىڭ مۇھەممەت تاش توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دېدى: تىنچ مەزگىلدە كۆپ مىللەتلىك چېگرا رايوندىكى «قەلبداشلار كۆۋرۈكى» بولغان خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ مەسئۇلىيىتى زور. خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ كادىرلىرى ھەم قاتتىق تەلەپنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان ھەربىي تېخنىكىغا، ھەم ۋەتەننى، چېگرا رايوننى، چېگرا رايوندىكى ھەر مىللەت خەلقىنى قىزغىن سۆيىدىغان ئالىيجاناب پەزىلەتكە ئىگە بولۇشى كېرەك. يولداش مۇھەممەت تاش بۇ ئىككى جەھەتتە بىزگە ئۈلگە تىكلەپ بەردى.

1980 - يىلى 9 - ئايدا ئوتتۇرا مەكتەپنى يېڭىلا پۈتتۈرگەن مۇھەممەت تاش شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى (سابىق شىنجاڭ «1 - ئاۋغۇست» يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى)نىڭ قوبۇل قىلىش ئۇقتۇرۇشى ۋە ھەربىي سەپكە كىرىشكە تەستىقلانغانلىق خېتىنى بىرلا ۋاقىتتا تاپشۇرۇۋالدى. كىشىلىك ھاياتنىڭ زور تاللىشى ئالدىدا مۇھەممەت تاش قەتئىيلىك بىلەن ھەربىي سەپكە قاتنىشىپ ۋەتەنگە خىزمەت قىلىش يولىنى تاللىۋالدى. ئەينى ۋاقىتتا «ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بېرىش قىزغىنلىقى» ئەۋج ئالغانىدى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا ئۇ شىنجاڭدىكى ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەن ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا بىرىنچى بولۇپ «ئۇنىۋېرسىتېت»تىن ۋاز كېچىپ، ھەربىي سەپكە قاتناشتى. ھەربىي سەپكە قاتناشقاندىن كېيىن مۇھەممەت تاش ئۆزىنىڭ ئەقىللىقلىقى ۋە جاپاغا چىداش، سىياسىي جەھەتتە

*　*　*

قەدەر خەلق قوراللىق كۈچلىرى خىزمىتىنى ئىشلەپ كېلىۋاتىدۇ. بىز مۇھەممەت تاشنى زىيارەت قىلىش ۋە ئۇنىڭغا دائىر

ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ھاۋاخان نۇرغۇن ئىشلارنى ئۇنتۇپ كەتكەن بولسىمۇ، لېكىن مۇھەممەت تاشنىڭ ئۆزىنىڭ نۇرغۇن

يۈكسەك مۇھەببەت

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى

«ۋەتەنگە، خەلققە چوڭقۇر مۇھەببەت» سەرلەۋھىلىك ماقالىنى ئوقۇغان كىشى يولداش مۇھەممەت تاشنىڭ ۋەتەنگە، خەلققە بولغان چوڭقۇر مۇھەببىتىدىن تەسىرلەنمەي تۇرالمايدۇ. ۋەتەنگە، خەلققە بولغان مۇھەببەت ئەڭ يۈكسەك مۇھەببەتتۇر، بارلىق كۈچ بىلەن ۋەتەنگە ۋە خەلققە پايدىلىق ئىشلارنى قىلغاندىلا، ھاياتنىڭ ئەھمىيىتى، قىممىتى بولىدۇ.

ۋەتەنپەرۋەرلىك – جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسى، دۆلىتىمىزدىكى 56 مىللەتنىڭ ئورتاق بايرىقى؛ خەلقنى قىزغىن سۆيۈش، جان - دىل بىلەن ھەر مىللەت خەلقىنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلەش – پارتىيىمىزنىڭ تۈپ مەقسىتى. پارتىيە تەربىيىسىدە ئۆسۈپ يېتىلگەن مۇھەممەت تاش ۋەتەن ۋە خەلقنىڭ مەنپەئىتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىپ، ئۆزىنىڭ شەرىپىنى ۋەتەن ۋە خەلقنىڭ شەرىپى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ۋەتەن، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ماھارىتىنى تىرىشىپ ئۆگىنىپ ۋە ئىگىلەپ، ۋەتەننى قوغداش، چېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان.

ئۆزىنىڭ ئەقىللىقلىقى ۋە جاپاغا چىداش، سىياسىي جەھەتتە ئۆزىگە يۇقىرى تەلەپ قويۇش روھى بىلەن قىسمىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

كۆڭلى بەك مۇڭداق دېدى: مۇھەممەت تاشنىڭ ئادەتتىكى يېڭى ئەسكەرلەرگە ئوخشىمايدىغان يېرى شۇكى، ئۇ گازارمىغا كەلگەن كۈندىن باشلاپلا ئېنىق كۆرەش نىشانىغا ئىگە بولدى. تېخىمۇ قىممەتلىكى شۇكى، ئۇ ئۆز ئارزۇسىغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشتى. ئۇ ھەربىي سەپكە كىرگەن يىلىلا ئۈچ قېتىم مۇكاپاتلاندى، ئىككىنچى يىلى 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. مەن بۇ مەزگىلدە ئۇنىڭ 18 پارچە پارتىيىگە كىرىش ئىلتىماسىنى تاپشۇرۇپ ئالدىم. بۇ يېڭى ئەسكەرلەر ئارىسىدا كەم ئۇچرايدىغان ئەھۋال. مۇھەممەت تاشنىڭ جەڭچى ۋاقتىدىكى پەيجاڭى، شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ سابىق باشلىقى سەيدۇللا ئىمىنى ۋاقتىدىكى ئەھۋاللارنى ئەسلەپ ھاياجانلانغان ھالدا مۇڭداق دېدى: 1983 - يىلى مۇھەممەت تاش تۇرۇشلۇق بەن كوللېكتىپ 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. بەنجاڭ مۇھەممەت تاش شۇ يىلى سابىق شەرقىي شىنجاڭ ھەربىي رايونى تەلىم - تەربىيە دادۈيىگە ئۆگىنىشكە ئەۋەتىپ بېرىلدى. تەلىم - تەربىيە دادۈيىگە ئۆگىنىشكە بېرىپ ئاردىن ئۇزاق ئۆتمەي، مۇھەممەت تاش ئۆزى تۇرۇشلۇق دۈينىڭ دۈيجاڭلىقىغا دەرىجە ئاتلىتىپ ئۆستۈرۈلدى. ئۇ تەلىم - تەربىيە دادۈيىدە ئوقۇغان ئىككى يىلدا، ئىككى قېتىم «مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچى» بولۇپ باھالاندى ۋە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىردى. 1985 - يىلى 5 - ئايدا ئوفىتسېر بولۇپ يېتىشكەن مۇھەممەت تاش شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ مەسلىھەتچىلىكىگە تەيىنلەندى. ئۇ شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ تاھازىرغا

بىز مۇھەممەت تاشنى زىيارەت قىلىش ۋە ئۇنىڭغا دائىر ماتېرىياللارنى كۆرۈش ئارقىلىق ئۇنىڭ خەلق قوراللىق كۈچلىرى سەپىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرىدىن ھاياجانلاندۇق.

1985 - يىلى 10 - ئايدا ئاقسۇ شۆبە ھەربىي رايونى ئۆتكۈزگەن خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمى كادىرلىرىنىڭ ئۈچ تۈردە تولۇق ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە مۇھەممەت تاش قارىغا ئېتىش، نەيزىۋازلىق، نىق مەيدانغا قوماندانلىق قىلىش تۈرلىرىدە 100 نومۇر ئېلىشتەك نەتىجە بىلەن شەخسلەرنىڭ تولۇق ماھارەت كۆرسىتىشى بويىچە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەن.

1992 - يىلى 5 - ئايدا ئاقسۇ شۆبە ھەربىي رايونى يەنە بىر قېتىم ئۆتكۈزگەن خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمى كادىرلىرىنىڭ ئۈچ تۈردە تولۇق ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدىمۇ مۇھەممەت تاشنىڭ باشلامچىلىقىدا ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىگە قاتناشقان شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمى كوللېكتىپ ئومۇمىي نومۇر بويىچە 3 - لىككە ئېرىشكەن.

1994 - يىلى مۇھەممەت تاش يېتەكچىلىكىدىكى شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمى ئاقسۇ شۆبە ھەربىي رايونى «1 - ئاۋغۇست» ئارمىيە بايرىمىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزگەن ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە كوللېكتىپ ئومۇمىي نومۇر بويىچە 1 - لىككە، ئىككى تۈردە 1 - لىككە ئېرىشكەن.

خۇددى شاۋجياڭ كۆڭلى بەك ئېيتقاندەك، مۇھەممەت تاش ھەم قاتتىق تەلەپنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان، ھەربىي تېخنىكىغا، ھەم ۋەتەننى، چېگرا رايوننى، چېگرا رايوندىكى ھەر مىللەت خەلقىنى قىزغىن سۆيۈشتەك ئالىيجاناب پەزىلەتكە ئىگە.

مۇھەممەت تاش شايار ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىگە كېلىپ ۋەزىپە ئۆتىگەن تۇنجى يەكشەنبە كۈنى 63 ياشلىق ھاۋاخان بىلەن تونۇشۇپ قالغان. ئاردىن 12 يىل ئۆتۈپ كەتتى.

كەتكەن بولسىمۇ، لېكىن مۇھەممەت تاشنىڭ ئۇزىنىڭ نۇرغۇن قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىۋېلىشىغا ياردەم بەرگەنلىكىنى ئۇنتۇپ قالمىدى: 1986 - يىلى قۇربان ھېيتتا مەھەممەت تاش ھاۋاخانىنى يۇرتى باي ناھىيىسىدىكى ئۆيىگە ئاپارماقچى بولدى. ئەينى ۋاقىتتا ئۈچ كۈن توختىماي يامغۇر يېغىپ، يولنى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن. يولدىن ئاپتوبۇس ئۆتەلمىگەنلىكتىن، پىيادە يۈرۈشكە توغرا كەلگەندى. بۇ چاغدا مۇھەممەت تاش گەپ- سۆز قىلمايلا ھاۋاخان مومايىنى يۈدۈپ كېچىكتىن ئۆتكۈزدى. ئۇ چاغدا ئاپتوبۇستىكىلەر ھاۋاخانىنى «تەلەيلىك ئىكەنسىز، مۇشۇنداق ۋاپادار، ئوبدان ئوغلىڭىز بار ئىكەن» دەپ ماختاشتى. ھاۋاخان موماي باي ناھىيىسىدە تۇرغان بىر نەچچە كۈن جەريانىدا مۇھەممەت تاش ئۇنىڭغا غەمخورلۇق قىلىپلا قالماستىن، بەلكى ھېيتلاپ كەلگەن دوست - يارەنلىرىگە «بۇ مېنىڭ چوڭ ئانام بولىدۇ»، «بۇ مېنىڭ شايارلىق ئانام» دەپ تونۇشتۇردى. قۇربان ھېيت تۈگەر - تۈگىمەي مۇھەممەت تاش بىلەن ئۇنىڭ شايارلىق ئانىسى توغرىسىدىكى ھېكايە باي ناھىيىسىگە تارقىلىپ كەتتى. مۇھەممەت تاشنىڭ لايىقى گۆھەرەمنىڭ ئۆيى ناھىيە بازىرىدا ئىدى. ناھىيىلىك خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىمۇ ئۇلارغا بىر يۈرۈش ئۆي بەرگەنىدى. لېكىن بۇ ئىككىيلەن توينى ھاۋاخان مومايىنىڭ ئۆيىدە ئۆتكۈزدى.

مۇھەممەت تاشنى بىلىدىغان كىشىلەر ئۇنىڭ بۇ بىر نەچچە يىلدا ناھىيىلىك ياشانغانلار ساناتورىيىسىگە قانچىلىك ئەجىر سىڭدۈرگەنلىكىنى بىلىدۇ. 63 ياشلىق نىياز قارىنىڭ ئىككىلا كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالغىنىغا ئۇزاق بولغانىدى. مۇھەممەت تاش 1990 - يىلىدىن باشلاپ نىياز قارىنى نۇقتىلىق ياردەم

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ۋەتەننى قوغداش، چېگرا رايوننى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان. ئۇ يېڭى دەۋردىكى كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە ئىنقىلابىي ھەربىيلەرنىڭ شانلىق ئۈلگىسى بولۇشقا مۇناسىپ. ئۇنىڭ ئالىيجاناب ئىدىيىسى ۋە مەنىۋى ئىستىكى كىشىنى قايىل قىلىدۇ، تەسىرلەندۈرىدۇ.

مۇھەممەت تاش كىچىكىدىنلا ۋەتەنگە ۋە خەلققە خىزمەت قىلىشقا ئىرادە باغلىغان. ئۇ ئالىيجاناب غايە ئۈچۈن كۈرەش قىلىدىغان كۈچلۈك ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچكە ئىگە بولغانلىقتىن، مەكتەپتە ئەخلاق - پەزىلەتتىمۇ ئەلالىقىنى قولدىن بەرمىگەن، ھەربىي گازارمىدىمۇ خىزمەت كۆرسىتىپ مۇكاپاتلانغان، خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىدە ئىشلىگەن چاغلىرىدا ئۆز ئىشىغا سادىق، شەخسىيەتسىز، يۈرەكلىك بولۇپ، پىداكارلىق بىلەن ئىشلىگەن. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ۋەتەننىڭ، خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ھەممىدىن ئۈستۈن قويۇپ، غايە ۋە تۆھپە تۇغىنى ئېگىز كۆتۈرۈش پەۋقۇلئاددە رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە. سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى مۇھەممەت تاشقا ئوخشاش كومپارتىيە ئەزالىرى ئامىنى يېتەكلەپ ئورتاق تىرىشىپ كۈرەش قىلغاندىلا غەلىبىگە ئېرىشىدۇ.

مۇھەممەت تاش ۋەتەنگە، خەلققە بولغان چوڭقۇر مۇھەببىتىنى ئۆز خىزمىتى ۋە كۈندىلىك تۇرمۇشىغا سىڭدۈرۈپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن جەمئىيەت ۋە ئامما ئۈچۈن ياخشى ئىش قىلغان، كىچىك ئىشلارنى تاشلاپ قويمىغان، مۇشكۈل ئىشلاردىن ئۆزىنى قاچۇرمىغان. ئۇ دۆلەتكە ۋە خەلققە، چېگرا رايوننىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا پايدىلىق دەپ قارىغان ئىشلارنى ئۆز ئىشىم دەپ بىلىپ، تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق بىلەن ئەستايىدىل مەسئۇل بولۇپ ياخشى ئىشلىگەن. بۇ كۆپ سۆزلەپ ئاز ئىشلەيدىغان، ھەتتا ئاغزىدا شەھەر ئېلىپ ئەمەلىيەتتە ئىشلىمەيدىغان ئادەملەر بىلەن روشەن سېلىشتۇرما.

ھەربىر كومپارتىيە ئەزاسى ۋە ھەرمىللەت ئامما يولداش مۇھەممەت تاشنىڭ ۋەتەننى، خەلقنى سۆيۈش ئالىيجاناب ئىرادىسىنى ئۆگىنىپ، ئۇنىڭغا ئوخشاش ۋەتەننىڭ بىرلىكى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشتا نەمۇنىچى بولۇپ، يۇرتىمىزنى تېخىمۇ گۈزەل قىلىپ قۇرۇپ چىقىشى لازىم.

باي ئېلېكتر ئىستانسىسى 2 - قارارلىق كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىنىڭ 2 - گېنېراتورلار گورۇپپىسى پۈتۈپ، توك تارقىتىشقا باشلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە 22 - ئىيۇن باي تېرەك ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسىدا كاتتا مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، بۇ ئىستانسىنىڭ 2 - قارارلىق كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىدىكى 2 - گېنېراتورلار گورۇپپىسىنىڭ پۈتۈپ، رەسمىي توك تارقىتىشقا باشلىغانلىقىغا تەنتەنە قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىشخانىسى بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمىگە مەخسۇس تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتتى.

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك باي تېرەك ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 2 - قارارلىق كېڭەيتىش قۇرۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئېلېكتر- ئېنېرگىيە ساھەسىدىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى بولۇپ، 1 - گېنېراتورلار گورۇپپىسى بۇلتۇر 6 - ئايدا ئىشقا كىرىشكەنىدى. شۇنىڭدىن بۇيان باي تېرەك ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسىدىكىلەر كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ جاپالىق ئىشلەپ، 2 - گېنېراتورلار گورۇپپىسىنى قۇراشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئىلگىرى ئورۇندىدى. 96 سائەتلىك سىناق قىلىش ئارقىلىق 25 مىڭ كىلوۋاتلىق بۇ گېنېراتورلار گورۇپپىسىنىڭ تۈرلۈك تېخنىكىلىق كۆرسەتكۈچلىرىنىڭ لايىھەدىكى ئۆلچەمگە يەتكەنلىكى ئىسپاتلاندى. بۇنىڭ بىلەن باي ئوت ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ 2 قارارلىق كېڭەيتىش قۇرۇلۇشىدىكى 25000×2 كىلوۋاتلىق گېنېراتورلار گورۇپپىسى تولۇق ئىشقا كىرىشىپ، گېنېراتورلارنىڭ ئومۇمىي سىغىمچانلىقى 81 مىڭ 500 كىلوۋاتقا كۆپەيتىلدى. بۇ ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم تۈرتكىلىك رول ئوينايدۇ.

قورغاس ناھىيىسى يازلىق يىغىمنى بارلىق كۈچى بىلەن چىڭ تۇتماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز خې شىخۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: قورغاس ناھىيىسى بۇ يىل بۇغدايدىن يەنە مول ھوسۇل ئالدى. بۇغدايىنىڭ مو بېشى ھوسۇلى 345.8 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلى 71 مىڭ توننىغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن % 6.33 ئېشىشى مۇمكىن.

بۇ يىل ھاۋانىڭ ئىسسىشى بۇلتۇرقىدىن تېزرەك بولغانلىقتىن، بۇغدايىنىڭ پىشىش مەۋسۇمى بۇلتۇرقىدىن ئالدىغا سۈرۈلدى. قورغاس ناھىيىسى ھوسۇلنى مول پېتى ئامبارغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، يازلىق يىغىم تەييارلىقىنى بالدۇر ئىشلىدى. دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى تارماقلىرى كۈلەس، موڭغۇلكۈرەدىن 30 كومبايىن، ئاپتوموبىل ۋە تراكتور يۆتكەپ كېلىپ، يازلىق يىغىمغا قاتناشتۇردى. ناھىيە بېزا، كەنتلەرنىڭ نەچچە يۈز كادىرىنى ئاجرىتىپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق يىغىشىغا قاتناشتۇردى. ھەرقايسى يېزا - بازار، مەيدانلارمۇ يازلىق يىغىمنىڭ بىخەتەرلىك خىزمىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى

«باينغولىندىكى ناخشا ساداسى» ناملىق چوڭ تىپتىكى مۇزىكىلىق ئۇسسۇل ھەر مىللەت تاماشىبىنلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىئاي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: باينغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق سەنئەت ئۆمىكى 7- ئاينىڭ 9- كۈنى كەچ ۋە 10- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۈرۈمچى «خەلق» تىياتىرىدا چوڭ تىپتىكى مۇزىكىلىق ئۇسسۇل «باينغولىندىكى ناخشا ساداسى»نى ئورۇنداپ، ھەر مىللەت تاماشىبىنلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

بۇ سەھنە ئەسىرى مۇقەددىمە ۋە «تارىخىي كۆرۈنۈشلەر»، «ھازىرقى زاماندىكى ئۆزگىرىشلەر»دىن ئىبارەت ئىككى قىسىمدىن، يەتتە پەردىدىن تەركىب تاپقان. ئۇنىڭدا مىللىي ئەنئەنىۋى سەنئەت ۋە ھازىرقى زامان سەنئەت شەكلى بىرلەشتۈرۈلۈپ، باينغولىننىڭ تارىخىي تەرەققىياتى ۋە بۈگۈنكى رېئال تۇرمۇشى نامايان قىلىنغان. ئاپتونوم ئوبلاستتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش دولقۇنىدا ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، ئىناق- ئىجىل ياشاپ، يۇرتىنى گۈللەندۈرگەنلىكى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. بولۇپمۇ «كىرورەننىڭ قەدىمكى قىياپىتى»، «مۇھەببەت ھەققىدە رىۋايەت»، «نەشپۈتزارلىقتىكى ناخشا ساداسى»، «ئۈمىد نۇرى» قاتارلىق پەردىلەردە ئاپتونوم رايونىمىز يەر مەيدانىنىڭ تۆتتىن بىرىنى ئىگىلەيدىغان باينغولىن ئوبلاستىدا بارلىققا كەلگەن غايەت زور ئۆزگىرىشلەر قويۇق مىللىي پۇراققا ئىگە ناخشا - ئۇسسۇللار ئارقىلىق ئوبرازلىق ئىپادىلەنگەن.

جۇڭگو ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ رەئىسى جۇۋېيشى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر قاتارلىقلار تاماشىبىنلار بىلەن بىرلىكتە ئويۇننى كۆردى.

دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەيلى

قاراقاش دېھقانلىرى 2 مىليون يۈەندىن ئارتۇق سېلىقتىن قۇتۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇختىمۇھەممەت نۇرمۇھەممەت، ھېمىت ساۋۇرلار** خەۋەر قىلىدۇ: قاراقاش ناھىيىسى مەركىزىي كومىتېت ۋە گوۋۇيۈەننىڭ «قارار»ىنىڭ روھى بويىچە دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، بۇ جەھەتتە بەلگىلىك ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

بۇ ناھىيە نامرات، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىز بولغانلىقتىن، نەچچە يىللاردىن بېرى كوللېكتىپ ياكى جامائەت خاراكتېرلىك ئىشلارنى بىر ياقلىق قىلىشتا، يۇقىرىنىڭ تۈرلۈك ۋەزىپىلىرىنى ئورۇنداشتا دېھقانلاردىن يىغىش قىلىشقا توغرا كەلگەنلىكتىن، دېھقانلار ئۈستىگە ئالغان سېلىق بارغانسېرى كۆپىيىپ كەتكەنىدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىلنىڭ بېشىدا يەتتە كىشىلىك تەكشۈرۈش - نازارەت قىلىش گورۇپپىسى قۇردى، ئۇلار دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ تەكشۈرۈش، بىر تەرەپ قىلىش ئىشىنى ئوبدان ئىشلەپ، ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ناھىيە بويىچە 40 قېتىم چوڭ - كىچىك يىغىن چاقىرىپ، 7500 مالىيە، ئىگىلىك باشقۇرۇش خادىمىغا يۇقىرىنىڭ مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلىرىنى يەتكۈزدى، بەش قارار ئۆگىنىش كۇرس ئېچىش، رادىئو، تېلېۋىزوردا تەشۋىق قىلىش، 4200 پارچە ئۆگىنىش قوللانمىسى تارقىتىش ئارقىلىق 1750 تەكشۈرۈش تايانچلىرى، 850 مىڭ ئادەم-(قېتىم) نى ئاپتونوم رايوننىڭ دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى سىياسەتلىرى بويىچە تەربىيىلىدى. ئۇنىڭدىن باشقا، بۇ گورۇپپا ئاساسىي قاتلام مالىيە خادىملىرى بىلەن بىللە كويا، پورچاقچى، توخۇلا قاتارلىق ئالتە يېزىدا 54 كەنتنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، دېھقانلاردىن نامۇۋاپىق ئېلىنغان 78 مىڭ 996 يۈەننى ئۇلارغا قايتۇرۇپ بەردى، 95 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 206 پارچە ئەرز، ئىنكاسنى تەكشۈرۈپ مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلدى. بۇ يىل ئەتىياز يۆتكەپ كېلىپ پاختىكارلارغا تارقىتىپ بېرىلگەن چىگىتنىڭ باھا پەرقى جەھەتتىكى 790 مىڭ يۈەننى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلەتتى، نامرات ئائىلىلەرنىڭ بۇلتۇرقى سۇ ھەققى ئۈچۈن تاپشۇرىدىغان 70 مىڭ 920 يۈەننى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ناھىيە بويىچە دېھقانلارنىڭ زىممىسىدىن 2 مىليون 139 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق سېلىق ئېلىپ تاشلاندى.

بوزاق يېزىسى نامرات ئائىلىلەرنىڭ يېزا ئىگىلىك ئالاھىدە مەھسۇلات بېجىنى كەچۈرۈم قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سىدىقۇللا ئەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزىسى نامرات، مېيىپ، «بەشتە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان» ئائىلىلەرنىڭ يېزا ئىگىلىك ئالاھىدە مەھسۇلات بېجىنى كەچۈرۈم قىلىۋېتىپ، ئۇلارنىڭ تېزرەك بېيىشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى.

بۇ يېزا بۇ يىلقى باج جەدۋىلىنى ئىشلىگەندە، نامرات، مېيىپ، «بەشتە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان» ئائىلىلەرنىڭ يېزا ئىگىلىك ئالاھىدە مەھسۇلات بېجىنى ئايرىم جەدۋەللەشتۈرۈپ، ئۇنى توغرا تولدۇرۇشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى، يېزا بويىچە 984 نامرات، مېيىپ، «بەشتە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان» ئائىلىنىڭ 63 مىڭ يۈەن يېزا ئىگىلىك ئالاھىدە مەھسۇلات بېجى كەچۈرۈم قىلىندى.

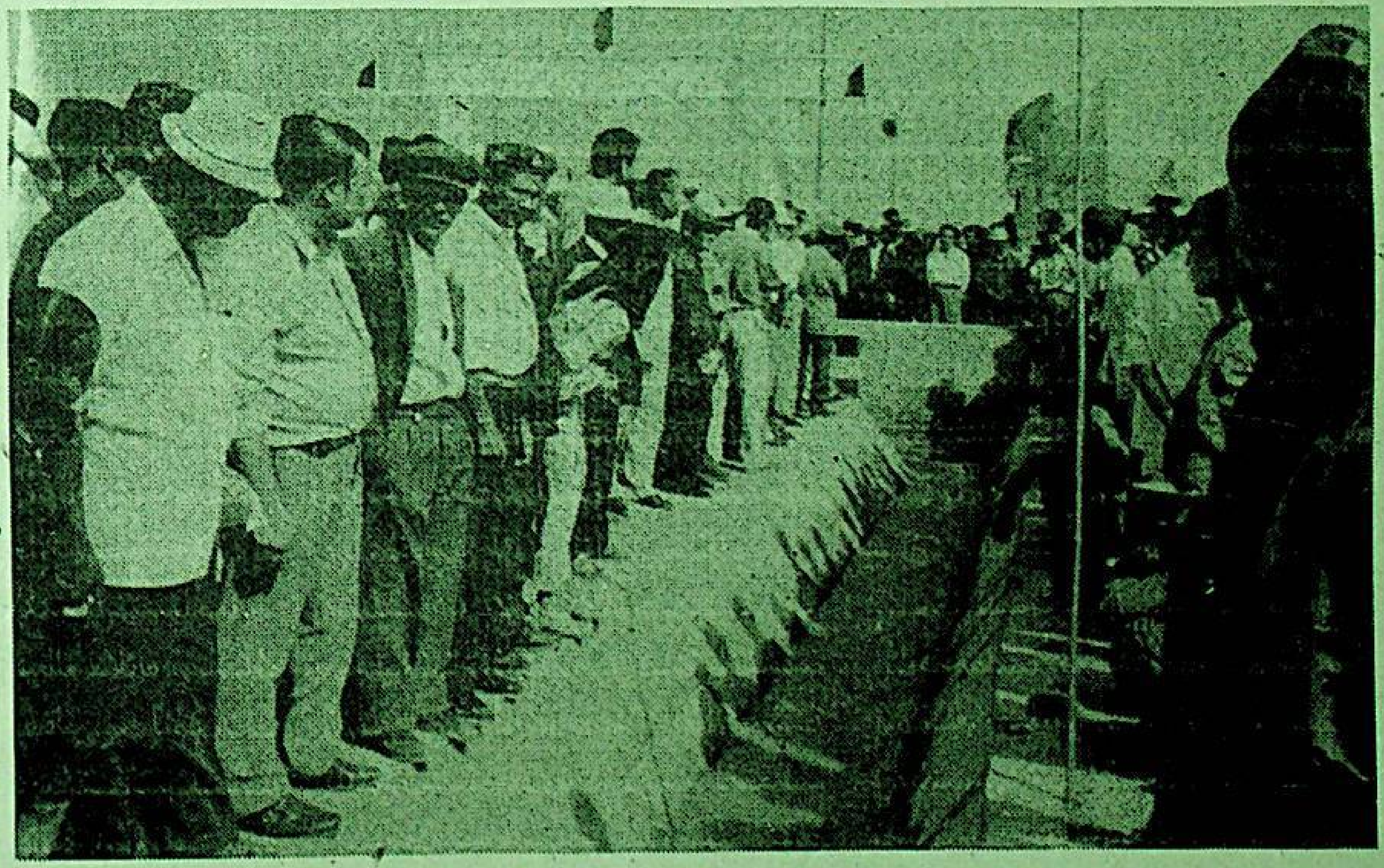

قۇمۇل شەھىرىنىڭ نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنى كۆچۈرۈش- ئېچىش رايونىغا قوش ئۆرۈبلىق سۇ باشلاش قۇرۇلۇشى 6- ئاينىڭ 27 - كۈنى پۈتۈپ سۇ باشلاندى.

سۈرەتتە: سۇ باشلاش مۇراسىمىدىن كۆرۈنۈش.

يۈسۈپ ئەخمىدى فوتوسى

خوتەن ۋىلايىتىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە بەس - بەستە پىلە غوزىسى سېتىپ بەرمەكتە

كېرىيە ناھىيىسىدە: كېرىيە ناھىيىسىدە رەھبەرلىك كۈچەيتىلگەن، ۋەزىپە ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەن، تېخنىك خادىملارنىڭ رولى تولۇق جارى قىلدۇرۇلغانلىقتىن، يازلىق پىلىدىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىندى.

ناھىيە يىل بېشىدىلا يازدا بېقىلىدىغان 15 مىڭ قۇتا پىلە ئۇرۇقىنى يېزا - كەنتلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى، تېخنىكلار يېزا - كەنتلەرگە بېرىپ، دېھقانلارنىڭ پىلە قۇرتى بېقىش، پىلە قۇرتلىرىدا كۆرۈلىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشلىرىغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن پىلە قۇرتلىرى بالدۇر تورغا كىرىپ، بالدۇر غوزىلىدى. دېھقانلار دۆلەتكە 141 توننا پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىپ، 1 مىليون 572 مىڭ 884 يۈەن كىرىم قىلدى.

مۇھەممەتتۇرسۇن مەتىمىن

گۇما ناھىيىسىدە: گۇما ناھىيىسى بۇ يىل ئۆز ئورنىنىڭ پىلە قۇرتى بېقىشقا باب كېلىشتەك ئەۋزەللىكىنى چىقىش قىلىپ، پىلە قۇرتى بېقىش پىلانى ۋە چارە - تەدبىرلەرنى ھەربىر يېزا - بازار (مەيدان) ۋە كەنت، مەھەللىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. پىلىچىلىك تېخنىكلىرىنى ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ، دېھقانلارنىڭ پىلە بېقىش ئۆيلىرىنى دېزىنفېكسىيە قىلىش، پىلە بېقىش ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاش ۋە ئىلمىي ئۇسۇلدا پىلە قۇرتى بېقىش ئىشلىرىغا يېتەكچىلىك قىلدۇردى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە بېقىلغان 13 مىڭ قۇتا باھار پىلىسىنىڭ 98% ى تولۇق ئەي بولۇپ، 6 - ئاي كىرىشى بىلەن تورغا كىرىشكە باشلىدى. ناھىيە پىلىكارلارغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، يېزا، كەنتلەردە پىلە غوزىسى سېتىۋېلىش ئورنى تەسىس قىلىپ، پىلىكارلار ئۈچۈن ياخشى مۇلازىمەتلىك قىلدى. نەتىجىدە 6 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 19 - كۈنىگىچە ناھىيە بويىچە 110 توننىدىن كۆپرەك پىلە غوزىسى سېتىۋېلىندى.

مۇھەممەت ھېيت

يورچاقچى يېزىسىدا: قاراقاش ناھىيىسىنىڭ يورچاقچى يېزىسى پىلە- ئۈجمىچىلىك خىزمىتىنى يېزىنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، دېھقانلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، بۇ يىل يازدا بېقىلىدىغان 4000 قۇتا پىلە ئۇرۇقىنى 4360 ئائىلىگە ئەمەلىيلەشتۈرگەن، 88 كادىر ۋە تېخنىكنى كەنت، مەھەللىلەرنىڭ پىلىچىلىك خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتكەنىدى. كەنت، مەھەللىلەردە ئوقەتتە تۇرۇپ ئىشلەۋاتقان كادىرلار ۋە تېخنىكلار پىلىكارلارنىڭ پىلە قۇرتى بېقىش ئۆيلىرىنى دېزىنفېكسىيە قىلىش ۋە پىلە قۇرتى بېقىش ئىشلىرىغا ياردەملەشتى. بۇ يېزىدا پىلە قۇرتى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا بېقىلغانلىقتىن، پىلە قۇرتلىرى بالدۇر تورغا كىردى. 6 - ئاينىڭ 23 - كۈنىگىچە بۇ يېزىدىكى پىلىكارلار دۆلەتكە 51 توننا 80 كىلوگرام پىلە غوزىسى سېتىپ بەردى.

ئەخمەتجان ياقۇپ

بويا يېزىسىدا: لوپ ناھىيىسىنىڭ بويا يېزىسى بۇ يىل پىلە - ئۈجمىچىلىكنى زور كۈچ بىلەن يۈكسەلدۈردى. يېزا بويىچە 95% تىن ئارتۇق ئۈجمىنىڭ سورتىنى ياخشىلاپ، پىلىچىلىك ئىشلىرىنىڭ يۈكسىلىشىگە تۈرتكە بولدى. پىلىكارلار پىلە قۇرتلىرىنى تېخنىكىلىق تەلەپ بويىچە ئىلمىي ئۇسۇلدا باققانلىقتىن، پىلە قۇرتلىرى تېز چوڭىيىپ، بالدۇر تورغا كىردى. 6 - ئاينىڭ 15 - كۈنىگە قەدەر پىلىكارلار دۆلەتكە 56 مىڭ كىلوگرام پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىپ، ئۆتكەن يىلى شۇ مەزگىلدىكىدىن زور دەرىجىدە ئاشۇرۇۋەتتى. ھازىر بۇ يېزىدا پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىش، سېتىۋېلىش ئىشى قىزغىن داۋام قىلماقتا.

قاراسۇ دېھقانلىرى پىلە غوزىسى سېتىپ، 75 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىمىت مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: ھەر يىلى پىلىدىن مول ھوسۇل ئېلىپ كېلىۋاتقان يەكەن ناھىيە قاراسۇ يېزىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىلمۇ يازلىق پىلىدىن مول ھوسۇل ئالدى، ئۇلار 6 - ئاينىڭ 18 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 30 توننىدىن كۆپرەك پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىپ، 75 مىڭ 570 يۈەن كىرىم قىلدى، ھازىر بۇ يېزىدا دۆلەتكە پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىش ئىشى قىزغىن داۋام قىلماقتا.

قىسقا خەۋەرلەر

△ توقسۇ ناھىيىسىدىكى يېزا ئامانەت - قەرز كوپىراتىپلىرى 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگىچە 25 مىليون 910 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى، بۇنىڭ ئىچىدە مەخسۇس دېھقانچىلىققا تارقىتىلغىنى ئومۇمىي قەرز پۇلنىڭ 95% نى ئىگىلەيدۇ.

ئۆمەرجان ھېيت

△ ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ ئىقتىساد تەكشۈرۈش ئەترىتى يېقىندا ئاممىنىڭ پاش قىلىشىغا ئاساسەن، شىنجاڭ «7438-» زاۋۇتىنىڭ قانۇنسىز ماشىنا قۇراشتۇرۇش دېلوسىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، بۇ زاۋۇتنىڭ قۇراشتۇرۇپ بولغان ماشىنىسىنى ھەمدە «سەنلىك» ماركىلىق 17 ماشىنىنىڭ زاپچاسلىرىنى نەق مەيداندا مۇسادىرە قىلدى.

ئابدۇشۈكۈر شېرىپ

△ ھەر يىلى باغ بىنا قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ كېلىۋاتقان ئاتۇش شەھىرى بۇ يىل يەنە 5500 مو باغ بىنا قىلىپ، بۇ يىللىق ۋەزىپىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئالىيە ئاتاۋۇللا

△ ئاقسۇ شەھىرى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 27 - كۈنىگىچە 65 ئورۇنغا يېيىلغان 1.485 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا توسما ياسىدى. ئەسلى بار بولغان 56 ئورۇندىكى 6.940 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى كونا توسمىلارنى رېمونت قىلدى.

ئۆمەرجان مۇھەممىدى

****

چاپچال ئورمانچىلىق مەيدانى مىللىلار ياغاچ كېسىش گورۇپپىسى مەيدانىنىڭ كىرىم مەنبەسىنى كۆپەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر** ... ياغاچ كېسىش بىلەنلا چەكلىنىپ

ئاقتۇ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنى هوقۇق- مەنپەئىتىنى قوغداش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئۇلارنىڭ ئەرز، ئىنكاسلىرىنىڭ بىر تەرەپ قىلىنىش نىسبىتىنى % 98 كە يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ئىستېمالچىلاردىن كەلگەن خەت - چەكلەرنى كۆرمەكتە.

كۈرەش هاشىم فوتوسى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل «شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش» تەقدىرنامىسىگە ئېرىشكەن غەربىي تەگرىتاغ ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ چاپچال ئورمانچىلىق مەيدانى مىللىيلار ياغاچ كېسىش گۇرۇپپىسى 1992- يىلى توققۇز نەپەر ئىشچى - خىزمەتچى بىلەن قۇرۇلغانىدى، ئۇلار ۋەزىپە تاپشۇرۇپ ئالغاندىن بۇيانقى بەش يىل مابەينىدە ئۆزلىرىنىڭ فۇنكسىيىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، تۆرلۈك ۋەزىپىلەرنى تولۇق ئورۇنداپ كەلدى. ئۇلار ياغاچ كېسىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماي، يەنە ئاممىغا «ئورمان قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - تۈزۈم، بەلگىلىمىلەرنى پائال تەشۋىق قىلدى. دەرەخ كېسىلگەن ئورمان رايونى ئېچىنى تازىلاش، ئورمان رايونىدىكى يوللارنى ئاسراش قاتارلىق ئىشلارنىمۇ قىلدى، 5000 كۇب مېتىردىن ئارتۇق ياغاچنى قاچىلىدى، 32 گېكتار يەرنى تازىلاپ، ئورمان قالدۇقلىرىنى بىر تەرەپ قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيداندا 200 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك كىرىم قىلىپ بەردى.

ئاقسۇ شەھىرى كالا نەسلىنى ياخشىلاپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم هاسىل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **توختى ئەرشىدىن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى كالا نەسلىنى ياخشىلاشنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى كۆپەيتىپ، هاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە تۇتۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم هاسىل قىلدى.

ئاقسۇ شەھىرى يەرلىك كالىلارنىڭ جۇغى كىچىك، گۆشى ۋە سۈتى ئاز، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇشتەك ئەھۋاللارنى نەزەردە تۇتۇپ، شەھەرلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسىنىڭ كونكرېت يېتەكچىلىكى ئاستىدا، كالا نەسلىنى ياخشىلاشنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە قويۇپ چىڭ تۇتتى ھەمدە شەھەر رايونى ۋە شەھەر ئەتراپىدىكى جايلاردا سۈتى كۆپ بولغان تاغىل كالا نەسلىنى ئۇقتىلىق كۆپەيتىش ئارقىلىق، شەھەر خەلقىنىڭ سۈتكە بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇردى. دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا مۇھىم ئۇقتىنى سۈتى كۆپ ۋە دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىشكە باب كېلىدىغان، تەن قۇرۇلۇشى چوڭ سىمىنتال كالا نەسلىنى كۆپەيتىشكە قارىتىپ، توڭلىتىلغان ئىسپېرما بىلەن ئىنەك ئۇرۇقلاندۇرۇش تېخنىكىسىنى پائال كېڭەيتتى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنىڭ ماسلىشىشىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، هەر يىلى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ بوش ۋاقىتلىرىدا كۇرس ئېچىپ، كەنت، مەھەللىلەردە تېخنىك تايانچلىرىنى تەربىيىلىدى، مۇكاپاتلاش - جازالاش تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇرۇقلاندۇرۇلغان ئىنەكلەرنىڭ بوغاز بولۇش نىسبىتى% 70 كە يەتكەن بولسا، هەر بىر كالا ئۈچۈن 50 يۈەن مۇكاپات بېرىش، بۇنىڭغا يەتمىسە هەر بىر كالا ئۈچۈن 50 يۈەن جەرىمانە ئېلىش چارىسىنى يولغا قويۇپ، تېخنىكلار ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، نەتىجىدە نەسلى ياخشىلانغان كالىلارنىڭ تەن قۇرۇلۇشى چوڭ، گۆشى، سۈتى كۆپ بولۇپ، باھاسىمۇ ئوخشاش ياشتىكى يەرلىك كالىلارنىڭ باھاسىدىن ئىككى ھەسسىگە يېقىن يۇقىرى بولدى. هازىر دېھقانلارمۇ توڭلىتىلغان ئىسپېرما بىلەن ئىنەك ئۇرۇقلاندۇرۇپ، نەسىل ياخشىلاش تېخنىكىسىنىڭ ئەۋزەللىكىنى ئومۇمىيۈزلۈك تونۇدى. هازىر ئاقسۇ شەھىرىدە 52 مىڭ كالىدىن 38 مىڭىنىڭ نەسلى ئۆزگەرتىلىپ بولدى.

قىرغىزلار تاغدىن چۈشۈپ بازارغا كىردى
ئۇلارنىڭ تىجارەت ئومۇمىي سوممىسى 400 مىڭ يۈەندىن ئاشتى

ئەزەلدىن بېرى چارۋا مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن ئۇلۇغچات ناھىيىسىدىكى قىرغىزلار تاغدىن چۈشۈپ بازارغا كىردى، ئۇلارنىڭ تىجارەت ئومۇمىي سوممىسى 450 مىڭ يۈەنگە يەتتى. بۇ ئىسلاھات، بازار ئىگىلىكى قىرغىزلارغا ئېلىپ كەلگەن تارىخىي خاراكتېرلىك يېڭى ئىش.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق هۆكۈمىتى پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن، قىرغىزلارنى نوقۇل چارۋىچىلىق بىلەنلا شۇغۇللانماي، دېھقانچىلىق ۋە سودا- سېتىق ئىشلىرى بىلەنمۇ شۇغۇللىنىشقا سەپەرۋەر قىلدى، ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئادەم تەشكىللەپ، هەر خىل تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ، چارۋىچىلارنى بازارغا يۈزلىنىپ، سودا- سېتىق بىلەن شۇغۇللىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشقا يېتەكلىدى، ئۇلار سودا - سېتىق بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنى مەبلەغ بىلەن تەمىنلەش، ئۇلارغا بازار سورۇنى هازىرلاپ بېرىش، ئالتە ئايدىن بىر يىلغىچە بازار باشقۇرۇش ھەققى ئالماسلىق، تىجارەت قىلىش كىنىشكىسىنى ۋاقتىدا بېجىرىپ بېرىش ئارقىلىق ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى، بۇنىڭ بىلەن قىرغىزلار تاغدىن چۈشۈپ بازارغا كىرىپ تىجارەت قىلىشقا يۈزلىنىشتەك كەيپىيات شەكىللەندى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلغىچە ناھىيە بازىرىدىلا هەر خىل تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان قىرغىز ئائىلىلىرى 115 كە، تىجارەت قىلغۇچىلار 170 كە، ئۇلارنىڭ تىجارەت ئومۇمىي سوممىسى 450 مىڭ يۈەنگە، ئايلىق تىجارەت ئوبوروتى 138 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

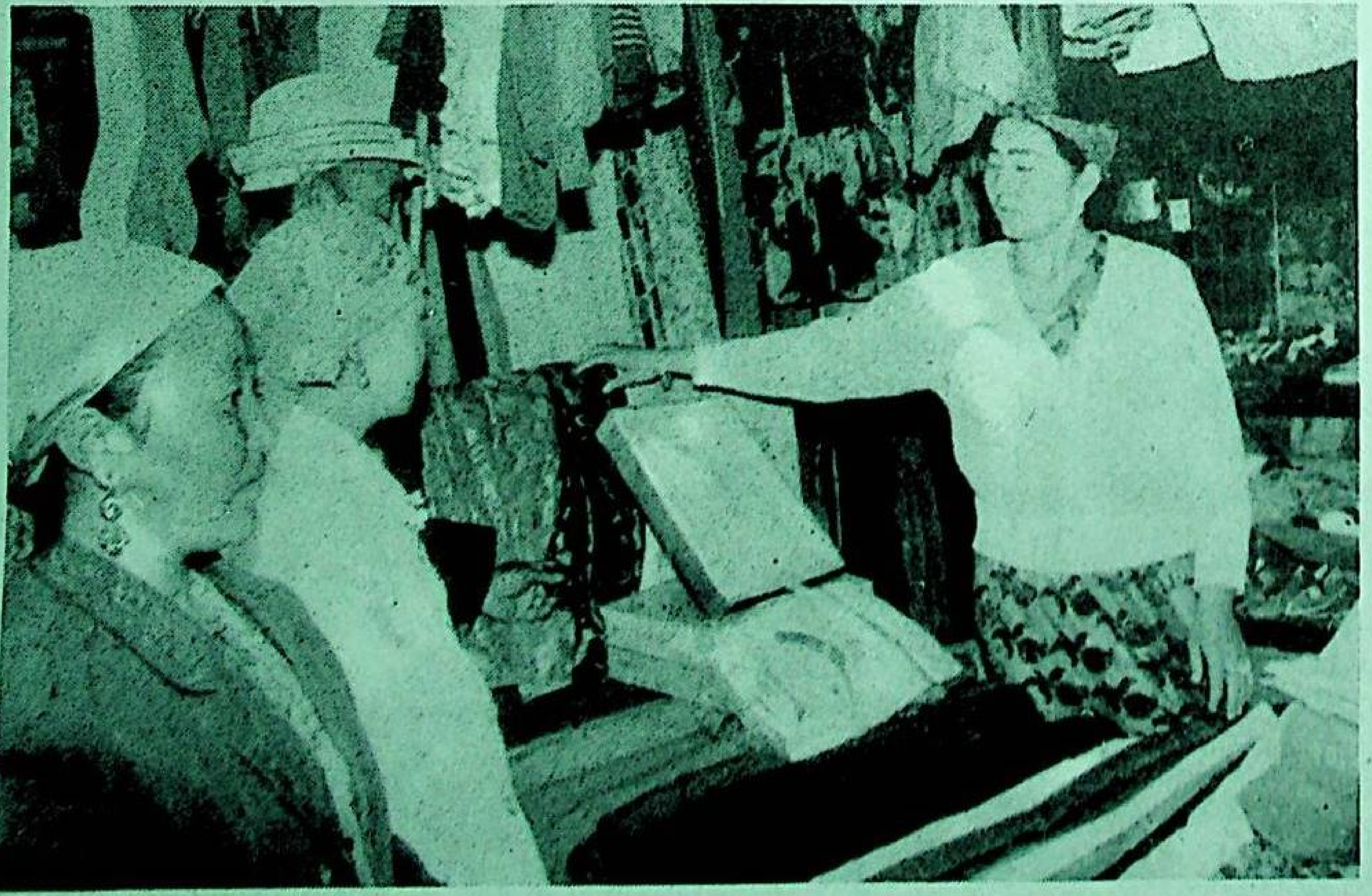

← كۆكتات بازىرى.

↓ سۈرەتتە: ئۇلۇغچات ناھىيىلىك مەركىزىي ئۇنىۋېرسال سودا بازىرىدىكى سانائەت ماللار بازىرى.

(ئۆز مۇخبىرىمىز) **زەينۇللا هاشىم** خەۋىرى، فوتوسى

«ئوتلاق ساداسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالىلەر باھالاپ چىقىلدى

ئۆز خەۋىرىمىز. گېزىتىمىز ئۇيغۇر ئىقتىسادىي خەۋەرلەر بۆلۈمى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان «ئوتلاق ساداسى» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى 1996 - يىل 4 - ئايدىن 1996 - يىلنىڭ ئاخىرىغىچە داۋاملاشقانىدى. بۇ جەرياندا گېزىتىمىز مۇخبىرلىرى ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلار يازغان 190 نەچچە پارچە ماقالە گېزىتىمىز يۈزىدە ئېلان قىلىندى. باھالاش ھەيئىتىنىڭ ئەتراپلىق سېلىشتۇرۇپ باھالىشى ئارقىسىدا تۇرسۇن هوشۇر يازغان «چارۋىچىلىقنى كەسپلەشتۈرۈش قەدىمىنى تېزلىتەيلى» دېگەن ماقالە ئالاھىدە دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ يۈسۈپجان ئەخمىدى يازغان «نامرات مەھەللىدىن باي چىقتى»، ئابدۇراخمان قاسىم يازغان «بايىنغولىن ئوبلاستىدا نەسلى ياخشىلانغان كالا 290 مىڭ تۇياقتىن ئاشتى» دېگەن ماقالە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ سىراجىدىن ساتتار يازغان «شىنجاڭ ئىنچىكە يۇڭلۇق قوي نەسلىنىڭ چېكىنىپ كېتىشىدىن ساقلىنىش ھەققىدە بىر نەچچە پىكىر»، مۇختار ئابدۇخېۋىر يازغان «رايونىمىز ئوتلاقلىرىدا نۆۋەتتە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ئۇلارنى هەل قىلىشتىكى بىر قانچە تەكلىپ»، ئىسمائىل مۇھەممەت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم، مەۋلان سابىت يازغان «تۆت كالىدىن كەلگەن بايلىق» دېگەن ماقالە 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا؛ قادىر ئوسمان يازغان «جاپا چەككەن خەزىنە تاپار»، مۇسا هوشۇر يازغان «ئوتلاقلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم»، مۇختار ئابدۇقادىر، ئامىنەم سەمەت يازغان «ئوتلاقچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش- چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشنىڭ ئاساسى»، ئەنۋەر خىزمەت، مۇھەممەت مەسۇمنىڭ بىر پارچە ئاخبارات سۈرىتى 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

شىنجاڭ ھەربىي رايونى قىسىملىرى چېگرا رايونىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەنجان جامال** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ھەربىي رايونى قىسىملىرى ئۆزى تۇرۇشلۇق جاينىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى ئۇرغۇتۇپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش تۆھپىسىنى كۈچەيتتى.

شىنجاڭ ھەربىي رايونى قىسىملارنىڭ ئىدىيىۋى- سىياسىي قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنى تارىخىي بۇرۇچ ۋە شەرەپلىك مەجبۇرىيەت بۇيىسەكلىكىگە كۆتۈرۈپ،شىياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىدىن ئىبارەت ئاساسىي تېمىنى چۆرىدىگەن ھالدا تارىخنى ئەسلىتىپ، ئار - نومۇسنى يۇيۇش، ۋەتەننى سۆيۈپ پىداكارلىق كۆرسىتىش ۋە مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قارشى تۇرۇپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش قاتارلىق تەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇردى. قىسىملار چېگرا رايوننىڭ تارىخى، مىللەتلەر تارىخى، شىنجاڭنىڭ تەرەققىيات تارىخى ۋە مىللىي قەھرىمانلارنىڭ تارىخىنى ئۆگىنىشنى قانات يايدۇرۇپ، ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاساسلىق خەۋپكە، چېگرا رايوننى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قارشى تۇرۇش كۈرەشىنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكى ۋە مۇرەككەپلىكىنى بولغان تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈردى. ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنىڭ دۆلەت قارشى، ئىگىلىك ھوقۇق قارشى، زېمىن قارشى ۋە دۆلەت دەرۋازىسى ئېگىنى ۋەتەنپەرۋەرلىك روھ ئارقىلىق كۈچەيتتى.ھەرقايسى قىسىملار ئىجادچانلىق روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، يەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ تاش شەھىرى، جىياگېجۇن مەكتىپى، لىن جىلۇ خاتىرە سارىيى، 8 - ئارمىيىنىڭ ئىش بېجىرىش ئورنى قاتارلىق تارىخىي يادىكارلىقلارنى رېمونت قىلىش ئىشلىرىغا ياردەم بەردى. قىسىملار ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بازىسىدىن 14 نى قۇردى ۋە ئوفىتسېر- ئەسكەرلەرنى زوراۋانلىق، تېررورلۇق جىنايەتلىرىگە زەربە بېرىش كۆرگەزمىسىنى كۆرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنى چېگرا رايوننى قوغداش ۋە گۈللەندۈرۈشنىڭ ۋەتەننى قىزغىن سۆيۈشنىڭ كونكرېت ئىپادىسى ئىكەنلىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشقا يېتەكلىدى. چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرى ئۇزاقتىن بۇيان بارلىققا كەلگەن ئۇلغار نەمۇنىچىلارنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى، چېگرىدا، ئېگىزلىكتە ئۇزاق مۇددەت ئىشلىگەن قەھرىمان- نەمۇنىچىلارنىڭ تارىخىي ماتېرىياللىرىنى رەتلەپ چىقىپ، «شان- شەرەپ ئۆيى»نىڭ مەزمۇنىنى بېيىتتى. چېگرا مۇداپىئەسىنىڭ 1 - سېپىدە «دۆلەت بايرىقى تېمى»، «ئاسىيا - ياۋروپا چوڭ قۇرۇقلۇق كۆۋرۈك بېشى تېمى»، «تۆھپىكارلارنى خاتىرىلەش تېغى»، «ۋەتەننى سۆيۈش تېشى»، «خەلقنى سۆيۈش تېشى» قاتارلىق چېگرا لىنىيىسى مەدەنىيەت كاردورىنى بەرپا قىلىپ، ۋەتەننى سۆيۈش روھى ئارقىلىق قىسىمنى ئىلھاملاندۇرۇپ، چېگرا مۇداپىئە جەڭچىلىرىنىڭ ئىپتىخارلىق تۇيغۇسىنى ئاشۇردى. ھەربىي رايون ۋە ھەرقايسى قىسىملار قەھرىمان - نەمۇنىچىلارنىڭ دوكلات بېرىش ئۆمىكىدىن ئوننى تەشكىللەپ، سەييارە دوكلات بېرىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، تەربىيىنىڭ دائىرىسىنى تېخىمۇ كېڭەيتتى.

ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن يۇقىرى كۆتۈرۈشنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش - ئاممىۋى تەنتەربىيەدە ئۇنۇم يارىتىشنىڭ ئاچقۇچى

- مارالۋېشى ناھىيىسىنىڭ ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇپ، ئومۇمىي خەلقنىڭ ساغلاملىق ئېڭىنى ئۆستۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئەنۋەر خىزمەت، سەمجان قادىر**

1986 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە، 1987-يىلى مەملىكەت بويىچە «تەنتەربىيەدە ئىلغار ناھىيە» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن مارالۋېشى ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاممىۋى تەنتەربىيەدە ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن يۇقىرى كۆتۈرۈشنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، ناھىيە، يېزا، كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك ئاممىۋى تەنتەربىيە تورىنى شەكىللەندۈرۈپ ۋە مۇستەھكەملەپ،ئۆز جاينىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلغان ئاساستا «ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى پروگراممىسى»نى يولغا قويۇش لايىھىسىنى تۈزۈپ، ئۇنى باسقۇچلار بويىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ناھىيىنىڭ ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىدە خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

ئاممىۋى تەنتەربىيىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن،بۇ ناھىيە ئالدى بىلەن تەنتەربىيە كەسپىي خادىملىرىنى يېزا - قىشلاقلارغا تەكشۈرۈشكە ئەۋەتىپ، دېھقان، چارۋىچىلاردىن كەڭ دائىرىدە پىكىر ئېلىپ، شۇ ئاساستا ناھىيىنىڭ ئاممىۋى تەنتەربىيىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ 8 - ۋە 9 - بەش يىللىق پىلانىنى تۈزۈپ يولغا قويدى. ئاممىۋى تەنتەربىيىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا قاتلاممۇ قاتلام مۇھاكىمە ئېلىپ بېرىپ، تەرەققىيات يولى ئۈستىدە ئىزدەندى. «تەنتەربىيە قانۇنى» ۋە «ئومۇمىي خەلق ساغلاملىق پىلانى پروگراممىسى»نى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ئاممىنىڭ بۇ ھەقتىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. ناھىيە رەھبەرلىرى كۆپ قېتىم نەق مەيداندا ئىش بېجىرىش يىغىنى ئېچىپ، ئۇزاقتىن بۇيان ھەل بولماي كەلگەن مەيدان، ئەسلىھە كەم بولۇش مەسىلىلىرىنى ھەل قىلدى. ناھىيە بازىرىدىن ناھىيىلىك تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مەيدان قۇرۇلۇشىغا 11 مىڭ 958 كۋادرات مېتىر، بەيگە مەيدانىغا 5500 كۋادرات مېتىر يەر ئاجرىتىپ بەردى. ھەر يىلى ناھىيە مالىيىسىدىن 60 مىڭ يۈەن ئاممىۋى تەنتەربىيە راسخوتى ئاجرىتىپ، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ ناھىيە ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇشتا ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن يۇقىرى كۆتۈرۈشنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈشتە ئىزچىل چىڭ تۇرۇپ كەلدى. ناھىيە بازىرى ۋە يېزا، كەنتلەرگە تەڭ ئېتىبار بېرىپ، ئىشتىن سىرتقى ۋاقىتتا بولۇش، ساغلام بولۇش، ئىختىيارىي بولۇش، كۆپ خىل بولۇشنى يولغا قويۇپ، ھەممە كىشىنىڭ تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشىغا شارائىت ياراتتى. ناھىيىلىك تەنتەربىيە كومىتېتى ھەر يىلى ئايلىق، مەيدان ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىلدى ۋە تولۇقلىدى. يەرلىك مالىيىدىن بىر ئاز چىقىرىش،جەمئىيەت بىر ئاز چىقىرىش، ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيىتى ئارقىلىق توپلانغان كىرىمدىن بىر ئاز چىقىرىش يولى بىلەن 1993- يىلدىن ھازىرغىچە 2 مىليون 568 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، ناھىيىلىك تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مەشىق زالى، بىر يېنىك ئاتلېتىكا مەيدانى،3000 كىشىلىك ئورۇندۇقلۇق، چىراغلىق ۋاسكېتبول مەيدانى، ئىككى ۋالىبول مەيدانى، بىر قارىغا ئېتىش مەيدانى ۋە بەيگە مەيدانىنى رېمونت قىلىپ، ئەسلىھەلەرنى تولۇقلىدى.ناھىيىدىكى ئىدارە، ئورگانلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ئۆلچەملىك ۋالىبول، ۋاسكېتبول مەيدانلىرىنى ياساپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ياخشى پائالىيەت سورۇنى بىلەن تەمىنلىدى.ناھىيە بويىچە 216 كەنت مەدەنىيەت ئۆيى، ياشلار ئائىلىسى قۇرۇپ، تەنتەربىيە سايمانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى، ناھىيىلىك تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ كونكرېت يېتەكچىلىك قىلىشى نەتىجىسىدە مارالۋېشى ناھىيىسىنىڭ ئاممىۋى تەنتەربىيە ئىشلىرى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ،خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەر قولغا كەلدى. باشلانغۇچ.مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ دۆلەت تەنتەربىيە چېنىقىش ئۆلچىمىگە يېتىش نىسبىتى % 88 كە، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ % 89 كە يەتتى.ناھىيىدىكى 220 مىڭ ئادەم ئىچىدە دائىم تەنتەربىيە پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار 142 مىڭغا يېتىپ، ئومۇمىي نوپۇسنىڭ % 67.7 نى ئىگىلىدى. 1993 - يىلدىن بۇيان بۇ ناھىيىنىڭ چېلىشىش، قارىغا ئېتىش، بوكس، ئۇغلاق تارتىش كوماندىلىرى ۋىلايەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇسابىقىلەردە كۆپ قېتىم 1-، 2 -، 3 - لىككە ئېرىشتى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەنتەربىيە مەكتەپلىرى، ئالىي

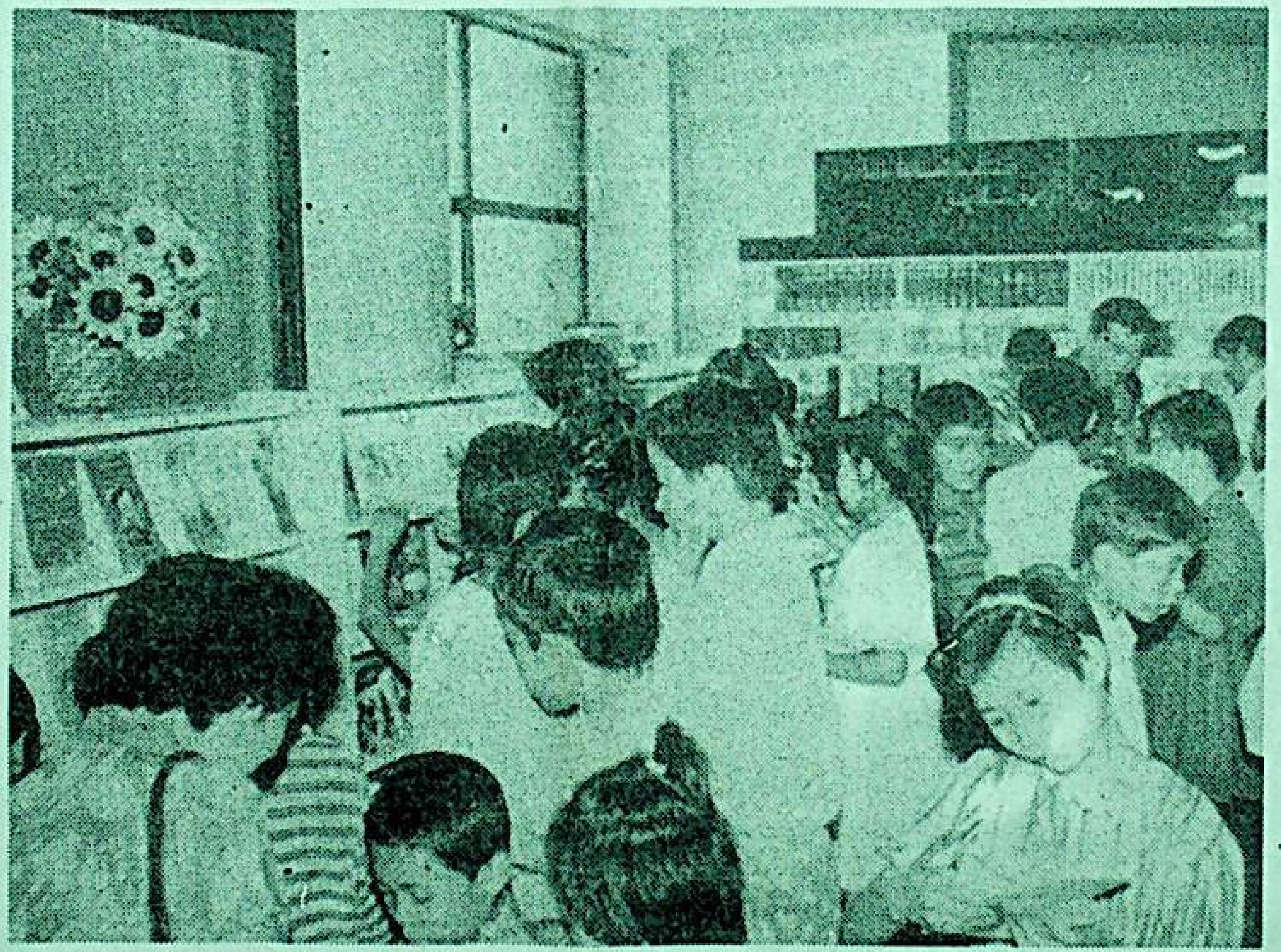

يېقىندا شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى ۋەتەنپەرۋەرلىك مەزمۇنىدىكى كىتاب يەرمەنكىسى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: يەرمەنكە مەزگىلىدە ئوقۇغۇچىلار بەس - بەستە كىتاب سېتىۋالماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئازات ئەخمىدى** فوتوسى

بۇ سېخ قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈردى

مايتاغ نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىغا قاراشلىق نېفىت ئايرىش زاۋۇتىنىڭ كوكۇسلاش سېخى كوكۇس مەھسۇلاتىنىڭ بازار ئېھتىياجىنى قاندۇرالماي ۋاقىتلىقىدا پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئىشلەپچىقىرىش ۋە مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

بۇ سېخ بۇ يىلنىڭ بېشىدىن ئېتىبارەن مەھسۇلاتلارنىڭ كوكۇسلاشتۇرۇش ۋاقتىنى ئۆتكەن يىلدىكى 36 سائەتتىن 48 سائەتكە ئۆزگەرتتى.تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشلەپچىقىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن ئىشلەپچىقىرىش ۋە مەھسۇلات سۈپىتى كۆرۈنەرلىك ئۆسۈپ، 1 - ئايدىن 6 - ئايغىچە مەھسۇلاتلارنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 100 كە يەتتى.

ئابلىمىت مۇھەممەت

يوپۇرغا ناھىيىسى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ باردى

يوپۇرغا ناھىيىسى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى خەلقنىڭ تەن ھەرىكەتكە كېلىپ، تىرىشىپ مەبلەغ جۇغلاپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى چىڭ

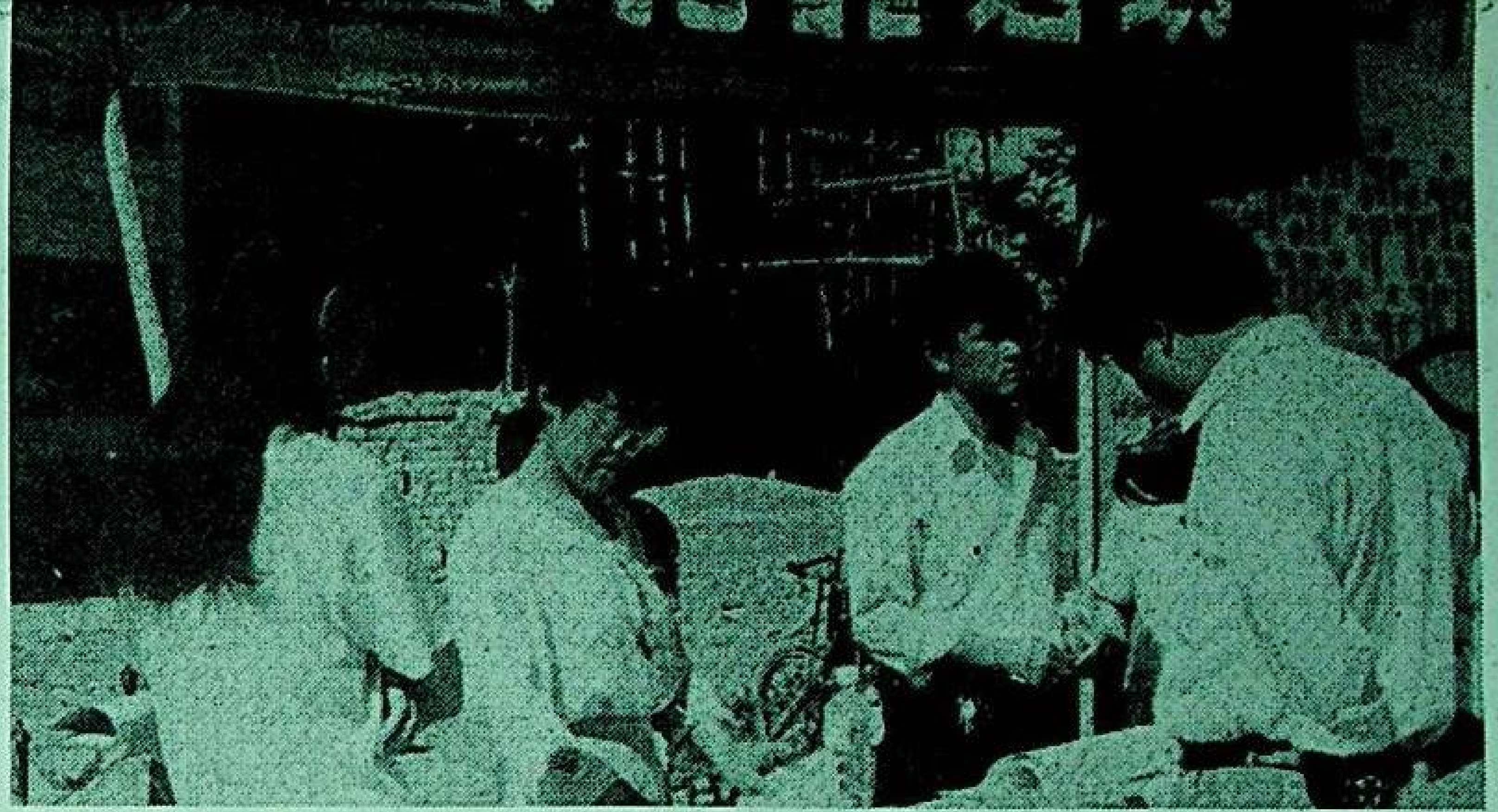

يېقىندا بىڭتۇەن يېزا ئىگىلىك شۆبە بانكىسى 89 - تۇەن - مەيداندا يالغان پۇلنى پەرق ئېتىش ۋە يالغان پۇل ياسىغۇچىلارغا زەربە بېرىش مەزمۇنىدا تەشۋىقات ئېلىپ باردى.

سۈرەتتە: بانكا خادىملىرى ئاممىغا يالغان پۇلنى پەرق ئېتىش ساۋاتى بەرمەكتە. قادىلقان قاسەن فوتوسى

ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى خەلقنىڭ تەن سالامەتلىكىنى ياخشىلاپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى ئاچقۇچلۇق تەدبىر قاتارىدا چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ ناھىيە ئۆز جايىنىڭ تۇپراق شارائىتى ناچار، ئېقىن سۇلىرىدا شور ۋە بۇلغىنىش كۆپ بولۇش سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان ھەر خىل كېسەللىكلەرنى تىزگىنلەش ئۈچۈن، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاشنىڭ زۆرۈرلۈكىگە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش بويىچە پىلان - تەدبىر تۈزدى ھەممە ھەرقايسى يېزا - بازارلار بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مۇكاپاتلاش - جازالاش تەدبىرلىرىنى ئېنىق بېكىتتى. يېزا - بازار، مەيدانلار پائال ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىدىكى ئاساسلىق رەھبەرلەر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشنى كۈچەيتىپ، زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنى ئاكتىپ ماسلاشتۇرۇپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ راۋان ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

تۈرلەرنى بېكىتىش، دەللىلەش ۋە ئىش ھالقىلىرىنى چىڭ تۇتۇش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاچقا، بۇلتۇر 2 - ئايدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 14 قۇدۇق قېزىلدى، 180 كىلومېتىر تۇرۇبا ياتقۇزۇلۇپ، 30 مىڭ 700 ئادەم، 61 مىڭ 500 تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى.

ئابلىمىت توختى

تەنتەربىيە كومىتېتى ھەر يىلى ئايلىق، پەسىللىك، يىللىق ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەت پىلانىنى تۈزۈپ تارقىتىپ، ئىجراسىنى تەكشۈرۈپ تۇردى.

بۇ ناھىيە يەنە كۆپ خىل يول، كۆپ خىل شەكىللەر ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ تەنتەربىيە

رايونىمىزدىكى تەنتەربىيە مەكتەپلىرى، قاتناش مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنىڭ تەنتەربىيە سىنىپلىرىغا 100 گە يېقىن «مايسا» يېتىشتۈرۈپ بېرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە «مەشىق خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالاندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ يوپۇرغا ناھىيە يوپۇرغا يېزا 7 - كەنت 7 - مەھەللىدە ئولتۇرۇشلۇق دېھقان ئېلى جېلىل ئۆتكەن ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا 9000 يۈەن چىقىم قىلىپ، تىكىن ئۆستەڭنىڭ 6 - كەنت تەۋەسىدىكى بۆلىكىگە بىر بېتون قۇرۇلمىلىق كۆۋرۈك سېلىپ بەردى.

ھۆسەنجان پالتى

△ ئاتۇش شەھىرى ئازاق يېزا تۆۋەن ئىشتاچى كەنتىدىكى يەككە تىجارەتچى كېرىم ھاجىم يېقىندا 50 مىڭ يۈەن پۇل چىقىرىپ، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق دارىلمۇئەللىمىننىڭ مەكتەپ دەرۋازىسى ۋە دېۋورنى ئۆيىنى ياستىپ بەردى. ئۇ يەنە ئۆز كەنتىدىكى ئابلا ھاجىم، مۇھەممەت ھاجىملار بىلەن بىرلىكتە كەنتتىكى نامرات ئائىلىلەرگە 10 مىڭ يۈەن نەق پۇل، 30 خالتا خىمىيۋى ئوغۇت ياردەم قىلدى.

نۇرۇنگۇل ناپىر

△ قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1-ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىسى ئېمىر پاشا ئېغىر كېسەللىكە گىرىپتار بولۇپ قېلىپ داۋالىنىشقا ئائىلىسىنىڭ قۇربى يەتمەي قالغاندا، مەكتەپتىكى 200 گە يېقىن ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى ئۇنىڭ داۋالىنىشى ئۈچۈن 3143 يۈەن ئىئانە قىلدى.

ئابلىز ئابلەت مەخسۇم

△ پوسكام ناھىيىسىدە تۇرۇشلۇق 36923-قىسىمدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر بۇلتۇر ناھىيىنىڭ ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشىغا 5000 يۈەن ياردەم قىلغانىدى. بۇ يىل 4 - ئايدا يەنە ناھىيىنىڭ ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشى ۋە دۆلەت تاشيولىنىڭ ناھىيە بازىرىدىكى بۆلىكىنى ياساش قۇرۇلۇشىغا 10 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى.

ياسىن ئوسمان

△ ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى پەن - تېخنىكا قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بۇلتۇر 11 - ئايدىن بۇ يىل 3 - ئايغىچە يېزىلاردا تېز ئەسقاتىدىغان پەن - تېخنىكا بويىچە 476 قارار كۇرس ئېچىپ، 46 مىڭ 200 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى.

قادىر مەگىت

ئائىلىنىڭ ئىجتىمائىي رولى

ئابدۇخالىق ئەمەت

ئائىلە مۇئەييەن ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتنى ئاساس قىلىدۇ، مۇئەييەن قانۇنىي مۇناسىۋەت ۋە ئەخلاق مۇناسىۋىتىنىڭ قوغدىشى ۋە شەرت قىلىشىغا ئۇچرايدۇ. ئۇ روشەن ئىجتىمائىيلىققا ئىگە بولۇپ، بىر نەچچە تۈرلۈك رولغا ئىگە.

1. ئىشلەپچىقىرىش رولى. ئائىلە- ئىشلەپچىقىرىش بىرلىكى بولۇپ، ئۇ تۇرمۇش ۋاستىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ھەم كېيىنكى ئەۋلادلارنى تەربىيىلەش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. ئائىلە بارلىققا كەلگەندىن بۇيان ئۇ جەمئىيەتنىڭ ماددىي تۇرمۇش ۋاستىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشنى تەشكىللەشتىن ئىبارەت مۇھىم ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئېلىپ كەلدى. خۇسۇسىي مۈلۈكچىلىكنى ئاساس قىلغان جەمئىيەتتە مال - مۈلۈككە ئائىلە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. ئائىلە ئۇزاق مۇددەتكىچە ئەڭ ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش بىرلىكى بولۇپ، جەمئىيەتتە ئالماشتۇرىدىغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىدۇ. ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئىجتىمائىيلىشىشقا ئەگىشىپ، ئائىلىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدىكى رولى پەيدىنپەي ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارغا، مەسىلەن، زاۋۇت، كانلارغا يۆتكەلسىمۇ لېكىن ئۇنىڭ رولى پۈتۈنلەي تۈگەپ كەتمەيدۇ. نۆۋەتتە دۆلىتىمىزنىڭ كۆپ قاتلاملىق ئىقتىسادىي قۇرۇلما شارائىتىدا، ئائىلە - يەنىلا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى جەھەتتە مۇھىم رولىنى جارى قىلدۇرماقتا.

2. ئىستېمال رولى. ئائىلە كىشىلەرنىڭ تۇرمۇش ئىستېمالىنىڭ ئاساسىي بىرلىكىدۇر. چۈنكى ئائىلىدە ئائىلە ئەزالىرىنىڭ كىرىمى بىرلەشتۈرۈلۈپ، بىر تۇتاش پىلانلىنىپ، بىر تۇتاش باشقۇرۇلۇپ، ئائىلە ئەزالىرىنىڭ تۇرمۇش ئېھتىياجى قاندۇرۇلىدۇ. مەيلى كونا جەمئىيەتتە بولسۇن ياكى ھازىرقى جەمئىيەتتە بولسۇن تۇرمۇش ۋاستىلىرىنىڭ ئىستېمالى ئاساسلىقى ئائىلە ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشىدۇ. لېكىن بۇنداق ئىستېمال ئۆز نۆۋىتىدە قانداق شەكىل، قانداق ئۇسۇل بىلەن ئېلىپ بېرىلىشىدىن قەتئىينەزەر، يالغۇز ئىقتىسادىي كۈچنىڭ شەرت قىلىشىغا ئۇچراپ قالماستىن، ئائىلە ئەخلاقىنىڭمۇ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ.

3. تەربىيىلەش رولى. ئائىلە كىشىلەر تەربىيىنى ئەڭ بالدۇر قوبۇل قىلىدىغان ۋە كىشىلىك مۇناسىۋەت ئېلىپ بارىدىغان سورۇن بولغانلىقتىن، ئائىلىدە كىشىلەرنىڭ ئۆگىنىش، تۇرمۇش قابىلىيىتى ۋە ئەخلاقى، جىسمانىي ھەم پسىخىك تەرەققىياتى شەكىللىنىدۇ. شۇڭا ئائىلە كىشىلەرنىڭ بىر ئۆمۈر تۇرمۇش مۇساپىسىگە قارىتا ناھايىتى چوڭ تەسىر كۆرسىتىدۇ. تارىخىي تەرەققىياتتىن قارىغاندا، مائارىپنىڭ ئىجتىمائىيلىشىش دەرىجىسى بارغانسېرى ئۆسۈپ بارىدۇ. بۇ ئائىلە تەربىيىسىنىڭ ئورنىنى ئاجىزلاشتۇرمايدۇ.دۆلىتىمىزنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئائىلە تەربىيىسى يەنىلا مۇھىم ئورۇندا تۇرماقتا، شۇڭا مائارىپنىڭ ئىجتىمائىيلىشىش تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، مائارىپ مەزمۇنىنى ۋە ئۇسۇلىنى ئۈزلۈكسىز ئىسلاھ قىلىپ، جەمئىيەت تەربىيىسى بىلەن ئائىلە تەربىيىسىنى زىچ بىرلەشتۈرۈشىمىز كېرەك.

4. بېقىش، ھالىدىن خەۋەر ئېلىش رولى. پەرزەنتلەرنى بېقىش بىلەن ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشتا قەدىمدىن ھازىرغىچە ئاساسلىقى ئائىلىگە تايىنىپ كېلىندى. ئادەمنىڭ ئۆمرىدە ئادەتتە بېقىنىش مەزگىلى بىر قەدەر ئۇزاقراق بولغان ئىككى مەزگىل بولىدۇ. ئۇنىڭ بىرى، تۇغۇلغاندىن تارتىپ ياش قۇرامىغا يەتكىچە بولغان مەزگىل، يەنە بىرى، ئەمگەك ۋە تۇرمۇشتا ئۆز - ئۆزىگە تايىنىش ئىقتىدارىدىن قېلىپ، ۋاپات بولغانغا قەدەر بولغان مەزگىل. بۇ مەزگىللەردە ئۇلار مۇستەقىل تۇرمۇش كۆچۈرەلمەيدۇ. بۇ مەنىدىن ئالغاندا، ئاتا - ئانىلارنىڭ پەرزەنتلەرنى بېقىش مەسئۇلىيىتى بار، پەرزەنتلەرنىڭمۇ ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش مەجبۇرىيىتى بار. سوتسىيالىزم شارائىتىدا ئائىلىنىڭ كىچىكلەرنى بېقىش، ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بالىلار ۋە ياشانغانلارنىڭ فىزىئولوگىيە ۋە پسىخىكا جەھەتتىكى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىشىمىز ھەم قانۇننىڭ كاپالەتلىك قىلىشىغا ھەم ئەخلاقنىڭ تەڭشىشىگە كاپالەتلىك قىلىشىمىز كېرەك.

5. دەم ئېلىش ۋە شاد - خۇراملىق بەخش ئېتىش رولى. جەمئىيەت تەرەققىي قىلىپ بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، گەرچە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش ئىشلىرى ۋە مۇئەسسەسلىرى ئىجتىمائىيلاشقان بولسىمۇ، لېكىن بۇلار ئائىلىنىڭ شەخسلەرنىڭ دەم ئالىدىغان ۋە شاد- خۇراملىقتىن بەھر ئالىدىغان سورۇن ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت ئورنىنى باسالمايدۇ. رېئال ئىجتىمائىي تۇرمۇش جەريانىدا كىشىلەر خىزمەتتىن سىرتقى ۋاقتىنىڭ كۆپ قىسمىنى ئائىلىدە ئۆتكۈزىدۇ. جەمئىيەت تەرەققىي قىلغانسېرى كىشىلەر شۇنچە ئالدىراش بولىدۇ ھەمدە دەم ئېلىش ۋە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىشنىڭ شەكلى ۋە مەزمۇنىغا قويىدىغان تەلىپىمۇ شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ. دېمەك، ھەرقانداق خۇشاللىق ۋە كۆڭۈل ئازادىلىكى ئائىلىدىكى خۇشاللىق ۋە كۆڭۈل ئازادىلىكىگە يەتمەيدۇ. شۇڭا ئائىلە جىسمانىي ۋە روھىي جەھەتتىن دەم ئالىدىغان،كىشىلەرگە شاد - خۇراملىق ئېلىپ كېلىدىغان ياخشى سورۇن.

غۇلجا شەھەر خەنبىڭ يېزا خەنبىڭ كەنتىدىكى مەمتىلى قارىم كەنتنىڭ تەشۋىقات خىزمىتىگە پائال ماسلىشىپ، ئامما ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، كۆپ قېتىم ئىلغار دىنىي زات، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ تەقدىرلەندى.

سۈرەتتە: مەمتىلى قارىم (ئوتتۇرىدا) ئامما ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقاتى ئېلىپ بارماقتا.

كامال جامال فوتوسى

«قىزىل بايراق ئۆستەڭى» روھىنى جارى قىلدۇرۇش سۆھبەت يىغىنى بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 9 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى نامايان قىلغان «قىزىل بايراق ئۆستەڭى» روھىنى جارى قىلدۇرۇش سۆھبەت يىغىنى بۈگۈن بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى. يىغىنغا قاتناشقان مۇتەخەسسىسلەر ۋە ئالىملار مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش يېڭى ۋەزىيەتتە «قىزىل بايراق ئۆستەڭى» روھىنى ۋە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش ئېسىل ئەنئەنىسىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق خەلق ئاممىسىنىڭ يېڭى، تېخىمۇ ئۇلۇغ نەتىجىلەرنى يارىتىشىغا ئىلھام بېرىش لازىم.

«قىزىل بايراق ئۆستەڭى» 60 - يىللاردا خېنەن ئۆلكىسىنىڭ لىنشەن خەلقى جاپالىق ئىگىلىك يارىتىش داۋامىدا ياساپ پۈتتۈرگەن چوڭ تىپتىكى سۇ باشلاش-سۇغىرىش قۇرۇلۇشى. بۇ قۇرۇلۇشنى قىلىش-جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىنىم تاپماي ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇشتەك ئېسىل ئەنئەنىسىنى تولۇق گەۋدىلەندۈردى. تونۇشتۇرۇشقا قارىغاندا، 1993 - يىلدىن بۇيان، مەملىكەتنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىن «قىزىل بايراق ئۆستەڭى»نى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا كەلگەن ئۆمەكلەر 1500 گە يېتىپ، ئومۇمىي ئادەم 72 مىڭدىن ئېشىپ كەتكەن.

جۇڭگو خەلق ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ پروفېسسورى خې ۋېي مۇنداق دېدى: بىز ئىقتىسادىي قىيىنچىلىق مەزگىلىدە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىمىزنى جارى قىلدۇرۇپلا قالماستىن، ئىقتىسادىي شارائىتىمىز ياخشىلانغاندىمۇ يەنىلا جاپالىق ئىگىلىك يارىتىش روھىنى جارى قىلدۇرۇشىمىز كېرەك. «قىزىل بايراق ئۆستەڭى» روھى - جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى، پارتىيىمىزنىڭ قىممەتلىك مەنىۋى بايلىقى، ھەرقانداق ۋاقىتتا بۇنى تاشلىۋېتىشكە بولمايدۇ.

گوۋۇيۈەننىڭ «قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»گە تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى بېكىتمىسى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 9 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ «قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»گە تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى بېكىتمىسى

گوۋۇيۈەن «قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»نىڭ 10- ماددا 1- تارمىقىنى: «يىغىۋېلىنغان قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ۋاقتىدا، تولۇق سوممىسى بويىچە يۇقىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ ھەم ئۆۋەندىكى تارماقتا بەلگىلەنگەن مەركىزىي بىلەن ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەرنىڭ تەقسىم قىلىدىغان نىسبىتى بويىچە خەزىنىگە كىرگۈزۈلىدۇ. يىل ئاخىرىدا قايتا ھېسابات قىلىنمايدۇ»، دەپ تۈزىتىشنى قارار قىلدى.

بۇ بېكىتمە ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ. قوشۇمچە: «قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»نىڭ 10 - ماددا 1 - تارمىقىنىڭ تۈزىتىش كىرگۈزۈلۈشتىن ئىلگىرىكى نۇسخىسى مۇنداق:

يىغىۋېلىنغان قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ۋاقتىدا، ئومۇمىي سوممىسى بويىچە مەركەزنىڭ خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلىدۇ. يىل ئاخىرىدا تۆۋەندىكى تارماقتا بەلگىلەنگەن مەركەز بىلەن ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەرنىڭ تەقسىمات پىرسەنتى بويىچە ئايرىم ھېسابات قىلىنىدۇ.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى گوۋۇيۈەننىڭ پەرمانى

(222 - نومۇر)

«گوۋۇيۈەننىڭ «قىزىلما بايلىقلار تولۇقلىما تۆلەم ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسى»گە تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى بېكىتمىسى» ئېلان قىلىندى، ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن.

زۇڭلى لى پېڭ

1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 3 - كۈنى

گوۋۇيۈەن ئىشخانىسى جايلاردىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 8 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن ئىشخانىسى يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، جايلاردىن ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

«ئۇقتۇرۇش»تا مۇنداق دېيىلدى: ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئالىي مەكتەپ خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى، ئۇنىڭدا پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مائارىپقا ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشكە يۈكسەك ئەھمىيەت بەرگەنلىكى ۋە غەمخورلۇقى گەۋدىلەندۈرۈلگەن. ھازىر مۇكاپات پۇلى، ئوقۇغۇچىلارغا قەرز پۇل بېرىش، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەش ئوقۇش ياردەم فوندى، ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش ۋە ئوقۇش پۇلىنى ئازايتىش، كەچۈرۈم قىلىش ئاساسىي گەۋدە قىلىنغان ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش سىياسەت سىستېمىسى شەكىللەندى. جايلار، ئالاقىدار تارماقلار بۇ خىزمەتكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى، ئېلىمىزنىڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىغا مەدەت بېرىش، ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى گەۋدىلەندۈرۈش يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ تونۇشنى، ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈشى، ئۆز تەۋەلىكىدىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ مەبلەغ، ياردەم قىلىش سىياسەت - تەدبىرلىرى ۋە كونكرېت بەلگىلىمىلەرنى ئۈزلۈكسىز يەكۈنلەپ مۇكەممەللەشتۈرۈشى ۋە ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈشى كېرەك.

«ئۇقتۇرۇش»تا مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويۇلدى: 1994 - يىلدىن بۇيان مەركەز مالىيىسى مەركەزدىكى مىنىستىرلىك، كومىتېتلار تەۋەلىكىدىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىشكە ئىشلىتىش ئۈچۈن نەچچە يۈز مىليون يۈەن پۇل ئاجراتقاندى. بۇ يىل دۆلەت يەنە مەركەزدىكى مىنىستىرلىك، كومىتېتلارغا قاراشلىق ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇۋاتقان ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن مەخسۇس پۇل ئاجرىتىدۇ، ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىمۇ شۇ جايدىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىشكە مۇناسىپ پۇل ئاجرىتىشى، ئۆز تەۋەلىكىدىكى ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇۋاتقان ھەر بىر ئوقۇغۇچىنىڭ ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ئوقۇشتىن قېلىپ قالماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

ۋەتەنگە، خەلققە چوڭقۇر مۇھەببەت

(بېشى 1 - بەتتە)

بېرىدىغان ئوبيېكتى قىلدى. نىياز قارى ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىسىمۇ، لېكىن بىر نەچچە يىلدىن بۇيان مۇھەممەت تاش ئۇنى يوقلاش ئۈچۈن ياشانغانلار ساناتورىيىسىگە كەلگەندە نىياز قارى مۇھەممەت تاشنىڭ ئاياغ تاۋۇشىنى خېلى يىراق يەردىن ئاڭلاپ ئۇنىڭ كەلگەنلىكىنى بىلىدىغان بولۇپ كەتتى. 1996 - يىل 8 - ئاينىڭ 20 - كۈنى نىياز قارى 62 ياشقا كىرگەندە مۇھەممەت تاش رەھبەرلىكنىڭ ماقۇللۇقىنى ئالغاندىن كېيىن نىياز قارىنى خەلق قوراللىق كۈچلىرى بۆلۈمىنىڭ يېنىدىكى تانسىخانىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى مۇبارەكلەپ مەخسۇس سەنئەت كېچىلىكى ئۆتكۈزۈپ بەردى. نىياز قارىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن بىرمۇنچە ئۇرۇق- تۇغقان، دوستلىرىنى تەكلىپ قىلدى. ئۇنىڭ تۇغۇلغان كۈنى مۇبارەكلەنگەن ناخشا،

تاش يېقىنقى ئۈچ يىلدىن بۇيان ئەڭ كۆپ كۆڭۈل بۆلگەن جايلارنىڭ بىرى. مۇھەممەت تاش 1994 - يىلىدىن باشلاپ بۇ يەردە كۆكتاتچىلىق، ئىلمىي ئۇسۇلدا كېۋەز تېرىش قاتارلىق ئالتە قارار كۇرس ئاچقان. بۇ كۇرسلاردا 1300دىن ئارتۇق ئادەم تەربىيىلەنگەن. دېھقان جېلىل ئاۋۇتنىڭ پەرزەنتلىرى كۆپ، يۈكى ئېغىر بولغانلىقتىن، ئائىلە تۇرمۇشى بىر قەدەر قىيىن ئىدى. 1995 - يىلى مۇھەممەت تاش ئۇنىڭ پارنىكتا كۆكتات تېرىشىغا ياردەم بەرگەندىن كېيىن شۇ يىلىلا قەرزىنى ئۈزگەن، بۇلتۇر ئائىلە كىرىمى 25 مىڭ يۈەنگە يەتكەن.

بەرگەن ئىشلارنى داۋاملاشتۇرۇش ۋە راۋاجلاندۇرۇش.» بۇ مۇھەممەت تاشنىڭ 1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 20- كۈنى يازغان كۈندىلىك خاتىرىسىدىكى بىر ئابزاس سۆز، شۇنداقلا ئۇنىڭ جەڭگىۋار كىشىلىك ھاياتىنىڭمۇ ئەينەن تەسۋىرى.

مۇھەممەت تاش كىچىكىدىن باشلاپلا دادىسىدىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئالغان. 1952 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن، 25 يىل كەنت ئاھالە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى بولغان تاش قاسىم 1992 - يىل 3 - ئاينىڭ 7 - كۈنى جان ئۈزۈش

چوڭ ئىشلارنى قىلالمىسىڭىز ھاياتىڭىزنى مەنىسىز ھېس قىلىپ قالىسىز ...

«شۇ قېتىم دوختۇرخانىدا قىزىل ئارمىيە جەڭچىسى بىلەن ئۆتكۈزگەن سۆھبىتىم مەن ئۈچۈن كۆپ ئىلھام بولدى. مېنىڭ كىچىكىمدىن تاللىۋالغان يولۇمنى داۋاملاشتۇرۇش ئىشەنچىمنى چىڭىتتى» دېدى مۇھەممەت تاش قىزىل ئارمىيە جەڭچىسىنىڭ ئۈمىدىنى يەردە قويمىغانلىقىنى بىلدۈرۈپ. ئۇ 1984 - يىلدىن 1996 - يىلغىچە بولغان مەزگىلدە ھەر يىلى خىزمەت كۆرسىتىپ مۇكاپاتلاندى، قىسىم ۋە يەرلىك ھۆكۈمەت

ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسى توغرا ئىكەن، دېگەن تەسراتتا بولغان بولسامۇ، لى زىشياڭ بوۋاينىڭ ئەھۋالىنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەندىن كېيىنلا پېشقەدەم كومپارتىيە ئەزاسى بولغان دادامنىڭ دېگەنلىرىنىڭ مەنىسىنى ئاندىن چۈشەندىم. ئۇنىڭ قەلبىدە جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ساددا، ئاق كۆڭۈل بولۇشتەك گۈزەل ئەخلاقىنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى ئاندىن تونۇپ يەتتىم».

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى مۇھەممەت تاش ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسىدە شايار ناھىيە بازىرىنى زىلزىلىگە كەلتۈرگەن دوكلات يىغىنىغا يېتەكچىلىك قىلدى. ئۇ شۇ كۈنى ئەتىگەندە لى زىشياڭ بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇنى قاتتىق - يۇمشاق سۆزلەر بىلەن ئەيۋەشكە كەلتۈرۈپ يىغىنغا ئېلىپ كېلىپ، سەھنىنىڭ

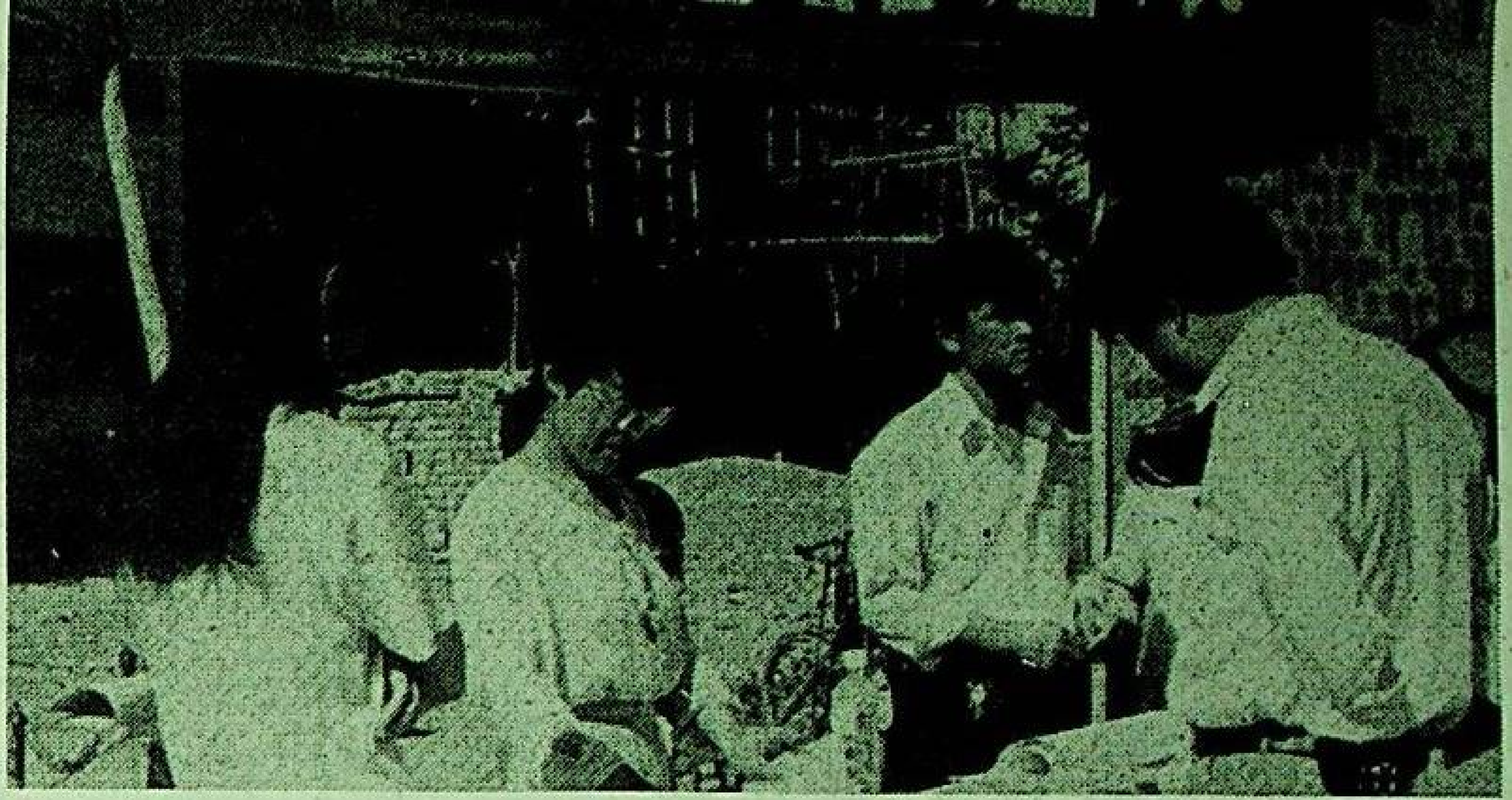

يىقىندا بىگتۇەن يېزا ئىگىلىك شۆبە بانكىسى 89 - تۇەن - مەيداندا يالغان پۇلنى پەرق ئېتىش ۋە يالغان پۇل ياسىغۇچىلارغا زەربە بېرىش مەزمۇنىدا تەشۋىقات ئېلىپ باردى.
سۈرەتتە: بانكا خادىملىرى ئاممىغا يالغان پۇلنى پەرق ئېتىش ساۋاتى بەرمەكتە. قادىلقان قاسەن فوتوسى

سالامەتلىكنى ياخشىلاپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى ئاچقۇچلۇق تەدبىر قاتارىدا چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ ناھىيە ئۆز جايىنىڭ تۇپراق شارائىتى ناچار، ئىچىش سۇلىرىدا شور ۋە بۇلغىنىش كۆپ بولۇش سەۋەبىدىن كېلىپ چىقىدىغان ھەر خىل كېسەللىكلەرنى تىزگىنلەش ئۈچۈن، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاشنىڭ زۆرۈرلۈكىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش بويىچە پىلان - تەدبىر تۈزدى ھەمدە ھەرقايسى يېزا - بازارلار بىلەن مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، مۇكاپاتلاش - جازالاش تەدبىرلىرىنى ئېنىق بېكىتتى. يېزا - بازار، مەيدانلار پائال

تۇتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىدىكى ئاساسلىق رەھبەرلەر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشنى كۈچەيتىپ، زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنى ئاكتىپ ماسلاشتۇرۇپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ راۋان ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

تۇرلەرنى بېكىتىش، دەللەش ۋە ئىش ھالقىلىرىنى چىڭ تۇتۇش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاچقا، بۇلتۇر 2 - ئايدىن بۇ يىل 4 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ناھىيە بويىچە 14 قۇدۇق قېزىلدى، 180 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا ياتقۇزۇلۇپ 30 مىڭ 700 ئادەم، 61 مىڭ 500 تۇياق چارۋىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى.

ئابلىمت توختى

پەسىللىك، يىللىق ئاممىۋى تەنتەربىيە پائالىيەت پىلانىنى تۈزۈپ تارقىتىپ، ئىجراسىنى تەكشۈرۈپ تۇردى.

بۇ ناھىيە يەنە كۆپ خىل يول، كۆپ خىل شەكىللەر ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ تەنتەربىيە

مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوملارنىڭ تەنتەربىيە سىنىپلىرىغا 100 گە يېقىن «مايسا» يېتىشتۈرۈپ بېرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە «مەشىق خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالاندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ يوپۇرغا ناھىيە يوپۇرغا يېزا 7 - كەنت 7 - مەھەللىدە ئولتۇرۇشلۇق دېھقان ئېلى جېلىل ئۆتكەن ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا 9000 يۈەن چىقىم قىلىپ، تىگىن ئۆستىڭىنىڭ 6 - كەنت تەۋەسىدىكى بۆلۈكىگە بىر بېتون قۇرۇلمىلىق كۆۋرۈك سېلىپ بەردى.

ھۆسەنجان پالتى

△ ئاتۇش شەھىرى ئازاق يېزا تۆۋەن ئۈشتاچى كەنتىدىكى يەككە تىجارەتچى كېرىم ھاجىم يېقىندا 50 مىڭ يۈەن پۇل چىقىرىپ، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق دارىلمۇئەللىمىننىڭ مەكتەپ دەرۋازىسى ۋە دېجورنى ئۆيىنى ياساپ بەردى. ئۇ يەنە ئۆز كەنتىدىكى ئابلا ھاجىم، مۇھەممەت ھاجىملار بىلەن بىرلىكتە كەنتتىكى نامرات ئائىلىلەرگە 10 مىڭ يۈەن نەق پۇل، 30 خالتا خىمىيۋى ئوغۇت ياردەم قىلدى.

نۇرۇنگۈل ناپىر

△ قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1-ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىسى ئېمىر پاشا ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولۇپ قېلىپ داۋالىنىشقا ئائىلىسىنىڭ قۇربى يەتمەي قالغاندا، مەكتەپتىكى 200 گە يېقىن ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى ئۇنىڭ داۋالىنىشى ئۈچۈن 3143 يۈەن ئىئانە قىلدى. **ئابلىز ئابلەت مەخسۇم**

△ پوسكام ناھىيىسىدە تۇرۇشلۇق 36923-قىسىمدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر بۇلتۇر ناھىيىنىڭ ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشىغا 5000 يۈەن ياردەم قىلغانىدى. بۇ يىل 4 - ئايدا يەنە ناھىيىنىڭ ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشى ۋە دۆلەت تاشيولىنىڭ ناھىيە بازىرىدىكى بۆلىكىنى ياساش قۇرۇلۇشىغا 10 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى.

ياسىن ئوسمان

△ ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى پەن - تېخنىكا قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بۇلتۇر 11 - ئايدىن بۇ يىل 3 - ئايغىچە يېزىلاردا تېز ئەسقاتىدىغان پەن - تېخنىكا بويىچە 476 قارار كۇرس ئېچىپ، 46 مىڭ 200 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى. **قادىر مەگىت**

غۇلجا شەھەر خەنبىك يېزا خەنبىك كەنتىنىڭ تەشۋىقات خىزمىتىگە پائال ماسلىشىپ، ئامما ئارىسىدا قانۇن - تۈزۈم ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، كۆپ قېتىم ئىلغار دىنىي زات، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ تەقدىرلەندى.
سۈرەتتە: مەمتىلى قارىم (ئوتتۇرىدا) ئاممىغا قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقاتى ئېلىپ بارماقتا.

كامال جامال فوتوسى

ئائىلىنىڭ ئىجتىمائىي رولى

ئابدۇخالىق ئەمەت

ئائىلە مۇئەييەن ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتنى ئاساس قىلىدۇ، مۇئەييەن قانۇنىي مۇناسىۋەت ۋە ئەخلاق مۇناسىۋىتىنىڭ قوغدىشى ۋە شەرت قىلىشىغا ئۇچرايدۇ. ئۇ روشەن ئىجتىمائىيلىققا ئىگە بولۇپ، بىر نەچچە تۈرلۈك رولغا ئىگە.

1. ئىشلەپچىقىرىش رولى. ئائىلە ئىشلەپچىقىرىش بىرلىكى بولۇپ، ئۇ تۇرمۇش ۋاسىتىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ھەم كېيىنكى ئەۋلادلارنى تەربىيىلەش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. ئائىلە بارلىققا كەلگەندىن بۇيان ئۇ جەمئىيەتنىڭ ماددىي تۇرمۇش ۋاسىتىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشنى تەشكىللەشتىن ئىبارەت مۇھىم ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئېلىپ كەلدى. خۇسۇسىي مۈلۈكچىلىكنى ئاساس قىلغان جەمئىيەتتە مال - مۈلۈككە ئائىلە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. ئائىلە ئۇزاق مۇددەتكىچە ئەڭ ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش بىرلىكى بولۇپ، جەمئىيەتتە ئالماشتۇرىدىغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىدۇ. ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئىجتىمائىيلىشىشقا ئەگىشىپ، ئائىلىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدىكى رولى پەيدىنپەي ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارغا، مەسىلەن، زاۋۇت، كانلارغا يۆتكەلسىمۇ لېكىن ئۇنىڭ رولى پۈتۈنلەي تۈگەپ كەتمەيدۇ. نۆۋەتتە دۆلىتىمىزنىڭ كۆپ قاتلاملىق ئىقتىسادىي قۇرۇلما شارائىتىدا، ئائىلە - يەنىلا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى جەھەتتە مۇھىم رولنى جارى قىلدۇرماقتا.

2. ئىستېمال رولى. ئائىلە كىشىلەرنىڭ تۇرمۇش ئىستېمالىنىڭ ئاساسىي بىرلىكىدۇر. چۈنكى ئائىلىدە ئائىلە ئەزالىرىنىڭ كىرىمى بىرلەشتۈرۈلۈپ، بىر تۇتاش پىلانلىنىپ، بىر تۇتاش باشقۇرۇلۇپ، ئائىلە ئەزالىرىنىڭ تۇرمۇش ئېھتىياجى قاندۇرۇلىدۇ. مەيلى كونا جەمئىيەتتە بولسۇن ياكى ھازىرقى جەمئىيەتتە بولسۇن تۇرمۇش ۋاسىتىلىرىنىڭ ئىستېمالى ئاساسلىقى ئائىلە ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشىدۇ. لېكىن بۇنداق ئىستېمال ئۆز نۆۋىتىدە قانداق شەكىل، قانداق ئۇسۇل بىلەن ئېلىپ بېرىلىشىدىن قەتئىينەزەر يالغۇز ئىقتىسادىي كۈچنىڭ شەرت قىلىشىغا ئۇچراپ قالماستىن، ئائىلە ئەخلاقىنىڭمۇ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ.

3. تەربىيىلەش رولى. ئائىلە كىشىلەر تەربىيىنى ئەڭ بالدۇر قوبۇل قىلىدىغان ۋە كىشىلىك مۇناسىۋەت ئېلىپ بارىدىغان سورۇن بولغانلىقتىن، ئائىلىدە كىشىلەرنىڭ ئۆگىنىش، تۇرمۇش قابىلىيىتى ۋە ئەخلاقى، جىسمانىي ھەم پسىخىك تەرەققىياتى شەكىللىنىدۇ. شۇڭا ئائىلە كىشىلەرنىڭ بىر ئۆمۈر تۇرمۇش مۇساپىسىگە قارىتا ناھايىتى چوڭ تەسىر كۆرسىتىدۇ. تارىخىي تەرەققىياتتىن قارىغاندا، مائارىپنىڭ ئىجتىمائىيلىشىش دەرىجىسى بارغانسېرى ئۆسۈپ بارىدۇ. بۇ ئائىلە تەربىيىسىنىڭ ئورنىنى ئاجىزلاشتۇرمايدۇ. دۆلىتىمىزنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئائىلە تەربىيىسى يەنىلا مۇھىم ئورۇندا تۇرماقتا، شۇڭا ماائارىپنىڭ ئىجتىمائىيلىشىش تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، ماائارىپ مەزمۇنىنى ۋە ئۇسۇلىنى ئۈزلۈكسىز ئىسلاھ قىلىپ، جەمئىيەت تەربىيىسى بىلەن ئائىلە تەربىيىسىنى زىچ بىرلەشتۈرۈشىمىز كېرەك.

4. بېقىش، ھالىدىن خەۋەر ئېلىش رولى. پەرزەنتلەرنى بېقىش بىلەن ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشتا قەدىمدىن ھازىرغىچە ئاساسلىقى ئائىلىگە تايىنىپ كېلىنىدى. ئادەمنىڭ ئۆمرىدە ئادەتتە بېقىنىش مەزگىلى بىر قەدەر ئۇزاقراق بولغان ئىككى مەزگىل بولىدۇ. ئۇنىڭ بىرى، تۇغۇلغاندىن تارتىپ ياش قۇرامىغا يەتكىچە بولغان مەزگىل، يەنە بىرى، ئەمگەك ۋە تۇرمۇشتا ئۆز - ئۆزىگە تايىنىش ئىقتىدارىدىن قېلىپ، ۋاپات بولغانغا قەدەر بولغان مەزگىل. بۇ مەزگىللەردە ئۇلار مۇستەقىل تۇرمۇش كۆچۈرەلمەيدۇ. بۇ مەنىدىن ئالغاندا، ئاتا - ئانىلارنىڭ پەرزەنتلەرنى بېقىش مەسئۇلىيىتى بار، پەرزەنتلەرنىڭمۇ ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش مەجبۇرىيىتى بار. سوتسىيالىزم شارائىتىدا ئائىلىنىڭ كىچىكلەرنى بېقىش، ياشانغانلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بالىلار ۋە ياشانغانلارنىڭ فىزىئولوگىيە ۋە پسىخىكا جەھەتتىكى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىشىمىز ھەم قانۇننىڭ كاپالەتلىك قىلىشىغا ھەم ئەخلاقنىڭ تەگىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىشىمىز كېرەك.

5. دەم ئېلىش ۋە شاد - خۇراملىق بەخش ئېتىش رولى. جەمئىيەت تەرەققىي قىلىپ بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، گەرچە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش ئىشلىرى ۋە مۇئەسسەسلىرى ئىجتىمائىيلاشقان بولسىمۇ، لېكىن بۇلار ئائىلىنىڭ شەخسلەرنىڭ دەم ئالدىغان ۋە شاد-خوراملىقتىن بەھرى ئالىدىغان سورۇن ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت ئورنىنى باسالمايدۇ. رېئال ئىجتىمائىي تۇرمۇش جەريانىدا كىشىلەر خىزمەتتىن سىرتقى ۋاقتىنىڭ كۆپ قىسمىنى ئائىلىدە ئۆتكۈزىدۇ. جەمئىيەت تەرەققىي قىلغانسېرى كىشىلەر شۇنچە ئالدىراش بولىدۇ ھەمدە دەم ئېلىش ۋە مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىشنىڭ شەكلى ۋە مەزمۇنىغا قويىدىغان تەلىپىمۇ شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ. دېمەك، ھەرقانداق خۇشاللىق ۋە كۆڭۈل ئازادىلىكى ئائىلىدىكى خۇشاللىق ۋە كۆڭۈل ئازادىلىكىگە يەتمەيدۇ. شۇڭا ئائىلە جىسمانىي ۋە روھىي جەھەتتىن دەم ئالىدىغان، كىشىلەرگە شاد - خۇراملىق ئېلىپ كېلىدىغان ياخشى سورۇن.

خالىق ئىشچىلىرىغا خەت

مۇھەممەتجان راشىدىن

قەلەم تۇتقان قوللىرىمدا قىرىق يىل،
يازماپتىمەن ساڭا ئەجەب بىرەر خەت.
شۇ سەۋەبتىن يارمىقىمنى چىشلەيمەن،
بولمامدۇ دەپ ئەمدى بەرگەن سالام سەت؟!

كەچ كۈز كەلسە سېغىنىمەن، ئەسلەيمەن،
كەتتى يازلار ئەمما سېنى ياد ئەتمەي.
سەنغۇ مېنى ئۇتۇڭ بىلەن ئىللىتتىڭ،
مەن كەپتىمەن رەھمىتىمدە شاد ئەتمەي.

تۈن بولسىمۇ قۇدۇق تېگى قاراڭغۇ،
مېنىڭ ئۈچۈن تاللىۋالدىڭ شۇ يەرنى.
ئەۋەتكىنىم ئەمما مېنىڭ قۇرۇق خەت،
سەن ئەۋەتتىڭ لېكىن ماڭا گۆھەرنى.

يەر تېگىدە ناخشا ئېيتقان كىم؟ دېسە،
كانچى، دېدى بىرى سەھەر قۇياشقا.
سەندەك ناخشا ئېيتماپتىمەن، ئويلىسام،
شائىر بولۇپ مەن كەلگىچە بۇ ياشقا.

پىلچىنىڭ، ليۇداۋاننىڭ داڭقى بار،
خاڭنىڭ ئەمەس، سېنىڭ داڭقىڭ ئىكەن ئۇ.
قىشنى يازغا ئايلاندۇرماق ئوت بىلەن،
ئۆمۈردىكى سېنىڭ شەرتىڭ ئىكەن ئۇ.

يولدىن ئۆتتى كۆمۈر باسقان ماشىنا،
سىگنالىدا سەندىن ماڭا سالام! دەپ.
ئاتاڭ يۈرەر بىر تۇيغۇدا پەخىرلىك،
ئالتۇن قازار خاڭدا مېنىڭ بالام، دەپ.

تاغلار تېگى تارتىپ قالدى زوقۇڭنى،
قارا ئالتۇن كېچە - كۈندۈز قازغىنىڭ.
كۆمۈر يۇقى خالىق يوللىرى سۆيۈملۈك،
شۇمىكىنتاڭ ماڭا خەتلەر يازغىنىڭ؟!

سېنىڭ بىلەن كۈلۈپ كەتتى قارامەش،
چىقتى قىشتىن گويا قىزىل گۈل چىشلەپ.

يۈرەك ئوتۇڭ ئەلنى قىشتىن چىقاردى،
خالىق تېگىدە مىتىن چېپىپ سەن ئىشلەپ.

خاڭدىن چىقىپ كۆمۈر يۇقى قولۇڭدا،
بەلكىم مېنىڭ بۇ خېتىمنى ئاچارسەن.
يازغانلىرىم يارىمسا كۆڭلۈڭگە،
شۇئان يۈرلاپ يانچۇقۇڭغا سالارسەن.

تەرىپىڭنى سۆزلەپ يۈردۇم ھەر جايدا،
دېيەلمەيمەن ئەمما: ئۇنى تۈگەتتىم!
قىشتا ئەسلەپ، يازدا ئۇنتۇش ئۇياتقۇ،
بۇ خېتىمنى شۇڭا يازدا ئەۋەتتىم.

ئىككى شېئىر

ئابدۇرېھىم زۇنۇن

جانىجان دېھقان

ئۇيۇق بويلاپ كېلىسەن تېمەن،
چېچەك پۈرقار ئىلكىڭدە كەتمەن.

مېھرىڭ دەريا ئۇرغۇپ ئاقىدۇ،
قاقشاللارنى ياشنىتىپ تومەن...

يىراق مىننەت، تەمەدىن ھامان،
ئەجرىڭ بىلەن كاتتا دۆلەتمەن.

سەن جاھاننىڭ بايلىق ئىلاھى،
ساڭا ھەرچاغ ھەممە ھاجەتمەن.

سۆيگۈڭ جاھان يۈرەك قېتىمدا،
پۈتكۈل ئالەم ساڭا ھېرىسمەن.

قۇت ئىگىسى ئەي دېھقان ئاتا،
ئەقدەمدىن كۈلدۇ چىمەن...

بول ۋەتەن پەرۋانىسى

بايلىقىڭ، بەختىڭ ئانا يەردىن كېلۇر،
قىممىتىڭ نەرقىڭ ھالال تەردىن كېلۇر.

تەرى ئادەمنىڭ جىمى جانغا كېپىل،
تەر زېمىنگە ئىشقى بار ئەردىن كېلۇر.

كۆكتە قۇشنىڭ ئۇچقۇنى سىرلىق ئەمەس،
ئاڭا پەرۋاز جۈپ قانات پەردىن كېلۇر.

دەيدۇ ئەل، يەرنى ئۇلۇغلاپ «زەر قوزۇق».
بارچە جانغا نان ئاشۇ زەردىن كېلۇر.

بول ۋەتەن پەرۋانىسى بولساڭ يىگىت،
ساڭا نېمەت، قۇت ئاشۇ يەردىن كېلۇر.

ئورما كۈيلىرى

ئۆمەر ئىسمائىل

ئالتۇن دېڭىزدا

ئالتۇندەك رەڭ ئېلىپ پىشقان بۇغدايلار،
پاتمانلاپ ھوسۇلدىن بەردى بىشارەت.
چايقىلىپ ھەريانغا مەيىن شامالدا،
دېھقاننى ئېتىزغا قىلدى ئىشارەت.

ئوينىتىپ ئورغاقنى تالماس بىلەكلەر،
كۆرسەتتى ئورمىدا قالتىس ماھارەت.
دەريادەك كەڭ سولنى نەچچە قاتلاپمۇ،
ئۆزمەكتە كاراپتەك قىلماي قانائەت.

بەسلەشتى ئورمىدا شوخ يىگىت - قىزلار،
ياڭرىتىپ ناخشىنى شۇنچە كارامەت.
گۆھەر دان ئىشقدا كۆيگەنلەر ئۈچۈن،
سىزىلەر جاپامۇ شۇ قەدەر راھەت.

قەلبلەر تۆرىدە تۇرغاچقا چاقناپ،
ھوسۇلنى مول پىتى يىغىش ئىستىكى.
چىڭ تۇتۇپ پۇرسەتنى يىغىم جېڭىدە،
ئالدىرار يېزىنىڭ چوڭ ھەم كىچىكى.

تامچە سۇ كۆللەرنى قىلغاندەك ھاسىل،
باشاقلار يىغىلىپ «تاغ»قا ئايلىنار.
بىر تال دان ئېتىزدا بولمىسا زايە،
ئۇنتۇلۇپ ھاردۇقلار، كۆڭۈل شادلىنار.

دېھقانلار شادلىقى

ئاشلىق بېسىلغان سوپەك، ھارۋىلار،
تىرەكلىك يولدا كېلەر كارۋاندەك.
چالغاچ ئۈندا سۇناي ھەم ناغرا،
بىلىنەر گويا تويغا ماڭغاندەك.

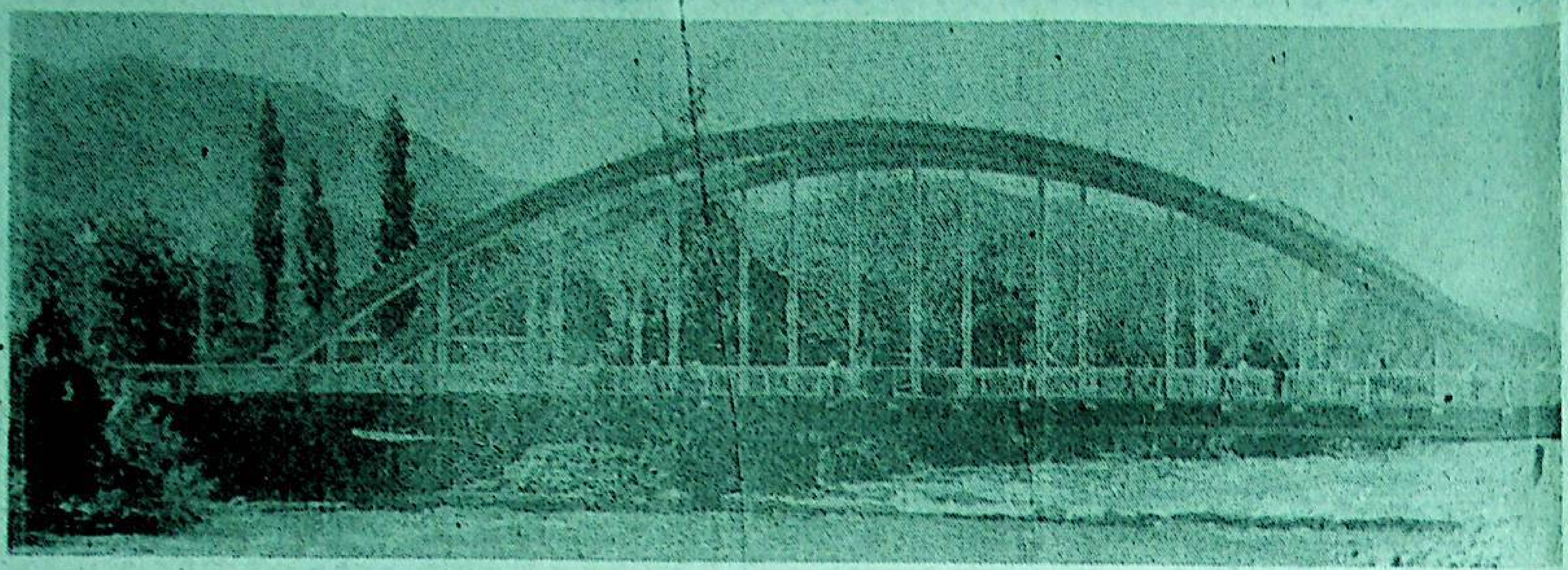

قىران دەريا كۆۋرۈكى

مۇھەممەت نىياز فوتوسى

ئىمتىھان

(ھېكايە)

تۇگۇل سىدىق

بۈگۈن يەكشەنبە بولۇشىغا قارىماي سەھەر ئويغىنىپ كەتكەن ئالىمجان دەرس تەكرارلاش ئۈچۈن قويۇق دەرەخلىك ئارىسىدىكى خىلۋەت بىر جايغا كېلىپ ئولتۇردى. ئۇ كىتابىنى ئېچىپ تۇنجى دەرسنى ئوقۇ - ئوقۇماي كۆزلىرى بىر نۇقتىغا تىكىلگىنىچە قېتىپ قالدى. ئۇنىڭ كۆزلىرىدە چوڭقۇر خىيال، غەم - قايغۇ ئالامەتلىرى ئىپادىلەندى. ئۇ يېقىندىن بېرى ئەنە شۇنداق تۇرۇپلا خىيالغا چۆكۈپ كېتىدىغان، دىققىتىنى يىغالماي، خېلى ئۇزاق ۋاقىتتىمۇ تۇزۇك بىر نەرسە يادلىيالمايدىغان بولۇپ قالدى. توۋا، شۇنچە ئىرادىلىك، تىرىشچان بۇ بالىغا نېمە تەسىر قىلغاندۇ؟ ئۇنىڭ تۈگمەيدىغان قانداق خىياللىرى باركىنە؟ يەنە كېلىپ ئىمتىھانلارنىڭ قىستاپ كېلىۋاتقانلىقىنى ئويلىمىدىغاندۇ؟

ياق، ئالىمجان بولمىغۇر خىياللارغا بېرىلىدىغان بالا ئەمەس، ئۇنىڭ بىلىمگە بولغان كۈچلۈك ئىشتىياقى ئۇنىڭ بىھۇدە خىياللار بىلەن ۋاقىتنى ئىسراپ قىلىۋېتىشىگە يول قويمايدۇ. ھازىر ئۇنىڭ ئۈچۈن ھەر بىر مىنۇتمۇ ئىنتايىن قىممەتلىك. ئۇنداقتا ئۇنىڭغا زادى نېمە بولغاندۇ؟ بىرەر پىشكەللىككە يولۇققانمىدۇ-يە؟

ياق، ئۇنىڭ غېمى باشقا، مانا، ئىمتىھانلار، ئۇنىڭدىن كېيىن تەتىل يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمما ئۇنىڭ تەتىلدە ئۆيگە قايتقىدەك پۇلى يوق. ئۇ يېنىدىكى پۇللىرى بىلەن بىر - ئىككى ھەپتىنى ئۆتكۈزەلىسە تەتىلگە ئارانلا ئۇلىشالايدۇ. مۇشۇ تاپتا ئۆيگە خەت يازسا ياكى تېلېگرامما سېلىۋەتسىمۇ بولىدۇ. ئاتا - ئانىسىغۇ بىر ئاماللارنى قىلىپ پۇل ئەۋەتىپ بېرىدۇ. بىراق بۇنداق چاغلاردا دېھقانلار ئېتىزدىكى زىرائەتلەرگە پۇل خەجلىسە خەجلەيدۇكى، ئۇلاردىن كېلىدىغان كىرىم تېخى قولغا كىرمەيدۇ. پەقەت دېھقانچىلىقتا تايىنىپلا ئالىمجاننى ئوقۇتۇپ كېلىۋاتقان ئاتا- ئانىسى ئۇنىڭغا پۇل ئەۋەتىپ بېرىمىز دەپ، كىملەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ قەرز سوراپ يۈرىدۇ؟ پۇل... ھەي پۇل! ئۇ ئۆيگە قايتىدىغان پۇلنى نەدىنمۇ تاپار؟ شۇ تاپتا بىرەر ئۆچۈپ چىرايىدا گاڭگىراش، ئىككىلىنىش ئەكس ئەتتى. ئۇنىڭ ئىشەنگۈسى كەلمەيتتى. «توۋا، مۇشۇنداقمۇ توغرا كېلىپ قېلىش بولامدۇ؟ بۇ پۇل كىمنىڭدۇ؟ چوقۇم بىرەرسى ئۇنتۇپ قېلىپ كەتكەن گەپ. ئەگەر بۇمۇ بىرەرسىنىڭ ئاتا- ئانىسى يول كىراسىغا ئەۋەتكەن پۇل بولسىچۇ؟ ئۇ چاغدا ئۇمۇ... ياق، ياق، نېملا بولۇپ كەتسىمۇ چوقۇم ئىگىسىنى تېپىپ بېرىۋېتىش كېرەك.»

ئالىمجان ئەتراپقا قارىدى. يېقىن ئەتراپتا ھېچكىم يوق ئىدى. ئۇ سەل نېرىغا بېرىپ دەرس تەكرارلاپ ئولتۇرغان ئوقۇغۇچىلاردىن پۇل چۈشۈرۈپ قويغان - قويمىغانلىقىنى سورىدى. پۇل ئۇلارنىڭ ئەمەس بولۇپ چىقتى. ئالىمجان شۇ ئەسنادا بىر قىزنىڭ ئالدىراپ ئۇ بايا ئولتۇرغان يەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى. قىز ئۇ يەرگە بېرىپلا ئەنسىزلىك بىلەن ئەتراپقا سىنچىلاپ قارىدى ۋە ئۇدۇل ھېلىقى گېزىت بار يەرگە بېرىپ گېزىتنى ئۆرۈپ - چۆرىدى. شۇ ھامان ئۇنىڭ چىرايىدا ئۈمىدسىزلىك ئەكس ئېتىپ، كۆزلىرىدە ياش لومولدەپ قالدى.

ئالىمجان قىزنىڭ ئالدىغا بېرىپ سورىدى:

- بىر نەرسىگىزنى يىتتۈرۈپ قويدىڭىزمۇ؟

سىزنىلەر جاپامۇ شۇ قەدەر راھەت.

ئۇرۇشلار، يىغىشلار قىلدى تېز داۋام،
يالقۇنجاپ تۇرسىمۇ ئوتلۇق ھارارەت
ئىشلىدى دېھقانلار شۇنچە جاپادا،
دېيىشىپ: «مېھنەتتىن كېلىدۇ ئامەت...»

تاما - تاما كۆل بولار

كېلىدۇ يول، قىردىن، ئېگىزلىقلاردىن،
بوۋايلار، مومايلار سىنچىلاپ يەرگە.
ئۆچىرسا باشاقلار ئالدۇ تېرىپ،
دەملىرى سىقىلىپ، چۆمسىمۇ تەرگە.

ئۆنچە لىق بېسىلغان ھارۋا ئىزىدىن،
تەرمەكتە باشاقنى ئوماق باللار.
تولدۇرۇپ سېۋەتنى كەلسە چۇقۇرۇشۇپ،
زوقلىنىپ شادلىققا چۆمدى ئانىلار.

ئاشلىق پونكىتىنىڭ كېلىپ ئالدىغا،
كىرىشتى ھەممە ئۆز رېتى بىلەن.
قىلىنىپ پرىيوم جىگلىنىپ بۇغداي،
قىلىندى كىرىم بولمىغاچ ئۇۋەن.

كۆتتى ئۇلارنى ئىللىق چىرايلار،
دەملەنگەچ چاينى قۇيۇشۇپ دەرھال.
تاپقاچ دېھقانلار مېھماندەك ئىززەت،
چىقىپ ھاردۇقى بولۇشتى خۇشال.

دېيىشتى ئۇلار: «يېڭى زاماندا،
قەددىمىز تاغدەك تىكلەندى شۇنچە.
قايتۇرۇش ئۈچۈن شەپقەتكە جاۋاب،
قوشىمىز مەڭگۈ دۆلەتكە تۆھپە.»

«دادا، ئۇسسۇزلۇق ئىچىۋېلىپ ئاندىن ئورۇڭ...»
ئۈركەش جاپپار فوتوسى

دېھقان قىزلار

تۇراپ ھەسەن

دەۋر ئىستىرىلكىسى «2000» غا يېقىنلاشقان بۇ خاسىيەتلىك پەيتتىمۇ بىر قىسىم يېزا خوتۇن-قىزلىرىنىڭ چۆمبەلگە پۈركىنىپ، بۇرۇختۇملۇق ئىچىدە ياشاۋاتقانلىقىنى كۆرسەم، كۆزۈمگە ئىختىيارسىز ياش كېلىدۇ...

چۆمبەلنى تاشلاڭلار ئەي، دېھقان قىزلار،
قامەتنى رۇسلاڭلار شوخ، جانان قىزلار،
سلەرگە تالىقتۇر بۇ جاھان قىزلار،
ئىشلەپ باي بولۇشقا يول راۋان قىزلار،
ئىشلەڭلار، ياشاڭلار شادىمان قىزلار.

يوق بۈگۈن زامان ۋە ئەرلەردىن زۇلۇم،
يىگىتلەر دېمەيدۇ سلەرنى «قۇلۇم»،
ئورۇن ۋە ھوقۇق تەڭ - ئېچىلدى گۈلۈڭ،
«كۆزۈڭ ئاچ، يۈكسەل!» دەر ئەرك بۇلبۇلۇڭ،
ئالغا باس بولسا گەر چىن ۋىجدان، قىزلار.

ئوقۇدۇڭ باشلانغۇچ، تولۇقسىزغىچە،
پۇرسەت يار بەرمىدى دۇنيا كەزگىچە،
سالپىيىپ ئۆزگىگە بويۇن سوزغىچە،
تېخنىكا ئۆگەنگىن ئەتىيازغىچە،
ھۈنەرلىكنىڭ ئىشى كۆپ ئاسان، قىزلار.

ئۆي ھازىر يول بەردى تۆمۈر بۇقىغا،
يىگىتنىڭ رول ئۆتسا چىققىن سوقىغا،
يەر ھەيدەپ، ئۇرۇق سېپ، باقماي ئارقىغا،
تەرگىنى ئۆزلۈكسىز تۆكسەڭ توپىغا،
جەننەتكە ئايلىنار باياۋان، قىزلار.

كۆپ ئۆتمەي بىخلانسا ئۇرۇقلار ئېسىل،
داللار تون كىيەر مەخمەلدىن يېشىل،
ئوت ئوتاپ، قىغ بېرىپ، سۇ قويۇپ سىجىل،
پەرۋىشنى كۈچەيتسەڭ يەرمۇ بوپ ئىجىل،
ھوسۇلنى مول بېرەر، جانىجان قىزلار.

ماي ئۆتۈپ، ياز كەلسە «بول!» دەيدۇ خامان،
تېز يىغىش، تېز تېرىش - دىلدىكى ئارمان،
بولساڭ يىگىتلەرگە پۇت، قول ۋە دەرمان،
مەقسەتكە يەتكۈزەر بۇ يېڭى دەۋران،
ئىشلىگەن چىشلەيدۇ، مېھرىبان قىزلار.

قولۇڭ سەل بوشىسا ئوقۇغىن كىتاب،
مىڭ ھۈنەر كۆپ ئەمەس، ئۆگەنگىن چىداپ،
ئۆي - تالا ئىشىدا كەتسەڭمۇ يېداپ،
قەدەمدە گۈل تەرسەڭ ئەل - يۇرتقا ئاتاپ،
ئېچىلار بەختىڭلار ھەر قاچان قىزلار.

يۈزىڭنى ئاچ! ئۆگەن، قايىنىمغا بارغىن،
غالىپلار بەيگىسى - بايرامغا بارغىن،
«ئەر - ئايال باراۋەر!» سايلامغا بارغىن،
بىلمىگەننى سوراپ ھويلامغا بارغىن،
بىز ساۋاق ئالايلى قەدىردان قىزلار...

دېھقان ھەققىدە پارچىلار

ئابدۇغېنى ھامۇدى

ئەي شائىر: ماختىساڭ دېھقاننى ماختا،
راسچىل ئۇ، زەي سالماي ئاتمايدۇ پاختا.
ئۇنىڭدا يوق پەقەت قىلچىلىك قۇۋلۇق،
ھەر ئىشى ھەققەت، ئەمەستۇر ساختا.

× ×

دېھقانلار ئۆتمىگەن قايسى سىناقتىن،
سوراپ باق سەن ئۇنى بۇغداي، قوناقتىن.
ھېچقاچان قورقمىغان ئەمگەك دېسە ئۇ،
قورقمىغان ئىسسىقتىن ياكى سوغۇقتىن.

× ×

دېھقاننى تاگدىكى پارلىغان ئاي، دە،
دېھقانسىز بولمايدۇ نان بىلەن چاي، دە،
دېھقاننىڭ ئەمگەكچان بىر جۈپ قولىدىن
گۈل بولۇر ھەتتاكى قاغجىراق ساي، دە.

دېھقاندا يوق پەقەت تاما، تەمەننا،
دېھقاننى دەيمەنكى بىر گۈلى رەنا.
دېھقانسىز ھاياتلىق تاپمايدۇ راۋاج،
دېھقانسىز بولماس ھەم تۇرمۇشتا مەنا.

× ×

دۇنيادا ئاشلىقسىز ياشالايدۇ كىم،
ئاشلىقسىز تاغ - داۋان ئاشالايدۇ كىم.
شۇ سەۋەب سۇلتانمۇ دېھقانغا موھتاج،
دېھقاندەك ساخاۋەت چاچالايدۇ كىم؟

× ×

دېھقاندا بار ئۇلۇغ ئاجايىپ خىسلەت،
ھەرقانداق ئادەمگە قىلماس خۇشامەت.
ھەرۋاقىت ۋەتىنى، خەلقى ئۈچۈنلا،
يالقۇنلار قەلبىدە سۆيگۈ - ساداقەت.

مۆجىزە كۆرۈلۈپ، ئاسماندىن بىر تۇتام پۇل چۈشسە... ئۇ ئاتا - ئانىسىغا ۋە ئوتتۇرا مەكتەپتە ئەلاچى بولۇپ ئوقۇيدىغان سىڭلىسىغا نۇرغۇن سوۋغا - سالام ئېلىپ بارسا...

ئالىمجان خىيالىنى يىغىپ ئۆز - ئۆزىگە بۇيرۇق قىلدى: «بولدى، قۇرۇق خىيالغا بېرىلمە! ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، ئۆگىنىش مۇھىم». ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ دەرس تەكرارلاش ئۈچۈن ئالدى تەرەپكە ئىككى قەدەم ئالدى ۋە ئۇشتۇمتۇت كۆزىگە چېلىققان نەرسىنى كۆرۈپ جايىدا چىپپىدە توختاپ قالدى. سەل نېرىدا بىر پارچە گېزىتنىڭ ئۈستىدە تۇرغان يېرىم چېكىلگەن ئاق قولياغلىقتىن كۆكۈش قەغەزلەر كۆرۈنىپ تۇراتتى. ئالىمجان ئىتتىك بېرىپ قولياغلىقنى ئالدى. پۇل؟! راستىنلا پۇل، يەنە كېلىپ 150 يۈەن ئىدى. ۋاھ، ئەمدى ئۇ ئۆيىگە كېتىشتىن غەم قىلمىسىمۇ بولىدۇ، دېگەن گەپ! ئالىمجاننىڭ يۈرىكى شادلىقتىن ئويناپ كەتتى. ئەمما دەقىقە ئۆتمەي خۇشاللىقى

— تۈنۈگۈن كەچتە مۇشۇ يەردە پۇلۇمنى... — قىز مەكتەپكە بۇ يىل كەلگەندەك قىلاتتى. ئۇ شۇنداق دەپلا يىغلىۋېتىدىغاندەك قىلىپ لەۋلىرىنى چىشلىدى.

— پۇلىڭىز مۇشۇمۇ؟ — ئالىمجان پۇلنى قولياغلىق بىلەنلا قىزغا سۇندى.

— ھەئە، شۇ، — قىزنىڭ ياش يۇقى كۆزلىرى خۇشاللىقتىن چاقناپ كەتتى. — تېخى تۈنۈگۈنلا ئۆيدىن ئەۋەتىپتىكەن. يول كىراسى ئىدى. تۈنۈگۈن مۇشۇ يەرگە دەرس تەكرارلىغىلى كەلگەندە ئۇنتۇپ قېلىپ كېتىپتىمەن، سىزگە كۆپ رەھمەت...

قىز ھاياجانلانغانلىقىدىن مىننەتدارلىقىنى قانداق ئىپادىلەشنى بىلمەي قېلىۋاتاتتى. ئۇ ئالىمجانغا ھۆرمەت ۋە ئەيمىنىش بىلەن كۆلۈپ قاردى-دە، كۆز يېشىنى سۈرتىۋېتىپ يۈگۈرگىنىچە كېتىپ قالدى.

ئالىمجان يەنە ئۆز - ئۆزىگە ھېچ نەرسىنى ئويلىماسلىققا ۋەدە بەردى ۋە كىتابىنىڭ بايىقى بەتلىرىنى ئاچتى.

دېھقان

گۈلبوستان ئابدۇرېھىم

ئويغىنىسەن ھەر كۈنى تاڭ سەھەردە،
چۈشلىرىڭنىڭ ئاخىرىنى كۆرەلمەي.
كەتمەن ئېلىپ ئېتىزلىققا ماڭىسەن،
شېرىن ئۇيقۇ لەززىتىنى سۈرەلمەي.

ناشتىلىقنىڭ بەلۋېغىڭغا تۈگۈكلۈك،
قايسى چاغدا يېيىشىڭنى بىلمەيسەن.
خاتىرجەم سەن تۈگىسىلا ئىشلىرىڭ،
شۇندا ناننى سۇغا چىلاپ چاينايسەن.

ھېرىپ كېتىپ ياتقىنىڭ كەلسە سوزۇلۇپ،
قىر بويلىرى سۇپاڭ بولار شۇ ھامان.
ئىسسىپ كەتسەڭ سالقىندىتار دەرەخلەر،
يېپىنچاڭدۇر قۇياش سۆيگەن كۆك ئاسمان.

شۇڭا ھەرگىز سايە ئىزدەپ يۈرمەيسەن،
كۆيدۈرسىمۇ بەدىنىڭنى ھارارەت.
يازدا ئىسسىپ، قىشتا توڭۇپ كەتمەيسەن،
بولغاچ سەندە چىدام، غەيرەت، جاسارەت.

قايىل قىلار مېنى دېھقان مىجەزىڭ،
ئاقكۆڭۈللۈك ساڭا ھەمراھ ئەزەلدىن.
نامايانىدۇر خۇشاللىقىڭ، مەردلىكىڭ،
سەھرادىكى جۇشقۇن كۈيدىن- غەزەلدىن.

ھەر يىلى ياز ئەڭ جاپالىق بىر جەڭگاھ،
ئورما ئورۇپ، خامان تېپىش سەن ئۈچۈن.
شۇ جەڭگاھنىڭ سەركەردىسى ئۆزۈڭسەن،
قۇۋۋەت بېرىپ كەلگەن ھەر بىر تەن ئۈچۈن.

يەرگە ئىشلەپ زېرىكمىدىڭ ئەي دېھقان،
ئۆسكەچ كۆلۈپ ئانا يۇرتۇڭ مېھرىدە.
كۆرۈنىسەن شۇڭا خۇددى نۇر بولۇپ،
ھەر بىر باشاق، ھەر بىر داننىڭ چېھرىدە.

رازى سەندىن كەڭرى ئېتىز، تەبىئەت،
تەرلىرىڭدىن ئۈنۈپ چىققاچ گۈل - گىياھ.
قاداق باسقان قوللىرىڭغا كۈچ بېرىپ،
پېشانەڭگە سۆيۈپ تۇرغاچ نۇر - زىيا.

ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىقتىسادىي كرىزىستىن قاچان قۇتۇلىدۇ؟

ئومۇمىي بايان

ئوتتۇرا ئاسىيادىكى بەش دۆلەت مۇستەقىل بولغاندىن كېيىن ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي كرىزىس ئىچىدە تۇرۇپ كەلدى. بۈگۈنكى كۈندە بەش دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى ۋە ئىستىقبالى زادى قانداق بولۇۋاتىدۇ؟ ئەڭ يېڭى مەلۇماتقا قارىغاندا، تاجىكىستاندىن باشقا دۆلەتلەرنىڭ بولتۇرقى ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ۋە سانائەت ئىشلەپچىقىرىش كۆرسەتكۈچلىرى ئۆخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئاشقان. لېكىن، مۇتەخەسسىسلەر بەش دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىنى سوۋېت ئىتتىپاقى پارچىلىنىشتىن ئىلگىرىكى سەۋىيىگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن خېلى ۋاقىت كېتىدۇ، دەپ قارىماقتا.

بولتۇر قازاقىستاننىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ئالدىنقى يىلدىكىگە قارىغاندا % 1.1 ئاشتى؛ ئۆزبېكىستاننىڭ % 1.6 ئاشتى؛ قىرغىزىستاننىڭ % 5.6 ئېشىپ، ئېشىش نىسبىتى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا دۆلەتلەر ئىچىدە 1 - ئورۇندا تۇردى؛ تاجىكىستاننىڭ ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ئىچكى ئۇرۇش قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن % 18.4 تۆۋەنلەپ كەتتى. ئومۇمەن ئوتتۇرا ئاسىيادىكى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىسادىي ۋەزىيىتىنى يامان ئەمەس دېيىشكە بولىدۇ.

مالىيە، پۇل مۇئامىلىسى ساھەسىدە ھەر قايسى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى پۇلنى قىسىش، پۇل پاخاللىقىنى تىزگىنلەشنى ئىقتىسادىي ۋەزىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇشتا ئاچقۇچ قىلدى، پۇلنىڭ پاخاللىنىش نىسبىتىنى تىزگىنلىدى؛ يەنى قازاقىستان % 26، قىرغىزىستان % 35 ئىچىدە تىزگىنلىدى. لېكىن بۇ سىياسەت نۇرغۇن ئىش ھەققى ۋە پېنسىيە پۇلىنى ۋاقتىدا بېرەلمەسلىك، كارخانىلار بىر - بىرىگە قەرزدار بولۇپ قېلىش قاتارلىق مەسىلىلەرنىڭ ئېغىرلىشىشىغا سەۋەب بولدى.

كۆپ ساندىكى ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ماكرولۇق ئىقتىسادىي ۋەزىيىتى ئانچە - مۇنچە ياخشىلانغان بولسىمۇ، لېكىن ئاھالىلەرنىڭ ئەمەلىي كىرىمى زادى ئاشمىدى. بولتۇر ئوتتۇرىچە ئىش ھەققى ئالدىنقى يىلدىكىگە قارىغاندا قازاقىستاندا % 40، ئۆزبېكىستاندا % 100، قىرغىزىستاندا % 30، تۈركمەنىستاندا يەتتە ھەسسە، تاجىكىستاندا ئۈچ ھەسسە ئۆسكەن بولسىمۇ، لېكىن مال باھاسىنىڭ ئۆرلەش ئامىلىنى نەزەرگە ئالغاندا، كۆپ ساندىكى دۆلەتلەر ئاھالىلىرىنىڭ ئەمەلىي كىرىمى ئۆسۈش ئۇياقتا تۇرسۇن، سەلپەل تۆۋەنلەپ كەتتى. مەلۇماتقا قارىغاندا، ئاھالىلەرنىڭ ئەمەلىي كىرىمى قازاقىستاندا % 3، قىرغىزىستاندا % 2 تۆۋەنلەپ كەتكەن. پۇقرالار ئۈچۈن ئېيتقاندا، سودا دۇكانلىرىدا ھەممە نەرسە تولۇق بولسىمۇ، لېكىن چۆنتەك قۇرۇق.

ھازىر ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرى مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىگە ئەزا دۆلەتلەر ئىچىدە ئىقتىسادىي كرىزىستىن ھەممىدىن ئاۋۋال قۇتۇلىدۇ. ئىقتىسادىي جانلىنىشقا قەدەم قويىدۇ دېيىش بەكمۇ ئۈمىدۋار بولۇپ كەتكەنلىك بولىدۇ، دەپ قارالماقتا. قازاقىستاننى مىسالغا ئالساق، ئۇنىڭ ئۆتكەن يىلقى ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى تۇنجى قېتىم ئاشقان بولسىمۇ، لېكىن 1991 - يىلدىكىسىنىڭ % 46 ىگىلا توغرا كەلدى؛ سانائەت ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ئەشۇ چاغدىكىسىنىڭ % 47.3 ىگە توغرا كەلدى؛ بەش دۆلەت ئىچىدە ئۆزبېكىستانىڭلا ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئىزچىل مۇقىم بولدى، ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى ئاساسىي جەھەتتىن سوۋېت ئىتتىپاقى دەۋرىدىكى سەۋىيىنى ساقلاپ قالدى. لېكىن دۆلەت پۇلى - سومنىڭ كۇرسى ھەسسىلەپ چۈشۈپ كېتىپ، كارخانىلار تۆلەش كرىزىسىغا دۇچ كەلدى، چەت ئەللىك مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقىغا ئېغىر تەسىر يەتتى.

ھەر قايسى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ئۆزلىرىنىڭ مول نېفىت، تەبىئىي گاز، ئالتۇن قاتارلىق بايلىق مەنبەئەلىرىگە تايىنىپ ئىقتىسادىي «مۆجىزە» يارىتىش كويىدا بولۇۋاتىدۇ. قازاقىستان 15 يىل ئىچىدە دۇنيادىكى ئالتە چوڭ نېفىت دۆلىتى قاتارىدىن ئورۇن ئېلىشنى پىلانلىدى. تۈركمەنىستان ئافغانىستان ئارقىلىق پاكىستانغا بارىدىغان گاز تۇرۇبىسى لىنىيىسى ياساش توغرىسىدا كېلىشىم ئىمزالىدى، ئىراندىن ئۆتىدىغان يەنە بىر تەبىئىي گاز تۇرۇبا لىنىيىسىمۇ جىددىي ياسىلىۋاتىدۇ. ئوتتۇرا ئاسىيادىكى نېفىت چىقىدىغان دۆلەتلەرنىڭ قاچىنى روسىيىنى چەتكە قايرىپ قويۇپ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىنى سىرتىش بازىرى قىلغان ئېكسپورت ھالىتىنى ئۆزگەرتىشتىن ئىبارەت. ئۆزبېكىستان، قىرغىزىستان چەت ئەل مەبلىغىدىن كۆپلەپ پايدىلىنىپ، ئالتۇن كانلىرىنى كەڭ كۆلەمدە ئاچماقچى بولۇۋاتىدۇ.

يوقىرىدىكى ئارزۇلارنىڭ ئىشقا ئېشىش-ئاشماسلىقى كۆپ خىل ئامىللارغا باغلىق. ھەممىگە ئايانكى، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىنىڭ پاراۋوزى بولغان روسىيىنىڭ ئىقتىسادىي داۋاملىق تۆۋەنلەپ كېتىپ، ئوتتۇرا ئاسىيا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى زور دەرىجىدە چەكلەپ قويىدى. ئۇنىڭدىن باشقا، ئوتتۇرا ئاسىيا دۆلەتلىرى دۇنيانىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات مەركىزىدىن يىراق، ئۇلارنىڭ «ئىككىنچى ئوتتۇرا شەرق»، بولۇش ئۈمىدى بىر مۇنچە سىياسىي ئامىللارنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ. شۇڭا ھازىر ئۇلارنى ئىقتىسادىي كرىزىستىن قۇتۇلۇپ كېتەلەيدۇ، دېيىشكە تېخى بالدۇرلۇق قىلىدۇ.

(«خەلق گېزىتى» دىن ئېلىندى)

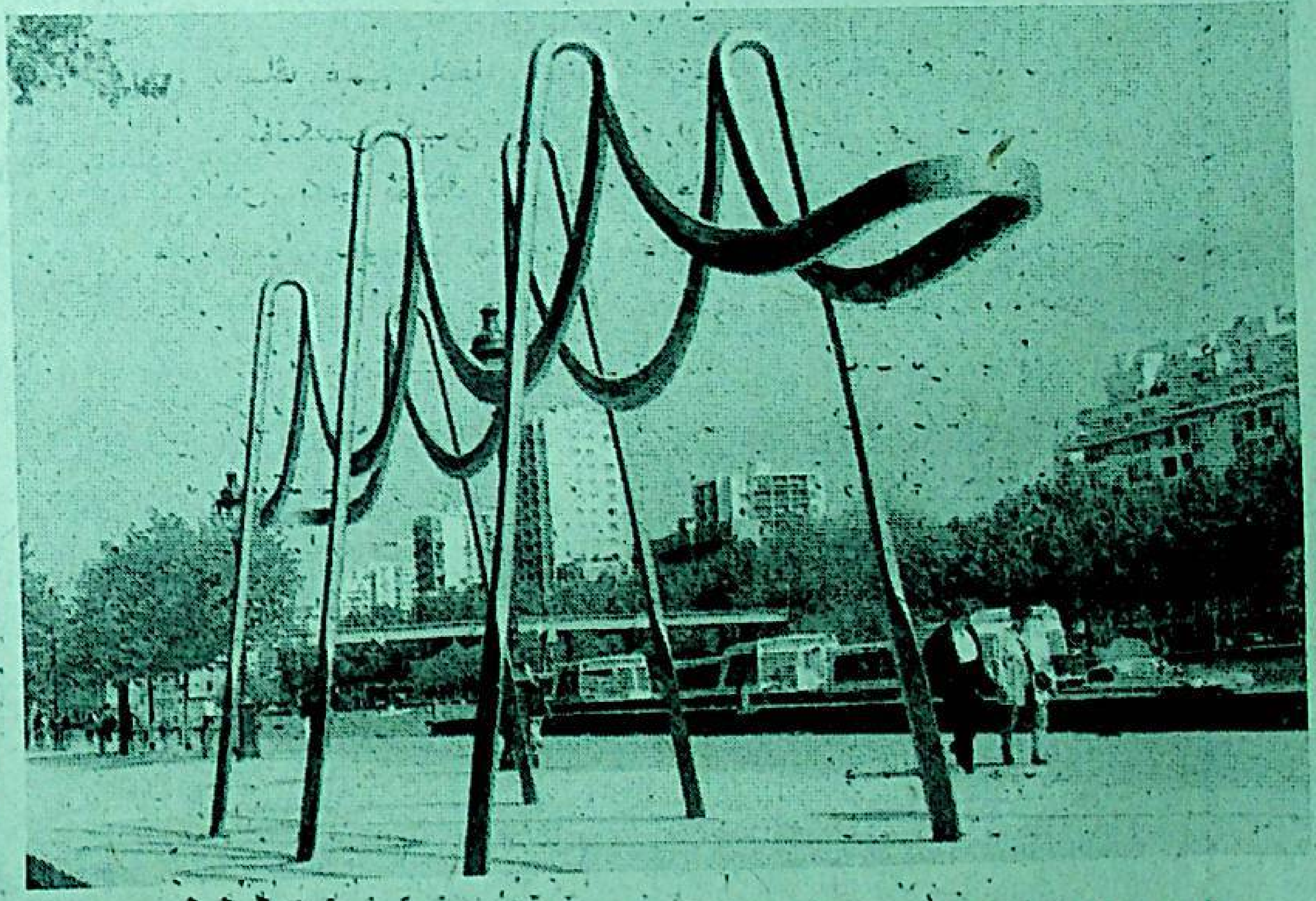

«ئۇپۇق سىزىقى»غا تەقلىد قىلىپ ياسالغان چوڭ تىپتىكى چويۇن ھەيكەل. پارىژنىڭ سېنا دەريا پىرىستانىدا پۈتكۈزۈلدى. ھەيكەلنىڭ ئۇزۇنلۇقى 15 مېتىر، ئېگىزلىكى ئالتە مېتىر بولۇپ، بۇنى فرانسىيىنىڭ ئاتاقلىق ھازىرقى زامان ھەيكەلتىراشى دومىنىك رابۇۋى ئىشلىگەن. پارىژ شەھەرلىك ھۆكۈمەت دۇنيادىكى داڭلىق ھەيكەلتىراشلارنىڭ ئەسەرلىرىنى پىلانلىق كىرگۈزۈپ، پارىژ كوچىسىنى بېزەپ، پارىژنى ئىسمى - جىسمىغا لايىق ئۈستى ئۈچۈق

«بولكا» غا باغلانغان رىشتە

– روسىيىگە زىيارەت

يۈي بەيچۈن

دۇنيادىن تەرمە

روسىيىدە قانداق يېمەكلىك دۇكىنىغا ياكى چوڭ - كىچىك رېستوران، ئاشپۇزۇلغا كىرسىڭىز، بولكىنىڭ مەززىلىك ھىدى دىماققا ئۇرۇلۇپ تۇرىدۇ.

شەھەر كوچىلىرىدا كوزۇپىغا بولكا دەپ يېزىلغان ساندۇقلۇق ئاپتوموبىللارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى، كىشىلەرنىڭ يېڭىلا سېتىۋالغان بولكىنى قولتۇقىغا قىستۇرۇپ، ئالدىراش ئاپتوموبىلغا چىقىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرگىلى بولىدۇ. كوچا دوقمۇشلىرى ياكى بېكەت ئەتراپىدىكى ئورۇندۇقلاردا بەزى كىشىلەرنىڭ بولكا يېگەچ ھاراق ئىچىۋاتقانلىقىنىمۇ كۆرگىلى بولىدۇ، ئاپتوموبىللاردىمۇ كىتاب كۆرۈۋېتىپ بولكا يەۋاتقانلار ئۇچراپ تۇرىدۇ. لېكىن كۆپ ساندىكى كىشىلەر بولكا سېتىۋالغاندىن كېيىن ئۆيىگە قايتىپ، ئۇنى ئىسسىق پېتى نېپىز كېسىپ تاماق ئۈستىلى ئۈستىگە تىزىشقا ئالدىرايدۇ. روسلارنىڭ ئادىتى مانا مۇشۇنداق. روسىيىدە بولكا خىللىرى ناھايىتى كۆپ، لېكىن ئەڭ كۆپ ئۇچرايدىغىنى 600 گراملىق قارا بولكا. سىز ئۇنى ئاغزىڭىزغا سالسىڭىز، بولكا چۈچۈمەل ھەم مەززىلىك بىلىنىدۇ، ئۇنىڭغا ئازراق سېرىق ماي سۈركەپ يېسىڭىز يېگەنسىرى يېگۈڭىز كېلىدۇ. روسلار ئەزىز مېھمانلىرىنى كۈتىۋالغاندا، كىچىككىنە تەخسىدە تۇز ئەكىلىپ قويىدۇ. روسىيىلىك دوستلار ماڭا: يوقىرىدا دۆلەت زۇڭتۇڭىدىن تارتىپ تۆۋەندە ئادەتتىكى پۇقرالارغىچە ھەممە كىشىنىڭ ئۈچ ۋاخ تاماقتا بولكىدىن ئايرىلالمايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

بولكا بۇغداي، سۇلۇ، ئارپا ئۇنلىرىدىن ئارىلاشتۇرۇپ ياسىلىدۇ، ئۇنىڭغا ئازراق تۇز ۋە سۈت قوشۇلۇپ دوخوپكىدا پىشۇرۇلىدۇ. 1992 - يىلى ئەتىيازدا مەن دەسلەپ يىراق شەرققە بارغىنىمدا، بۇنداق بولكا بىر - ئىككى روبلى بولۇپ، خەلق پۇلىغا سۇندۇرغاندا ئاران بىر مۇچەنگە توغرا كېلەتتى. ھازىر يېرىم ئامېرىكا دوللىرى ئىكەن يەنى خەلق پۇلى ھېسابىدا تۆت يۈەندىن ئېشىپ كېتىپتۇ.

1997 - يىلى يېڭى يىل كېچىسى ۋىلادىۋوستوك تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى مۇخبىرى دېڭىز ساھىلى مەيدانىدا شەھەر ئاھالىلىرىنى زىيارەت قىلغاندا، بىر موماي مۇنداق دەپتۇ: «يېڭى يىلدا يېتەرلىك بولكا بولۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن، يېڭى يىل غەم باسقان بىر يىل بولۇپ قالمىسۇن.» بۇ سۆز لېنىننىڭ مۇھاپىزەتچىسى ۋاسىلىيغا ئېيتقان: «بولكىمۇ بولىدۇ، ھەممە نەرسە تەل بولىدۇ» دېگىنىنى ئېسىمگە سالدى.

ئادەم ئىشلىتىشكە دائىر خىلمۇ خىل تۈزۈم

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايىدا

ئىمتىھان ئېلىپ ۋەزىپىگە تەيىنلەش تۈزۈمى: غەرب دۆلەتلىرى ئاشكارا ئىمتىھان ئېلىشنى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويغان، ئۇ دۆلەتلەردە ئادەم ئىشلىتىدىغان ئورۇن ئىختىساس ئىگىلىرىنى ئەركىن تاللايدۇ.

تەكلىپ قىلىپ ئىشقا قويۇش تۈزۈمى: ...

تەجرىبە ئالماشتۇرۇشقىمۇ، ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكىمۇ پايدىلىق، دەپ قارايدۇ.

ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بېرىش تۈزۈمى: ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ كەسىپ تاللاش ھوقۇقىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، بەزى دۆلەتلەردە پەن - تېخنىكا خادىملىرى ئۆزىنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى جارى قىلدۇرالمىغان، تەمىنات ئادىل بولمىغان ئەھۋالدا ...

دۆلەتلەردە ئۇلارغا ئېتىبار بېرىش سىياسىتى يەنى ئىش ھەققى، ئۆي، مال - مۈلۈك قاتارلىق جەھەتلەردە ئېتىبار بېرىش سىياسىتى تۈزۈلگەن.

نۆۋەت بىلەن ئالماشتۇرۇپ ئىشلىتىش تۈزۈمى: بەزى دۆلەتلەر ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا، نۆۋەت بىلەن ئالماشتۇرۇپ ئىشلىتىشنى يولغا قويۇپ، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ چەت-

ئەسەرلىرىنى پىلانلىق كىرگۈزۈپ، پارىژ كوچىسىنى بېزەپ، پارىژنى ئىسمى - جىسمىغا لايىق ئۈستى ئوچۇق ھەيكەل مۇزېيى قىلىپ قۇرۇپ چىقماقچى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئورۇن ئېلىشنى پىلانلىدى. تۈركمەنىستان تەبىئىي گازنى باشلامچى قىلىپ، ئامېرىكا قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ شىركەتلىرى بىلەن

«ئەسسالامۇئەلەيكۇم، جۇڭگولۇق»

— ئافغانىستانغا زىيارەت (4)

خەلق گېزىتىنىڭ پاكىستاندىكى مۇخبىرى ۋاڭ نەن

جۇڭگو ئافغانىستاننىڭ قوشنىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئافغانىستان خەلقىگە ئىزچىل سەممىي، دوستانە مۇناسىۋەتتە بولۇپ كەلدى. ئافغانىستان ئىچكى ئۇرۇش پاتقىقىغا پېتىپ قالغاندىن كېيىن جۇڭگو ئۇنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا زادى ئارىلاشمىدى، ئافغانىستاندا ئىچكى ئۇرۇشنىڭ ئىمكانقەدەر بالدۇراق ئاخىرلىشىشنى سەممىي ئۈمىد قىلدى ھەم ئۇرۇش مالىمانچىلىقىنىڭ ئېغىر ئازابىنى تارتىۋاتقان ئافغانىستان خەلقىگە ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمى بەردى. دەل شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن، جۇڭگو ئافغانىستاندا ناھايىتى يۇقىرى ئابرويغا ئىگە، جۇڭگولۇقلار ئافغانىستانلىقلارنىڭ چىن قەلبىدىن ھۆرمەتلىشىگە سازاۋەر.

ئافغانىستاندا مۇخبىرلىق قىلىۋاتقان كۈنلەردە ھەمىشە ھەر خىل سورۇندا ئوخشاش بىر خىل ئەدەپ بىلەن كۈتۈۋېلىشقا بەھرىمەن بولدۇم. ئافغانىستانلىق دوستلار ئۆزلىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان كىشىنىڭ جۇڭگولۇق ئىكەنلىكىنى بىلگىنىدە، دوستانە نەزەرى بىلەن ئوڭ قولىنى كۆكسىگە قويۇپ سالام قىلىپ، «ئەسسالامۇئەلەيكۇم، جۇڭگولۇق!» دېيىشىدۇ، ئاندىن كۆرۈشۈش ئۈچۈن قول ئۇزىتىدۇ.

— سىلەر جۇڭگولۇقلار بىزنى زادىلا بوزەك قىلمىدىڭلار، بىزگە چىن دىلىڭلاردىن ياردەم بېرىپ كەلدىڭلار، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىچكى ئىشلىرىمىزغا ئارىلاشمىدىڭلار. مانا بۇ ئافغانىستانلىقلار چىن يۈرىكىدىن ئېيتقان سۆز.

ئافغانىستانلىقلارنىڭ كۆپىنچىسى جۇڭگونى ناھايىتى ئاز چۈشىنىدىغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار جۇڭگونى ئىشەنچلىك دوستى، دەپ قارايدۇ.

ئافغانىستانلىق بىر زىيالىي ماڭا، جۇڭگو ئىلگىرى ئافغانىستانغا قۇرۇپ بەرگەن قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى خۇددى ئۆيىدىكى ئەتىۋارلىق نەرسىلىرىنى سانىغاندەك ساناپ بەردى. بۇنىڭ ئىچىدە ئېلېكتر ئىستانسىسى، ئۆستەڭ ۋە توقۇمىچىلىق زاۋۇتى قاتارلىقلار بار. ئۇ: جۇڭگو مۇتەخەسسىسلىرى ئەينى چاغدا بىزدە ئىنتايىن ياخشى ۋە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇرغانىدى، دېدى.

كابۇلدىن ئۇزۇن يوللۇق مىنىبۇس بىلەن جالال ئابادقا قاراپ يولغا چىقتۇق. يول بويى ئالتە تەكشۈرۈش پونكىتىدىن ئۆتتۇق، ئالدىنقى تۆت تەكشۈرۈش پونكىتىدە يولۇچىلارنىڭ ھەممىسى (ئاياللاردىن باشقىسى) مىنىبۇستىن چۈشۈپ ئەسكەرلەرنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتتى. ھەر قېتىم ئەسكەرلەر مېنىڭ جۇڭگولۇق ئىكەنلىكىمنى ئۇققاندا، يېنىمنى ئاختۇرۇش ئۇياقتا تۇرسۇن، يۈك - تاقلىرىمنىمۇ ئاختۇرمىدى، ھەتتا ئەسكەرلەر مېنى چاي ئىچىشكە تەكلىپ قىلدى.

جالال ئابادقا كەچ سائەت ئون يېرىمدا يېتىپ باردۇق. بىللە ماڭغان شۇ يەرلىك بىر سەپەردىشىم مىنىبۇس ئۇنىڭ ئىشكى ئالدىدىن ئۆتكەندىمۇ مىنىبۇستىن چۈشمىدى، مىنىبۇس ئاخىرقى بېكەتكە بېرىپ توختىغاندا ئۇ بىر مېھمانخانىنىڭ خوجايىنىنى ئويغاتتى، ئۇ مەن ئورۇنلىشىپ بولغاندىن كېيىن ئاندىن خوشلىشىپ ئۆيىگە قايتتى. مەن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتىش يۈزىسىدىن پۇل بەرمەكچى بولغىنىمدا، ئۇ رەت قىلدى. ئۇ: «سىز ئافغانىستاننىڭ مېھمىنى، بىزنىڭ سىزگە ياردەم بېرىشىمىز ھەقلىق ئىش» دېدى. مەن قاراڭغۇ كېچىدە يىراقلاپ كېتىۋاتقان بۇ دوستنىڭ ئارقىسىدىن قاراپ قالدىم ۋە ئىختىيارسىز: «نېمە دېگەن ئاق كۆڭۈل خەلق- ھە!» دېدىم.

«خەلق گېزىتى»دىن ئېلىندى

(تۈگىدى)

... قويۇش تۈزۈمى: چەكلىك مۇددەت ئىچىدە تەكلىپ بىلەن ئىشقا قويۇش تۈزۈمى بەزى غەرب دۆلەتلىرىدە يولغا قويۇلغان. بۇ ئادەم ئىشلىتىدىغان ئورۇن ۋە ئىختىساس ئىگىلىرى ئۈچۈن قوش يۆنىلىشلىك تاللاش ئىمكانىيىتى بېرىلىدۇ.

قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەش تۈزۈمى: بۇ تۈزۈمدە پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ يۈرۈشۈپ تۇرۇشىغا ئىلھام بېرىلىدۇ.

سايلام ئارقىلىق تاللاش تۈزۈمى: مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسىدىكى دۆلەتلەر ئىلمىي تەتقىقات ۋە مائارىپ ئورۇنلىرىدا سايلام تۈزۈمىنى يولغا قويغان. بۇ تۈزۈمدە ئىختىساس ئىگىلىرى كەڭ دائىرىدە تاللىنىدۇ، مۇشۇنداق قىلىش يېقىنلىرىنىلا ئىشقا قويۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا، خىزمەتنى ياخشىلاشقا پايدىلىق.

ئارىيەت ئېلىپ ئىشلىتىش تۈزۈمى: فرانسىيە، ياپونىيە قاتارلىق دۆلەتلەر ئارىيەت ئېلىپ ئىشلىتىش ئۇسۇلى ئارقىلىق ئىختىساس ئىگىلىرىنى يۈرۈشتۈرۈپ تۇرىدۇ.

ئالماشتۇرۇش تۈزۈمى: ئامېرىكا ھەمىشە ئۇنىۋېرسىتېتلار بىلەن كارخانىلارنى ھەمكارلىشىپ تەتقىق قىلىشقا ئۇيۇشتۇرىدۇ، بۇ ئارقىلىق نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى، ئىلىم بىلەن تېخنىكىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرىدۇ.

ئۆتۈنۈپ بېرىش تۈزۈمى: ياپونىيە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى مەكتەپلەر ئارا ئۆتۈنۈپ بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويغان، ئۇلار: بۇنداق قىلىش مەكتەپلەر ئارا ئەھۋالدا ۋەزىپىسىدىن ئىستىپا بېرىشكە ھوقۇقلۇق، دەپ بەلگىلىگەن.

ئېتىبار بېرىش تۈزۈمى: پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ چەت - ياقا، يىراق رايونلارغا بېرىشىغا تۈرتكە بولۇش ئۈچۈن، بەزى ياقا رايونلارغا بېرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىغان. نۆۋەت بىلەن ئالماشتۇرۇپ ئىشلىتىش مۇددىتى ئۈچ يىلدىن بەش يىلغىچە بولىدۇ.

«دېڭىز بويى ئىقتىسادىي ئۇچۇرلىرى» گېزىتىدىن

* *

مېكسىكىنىڭ ئاتاقلىق كىيىم - كېچەك لايىھەلەش ئۇستىسى ئاماندۇ مارفوت يېقىندا مېكسىكا شەھىرىدىكى سەنئەت سارىيىدا مۇزىكا، ئۇسسۇل ۋە كىيىنىش - ياسىنىش بىر گەۋدە قىلىنغان ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە كىيىم - كېچەك كۆرگەزمىسى ئۆتكۈزۈپ، مېكسىكا شەھىرىنىڭ 13 - نۆۋەتلىك مەركىزىي سەنئەت بايرىمىنى تەبرىكلىدى. يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدىغان مەركىزىي سەنئەت بايرىمى — مېكسىكا شەھىرىدىكى مۇھىم سەنئەت پائالىيەتلىرىنىڭ بىرى، بۇيىل بۇ پائالىيەتكە 13 دۆلەتتىن كەلگەن 900دىن ئارتۇق سەنئەتكار قاتناشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتى راك ۋە يۈرەك كېسەللىكىدىن ھوشيار بولۇشنى مۇراجىئەت قىلدى

دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتى 1997 - يىللىق «دۇنيا سالامەتلىك ئەھۋالى» توغرىسىدا ئېلان قىلغان دوكلاتتا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: راك ۋە يۈرەك كېسەللىكى قاتارلىق سوزۇلما كېسەللىكلەر ھەر يىلى 24 مىليوندىن كۆپرەك ئادەمنىڭ جېنىغا زامىن بولماقتا، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، مىليونلىغان كىشى مۇشۇ كېسەللىكلەرنىڭ ئازابى تۈپەيلىدىن خىزمەت ۋە تۇرمۇش ئىقتىدارىدىن مەھرۇم بولماقتا.

«كېسەللىك ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، ئىنسانلارنىڭ ساغلاملىقىنى ئىلگىرى سۈرەيلى» سەرلەۋھىلىك بۇ دوكلاتتا كەلگۈسىدىكى 25 يىلدا دۇنيادىكى نۇرغۇن دۆلەتلەردە راك كېسىلى بولىدىغانلار سانىنىڭ زور دەرىجىدە كۆپىيىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى. ھازىردىن باشلاپ 2005 - يىلغىچە ياۋروپا ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەردە ئاياللاردىن ئۆپكە راكى بولىدىغانلارنىڭ سانى % 33 كۆپىيىدۇ، ئەرلەردىن مەزى بېزى راكى بولىدىغانلارنىڭ سانى % 40 كۆپىيىدۇ. دۇنيادا، بولۇپمۇ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە باشقا خىلدىكى راك كېسىلى بولىدىغانلارنىڭ سانىمۇ تېز كۆپىيىدۇ.

دوكلاتتا ھەر يىلى دۇنيادىكى كىشىلەرنىڭ جېنىغا ئوخشاش زامىن بولۇۋاتقان 10 خىل كېسەل تىلغا ئېلىندى، ئۇ بولسىمۇ يۈرەك كېسىلى، راك كېسىلى، مېڭە قان تومۇرى كېسەللىكلىرى، ئىچكى نەپەس يوللىرىنىڭ جىددىي يۇقۇملىنىشى، تۇبېركۇليوز، سوزۇلما خاراكتېرلىك كانايچە توسۇلۇپ قىلىش كېسىلى، ئىچ سۈرۈش، بەزگەك، ئەيدىز كېسىلى ۋە B تىپلىق جىگەر ياللۇغىدىن ئىبارەت.

دۇنيا سەھىيە تەشكىلاتى كىشىلەرنىڭ جېنىغا ئاسانلا زامىن بولىدىغان ۋە ئاسانلىقچە ساقايتقىلى بولمايدىغان ئىككى خىل كېسەللىكنى كۆزدە تۇتۇپ، ئالدىنى ئېلىش ھەرىكىتى قوزغاشنى مۇراجىئەت قىلدى، خەلقئارا ھەمكارلىق ۋە كۆپ تەرەپلىك ھەمكارلىقنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى، ھەرقايسى ئەل ھۆكۈمەتتى تارماقلىرى، سەھىيە دائىرىلىرى، داۋالاش ئورۇنلىرى، ئاخبارات ۋاستىلىرى، ھۆكۈمەتتىن خالىي تەشكىلاتلار ۋە خۇسۇسىي كارخانىلاردىن بۇ ئالدىنى ئېلىش ھەرىكىتىگە ماسلىشىش ۋە قاتنىشىشنى، خەلقنى ساغلام تۇرمۇش ئۇسۇلىغا ئادەتلىنىشكە، راك كېسىلى ۋە يۈرەك كېسىلى پەيدا قىلىش ئېھتىمالى بولغان ئاساسىي مەنبەلەرنى يەنى ئۇزۇۋېلىنىش قانۇنىيەتلىك بولماسلىق، تەنتەربىيە بىلەن چېنىقىش يېتەرسىز بولۇش، تاماكا چېكىش ۋە سېمىزلىكنى تۈگىتىشكە ئىلھاملاندۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

21 - سان

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، باغرىجىگاڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان تۆت بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
13
يەكشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق بولىدۇ،
تېمپېراتۇرا 15°C - 28°C بولىدۇ، ئۈچ
بال شامال چىقىدۇ.

ئالتاي شەھىرى «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى پۇختا ئىشلىمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ۋۇچيۇگياۋ خەۋەر قىلىدۇ: ئالتاي شەھىرى «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى دۆلەتنىڭ ئۇزاقققىچە مۇقىم بولۇشىنى قوغداش، چېگرا مۇداپىئەسىنى مۇستەھكەملەش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشتىكى زور ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، خۇشاللىنارلىق نەتىجىگە ئېرىشتى.

ئالتاي شەھىرى «ئىككىنى ھىمايە قىلىش»نى ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ ئاگاھلىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، «ئالتاي شەھىرىنىڭ ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش ئەھدىنامىسى»نى تۈزدى، «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىگە دائىر قائىدە- تۈزۈملەرنى تۈزدى ۋە مۇكەممەللەشتۈردى، ئارمىيە رەھبەرلىرى بىلەن ۋىلايەت رەھبەرلىرى پات - پات پىكىر ئالماشتۇرۇپ تۇردى. «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» پىلانىنى مۇزاكىرە قىلدى.

ئالتاي شەھىرى 1995 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر مالىيىسىدىن ئارمىيىگە 295 مىڭ يۈەن ياردەم قىلدى، ئۇنىڭدىن باشقا، ھەر يىلى قوراللىق ساقچى چېگرا مۇداپىئە چوڭ ئەترىتىگە 6000 يۈەن راسخوت ھەل قىلىپ بېرىپ، قىسىم قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن قوللىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە پارتىيىنىڭ نەپىقە سىياسىتىنى پائال ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈ- رۈپ، شەھەر بويىچە 267 ئىنقىلابىي قۇربان ئائىلە تاۋابىئاتى، مېيىپ ھەربىيلەر ھەم ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە يېزا، كەنتلەردىكى ھەربىي سەپتىن چېكىنگەن پېشقەدەم ھەربىيلەرگە قەرەللىك قوشۇمچە ياردەم ۋە تۇرمۇش ياردەم پۇلى بەردى، ئۇلار قىسىم كادىرلىرىنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە پەرزەنتلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇپ، نەپىقە سىياسىتىنى ھەقىقىي تۈردە ئەمەلىيلەشتۈردى.

ئالتايدا تۇرۇشلۇق قىسىملار يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىغا پائال ياردەم بېرىپ، «ئىككىنچى يۇرت قۇرۇش، ئىككىنچى يۇرتنى گۈللەندۈرۈش، ئىككىنچى يۇرت ئۈچۈن تۆھپە قوشۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. ئالتاي شۆبە ھەربىي رايونىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر خوڭدۇڭ يېزىسىنىڭ ئۆستەڭ چېپىش قۇرۇلۇشىدا 3000 مېتىر ئارىلىقتا تاغ يېرىپ ئۆستەڭ چېپىشتەك جاپالىق ۋەزىپىنى زىممىسىگە ئالدى. تولۇقسىز مەلۇماتقا قارىغاندا، يېقىنقى بىر قانچە

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسىنىڭ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش بويىچە ئۈلگىلىك گۇرۇپپىسى - قۇمۇل يولۇچىلار ترانسپورت ئۇچاستكىسى ئۈرۈمچى پويىز ئەترىتىنىڭ 4- گۇرۇپپىسىدىكى خىزمەتچىلەر مۇلازىملىق ئېڭىنى ئۆستۈرۈپ، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ياخشىلىدى. ئالدىنقى يېرىم يىلدا بۇ گۇرۇپپا 1000 دىن ئارتۇق تەقدىرلەش خېتى ۋە تەشەككۈر خېتى تاپشۇرۇۋالدى.

سۈرەتتە: بۇ گۇرۇپپىدىكى خادىملار بوۋايىنى پويىزدىن چۈشۈرۈپ قويماقتا.

ۋاڭ چۈەنشىڭ، دۇڭ لىشيا فوتوسى

مۆجىزە

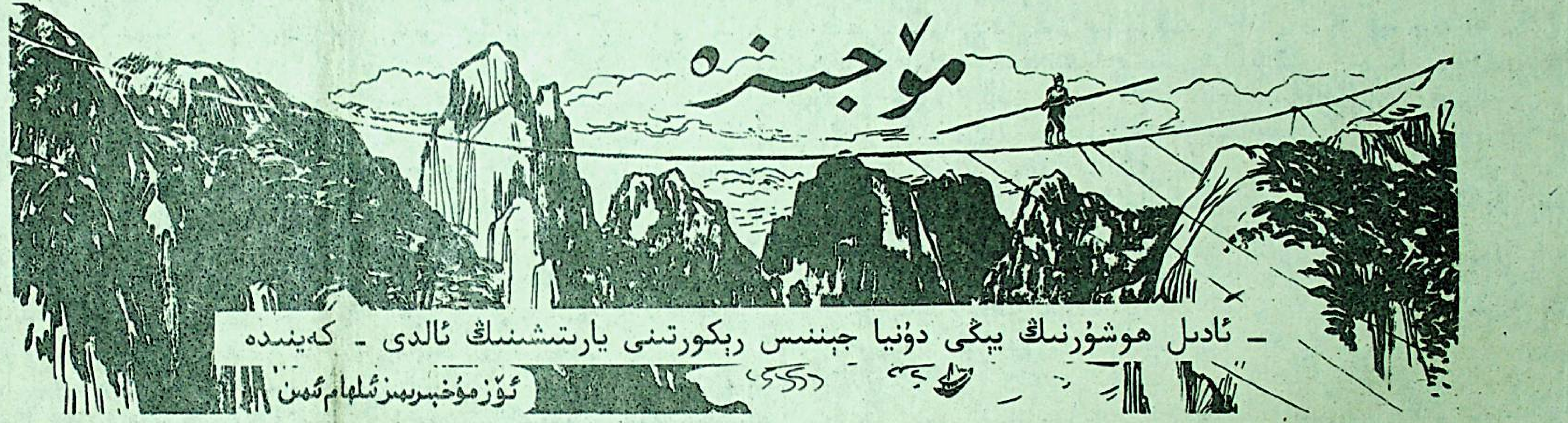

- ئادىل ھوشۇرنىڭ يېڭى دۇنيا جىننىس رېكورتىنى يارىتىشىنىڭ ئالدى - كەينىدە

ئۆز مۇخبىرىمىز ئىلھام ئىمىن

ئالىم خالىدىن فوتوسى

مۇقەددىمە

شىنجاڭ سىرك ئۆمىكىدىن 26 ياشلىق دارۋاز ئادىل ھوشۇر 1997-يىل 6-ئاينىڭ 22-كۈنى چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ سەنشيا بوغۇزىغا تارتىلغان سۇ يۈزىدىن

پولات ئارغامچا بىلەن ئۆتۈش بويىچە خەلقئارا ماھارەت مۇسابىقىسى»گە قاتنىشىشقا تەكلىپ قىلدى. تەكلىپنامىدە ئامېرىكا تەۋەلىكىدىكى كوكلونىڭمۇ بۇ مۇسابىقىگە

جۇڭگو ياشلىرىنىڭ قەھرىمانلىق ناخشىسىنى ياڭراتتى.

بۇ بىر ئىنتىپاقلىق كۈيى. فېڭجې ناھىيىسىدىكى قېرىنداشلار ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۇيغۇر قېرىندىشى ئادىل ھوشۇرنى ھەر جەھەتتىن قوللىمىغان بولسا، ئۇنىڭغا مەدەت بەرمىگەن بولسا، ئۇنىڭ مۆجىزە يارىتىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى. بۇ كۈي جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىق تارىخىدا ئۇزۇلمەي ياڭراپ تۇرىدىغان كۈي!

ئەگەر سىز بۇ مۆجىزە، بۇ ناخشا، بۇ كۈينىڭ يارىلىشىنىڭ ئالدى - كەينىدىكى ئىشلارنى بىلىشكە قىزىقسىڭىز، تۆۋەندىكى قۇرلارغا نەزەر سېلىڭ.

مۇسابىقىگە قاتنىشالماسلىقنىڭ سەۋەبى

1994-يىلى 9-ئايدا دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ جەمئىيەت تەنتەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىش مەركىزى شىنجاڭ سىرك ئۆمىكىگە تەكلىپنامە ئەۋەتىپ، دارۋازلارنى «95-يىللىق چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ سەنشيا بوغۇزىدىن

دۇنيا جىننىس رېكورتىنى ياراتتى. بۇ خەۋەر پۈتۈن دۇنيانى زىلزىلىگە سالدى. شۇ كۈنى ئادىل ھوشۇر سەپداشلىرى بىلەن بىللە يۈننەنگە كېتىپ باراتتى. ئۇ بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن تىت - تىت بولۇپ كەتتى ۋە سىرك ئۆمىكى رەھبەرلىكىگە:

- مەن كوكلونغا جەڭ ئېلان قىلىمەن، - دېدى.

1995 - يىل 11-ئاينىڭ 6-كۈنى شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرى جياڭ خۇڭ كۈنمىڭدا مەملىكەتلىك 5-نۆۋەتلىك ئازسانلىق مىللەتلەر ئەنئەنىۋى تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىۋاتقان ئادىل ھوشۇرنى زىيارەت قىلدى. ئادىل ھوشۇر ھاياجانلانغان ھالدا:

- بىر چەت ئەللىك جۇڭگو زېمىنىدا دۇنيا جىننىس رېكورتىنى ياراتتى. مەن 40 مىنۇت ئىچىدىلا سەنشيادىن ئۆتۈپ، ئۇ ياراتقان رېكورتنى بۇزۇپ تاشلاپ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىگە شەرەپ كەلتۈرىمەن، — دېدى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

دەرياسىنىڭ سەنشيا بوغۇزىغا تارتىلغان سۇ يۈزىدىن ئېگىزلىكى تەخمىنەن 400 مېتىر، ئۇزۇنلۇقى 640 مېتىر كېلىدىغان پولات ئارغامچىدىن 13 مىنۇت 48 سېكۇنتتا ئۆتتى!

بۇ ھەقىقەتەن بىر موجىزە. ئادىل ئامېرىكاتەۋەلىكىدىكى كانادالىق كوكلوننىڭ 53 مىنۇت 10 سېكۇنتتا سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتكەنلىكىدەك رېكورتنى ئاجايىپ زور سېلىشتۇرما بىلەن يېڭىلىدى. چۈنكى دۇنيا جىننىس رېكورتى تارىخىدا بىر يولىلا تۆت ھەسسە پەرق بىلەن رېكورت يارىتىش بولۇپ باققان ئەمەس.

بۇ بىر ۋەتەنپەرۋەرلىك، قەھرىمانلىق ناخشىسى. ئادىل ھەر بىر قەدەمنى ۋەتەننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش، ۋەتەنگە شان - شەرەپ كەلتۈرۈش، شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتىپ كەلگەنلىكىگە ئەڭ ياخشى سوۋغات تەقدىم قىلىشتەك يۈكسەك ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنىڭ تۈرتكىسىدە تاشلىغانلىقى ئۈچۈن، ئاسمان - پەلەك پولات ئارغامچا تارتىلغان سەنشيا بوغۇزىدىن ئوڭۇشلۇق ئۆتۈپ،

ئامېرىكا تەۋەلىكىدىكى كوكلوننىڭمۇ بۇ مۇسابىقىگە قاتنىشىدىغانلىقى ئېيتىلغانىدى. ئادىل ھوشۇر بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ناھايىتى ھاياجانلاندى ۋە ئۆزىنىڭ مۇسابىقىگە قاتنىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئەمما سەنشيا بوغۇزى ھاۋا بوشلۇقىغا سىم تارتىش ئۈچۈن نۇرغۇن پۇل كېتىدىغانلىقىنى ئاللىقاچان ھېسابلاپ قويغان كوكلون كەمبەغەل ئادىلنىڭ ئۆزى بىلەن مۇسابىقىلىشىدىغانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن: «ئەگەر ئۇ سەنشيادىن ئۆتمەن دېسە، پۇلنىڭ يېرىمىنى چىقىرىشى كېرەك» دەپ پۇل بىلەن تام سېلىپ ئادىلنىڭ يولىنى توستى، كوكلون كېيىن: «ئۇ ماڭسا مەن ماڭمايمەن» دەپ مۇسابىقە تەشكىلىي ھەيئىتىگە بېسىم ئىشلەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇسابىقە تەشكىلىي ھەيئىتى ئامالسىز ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشىنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ئادىل ھوشۇر «پۇل» دەپ ئاتىلىدىغان بۇ ئالاھىدە ئىشلەنگەن قەغەزنىڭ توسقۇنلۇقى نەتىجىسىدە «دۇنيا ھاۋا بوشلۇقى شاھزادىسى» بىلەن بىر مەيداندا ئېلىشىش پۇرسىتىدىن مەھرۇم قالدى.

1995-يىل 10-ئاينىڭ 28-كۈنى كوكلون 53 مىنۇت 10 سېكۇنتلۇق نەتىجە بىلەن سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈپ،

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى ئىنكاسى كۈچلۈك مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئالتۇنگۈل ھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى «پوچتا - تېلېگراف يېڭى ئىستىلىنى تىكلەپ، ئەلا مۇلازىمەتلىق قىلىش» پائالىيىتىدە، ئۆزىنىڭ كەسىپ ئالاھىدىلىكىنى ئاساس قىلىپ، ناتوغرا كەسىپ ئىستىللىرىنى تۈزىتىشنى مەقسەت، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك بولغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، كەسىپ ئىستىلىنى ياخشىلىدى.

بۇ ئىدارە پوچتا - تېلېگراف سىستېمىسىدىكى خادىملارنىڭ ئىدىيىسىگە كۆپ يىللاردىن بۇيان چوڭقۇر سىڭىپ كەتكەن «ئەۋزەللىك تۇيغۇسى»، «سودىگەرلىك ئىستىلى»، يۈزەكى «مۇلازىمەتلىق ئېڭى»غا ئاساسەن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى كەسىپ ئەخلاقى، غايە، ئىنتىزام، كەسپىي قابىلىيەت جەھەتتىن تەربىيىلىدى. ئۈنۈملۈك چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىپ خىزمەت ۋەزىپىسىدىن پايدىلىنىپ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەش، بولۇشىغا يېيىش - ئىچىش قاتارلىق ناتوغرا ئىستىل ۋە چىرىكلىشىش قىلمىشلىرىنى توستى.

بۇ مەزگىلدە رەھبەرلىك ئاپپاراتىنى قايتىدىن تەرتىپكە سېلىپ ۋە تولۇقلاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى تېخنىكا ماھارىتىنى مەشق قىلىش، كەسپىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئىش ئورنى، ئىش تۈرىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا دەرىجىگە ئايرىپ مەسئۇل بولۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى.

سىستېما بويىچە ئىستىل تۈزىتىش خىزمىتى باشلانغاندىن بۇيان ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، ھەرىكەت قېلىپى، تەكشۈرۈپ نازارەت قىلىش جەھەتتە 53 تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈم ئورنىتىپ، ئىستىل تۈزىتىشنى قېلىپلاشتۇردى. رەھبەرلىك بەنزىننىڭ پاكلىق قۇرۇلۇشىغا ئائىت 19 تۈرلۈك بەلگىلىمىنى يولغا قويدى ھەم ئوخشاش بولمىغان قاتلام، ئوخشاش بولمىغان ئوبيېكتلاردىن پىكىر ئېلىش بىلەن بىللە، جەمئىيەتتىن 165 نەپەر خالىس نازارەتچىنى تەكلىپ قىلدى. مۇۋاپىق تەكلىپ - پىكىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان ئابونتلارنى مۇكاپاتلىدى.

بۇ پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنى تەشكىللەپ، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك بولغان 46 تۈرلۈك پىكىردىن 18 نى تۈزىتىپ ھەل قىلدى. نەتىجىدە پوچتا - تېلېگراف سىستېمىسى 1996 - يىلى كەسپىي كىرىمنى 74 مىليون 500 مىڭ يۈەن ئورۇنداپ، ئاپتونوم رايون پوچتا - تېلېگراف سىستېمىسىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن 20 % يۇقىرى بولۇشتەك سەۋىيىنى ياراتتى.

گۈلجاھان ئابدۇرېشىت شىنجاڭ ياشانغانلار ئۇنىۋېرسىتېتىغا 60 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى

مۇئاۋىن رەئىس يۈسۈپ ئەيسا پۇل ئىئانە قىلىش مۇراسىمىغا قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن «خۇاماۋ» ئاپتوموبىل سودىسى چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىنىڭ باش دىرېكتورى گۈلجاھان ئابدۇرېشىت 60 مىڭ يۈەننىڭ چېكىنى شىنجاڭ ياشانغانلار ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مەسئۇلىغا تاپشۇرغاندا، شىنجاڭ ياشانغانلار ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ زالىدا گۈلدۈراس ئالقىش ياڭرىدى.

گۈلجاھان ئابدۇرېشىت ئۈرۈمچىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن. ئۇ 1983 - يىلى شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ، شىنجاڭ تىببىي ئىنستىتۇتىدا، بېيجىڭ ۋە شياڭگاڭلاردا ئوقۇغان. ئۇ شياڭگاڭدا ئوقۇش جەريانىدا ئۇ يەرنىڭ تەرەققىي تاپقان قاتناش مۇئەسسەسەلىرىنى كۆرۈپ، ئاپتوموبىل ترانسپورت كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشنى كۆڭلىگە پۈككەنىدى. ئۇ 1993 - يىلى 3 مىليون دوللار مەبلەغ سېلىپ، شىنجاڭ «شىنلفۇ» ئاپتوموبىل قۇراشتۇرۇش چەكلىك مەسئۇلىيەت باش شىركىتىنى قۇرۇپ، بىر يىلغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە بۇ شىركەتنى 500 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق باج تاپشۇرالايدىغان كۈچلۈك كارخانىغا ئايلاندۇردى. ئۇ ئىقتىسادىي جەھەتتە روناق تاپقانسېرى ئانا يۇرتىنىڭ تۈرلۈك ئىشلىرىنى قوللاشنى ئۇنتۇپ قالمىدى. 1994- يىلدىن 1995- يىلىغىچە ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى، ئۈرۈمچى شەھىرى «تيانشان» رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى، شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ۋە جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان جايلارغا جەمئىي 1 مىليون 300 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق قىممەتتىكى ماددىي بۇيۇم ۋە پۇل ئىئانە قىلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق ياشانغانلار خىزمىتى كومىتېتى ۋە شىنجاڭ ياشانغانلار ئۇنىۋېرسىتېتىغا ۋاكالىتەن گۈلجاھانغا شەرەپ گۇۋاھنامىسى تەقدىم قىلدى ھەمدە ئۇنىڭ مائارىپنى قوللىغان، ياشانغانلار ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلگەن ئالىيجاناب روھىغا ئاپىرىن ئوقۇدى.

ئىلى ۋىلايىتىدە يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش مۇقىملىشىپ قالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز شى خۇلى، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز شى جۈلى خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى ۋىلايىتىدە 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنى يازلىق يىغىم باشلانغاندىن بۇيان، يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش ۋەزىيىتى مۇقىملىشىپ قالدى. مۆلچەرلىنىشىچە، ئومۇمىي ھوسۇل 580 مىڭ تونىنىغا يېتىپ، بۇلتۇرقىدىن 50 مىڭ توننا ئېشىشى مۇمكىن. ئىلى ۋىلايىتىدە بۇ يىل يازلىق يىغىم بۇلتۇرقىدىن 10 كۈندىن 15 كۈنگىچە بالدۇر باشلاندى. ھازىر ھەر مىللەت ئاممىسى ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ ئېگىزگە سېرىق پۇرچاق تېرىۋاتىدۇ. 7 - ئاينىڭ 1- كۈنىگىچە ئېگىز تېرىلغۇ كۆلىمى 20 مىڭ موغا يەتتى. بۇ يىلقى 150 مىڭ مو ئېگىز تېرىلغۇ پىلانى ۋاقتىدا تاماملىنىدۇ. ھازىر 750 مىڭ مو يەردىكى كۆزلۈك زىرائەتنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالى كىشىنى خۇشال قىلىدۇ. سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلغان كۆممىقوناقنىڭ يوپۇقى ئېچىۋېتىلدى. ھەر مىللەت ئاممىسى ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ ئوغۇتلاش، سۇغىرىش، يازلىق پەرۋىش ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق، تەرتىپلىك ئېلىپ بارماقتا.

30 - تۈەن - مەيداندىكى يەككە تىجارەتچى، مېيىپ ياش سۇڭ سەن (ئوڭدىكى كىشى) بېيىغاندا تۈەننىڭ بالىلار مائارىپ ئىشلىرىغا مەبلەغ جەھەتتىن ياردەم بېرىپ تۇردى.

سۈرەتتە: ئۇ تۈەننىڭ «غۇنچە» بالىلار باغچىسىغا سوۋغات ھەدىيە قىلماقتا.

شىن جاتاۋ فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ يەر باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش ھەققىدىكى ئۇقتۇرۇشى

يەر ئىنسانلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى ماددىي ئاساس، شۇنداقلا ئىنتايىن قىممەتلىك بايلىق ۋە مۈلۈك، تېرىلغۇ يەرنى قوغدىغانلىق ھاياتىمىزنى قوغدىغانلىق. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ئېلىمىزنىڭ ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالى ۋە تېرىلغۇ يەر ئەھۋالىغا ئاساسەن، «يەر باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش» (تۆۋەندە قىسقارتىلىپ «ئۇقتۇرۇش» دەپ ئاتىلىدۇ)نى تارقاتتى. بۇ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ يەر باشقۇرۇشنى، بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەرنى قوغداشنى مېخانىزم، تۈزۈلمە ۋە قانۇنچىلىق جەھەتتىن كۈچەيتىشتىكى ئىستراتېگىيىلىك تەدبىرى، جۇڭگوچە يەر باشقۇرۇش ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈشتىكى پروگراممىلىق خاراكتېرلىك ھۆججەت. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتى ناھايىتى تېز بولدى، ئۇنىڭ ئاساسىي ئېقىمى ياخشى. بىراق بەزى جايلاردا تېرىلغۇ يەرنى قالايمىقان ئىگىلىۋېلىش، يەرنى ھوقۇقىدىن ھالقىپ تەستىقلاش، يەر مۈلۈكى ئېقىپ كېتىش قاتارلىق مەسىلىلەر يەنىلا مەۋجۇت. بۇ، خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتى ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر يەتكۈزدى. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، «ئۇقتۇرۇش»نىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئەستايىدىل مۇھاكىمە قىلىش ئارقىلىق تۆۋەندىكىچە ئالاھىدە ئۇقتۇرۇش چىقاردى.

1. «ئۇقتۇرۇش»نىڭ روھىنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش ئېڭىنى ئۆستۈرۈش كېرەك

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «ئۇقتۇرۇش»دا پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئومۇملۇقى ۋە جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىغا مۇناسىۋەتلىك تېرىلغۇ يەر مەسىلىسى توغرىسىدا بىر قاتار مۇھىم تەدبىرلەر ئوتتۇرىغا قويۇلدى، بۇ ئېلىمىزنىڭ ئاساسى يەر ئەھۋالى ۋە تېرىلغۇ يەر ئەھۋالىنى ئىلمىي تەھلىل قىلىش، ئېلىمىزنىڭ كۆپ يىللاردىن بۇيانقى يەر باشقۇرۇش ئەمەلىي تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەش، بەزى دۆلەتلەرنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك تەجرىبىلىرىنى قوبۇل قىلىش ئاساسىدا بېكىتىلگەن. يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشتە چوقۇم ئىنتايىن قاتتىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ يەر باشقۇرۇش ۋە تېرىلغۇ يەرنى قوغداش، «ھەر بىر سوڭ يەرنى ئىنتايىن قەدىرلەش ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش»تىن ئىبارەت ئاساسىي دۆلەت سىياسىتىدە ئۆزلۈكسىز چىڭ تۇرۇش ئارقىلىق نوپۇسنىڭ كۆپىيىپ ئېشىشى، تېرىلغۇ يەرنىڭ كۆپىيىپ ئازىيىشىدەك تەڭپۇڭسىز يۈزلىنىشنى ئۆزگەرتىش؛ كەسكىن تەدبىر قوللىنىپ، غەيرىي يېزا ئىگىلىكى قۇرۇلۇش تۈرلىرى ئىگىلەيدىغان تېرىلغۇ يەرنى بىر يىل توڭلىتىپ، غەيرىي يېزا ئىگىلىكى قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن يەرنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈپ، يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئومۇمىي جەھەتتىن كونترول قىلىش رولىنى كۈچەيتىش؛ يېزا ئىگىلىك يەرلىرى ۋە غەيرىي يېزا ئىگىلىك يەرلىرىنى ئىشلىتىش يوللىرىنى باشقۇرۇش، يەرگە دائىر قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ۋە يەر باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىپ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، يەردىن تۈجۈپلەپ پايدىلىنىشنى

قۇرۇلۇشىدا ھەقىقەتەن تېرىلغۇ يەر ئىگىلەشكە توغرا كەلسە مەلۇم مىقداردا سۈپەت ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان يەرنى ئېچىش، قايتا ئۆزلەشتۈرۈش لازىم. 1 - دەرىجىلىك ئاساسىي ئېتىز - ئېرىقلارنى ئىگىلىگەنلەر بىر ھەسسىگە ئىككى ھەسسە تولۇقلىشى؛ 2-، 3 - دەرىجىلىك ئاساسىي ئېتىز- ئېرىقلارنى ئىگىلىگەنلەر بىر ھەسسىگە بىر ھەسسە تولۇقلىشى لازىم. تېرىلغۇ يەر ئېچىش ياكى قايتا ئۆزلەشتۈرۈش ئۈچۈن كېتىدىغان مەبلەغنى قۇرۇلۇش يېرى تەننەرخى سۈپىتىدە قۇرۇلۇش تۈرى ئومۇمىي مەبلىغىگە كىرگۈزۈش كېرەك.

(2) يەر رەتلەشنى پائال قانات يايدۇرۇش كېرەك. جايلار يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىدىكى تەلەپ بويىچە، ئېتىز، سۇ، يول، ئورمان، كەنتلەرنى ئۈنۈملۈك رەتلەپ، يېزىلارنىڭ «بەشتە ياخشى قۇرۇلۇشى»نى داۋاملىق ياخشى تۇتۇشى كېرەك. ھازىر بار تېرىلغۇ يەرنى رەتلەشنى ئۈنۈملۈك ئېچىشقا بىرلەشتۈرۈپ پارچە - پۇرات تېرىلغۇ يەرنى رەتلەپ ئۆلچەملىك سالا ئېتىزلارغا ئايلاندۇرۇپ، ھەر بىر سوڭ يەردىن تولۇق پايدىلىنىش لازىم. ئۇلۇغ سۇ بىلەن باستۇرۇپ سۇغىرىدىغان، سۇغىرىشنىلا بىلىپ زەي سۇنى چىقىرىۋەتمەيدىغان نامۇۋاپىق سۇغىرىش ئۇسۇلىنى زور كۈچ بىلەن ئۆزگەرتىپ، سۇغىرىش بىلەن زەي سۇنى چىقىرىۋېتىشنى بىرلەشتۈرۈشنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك. يەر ئاستى سۇ بايلىقلىرىنى ئېچىشقا ئىلھام ۋە مەدەت بېرىش، ھازىر بار تېرىلغۇ يەرنىڭ شورلىشىپ كېتىشى ۋە قۇم بېسىپ كېتىشىدىن ئەڭ زور چەكتە ساقلىنىش، ئوتتۇرا - تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، تېرىلغۇ يەر سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ئۈنۈملۈك تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى ئاشۇرۇش كېرەك. ئىھاتە ئورمىنى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى ۋە مۇھىتىنى ياخشىلاش لازىم.

(3) بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە 7 ملىيون مو بوزيەر ئېچىش پىلانىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئاپتونوم رايوننىڭ تېرىلغۇ يەر زاپاس بايلىقى بىر قەدەر مول، شۇڭا بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈشنى باشقۇرۇش چارىسىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىپ، پائال تۈردە بوزيەر ئېچىپ پايدىلىنىش لازىم. بوزيەر ئېچىشتا «سۇغا قاراپ يەر بېكىتىش، سۇنى تېجەپ تېرىلغۇ يەرنى كۆپەيتىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، سۇ مەنبەسىگە كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا ئېچىش كېرەك، سۇ مەنبەسىگە كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايدىغان جايلاردا بوزيەر ئېچىشقا بىردەك يول قويۇلمايدۇ. بوزيەر ئېچىشتا دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت ۋە دېھقان، چارۋىچىلار ئوتتۇرىسىدىكى مەنپەئەت مۇناسىۋىتىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىپ، تۇتاش كەتكەن ئورمان يېرى ۋە ئوتلاق، ئەلا سۈپەتلىك ئوتلاق، سۈنئىي ئوتلاق، چاپىملىق، قاشالانغان ئوتلاقلارنى تېرىلغۇ يەر قىلىپ ئېچىش مەنئى قىلىنىدۇ. بوزيەر ئېچىشتا سۇغىرىش، زەي سۇنى چىقىرىش ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشقا، ئىھاتە ئورمىنى كۆلىمى ئومۇمىي كۆلەمنىڭ 10% تۆۋەن بولماسلىقىغا ئەھمىيەت بېرىپ، يەرلەرنىڭ

تەستىقلاتقاندىن باشقا، 1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنىدىن باشلاپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوندا غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇش تۈرلىرى ئىگىلەيدىغان تېرىلغۇ يەر بىر يىل توڭلىتىلىدۇ. ئاپتونوم رايوننىڭ 1997 - يىللىق مۇقىم مۈلۈككە مەبلەغ سېلىش پىلانىغا كىرگۈزۈلگەن قۇرۇلۇش تۈرلىرى تېرىلغۇ يەرلەرنى ئىگىلەشكە ھەقىقەتەن ئېھتىياجلىق بولسا، بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىگە يەر ئىشلىتىش ئىلتىماسىنى سۇنۇش كېرەك، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەكشۈرگەندىن كېيىن، گوۋۇيۈەننىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشىغا يوللاش كېرەك. يەرنىڭ تۈرىنى ئۆزگەرتىش، تەستىقلاش ۋاقتىنى ئۆزگەرتىش، تەستىقلاتماي تۇرۇپ ئىشلىتىش، ئاز تەستىقلىتىپ كۆپ ئىشلىتىش قاتارلىق قانۇنسىز يەر تەستىقلاش، يەر ئىشلىتىش قىلمىشلىرىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، جىنايەت شەكىللەندۈرگەن بولسا، قانۇن بويىچە جىنايى ئىشلار جاۋابكارلىقىنى سۈرۈشتۈرۈش كېرەك.

قۇرۇلۇشقا ئىشلىتىلىدىغان يەرلەرنى قانۇندا بەلگىلەنگەن ھوقۇق دائىرىسى ۋە تەرتىپ بويىچە تەستىقلىتىش كېرەك. قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ئەمەلىي تەتقىقات دوكلاتىنى باھالاپ تەكشۈرۈش باسقۇچىدا، يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى بۇ تۈرلەرگە ئىشلىتىلىدىغان يەرلەرگە قارىتا دەسلەپكى تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىشى كېرەك، ئومۇمەن يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىغا ئۇيغۇن كەلمەيدىغان، شەھەر ئىچى قۇرۇلۇش تۈرلىرىدىن شەھەر ئومۇمىي پىلانىغا ئۇيغۇن كەلمەيدىغان، يىللىق يەردىن پايدىلىنىش پىلانىغا كىرگۈزۈلمىگەن، شۇنىڭدەك يەر باشقۇرۇش قانۇن- نىزاملىرى ۋە قۇرۇلۇشقا ئىشلىتىلىدىغان يەرلەر توغرىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىلەرگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە يەر تەستىقلاپ بېرىشكە بولمايدۇ، قۇرۇلۇش باشلاشقا بولمايدۇ.

4. غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەرنى چوڭ تەكشۈرۈش ۋە ئېچىلغان بوزيەرنى ئېنىقلاش خىزمىتىنى ئەستايىدىل، ياخشى ئىشلەش لازىم

ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر كۈچ تەشكىللەپ پۈتۈن ئاپتونوم رايوننىڭ 1991 - يىلدىن بۇيانقى تۈرلۈك غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەر شۇنىڭدەك يېزىلارنىڭ ئولتۇراق ئۆيى ئۈچۈن يەر ئىشلىتىش ئەھۋالىنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈشى كېرەك. تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى تۈرلۈك تەرەققىيات رايونلىرى، سودا - سانائەت كىچىك رايونلىرى، ئۆي - زېمىن تەرەققىيات تۈرلىرىگە ئىشلىتىلگەن يەرلەر، شەھەر - بازار ئەتراپلىرى، تۆمۈريول بويلىرى، ئاساسلىق تاشيوللارنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يەرلەر شۇنىڭدەك يېزا (بازار)، كەنت قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەردىن ئىبارەت. شۇنىڭ بىلەن بىللە، 1988 - يىلدىن بۇيانقى ئېچىلغان بوزيەرلەرنىمۇ ئومۇمىيۈزلۈك ئېنىقلاش كېرەك. تەكشۈرۈش ۋە ئېنىقلاش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايون غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەرنى تەكشۈرۈش ۋە ئېچىلغان بوزيەرنى ئېنىقلاش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى، تەكشۈرۈش

شىركىتى ياكى پاي ھەسسىدارلىق شىركەتلىرىگە ئۆزگەرتىلگەندە ئەسلىدە ئايرىپ بېرىلگەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىغا چېتىلىدىغان يەرلەرنى باھالاشتىن ئۆتكۈزۈپ، قانۇن بويىچە ھەقلىق ئىشلىتىشى كېرەك. ئۆزگەرتىپ تەشكىللەنگەن دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى كارخانىلار ياكى دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا چېتىشلىق ئەسلىدە ئايرىپ بېرىلگەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقى دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئىجرا قىلىنىدۇ. كونا شەھەرلەرنى ئۆزگەرتىشكە چېتىلىدىغان ئەسلىدە ئايرىپ بېرىلگەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ھۆكۈمەت قانۇن بويىچە يىغىۋالىدۇ، قانۇندا بەلگىلەنگەن دائىرىدە ئايرىپ بېرىلىدىغانلىرىدىن باشقىلىرى بىردەك قانۇن بويىچە ھەقلىق، مۇددەتلىك ئىشلىتىلىدۇ. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ھەقلىق ئىشلىتىش ئۇسۇلىغا كەلسەك، ئىقتىسادى بىر قەدەر تەرەققىي تاپقان رايونلار يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى سېتىپ بېرىشنى ئاساس قىلسىمۇ، يىللىق يەر ئىجارىسى ياكى يەر ئىشلىتىش ھەققى ئالسىمۇ بولىدۇ؛ ئىقتىسادى ئانچە تەرەققىي قىلمىغان رايونلار يىللىق يەر ئىجارىسى ئېلىشنى ئاساس قىلسىمۇ، ئەھۋالغا قاراپ دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى سېتىپ بەرسىمۇ ياكى يەر ئىشلىتىش ھەققى ئالسىمۇ بولىدۇ؛ يەرگە باھا قويۇپ، بەلگىلىمە بويىچە باھالاپ، تەستىقلاتقاندىن كېيىن، دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى مەبلەغ قاتارىدا پايغا قوشۇپ، كارخانا پاي تۈزۈمى ئىسلاھاتىغا كىرگۈزسىمۇ بولىدۇ.

يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىش بازىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش كېرەك. ئۆتۈنۈپ بېرىش شەكلى بىلەن دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىغا ئېرىشكەن، ئەمما قانۇندا بەلگىلەنگەن مۇددەت ۋە شەرت بويىچە ئېچىپ پايدىلانمىغان يەرلەرنىڭ ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىشكە بولمايدۇ. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتۈنۈپ بېرىشتە چوقۇم قانۇن بويىچە يەر ھوقۇقىنىڭ ئۆزگەرگەنلىكىنى تىزىمغا ئالدۇرۇش كېرەك. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى قانۇنسىز ئۆتۈنۈپ بەرگەنلەرنى قانۇن بويىچە جازالاش، قانۇنسىز تاپاۋىتىنى مۇسادىرە قىلىش، ھەتتا يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى توختىتىش كېرەك.

دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى بوزيەرنى ئېچىپ تېرىلغۇ يەرگە ئايلاندۇرغاندىن كېيىن ھەقلىق ئىشلىتىش، كىرگەن كىرىمنى ئاساسىي جەھەتتىن يەر ئېچىشقا، ئوتتۇرا - تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ئۆزگەرتىشكە ۋە يېزا ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىش كېرەك، كونكرېت چارىنى ئاپتونوم رايون ئايرىم بەلگىلەيدۇ. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ھەقلىق ئىشلىتىش ئارقىلىق قىلىنغان كىرىمنىڭ ھەممىسىنى مالىيە خام چوتىغا كىرگۈزۈپ باشقۇرۇش، ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە مالىيە، ئىقتىسادىي تەپتىش تارماقلىرى يەر كىرىمىنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يەر مۈلۈكىنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى كېرەك.

6. يېزىلارنىڭ كوللېكتىپ يەرلىرىنى باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىش

باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشتىكى ئېگىزلىك سىياسەت. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ رەھبەرلىرى ئىدىيىنى «ئۇقتۇرۇش»نىڭ روھى ئاساسىدا بىرلىككە كەلتۈرۈپ، مەركەزنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى قەتئىي ئىغىشماي ئىزچىللاشتۇرۇشى لازىم.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر كۆلىمى ناھايىتى چوڭ بولسىمۇ، لېكىن ئادەم ياشىيالايدىغان بوستانلىق كۆلىمى ناھايىتى كىچىك، تېرىلغۇ يەر كۆلىمى ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ ئاران 2.39%نى ئىگىلەيدۇ؛ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر كۆلىمى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن يۇقىرى بولسىمۇ، لېكىن تېرىلغۇ يەرنىڭ سۈپىتى ناچار، ئېگىز تېرىلغۇ كۆرسەتكۈچى تۆۋەن، ئوتتۇرا - تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلار كۆپ نىسبەتنى ئىگىلەيدۇ. ئاپتونوم رايوندىكى تېرىلغۇ يەرنىڭ يىلمۇ يىل كۆرۈنەرلىك ئېشىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئاپتونوم رايون ئىقتىسادىنىڭ ئۇدا تەرەققىي قىلىشىغا، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بېيىپ ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشى ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىم بولۇشىدا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ. شۇڭا، ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلاردا تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش تەخىرسىزلىك تۇيغۇسى ۋە مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى بولۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەركەزنىڭ «ئۇقتۇرۇشى»نىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشى، تەشۋىق قىلىشى، ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، كەسكىن تەدبىر قوللىنىپ، «ئۇقتۇرۇش»نىڭ روھىنى جايىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈشى كېرەك.

2. يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي كۆلىمىنى يىلمۇ يىل كۆرۈنەرلىك كېڭەيتىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم

تېرىلغۇ يەرنى قوغداشتا دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ بىر تۇتاش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، «تېرىلغۇ يەر مەنبەلىرىنى ئېچىش»، «تېرىلغۇ يەرنىڭ ئازىيىشىنى توسۇش»، «يەرنى رەتلەپ يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىش»نى تەڭ تۇتۇش فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇش؛ «سۇغا قاراپ يەر بېكىتىش، سۇنى تېجەپ يەرنى كۆپەيتىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، قاتتىق تەدبىر قوللىنىپ ھازىر بار تېرىلغۇ يەرنى قوغداپ، بوزيەر ئېچىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، يەر رەتلەشنى پائال قانات يايدۇرۇپ، يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئومۇمىي كونترول قىلىش رولىنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي كۆلىمىنى يىلمۇ يىل كۆرۈنەرلىك كۆپەيتىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي كۆلىمىنىڭ ھەرىكەتچان تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلاش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇش كېرەك.

(1) ھازىر بار تېرىلغۇ يەرنى قاتتىق قوغداپ، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەشنى يەر ئېچىش، بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش بىلەن باغلاش سىياسىتىنى يولغا قويۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى يەردىن پايدىلىنىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئىگىلىگەن ئەمەلىي تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى تۈپ سان قىلىپ، ئاساسىي ئېتىز - ئېرىقلارنى قوغداش پىلانىنى تۈزۈپ چىقىشى ۋە ئۇنىڭغا تۈزىتىش كىرگۈزۈشى، قوغداش نىسبىتى 80%تىن تۆۋەن بولماسلىقى كېرەك. شەھەر - بازار، كەنت ئەتراپى ۋە قاتناش لىنىيىسى بويىدىكى يۇقىرى، مۇقىم ھوسۇللۇق ئېتىزلارنى ھەممە داڭلىق، ئەلا، ئالاھىدە يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنى نۇقتىلىق قوغداش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، ئورمان يېرى ۋە ئەلا سۈپەتلىك ئوتلاقلارنى قوغداشقىمۇ ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. گوۋۇيۈەننىڭ «ئاساسىي ئېتىز - ئېرىقلارنى قوغداش نىزامى» ۋە «ئاپتونوم رايوننىڭ ئاساسىي ئېتىز - ئېرىقلارنى قوغداش چارىسى»دىكى تەلەپ بويىچە، قاتتىق ئاساسىي تېرىلغۇ يەر قۇۋۋىتىنى قوغداش ۋە مۇھىت ئاسراش تۈزۈم ئورنىتىش كېرەك. يېزا ئىگىلىكى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشتە غەيرىي تېرىلغۇ يەرنى ئېچىپ پايدىلىنىش كېرەك. ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراش ئېھتىياجىدىن باشقا، يېقىنقى مەزگىلدە ئورمانچىلىق، باغۋەنچىلىكتە، ئەسلىدە بار بولغان كونا باغلارنى ئۆزگەرتىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەپ ئورمانچىلىق، باغۋەنچىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى تىزگىنلەش لازىم، تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەپ بېلىق كۆلى ياساشقا بولمايدۇ. غەيرىي يېزا ئىگىلىك

لازىم.

بوزيەرنى قەتئىي پىلان بويىچە ئېچىش، ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ۋە ئېكولوگىيىلىك ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. ئېتىز بويلىرىدىكى پارچە-پۇرات يەرلەرنى ئېچىشنى يېزا (بازار)، كەنتلەر ئۆز ئالدىغا بېكىتسە بولىدۇ. بەلگىلەنگەن چەكتىن يۇقىرى تۇتاش كەتكەن بوزيەرلەرنى ئېچىشنى بىر تۇتاش پىلانلاپ يولغا قويۇش كېرەك. جايلار تۇتاش كەتكەن، سۇ، تۇپراق شارائىتى ياخشى، مەبلەغ ئاز كېتىدىغان، ئۈنۈمى تېز كۆرۈلىدىغان، دېھقانچىلىققا مۇۋاپىق كېلىدىغان دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى بوزيەرلەرنى ئېچىشنى نۇقتىلىق تۇتۇپ، كۆلەم تېپىدىكى، ئۈنۈم تېپىدىكى بوزيەر ئېچىش يولىدا مېڭىش كېرەك. ئاشلىق، پاختا بازىسى قۇرۇلۇشىغا بىرلەشتۈرۈپ، ئىچكى، تاشقى مەبلەغنى جەلب قىلىپ، رايون ئىچى - سىرتىدىكى كارخانا، ئورۇن، شەخسلەرنىڭ مەبلەغ، ئەمگەك كۈچى سېلىپ، دېھقانچىلىققا مۇۋاپىق كېلىدىغان بوزيەرلەرنى ئېچىش-پايدىلىنىشىغا مەدەت بېرىش كېرەك. بوزيەر ئېچىشنى باشقۇرۇشتا، ھەم باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، ھەم قولايلىق بولۇش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىپ، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇق دائىرىسى ۋە تەرتىپى بويىچە تۈرگە، دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرى زىچ ھەمكارلىشىپ، ياخشى ماسلىشىپ، بوزيەر ئېچىش سۈپىتىنى ئۆزلۈكسىز ئۆستۈرۈش، سۇ - تۇپراق بايلىقىدىن ئۈدا پايدىلىنىپ ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەك.

(4) يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئومۇمىي كونترول قىلىش رولىنى كۈچەيتىش كېرەك. ۋىلايەت (ئوبلاست، شەھەر)، ناھىيە (شەھەر)لەر «ئۇقتۇرۇش»نىڭ تەلىپى بويىچە، يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىش ياكى ئۇنىڭغا تۈزىتىش كىرگۈزۈش كېرەك. يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانى تەستىقلانغاندىن كېيىن، ئۇنى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ بەش يىللىق پىلانى ۋە يىللىق پىلانغا كىرگۈزۈپ، قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك. شەھەر قۇرۇلۇشى پىلانى ۋە كەسپلەرنىڭ پىلانىنى يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانى بىلەن جىپسىلاشتۇرۇپ، يەر ئىشلىتىش كۆلىمى يەردىن پايدىلىنىش ئومۇمىي پىلانىدىن ئاشۇرۇۋېتىلمەسلىك كېرەك. تەستىقلانغان شەھەر قۇرۇلۇشى پىلانىنى «گوۋۇيۈەننىڭ شەھەر پىلانلاش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى»نىڭ روھى ۋە مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملار بويىچە قايتىدىن تەكشۈرۈپ، تۈزلەمىدىكى كونترول قىلىش كۆلىمى ئىچىدە قەتئىي قىسقارتىپ، شەھەرلەرنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى ئىگىلىۋېلىپ سىرتقا كېڭىيىشىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. شەھەر قۇرۇلۇشىدا يەردىن پايدىلىنىش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈش، يەرنى تېجەپ يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىش، ئىمكانقەدەر بوزيەر، تاشلاندۇق يەرلەردىن پايدىلىنىپ، تېرىلغۇ يەرنى ئاز ئىگىلەش ياكى ئىگىلىمەسلىك لازىم. جايلار يەر ئىشلىتىشنى مەركەزلەشتۈرۈپ بىر تۇتاش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشى كېرەك، پىلانلاش، باشقۇرۇش ھوقۇقى ۋە يەر ئىشلىتىشنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇقىنى تۆۋەنگە چۈشۈرۈۋېتىشكە بولمايدۇ.

3. غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلىدىغان يەرلەرنى تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ۋە باشقۇرۇشنى چىڭىتىش كېرەك

يېزا ئىگىلىك يەرلىرى ۋە غەيرىي يېزا ئىگىلىك يەرلىرىنى ئىشلىتىش بولۇملىرىنى قاتتىق باشقۇرۇش كېرەك. شەھەر - بازارلاردىكى ئوتتۇراھال، تۆۋەن كىرىملىك ئائىلىلەردىكى ئۆي قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆيى ۋە *ماكانلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى شۇنىڭدەك دۆلەت تەستىقلىغان نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئىشلىتىلىدىغان يەرلەرنى يەنىلا ئەسلىدىكى بەلگىلىمە بويىچە بوللاپ

قىلىدۇ. غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەرنى تەكشۈرۈشنى يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى قۇرۇلۇش، مەمۇرىي تەپتىش قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن بىرلىشىپ ئېلىپ بارىدۇ؛ ئېچىلغان بوزيەرنى ئېنىقلاشنى يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى پىلان كومىتېتى، يەر ئېچىش ئىشخانىسى، سۇ ئىشلىرى، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىق، دېھقانچىلىق، مۇھىت ئاسراش قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن بىرلىشىپ ئېلىپ بارىدۇ. تەكشۈرۈش ۋە ئېنىقلاشتىن ئىلگىرى جايلار ئەرز قىلىش تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلىپ، ئاممىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىشى كېرەك. ناھىيە (شەھەر، شەھەرگە قاراشلىق رايون) لار تەكشۈرۈش، ئېنىقلاش خىزمىتىنى 8 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن بۇرۇن تۈگىتىشى كېرەك. ئاپتونوم رايون كۈچ تەشكىللەپ 9 - ئايدا ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرگە بېرىپ ئارىلاپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بارىدۇ.

غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىلگەن يەرلەرنى تەكشۈرۈش ۋە ئېچىلغان بوزيەرلەرنى ئېنىقلاش سىياسەتچانلىقى ناھايىتى كۈچلۈك خىزمەت، ھەم قاتتىق تەكشۈرۈپ، ھەم سىياسەتنى ئىگىلەپ، ئوخشىمىغان ئەھۋاللارغا قارىتا پەرقلەندۈرۈپ مۇئامىلە قىلىش كېرەك. ئىلگىرى تەكشۈرۈلگەن، ئېنىقلانغان، قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىنغان، ياكى بەلگىلىمە بويىچە يەر ئىشلىتىش رەسمىيىتىنى ئۆتىگەن، يەر تىزىملىتىش رەسمىيىتىنى بېجىرگەنلەرگە كەلسەك، ئاساسلىقى، ئەھۋاللار ئېنىقلىنىدۇ، سانلىق مەلۇماتلار ئىستاتىستىكا قىلىنىدۇ. قۇرۇلۇش تۈرلىرى ھەققەتەن يەر ئىگىلەشكە توغرا كەلسە، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى قانۇن بويىچە تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلغاندىن كېيىن، مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمە بويىچە يەر ئىشلىتىش رەسمىيىتىنى تولۇقلاپ بېرىشى لازىم. تاشلاپ قويۇلغان، ئاق قالدۇرۇلغان تېرىلغۇ يەرلەرنى چەكلىك مۇددەت ئىچىدە قايتا تېرىش كېرەك. تەستىقلاش ھوقۇق دائىرىسى بويىچە تەستىقلاتماي تۇرۇپ ئاچقان يەرلەر (تېرىقچىلىق قىلىش شەرتىنى ئاساسەن ھازىرلىغان يەرلەر)نىڭ رەسمىيەتلىرىنى تولۇقلاپ بېجىرىش لازىم. بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشتە تەكشۈرۈپ چىقىلغان قانۇنسىز يەر تەستىقلاش، قانۇنسىز يەر ئىشلىتىش، تېرىلغۇ يەرلەرنى بۇزۇۋېتىش، يەرلەرنى قانۇنسىز ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىش، رەنگە قويۇش قىلمىشلىرىنى قانۇن بويىچە جازالاش لازىم. دۆلەت خىزمەتچىلىرى خىزمەت ھوقۇقىدىن قالايمىقان پايدىلىنىپ يەرنى قانۇنسىز تەستىقلىسا، ئېغىر دەرىجىدە مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلسا، مۇناسىۋەتلىك قانۇن - نىزاملار بويىچە قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر يەر تەكشۈرۈش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، كۆڭۈل قويۇپ تەشكىللەپ يولغا قويۇپ، تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىشى، ھەقىقىي تەكشۈرۈشى، شەكىلۋازلىق قىلماسلىقى لازىم.

5. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇش لازىم

دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرلەرنى ھەقلىق ئىشلىتىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش دۆلەتنىڭ ئاساسىي يەر سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتىكى مۇھىم ئىقتىسادىي ۋاستە. ھۆكۈمەت بىرىنچى دەرىجىلىك يەر بازارلىرىنى يۈكسەك مونوپول قىلىشى، يەرنىڭ ئاساسىي باھاسى بىلەن ئۆلچەملىك باھاسىنى باھالاپ ئېلان قىلىش تۈزۈمىنى بەرپا قىلىشى، ئاشكارا، ئادىل، باراۋەر رىقابەتلىشىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇشى، پۇتۇشۇش باھاسىنى جەمئىيەتكە ئېلان قىلىشى لازىم. جايلار «ئۇقتۇرۇش»نىڭ تەلىپى بويىچە، ئەسلىدىكى ئايرىپ بېرىش شەكلى بىلەن دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى يەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىغا ئېرىشىپ ئۇنى غەيرىي يېزا ئىگىلىك تىجارىتىگە ئىشلەتكەن بولسا قانۇندا داۋاملىق ئايرىپ بېرىشكە بولىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەنلىرىدىن باشقىلىرىنى پەيدىنپەي ھەقلىق، مۇددەتلىك ئىشلىتىشى كېرەك. دۆلەت ئىگىدارلىقىدىكى كارخانىلار تۈزۈلمىسىنى چەكلىك ھەسسىدارلىق

يېزا - بازار قۇرۇلۇشىنى بىر تۇتاش پىلانلاپ، مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك. يېزا ئاھالە نۇقتىلىرى ۋە يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تەدرىجىي نىسپىي مەركەزلەشتۈرۈش كېرەك. چوڭ، ئوتتۇرا شەھەرلەردىكى شەھەر ئەتراپى رايونلىرى ۋە تەرەققىي تاپقان رايونلاردىكى شارائىت ھازىرلانغان يېزا - بازارلاردا يۈرۈشلەشكەن بىنالىق ئۆيلەرنى سېلىشنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك؛ يېزا - بازار قۇرۇلۇشىغا ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بوزيەر، تاشلاندۇق يەر ۋە چۆللەردىن پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئىگىلىمەسلىك ياكى ئەڭ يۇقىرى چەكتە ئاز ئىگىلەش كېرەك. يېزىلاردا ئۆيلۈك يەرنىڭ تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلىشىنى قاتتىق كونترول قىلىش لازىم، ئاپتونوم رايون تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئاساسىدا ماكرو جەھەتتىن كونترول قىلىنىدىغان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئۆيلۈك يەرنىڭ ئۆلچىمىنى قايتىدىن تەكشۈرۈپ بېكىتىدۇ. تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەپ خۇمدان سېلىش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ. تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەپ خۇمدان سالغانلارنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك.

كوللېكتىپنىڭ يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشى ئۈچۈن سېتىپ بېرىش، ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىشكە بولمايدۇ. تېرىلغۇ يەرنى ئاق قالدۇرۇش قاتتىق مەنئى قىلىنىدۇ. بىكار تۇرۇپ قالغان يەرنىڭ نىسبىتىنى قاتتىق كونترول قىلىش كېرەك. كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ تېرىلغۇ يەرنى تۈجۈپىلەپ باشقۇرۇشنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك. كوللېكتىپ ئىگىدارلىقىدىكى بوزيەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشى ئۈچۈن كىم ئارتۇق قىلىپ سېتىشقا ۋە ئىجارىگە بېرىشكە بولمايدۇ.

7. يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش كېرەك

ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەركەزنىڭ يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداشتىن ئىبارەت تۈپ سىياسىتىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، قانۇنچىلىق كۆز قارىشىنى كۈچەيتىپ، قانۇن ئىجرا قىلىش فۇنكسىيىسىنى كۈچەيتىپ، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشنى پائال تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك. يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن قوللاپ، تارماقلارنى ماسلاشتۇرۇشنى كۈچەيتىپ، يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ فۇنكسىيىسىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۆز قۇرۇلۇشىنى ئۆزلۈكسىز كۈچەيتىپ، مەسئۇلىيىتىنى ھەقىقىي ئادا قىلىپ، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، يەرنى قانۇن بويىچە ياخشى باشقۇرۇشى كېرەك. تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش رەھبەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى بەرپا قىلىپ، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش ئەھۋالىنى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە مەسئۇل كىشىنىڭ خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ باھالاشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىش ھەمدە جەمئىيەتنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىش كېرەك. يەر تەشۋىقاتى سالمىقىنى كۆپەيتىپ، كەڭ كادىرلار، ئاممىغا، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارغا يەرنىڭ غېمىدا بولۇش ئېڭىنى كۈچەيتىش، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈش توغرىسىدا تەربىيە ئېلىپ بېرىش كېرەك. كادىرلار تەربىيىسى ۋە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ تەربىيىسىدە دۆلەتنىڭ يەر ئاساسىي سىياسىتىگە دائىر مەزمۇنلارنى قوشۇش كېرەك.

ھەر دەرىجىلىك پارتىيە كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى يەر باشقۇرۇش، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش قاتارلىق ئالاقىدار تارماقلارنى مەركەزنىڭ يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداشتىن ئىبارەت مۇھىم ئورۇنلاشتۇرۇشىنىڭ ئىزچىللىشىش ۋە ئەمەلىيلىشىشىگە ھەيدەكچىلىك قىلىش ۋە ئۇنى تەكشۈرۈشكە بۇيرۇش ھەمدە ئۇنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاقتىدا دوكلات قىلىش كېرەك.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، يېڭى قىياپەت يارىتىش

— چىرا ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتكەنلىكى توغرىسىدا

مۇھەممەتجان ئىسمائىل

مەنىۋى مەدەنىيەت گۈللىرى

چىرا ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، ئۆز سىستېمىسىدا مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلەش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان كۆپ قاتلاملىق، كۆپ خىل شەكىللىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى پائالىيىتىنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇردى. بۇ جەرياندا تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتتى:

1) مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. بۇ ئىدارە سىستېما بويىچە «ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى»غا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇننى ئىجرا قىلىشقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ۋە سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ياخشى ئوبرازىنى تىكلەش پائالىيىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى كۈچلۈك تەشكىلىي ئاساسقا ئىگە قىلدى.

2) قائىدە - تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ، ئۇنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى چىڭ تۇتتى. بۇ ئىدارە ئۆز سىستېمىسىنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىنى قېلىپلىشىش، تۈزۈملىشىش ئىزىغا سېلىش ئۈچۈن، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرىنىڭ قانۇن - نىزام، بەلگىلىمىلەرنى توغرا ئىجرا قىلىش، ھۆكۈمەت ئىشىنى ئادىل بېجىرىش، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، ئىش ئورنىدا چىڭ تۇرۇپ، خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، مەدەنىيەتلىك بازار، مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىش،

مۇسابىقىسى، تۆت قېتىم پاكلىق قۇرۇلۇشىغا دائىر بىلىملەردىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى، نۇتۇق سۆزلەش مۇسابىقىسى ۋە ئۈچ قېتىم خادىملارنى كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بويىچە باھالاش پائالىيىتى، ئىككى قېتىم بۆلۈمدىن يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ دېموكراتىك تۇرمۇش يىغىنى قاتارلىقلارنى ئۆتكۈزۈپ، خادىملارنىڭ سىياسىي، كەسپىي، ئەخلاق ساپاسىنى ئۆستۈردى. ھەر يىلى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشقا دائىر مۇھىم يوليورۇقلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ۋە يەككە تىجارەتچىلەرنىڭ ئىدىيە ۋە ھەرىكىتىنى بىرلىككە كەلتۈردى. بۇ جەرياندا ئىلگىرى- ئاخىر بولۇپ 28 قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 9446 ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى. 2100 يەككە تىجارەتچى بىلەن ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش، مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. خادىملارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، سەككىز خادىمنى چوڭلار مائارىپى بويىچە ئۈزلۈكسىز ئۆگىنىدىغانلارنىڭ قانۇنچىلىق، مالىيە بوغالتىرلىق كەسپىدە، 13 خادىمنى سودا -سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش كەسپىدە، تۆت خادىمنى ئىگىلىك باشقۇرۇش ھەم سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش كەسپىلىرىدە بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىپ، مەخسۇس تەربىيىلىدى. بەش خادىم ۋىلايەت، ئاپتونوم رايوندا ئېچىلغان تۈرلۈك كەسپىي ئۆگىنىشلەرگە قاتناشتۇرۇلۇپ تەربىيىلەندى.

4) مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈش بۇ ئىدارىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى نۇقتىلىق خىزمەتلىرىنىڭ بىرى. بۇ ئىدارە ھەر بىر خادىم، ھەر بىر يەككە تىجارەتچىگە قارىتا ھەر كۈنى يېرىم سائەت .مۇھىت تازىلىقى قىلىش تەلىپىنى قويۇپ، ئۇنى تۈزۈمگە ئايلاندۇردى. تازىلىق رايونلىرىنى ئايرىپ، بۆلۈم، ئىشخانا ھەم شەخسلەرگە قەدەر ئەمەلىيلەشتۈردى. يەتتە يېزا دەرىجىلىك سودا بازىرىغا توققۇز تازىلىق ئىشچىسى قويدى، ئۇلار ئىككى يىل ئىچىدە 1300 تونىندىن ئارتۇق ئەخلەتنى يۆتكىدى. يەتتە سودا بازىرىدا 8000 تۈپتىن ئارتۇق كۆچەت ھەم گۈل - گىياھ ئۆستۈرۈپ، ئۈنۈش نىسبىتىنى % 90 كە يەتكۈزدى.

ئاشكارا ئىش بېجىرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، جەمئىيەتنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. بۇ ئىدارە كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىش پىلانىغا ئاساسەن، ئورگاندىن تارتىپ ھەرقايسى ئاساسىي قاتلامغىچە ئاشكارا ئىش بېجىرىش، جەمئىيەت ۋە ئامىمىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىدارىدە پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلدى. ھەرقايسى سودا بازارلىرىغا 12 پاش قىلىش ساندۇقى ئاستى، خادىملار ۋەزىپە ئىجرا قىلغاندا، ئۇلارنىڭ ئىسمى، سۈرىتى، خىزمەت ئورنى ۋە نومۇرى بولغان كارتوچكا ئېسىشنى تۈزۈملەشتۈردى. نۇقتىلىق پونكىتلار ۋە بىر قىسىم بۆلۈملەردە ئاشكارا ئىش بېجىرىش پوكىيى تەسىس قىلدى. ئىدارە، بۆلۈم، ئىشخانىلار ھەم پونكىتلاردىكى خادىملارنىڭ مەدەنىيەتلىك مۇلازىمىلىق قىلىش، قانۇننى ئىجرا قىلىشىغا قارىتا جەمئىيەتتىكى كارخانىچىلار، يەككە تىجارەتچىلەر ۋە ئاممىدىن 250 ئادەم (قېتىم) پىكىر - تەكلىپ ئېلىپ، خىزمەتتىكى يېتەرسىزلىكلەرنى تۈزەتتى. بۇنىڭ بىلەن

خادىملارنىڭ ھوقۇقىدىن ۋە خىزمەتتىكى قولايلىقتىن پايدىلىنىپ، ئۆز كۆمۈچىگە چوغ تارتىش، ئاممىنى قاقتى - سوقتى قىلىش ئەھۋاللىرى تۈزىتىلدى. 66 خادىم باشقىلارنىڭ مەقسەتلىك چاقىرغان 73 قېتىملىق مېھماندارچىلىقىغا بارمىدى. 39 خادىم تىجارەتچىلەرنىڭ 9000 يۈەندىن ئارتۇق سوۋغىسىنى رەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، بۇ ئىدارە خادىملار ۋە يەككە تىجارەتچىلەر ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق تەربىيىسى ئېلىپ باردى ھەم بۇ جەرياندا خادىملار ۋە يەككە تىجارەتچىلەر بىرلىكتە 87 مىڭ 395 يۈەن قىممىتىدىكى ماددىي بۇيۇم ھەم پۇل يىغىپ مەدەنىيەت، مائارىپ ئورۇنلىرى، يېتىم-يېسىرلار، نامرات ئائىلىلەر ۋە مېيىپلەرگە ياردەم قىلدى.

بۇ ئىدارە يۇقىرىقىدەك ئەمەلىي نەتىجىلىرىگە ئاساسەن، 1995- يىلى خوتەن ۋىلايىتى بويىچە «مەدەنىيەتلىك ئورۇن»، 1995- يىلى ۋە 1996- يىلى «چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىشتىكى ئىلغار ئورۇن» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى. ئىدارىغا قاراشلىق ئىككى بازار ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك، ئۈچ بازار ۋىلايەت دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك بازار» دېگەن نامغا ئېرىشتى.

تەرەققىي قىلدۇرۇلغان سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

سۈرەتلىك خەۋەر

شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تېببىي پەن ئۇنىۋېرسىتېتى ئالىي تېخنىكوم ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپلىرى بويىچە ئاساسىي قاتلاملار ئۈچۈن ساقلىقنى ساقلاش خادىملىرىنى تەربىيىلەپ بېرىدىغان نۇقتىلىق مەكتەپلەرنىڭ بىرى. بۇ مەكتەپ 1957- يىلى قۇرۇلغان. مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە توختاپ قالغان. 1979- يىلى ئەسلىگە كېلىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان. نۆۋەتتە بۇ مەكتەپتە كلىنىكىلىق مېدىتسىنا، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش مېدىتسىناسى، جۇڭگوچە داۋالاش ئىلمى، پەرۋىش ئىلمى، سەھىيە ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ئىلمى، دورىگەرلىك، لابورانتورىيە، فېلدشېرلىق كەسىپلىرى تەسىس قىلىنغان بولۇپ، مەكتەپنىڭ 1872 ئوقۇغۇچىسى بار.

بۇ مەكتەپ ئۇزاق يىللاردىن بۇيان پارتىيىنىڭ مائارىپ فاڭجېنىنى ئومۇميۈزلۈك ئىجرا قىلىپ، جايلارغا سەھىيە، ساقلىقنى ساقلاش خادىملىرىنى كۆپلەپ تەربىيىلەپ بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سەھىيە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن تۆھپە قوشتى.

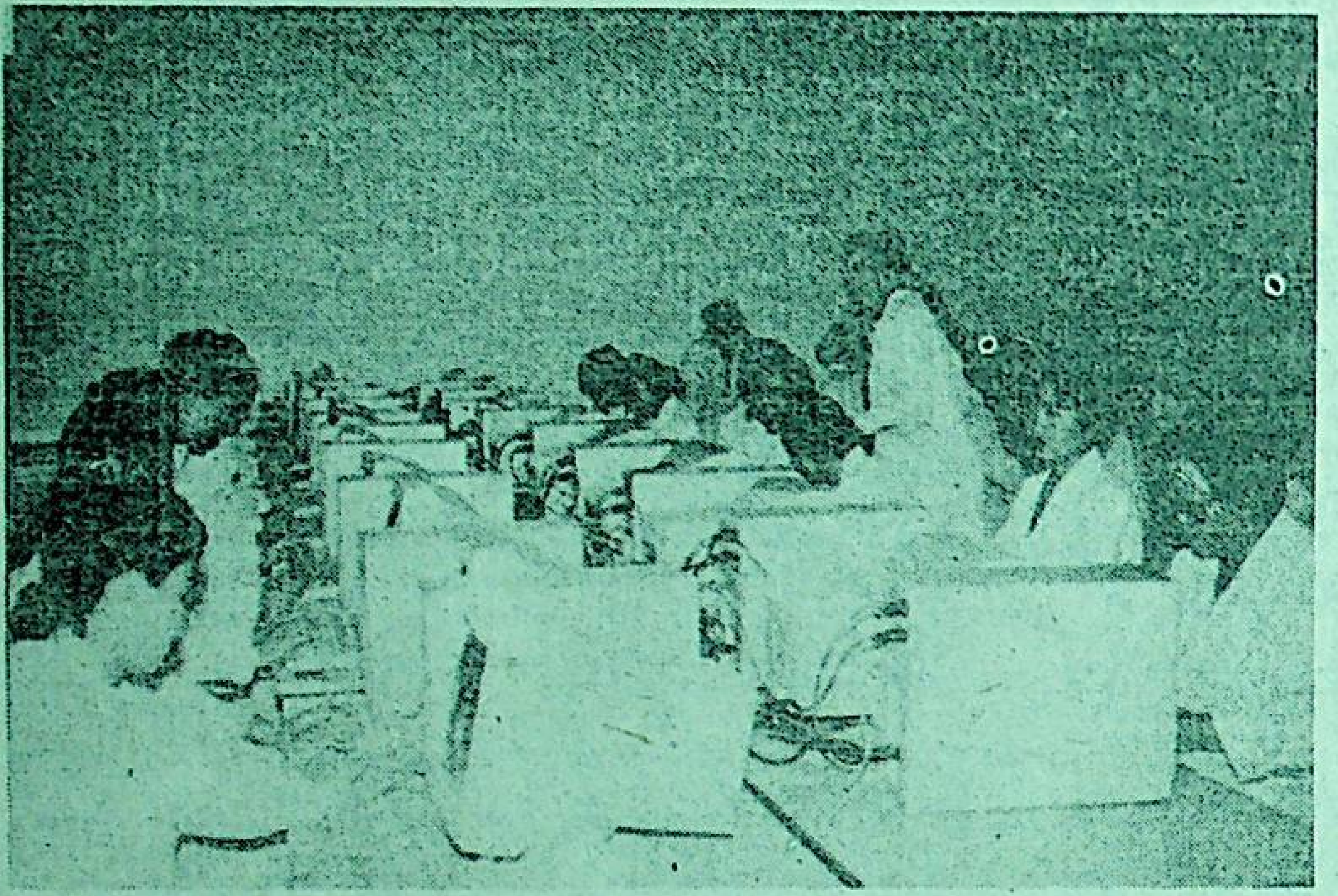

سۈرەتتە: ئوقۇغۇچىلار كومپيۇتېر مەشغۇلاتى ئېلىپ بارماقتا.

مەريەم ئالىم فوتوسى ۋە خەۋىرى

قۇمۇل ۋىلايىتى بۇ يىل ئىشتىن ئايرىلغان 1386 ئىشچى - خىزمەتچىنى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇردى

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى دۆلەت ئىگىلىكىدىكى 25 كارخانىدىن 2600 ئىشچى - خىزمەتچى ئىش ئورنىدىن ئايرىلىپ ئىش كۈتۈپ تۇرۇۋاتقان بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە قۇمۇل پولات- تۆمۈر زاۋۇتى، قۇمۇل ۋىلايەتلىك قۇرۇلۇش شىركىتى، ئاپتوموبىل ترانسپورت شىركىتى، يۇڭ توقۇمىچىلىق باش زاۋۇتى قاتارلىق ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئالتە كارخانىدىنلا ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى- خىزمەتچى 926 ئىدى. ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاساسەن سانائەت كارخانىلىرىغا مەركەزلەشكەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئايال ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ سانى كۆپ، مەدەنىيەت سەۋىيىسى تۆۋەن ھەم يېشى چوڭ ئىدى.

قۇمۇل ۋىلايىتى ئەھۋالنى ئېنىقلاش ئاساسىدا، ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تەدبىرىنى تۈزۈپ، بۇ يىلنىڭ بېشىدىن باشلاپ قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئىشىنى ئىشلەشكە كىرىشىپ، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىشتىن ئايرىلغان —

قاغىلىق ناھىيىسىدە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى مول مېۋە بەردى

ئىختىيارى مۇخبىرىمىز سىدىق تۇردى «مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە ... ۋەكىلىدىن ئالتە كىشى بار، زور بىر تۈركۈم ... ئومۇمىي سانىنىڭ % 83 ىنى ئىگىلىدى.

ئاشكارا ئىش بېجىرىپ، جەمئىيەتنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىش، مۇھىتنى گۈزەللەشتۈرۈش ۋە مەدەنىيەتلىك مۇلازىمىتىنى قىلىش قاتارلىقلارغا دائىر 30 تىن ئارتۇق قائىدە - تۈزۈم ئورنىتىپ، خادىملارنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى ۋە بۇ قائىدە - تۈزۈملەرنى چوڭ يېزىپ ئاساسىي قاتلام پونكىتلار، ئىشخانىلار، بۆلۈملەرگىچە ئاستى. ھەر يىلى پەسىللىك، يېرىم يىللىق ۋە يىللىق خىزمەتلەرنى تەكشۈرگەن، خۇلاسىلىغاندا ئۇنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى سۈرۈشتە قىلدى ھەمدە قائىدە. تۈزۈمگە ئەگىشىش رىئايە قىلغانلارنى ۋاقتىدا تەقدىرلىدى، ئارقىدا قالغانلارنى ئالغا ئىلگىرىلەشكە يېتەكلىدى.

3) كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى پائال قانات يايدۇردى. ئىككى يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ بۇلتۇر بۇ ئىدارە مەملىكەت بويىچە سودا. سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش سىستېمىسىدا قانات يايدۇرۇلغان «ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇن ئىجرا قىلىش يىلى» ۋە «سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ئوبرازىنى تىكلەش يىلى» پائالىيىتىنى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ ئۇتۇقلۇق چىڭ تۇتتى. بۇ جەرياندا ئۈچ قېتىم قانۇن - نىزاملاردىن زېھىن سىناش

خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، پارتىيىنىڭ «مىللىي سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى»نى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ ۋە ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنىڭ ئىلگىرى سۈرۈلۈشى ئۈچۈن ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت ياراتتى.

بۇ ناھىيىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىشى، قانۇنى»نى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىشى ۋە ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇشى نەتىجىسىدە ناھىيە بويىچە پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئىقتىساد، پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت، تەنتەربىيە، سەھىيە قاتارلىق ساھەلەردە زور بىر تۈركۈم ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى قوشۇنى شەكىللىنىپ، ناھىيىنىڭ تايانچ كۈچىگە ئايلاندى. ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرى ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ۋەكىللىرى % 84 نى ئىگىلەيدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى

ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا قويۇلدى. ناھىيە بويىچە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى 4805 كە يېتىپ، كادىرلار ئومۇمىي سانىنىڭ % 89 ىنى ئىگىلىدى. يېزا - بۆلۈم دەرىجىلىك كادىرلار ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى % 64 نى، ناھىيە دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى % 54 نى تەشكىل قىلدى. 2919 ئاز سانلىق مىللەت كادىرى ئاپتونوم رايون ۋە ئىچكى ئۆلكىلەردىكى ھەر خىل ئالىي، ئوتتۇرا تېخنىكوملارغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىلدى. ئاز سانلىق مىللەت كەسپىي تېخنىكا خادىملىرى قوشۇنى تېز تەرەققىي قىلىپ 2826 كىشىگە يەتتى. بۇ، ناھىيە بويىچە كەسپىي تېخنىكا خادىملىرى

بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋان ئالغانلار 440 كىشىگە يېتىپ، ئومۇمىي ئۇنۋان ئالغانلارنىڭ % 80.4 ىنى ئىگىلىدى. ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تىل - يېزىقىنى ئىشلىتىش كاپالەتكە ئىگە قىلىندى. ئۆرپ-ئادەت ھۆرمەتلىنىپ، قانۇنلۇق دىنىي پائالىيەتلەر نورمال ئېلىپ بېرىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىندى. مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشى ۋە ناھىيە ئىگىلىكىنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن، دۆلەت ناھىيىگە 30 مىليون يۈەن ياردەم بېرىپ، تەبىئىي گاز ئېلېكتىر ئىستانسىسى قاتارلىق بىر تۈركۈم تايانچ سانائەت كارخانىلىرى ۋە يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى تاماملاپ، قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ تەرەققىياتىغا ھاياتىي كۈچ بەخش ئەتتى.

... ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش بازىرى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش، ئەمگەك مۇلازىملىق كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قاتارلىق سەككىز تۈرلۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قايتا ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. ھازىرغىچە ۋىلايەت بويىچە ئىشتىن ئايرىلغان 1386 ئىشچى- خىزمەتچى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلدى. بۇ، ۋىلايەت بويىچە ئىشتىن ئايرىلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئومۇمىي سانىنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ.

رۇقىيەم ۋاھىت
مۇھەممەت ۋاھىت

گۇمۇدى بازىرىدا دېھقانلار تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن چېلى**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زۇك چىشيەن، ۋاڭ جىنچېڭ** خەۋەر قىلىدۇ: يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئالغان مىچۈەن شەھىرىنىڭ گۇمۇدى بازىرىدىكى 30 مىڭ ھەر مىللەت دېھقان يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان پارتىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 76 يىللىقىنى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتقانلىقىنى ئۆزىگە خاس پائالىيەت بىلەن تەبرىكلىدى.

بۇ يىل گۇمۇدى بازىرىدا 30 مىڭ مو بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئېلىندى. يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ يېرىم يىللىق مەھسۇلات قىممىتى، پايدىسىمۇ ئاشتى. «1- ئىيۇلنى تەبرىكلەش، شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنغانلىقىنى كۈتۈۋېلىش» مەزگىلىدە بازارلىق پارتكوم ۋە ھۆكۈمەت پۈتۈن بازاردىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن، 5 - نۆۋەتلىك «مول ھوسۇل لوڭقىسى» دېھقانلار تەنتەربىيە مۇسابىقىسىنى مۇددەتتىن ئۈچ ئاي بۇرۇن ئۆتكۈزدى.

6- ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن مۇشۇ ئاينىڭ 2- كۈنىگىچە گۇمۇدى بازىرىدا ئۈچ كۈن تەنتەربىيە مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلۈپ، ۋاسكېتبول، پەي توپ، ۋېلسىپىت چاپتۇرۇش، يېنىك ئاتلېتىكا، شاھمات قاتارلىق 19 تۈر بويىچە مۇسابىقە بولدى. بازار بويىچە 16 كەنت ۋە يېزا- بازار كارخانىلىرىدىكى 40 كوماندىدىكى 1600 نەچچە تەنھەرىكەتچى مۇسابىقىگە قاتناشتى.

تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدىن ئىلگىرى 1000 كىشى تەبرىكلەش يىغىلىشى ئۆتكۈزۈپ، بازاردىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ پارتىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 76 يىللىقى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتىنىمىز چوڭ ئائىلىسىگە قايتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرغانلىقىغا بولغان خۇشاللىقىنى ئىپادىلىدى.

ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن پوچتا - تېلېگراف سىستېمىسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ۋاسكېتبول مۇسابىقىسى يېقىندا ئۈرۈمچىدە ئاخىرلاشتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى پوچتا - تېلېگراف ئىدارىلىرىدىن كەلگەن 100 گە يېقىن تەنھەرىكەتچى مۇسابىقىگە قاتناشتى.

سۈرەتتە: مۇسابىقىدىن كۆرۈنۈش.

زىبىبۇللا ئابلىز فوتوسى

مەكىت ناھىيىسىدە «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» كەڭ تەشۋىق قىلىنىپ، ئاممىنىڭ تونۇشى چوڭقۇرلاشتۇرۇلدى

مەكىت ناھىيىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار 1993- يىلىدىن بۇيان «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يەر باشقۇرۇش قانۇنى»ۋە «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ‹يەر باشقۇرۇش قانۇنى›نى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»نى ئامما ئارىسىدا كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ئاممىنىڭ «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»غا بولغان تونۇشىنى چوڭقۇرلاشتۇردى.

ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى بىلەن ناھىيىلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى 13 ماددىلىق يەرنى ئىشلىتىش باشقۇرۇش، يەرنى ئاسراش، يەرنى مۇھاپىزەت قىلىش بەلگىلىمىسى تۈزۈپ، ئۇنى ھەرقايسى يېزىلارغا تارقىتىپ بەردى. 30 مىڭ پارچە تەشۋىقات تىزىسى تەييارلاپ تارقاتتى. ئاممىنى ناھىيىلىك رادىئو ئۇزېلى بىلەن يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان يەر باشقۇرۇش تەشۋىقاتى بويىچە مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتىگە قاتنىشىشقا تەشكىللەپ، رادىئودا 300 پارچىدىن ئارتۇق خەۋەر - ماقالە ئاڭلاتتى. يەتتە قېتىم يەر باشقۇرۇشقا دائىر بىلىملەردىن زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى. 40 قېتىم «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»دىن مەسلىھەت بېرىش ئورنى تەسىس قىلىپ، ئاممىنىڭ سورىغان سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى. ناھىيىلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى ناھىيىلىك ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى بىلەن بىرلىشىپ «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» مەزمۇن قىلىنغان ئەدەبىيات- سەنئەت نومۇرلىرىنى تەييارلاپ، يېزا - بازارلاردا يەتتە مەيدان ئويۇن كۆرسىتىپ ئاممىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى. نەتىجىدە ئاممىنىڭ «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»غا بولغان تونۇشى چوڭقۇرلىشىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى نابۇت قىلىۋېتىدىغان ئەھۋاللار ئازايدى. ھەممە ئادەم يەرنى ئاسرايدىغان، يەرگە كۆيۈنىدىغان ياخشى كەيپىيات مەيدانغا كەلدى.

بېلقىز ھۈسەيىن

«تېرىلغۇ يەرنى قوغدىغانلىق - ھاياتلىقنى قوغدىغانلىق» بولىدۇ دېگەن ھېكمەتلىك سۆز 103 - تۈمەن - مەيداندىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ قەلبىدىن ئورۇن ئالدى.

سۈرەتتە: تۈمەن - مەيدان «يەر باشقۇرۇش قانۇنى»نى تەشۋىق قىلىش پائالىيىتى ئۆتكۈزۈپ، ئاممىغا يەرنى قەدىرلەش ھەققىدە تەربىيە بەردى.

شىن جياۋتاۋ فوتوسى

(بېشى 1 - بەتتە)

بۇ خەۋەر شىنخۇا ئاگېنتلىقى ئارقىلىق جۇڭگوغا ۋە دۇنياغا تارقالدى. خەۋەر تارقىلىپ ئىككىنچى كۈنى سىچۈەن ئۆلكىسىنىڭ ۋەنشەن شەھەرلىك ۋە فېڭجې ناھىيىلىك تەنتەربىيە كومىتېتلىرى ئادىل ھوشۇرغا تېلېگرامما ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ بۇ ھەرىكىتىنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈردى ھەم ئۇنى سەنشياغا كېلىپ نەق مەيداننى تەكشۈرۈپ كۆرۈشكە تەكلىپ قىلدى.

شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىنىڭ باشلىقى مىجىت ساۋۇت 1995-يىل 11-ئاينىڭ 17-كۈنى دارۋاز ئەترىتىدىكى تۆتەيلەننى باشلاپ ئۆز مەبلىغى بىلەن سەنشياغا تەكشۈرۈشكە باردى. 11-ئاينىڭ 18-كۈنى ئادىل ھوشۇر قولىغا ئادەتتىكى تەڭشەكنى ئېلىپ، كوكلون ماڭغان پولات ئارغامچىدا سىناق تەرىقىسىدە 100 مېترچە مېڭىپ بېقىپ:

- كوكلونىڭ رېكورتىنى بۇزۇشقا ئىشەنچىم كامىل، — دېدى.

شۇنىڭدىن كېيىن، شىنجاڭ سېرك ئۆمىكى بىلەن سىچۈەن ئۆلكىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك تەرەپلەر بۇ ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن كۆپ قېتىم سۆھبەتلەشتى.

1996-يىل 4-ئاينىڭ 2-كۈنى ۋەنشەن شەھىرىنىڭ مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى جياڭ مىڭزۇ باشچىلىقىدىكى ۋەنشەن شەھىرى ۋە فېڭجې ناھىيىسى ۋەكىللىرى شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن ئۈرۈمچىگە كېلىپ، شىنجاڭدىكىلەر بىلەن ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈش مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلدى. مۇزاكىرىدە فېڭجې ناھىيىسىنىڭ ۋەكىلى كوكلونىڭ ۋاكالەتچىسىنىڭ جۇڭگو تەرەپكە ئەۋەتكەن ئۈچ تۈرلۈك پىكرىنى يەتكۈزدى: 1. كوكلون ئىشلەتكەن پولات ئارغامچىنى ئامېرىكىدىكى بىر كارخانا ياردەم قىلغان، كوكلونىڭ بىخەتەر ئۆتكەنلىكى پولات ئارغامچىنىڭ لاياقەتلىك ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. ئەگەر ئادىل ئۇنىڭدىن ئۆتكەندە مەسىلە كۆرۈلسە كارخانىنىڭ ئىناۋىتىگە تەسىر يېتىدۇ، بەلكىم ئىككى تەرەپ دەۋاغا چۈشۈپ قېلىشى مۇمكىن. 2. بۇ پولات ئارغامچىنى كوكلون ئۆزى بىۋاسىتە قوماندانلىق قىلىپ قۇراشتۇرغان، ئەگەر مەسىلە كۆرۈلسە كوكلونىڭمۇ ئىناۋىتىگە تەسىر يېتىدۇ. 3. جۇڭگو دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ جەمئىيەت تەنتەربىيىسىگە قوماندانلىق قىلىش مەركىزى كوكلونىڭ ۋاكالەتچىسى مەسئۇل بولغان شىركەت بىلەن توختام تۈزگەن. ئەگەر ئۇلار ئادىلنىڭ ئۆتۈشىگە قوشۇلسا، ۋاكالەتچى تەرەپنىڭ شىركىتى قوماندانلىق مەركىزىنى «توختامغا خىلاپلىق قىلدى» دەپ قارايدۇ.

ئەمەلىيەتتە كوكلون بار ئامىللار بىلەن ئادىلنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشىنى توساۋاتاتتى. لېكىن ئۇ ئوتتۇرىغا قويغان ئۈچ تۈرلۈك سەۋەبپۇت تىرەپ تۇرالمايتتى. چۈنكى كوكلون سەنشيادىن ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن، پولات ئارغامچىنى فېڭجې ناھىيىلىك قاتارلىق نۇرغۇن ئاخبارات ئورۇنلىرى بۇ قېتىمقى پائالىيەتنىڭ 500 مىڭ يۈەنگە يېقىن ئېلانىنى ھەقسىز ياكى ناھايىتى ئەرزان باھادا ئېلان قىلىپ بەردى. «تەييارلىق كۆرۈش باشقارمىسى» ئاپتونوم رايونىمىز ۋە ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى بىر قىسىم كارخانىلارغا خەت - ئالاقە ئەۋەتىپ، ئۇلارنىڭ ئادىل ھوشۇرنىڭ بۇ قېتىمقى ۋەتەنپەرۋەرلىك پائالىيىتىنى ئىقتىسادىي جەھەتتىن قوللىشىنى مۇراجىئەت قىلدى. لېكىن مەبلەغنىڭ جۇغلىنىشى ئاستا ھەم ئاز بولدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاز بىر قىسىم ئورۇنلارنىڭ ئالدى 20 مىڭ يۈەن، كەينى 500 يۈەندىن ياردەم قىلغان بولسىمۇ، توپلانغان پۇل يەنىلا 100 مىڭ يۈەنگە يەتمىدى. ئەسلى پىلاندا، بۇ قېتىمقى پائالىيەتكە 1 مىليون 600 مىڭ يۈەن ئەتراپىدا مەبلەغ كېتىدىغانلىقى مۆلچەرلەنگەنىدى. مەبلەغنىڭ يىغىلمايۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئادىل ھوشۇرنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولدى. بۇ كۈنلەردە ئۇنىڭ روھى چۈشۈپ، جىمغۇر بولۇپ قالدى. بىر كۈنى شىنجاڭ سېرك ئۆمىكىنىڭ باشلىقى مىجىت ساۋۇت ئۇنىڭغا:

- ئادىل، سەن كۆڭلۈڭنى يېرىم قىلما، بىز تېخى ئامىنى تولۇق سەپەرۋەر قىلىپ بولالمىدۇق، ھەرمىللەت خەلقى سېنىڭ ۋەتەنىنىڭ غۇرۇرى، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ شان-شۆھرىتى ئۈچۈن قىلىدىغان ئۇلۇغ ھەرىكىتىڭنى چوقۇم قوللايدۇ، - دەپ تەسەللىي بەردى. شۇنىڭدىن كېيىن مىجىت ساۋۇت ئادىل ھوشۇر قاتارلىقلارنى باشلاپ ئۈرۈمچى، سانجى قاتارلىق جايلاردا 20 نەچچە مەيدان ئويۇن قويۇپ، ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشنىڭ ئەھمىيىتىنى كەڭ تەشۋىق قىلدى، مىجىت ساۋۇت يەنە ئادىلنىڭ قولىدىن يېتىلەپ يۈرۈپ بىر مۇنچە ئورۇنلارغا باردى. ئىدارىنىڭ ماشىنىسى قىس ۋاقىتلاردا ئۇلار سىرتقا چىققاندا بىر نەچچە موچەن بولسىمۇ تېجەپ قېلىش ئۈچۈن تاكسى ھەتتا مىنىبۇستىمۇ ئولتۇرماي، بىلەت باھاسى ئەرزان ئاپتوبۇستا ئولتۇردى، 1997-يىلى 6-ئاينىڭ بېشىدا ئادىل ھوشۇر يۇرتداشلىرى بىلەن خوشلىشىش ئۈچۈن قەشقەرگە بارغاندا، قەشقەردىكى ۋەتەنپەرۋەر كارخانىچىلار، يەككە تىجارەتچىلەر، قول ھۈنەرۋەنلەر، شەھەر ئاھالىلىرى، كادىرلار، ئىشچىلار، دىنىي زاتلار، ئوقۇغۇچىلاردىن بولۇپ 400 دىن ئارتۇق ئادەم قەشقەر مەمۇرىي مەھكىمە، مەدەنىيەت باشقارمىسى ئاچقان ئادىل ھوشۇرنى ئۇزىتىش يىغىنىدا 111 مىڭ 940 يۈەن خەلق پۇلى، 300 دوللار ئىئانە قىلىپ، ئادىل ھوشۇرنىڭ ۋەتەنىنىڭ شان - شۆھرىتى ئۈچۈن گىنىس دۇنيا رېكورتى يارىتىشىغا كۈچلۈك مەدەت بەردى، ھەتتا تۇزۇك ئىقتىسادىي كىرىمى يوق ئەما بوۋاي - مومايلار، يوقسۇزلۇق

مۆجىزە

1997- يىل 6- ئاينىڭ 20 - كۈنى، يەنى سەنشيادىن رەسمىي ئۆتۈشتىن ئىككى كۈن بۇرۇن ئادىل ھوشۇر پولات ئارغامچا ئۈستىدە ئاخىرقى قېتىم سىناق قىلدى. ئۇ قولىغا تەڭشەكنى ئېلىپ كۆلكە - چاقچاق بىلەن پولات ئارغامچا ئۈستىگە چىقتى. ئەتراپتىكىلەر ئۇ مېڭىشنى باشلىغان ھامان سائەتلىرىگە قارىۋالدى. ئادىل ھوشۇر قەدەملىرىنى تېز - تېز ئېلىپ پولات ئارغامچىنىڭ ئوتتۇرىغا بېرىپ بولدى.

-ھەي، بۇ نېمە كارامەت؟ ئادىل توققۇز مىنۇتتىلا پولات ئارغامچىنىڭ ئوتتۇرىغا بېرىپ بولدىغۇ! ئۇ 40 مىنۇت ئىچىدە ئۆتۈپ بولمەن، دېگەنىدى. قارىغاندا، 20 مىنۇت ئەتراپىدىلا ئۆتۈپ بولغۇدەك جۇمۇ! — ئەتراپتىكى بىر مۇخبىر ھاياجانلىنىپ سۆزلەپ كەتتى.

بىردەمدىن كېيىن ئادىل ھوشۇر تەبەسسۇم بىلەن قايتىپ كەلدى.ئاز قالغاندا ئۇ تېخى پۇتلىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەييارلىق قىلىقلىرىنى قىلىپ ئاخىرقى نۇقتىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتۈپ كەتتى. مەركەز ۋە شىنجاڭدىن بارغان مۇخبىرلار ئۇنى ئورنىۋېلىپ:

- ئادىل، راستىڭنى ئېيتە، زادى قانچىلىك ۋاقىتتا ئۆتۈپ بولۇشقا كۆزلۈك يېتىدۇ؟ - دەپ سوراشتى.

- بۈگۈنكى ئەھۋالدىن قارىغاندا، كوكلونىڭ 53 مىنۇتتا ئۆتكەن رېكورتىنى بىر ھەسسە قىسقارتقىدەكمەن، — دېدى ئۇ كۈلۈپ تۇرۇپ.

كۈتكەن مىنۇتلار يېتىپ كەلدى

1997- يىل 6- ئاينىڭ 22- كۈنى نەچچە كۈندىن بۇيان بىردەم بۇلۇتلۇق بولۇپ، بىردەم ئۆتكۈنچى يامغۇر يېغىپ تۇرغان فېڭجې ناھىيىسىنىڭ ھاۋاسى بۆلەكچىلا چىرايلىق ئېچىلىپ كەتتى. شەرقتىن كۆتۈرۈلگەن قۇياش ئالتۇن نۇرىنى بۇ زېمىنغا چاچقاندا ئەزەلدىنلا گۈزەل يارىتىلغان سەنشيا بوغۇزى رىۋايەتلەردىكىدەك تېخىمۇ گۈزەل تۈسكە كىردى.

سەھەردىلا ئورنىدىن تۇرۇپ كەتكەن ئادىل ھوشۇر ناشتىدىن كېيىن، ھەمراھلىرى بىلەن ئاپتوبۇسقا ئولتۇرۇپ تاغ باغرىغا يېتىپ باردى. تاغ باغرىدىكى تەختىراۋانچىلار ئۇنى تەختىراۋان بىلەن تاغ چوققىسىغا ئېلىپ چىقماقچى بولغاندا، ئادىل ھوشۇر:

- مەن كوكلونغا جەڭ ئېلان قىلغان ئىكەنمەن، ھەممە تەرەپتىن ئۇنى بېسىپ چۈشۈشۈم كېرەك. تاغقا پىيادە چىققىنىم تۈزۈك، — دېدى ۋە ئۇنىمىغانلىغا ئۇنىماي، 40 مىنۇت يول يۈرۈپ، تاغ چوققىسىغا پىيادە چىقتى. ئەينى ۋاقىتتا كوكلون كۈچۈم خوراپ كەتمىسۇن دەپ تاغقا تىك ئۇچار ئايروپىلان بىلەن چىققانىدى. تاغ ئۈستىدە تۇرۇپ تۆۋەنگە قارىغاندا نەچچە

تېز ئېلىپ، ئالتە مىنۇتتىلا پولات ئارغامچىنىڭ ئوتتۇرىغا بېرىپ بولدى.

- بۈگۈن كوكلونىڭ رېكورتى بۇزۇلۇپلا قالماي، تېخى كىشىنىڭ ئىشەنگۈسى كەلمىگۈدەك مۆجىزە يارىتىلىدىغان بولدى.

- راست دەيسىز، ئالتە مىنۇتتىلا يېرىمىنى بېسىپ بولدى. بۇنى كىممۇ ئويلىغان؟

- قارىغاندا، بىزنىڭ ئادىل بۈگۈن دۇنيانى زىلزىلىگە سالغۇدەك نەتىجە يارىتىدىغان ئوخشايدۇ.

قارشى تاغقا چىقىۋالغان شىنجاڭدىن كەلگەن مۇخبىرلار ۋە خىزمەتچى خادىملار ئەنە شۇنداق غۇلغۇلا قىلىشتى. شۇ ئارىلىقتا ئادىل ھوشۇر تەڭشەكنى بېشىدىن ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئون نەچچە مېتىر ماڭدى. «ئادىلى جېن باڭ» (ئادىل، يارايسەن) تاغ تۈۋىدىكى تاماشىبىنلار باشمالتاقلىرىنى چىقىرىشىپ، ئادىلغا ئاپىرىن ئوقۇشتى. ئادىل ھوشۇر تەڭشەكنى چۆشۈرۈپ، يەنە 100 مېترچە ماڭغاندىن كېيىن، قەدىمىنى توختىتىپ، تەڭشەكنى تىزىنىڭ تۆۋىنىگە چۈشۈردى ۋە ئىككى پۇتىنى تەڭشەكنىڭ ئالدىغا ئېلىپ، تەڭشەكنى كەينىدە تۇتۇپ يەنە ئالغا قاراپ ماڭدى. بۇ چاغدا ھەممەيلەننىڭ يۈرىكى جىغىلداپ كەتتى، بەزىلەرنىڭ بەدىنىدىن سوغۇق تەر چىقىپ كەتتى.

- تاغ تۆپىسىدىكى بىخەتەر جايدا تۇرۇپمۇ تۆۋەنگە قاراشقا جۈرئەت قىلالمايۋاتساق، مۇنۇ ئادىلنىڭ 400 مېتىر ئېگىزلىكتىكى ئىنچىكە ئارغامچا ئۈستىدە پەرۋايى پەلەك ھالدا تۆۋەنگە ئېگىشىپ، شۇنچە قىيىن ھەرىكەتنى ئىشلەۋاتقىنىنى قارىمامدىغان! راستىنلا قاپتەك يۈرىكى باركەن ئۇنىڭ، — دېيىشەتتى قارشى تاغدىكىلەر توختىماي غۇلغۇلا قىلىشىپ. ئادىل ھوشۇر يەنە بىر ئاز ماڭغاندىن كېيىن، تەڭشەكنى تىزىنىڭ تۆۋىنىگە چۈشۈرۈپ، ئىككى پۇتىنى تەڭشەكنىڭ ئارقىغا ئېلىپ ئەسلى ھالىتىگە ئەكەلدى. تاماشا كۆرۈپ تۇرغان فېڭجې ناھىيە خەلقى ئۇنىڭ بۇ ماھارىتىگە توختىماي ئالقىش سادالىرىنى ياڭراتتى. مانا، ئاخىرقى نۇقتىغا 60 مېترلا قالدى. يېڭى دۇنيا گىنىس رېكورتى يارىتىلىشقا 60 مېترلا قالدى. بۇ كىشىنى نېمىدېگەن ھاياجانغا سالىدىغان مىنۇتلار - ھە، ئادەمنى قانچىلىك تەقەززا قىلىدىغان مىنۇتلار-ھە! تاغدىكىلەر بار ئاۋازى بىلەن:

- ئادىل، غەيرەت قىل، ۋاقىت تېخى بار، بەك ئالدىراپ كەتمە! - دەپ ئاۋازىنىڭ بارىچە ۋارقىراشتى. كۆز ئالدىدىكى ئاخىرقى نۇقتىنى كۆرۈپ تۇرغان ئادىل ھوشۇر قەدەملىرىنى ئاستىلىتىش ئۇياقتا تۇرسۇن، بىر كۈچەپلا ئاخىرقى نۇقتىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتۈپ كەتتى. بۇ چاغدا سۈرەن -

ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن، پولات ئارغامچىنى فېڭجې ناھىيىلىك ساياھەت - مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ئىدارىسىگە 50 مىڭ يۈەنگە سېتىپ بەرگەن بولۇپ، پولات ئارغامچىنى ئىشلىتىش ھوقۇقى جوڭگو تەرەپكە ئۆتۈپ كەتكەنىدى. بۇنىڭدا ھېچقانداق توختامغا خىلاپلىق قىلىش مەسىلىسى مەۋجۇت ئەمەس ئىدى. كۆپ تەرەپلىمە سۈرۈشتۈرۈش ئارقىلىق ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈش مەسىلىسى ئاخىرى ھەل بولدى. 1996 - يىلى 6 - ئاينىڭ بېشىدا «شىنجاڭ دارۋازلىرىنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشىگە تەييارلىق كۆرۈش باشقارمىسى» رەسمىي قۇرۇلدى.

تەييارلىق كۆرۈش

ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشى تەستىقلانغاندىن كېيىن، ئۇ مەشقنى تېخىمۇ كۈچەيتتى. دارۋاز ئائىلىسىنىڭ 6 - ئەۋلادى بولغان ئادىلنىڭ ئاساسىي ماھارىتى ناھايىتى پۇختا ئىدى. ئۇ ئالتە ياش ۋاقتىدا مەشق قىلىشنى باشلىغان، سەككىز يېشىدا تۇنجى قېتىم دار ئۈستىگە چىققان؛ 1985 - يىلدىن بۇيان ئادىل ھوشۇرنى ئاساس قىلغان شىنجاڭ دارۋاز ئەترىتى مەملىكەتلىك 3 -، 4 -، 5 - نۆۋەتلىك ئازسانلىق مىللەتلەر ئەنئەنىۋى تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدە ئۇدا ئۈچ قېتىم ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەن. ئۇلار يەنە بېيجىڭ، شاڭخەي، گۇاڭجۇ، تيەنجىن، چېڭدۇ قاتارلىق چوڭ شەھەرلەردە ۋە تايلاند، ياپونىيە قاتارلىق دۆلەتلەردە نەچچە يۈز مەيدان ماھارەت كۆرسىتىپ تاماشىبىنلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكەن. بۇلار ئادىل ھوشۇرنىڭ تېخنىكىسىنىڭ تېخىمۇ پىشىپ يېتىلىشىدە مۇھىم رول ئوينىغانىدى.

1996 - يىل 6 - ئاينىڭ 23 - كۈنى ئادىل ھوشۇر گۇاڭجۇ شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن «96 - يىللىق خەلقئارا ئەجدىھا كېمىسى مۇسابىقىسى» ۋە گۇاڭجۇ شەھىرى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 2210 يىللىقىنى تەبرىكلەش پائالىيىتىگە قاتناشتى. بۇ جەرياندا گۇاڭجۇدىكى جۇجياڭ دەرياسى ئۈستىگە تارتىلغان ئۇزۇنلۇقى 224 مېتىر، ئېگىزلىكى 30 مېتىر كېلىدىغان، ياندا تۆت تالالا چىگىتىش ئارغامچىسى بار، لەك ئۇرۇشى كۆرۈنەرلىك بولغان پولات ئارغامچىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتۈپ، جوڭگو بويىچە پولات ئارغامچا ئۈستىدە مېڭىپ دەريادىن ئۆتكەن تۇنجى ئادەم بولۇپ قالدى. بۇ قېتىمقى ئەمەلىي سىناق ئۇنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈش ئىشەنچىسىنى ھەسسىلەپ ئاشۇردى. ئادەتتە مەشق قىلغاندا ئۇ ئېغىرلىقى يەتتە كىلوگرام، ئۇزۇنلۇقى توققۇز مېتىر كېلىدىغان تەڭشەك ئىشلىتەتتى. مەشقنىڭ ئۈنۈمىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېغىرلىقى 17 كىلوگرام، ئۇزۇنلۇقى ئون مېتىردىن ئاشىدىغان تەڭشەك بىلەن مەشق قىلدى.

مەبلەغ يىغىش

«شىنجاڭ دارۋازلىرىنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈشىگە تەييارلىق كۆرۈش باشقارمىسى» قۇرۇلغاندىن كېيىن، «شىنجاڭ گېزىتى»، شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى

ئىقتىسادىي كىرىمى يوق ئەما بوۋاي - مومايلار، يوقسۇزلۇق سەۋەبىدىن ئوقۇشسىز قالغان بالىلارمۇ بىر نەچچە يۈەن، بىر نەچچە موچەن پۇلىنى ئادىل ھوشۇرغا تۇتقۇزدى. يۇرتداشلىرىنىڭ كەڭ كۆڭلى - كۆكسىدىن سۆيۈنگەن ئادىل ھوشۇرنىڭ سەنشيادىن غەلىبىلىك ئۆتۈش ئىرادىسى تېخىمۇ چىڭىدى.

شۇنداق قىلىپ بىر يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە 200 مىڭ يۈەنچە پۇل يىغىلدى. بۇ پۇل پىلاندىكىدىن خېلى ئاز ئىدى. ۋاقىت بولسا قىستاپ كېلىۋاتاتتى. ئەمدى يەنە مەبلەغ توپلاشقا ۋاقىت يوق ئىدى. شۇنىڭ بىلەن مىجىت ساۋۇت باشچىلىقىدىكى 20 نەچچە كىشىلىك دارۋاز ئەترىتى ئۈزلىرىنى ئۈزىتىپ كەلگەن ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر، مەدەنىيەت نازارىتىنىڭ نازىرى مۇھەممەت زۇنۇن قاتارلىق كىشىلەر بىلەن خوشلىشىپ فېڭجې ناھىيىسىگە ئاتلاندى، كىشىنى تەسىرلەندۈرىدىغىنى شۇكى، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئادىل ھوشۇرنىڭ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ شان - شۆھرىتى ئۈچۈن قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىشىنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرىمىز ۋە ئۇنىڭغا مەدەت بېرىمىز دەپ فېڭجې ناھىيىسىگە بارغان ئۈرۈمچى «يېڭىسار كاتتا مېھمانخانىسى»نىڭ باش دىرېكتورى تۇرسۇن ئىمىن قاتارلىق ئالتە ئادەم بار ئىدى. ئۇلار فېڭجې ناھىيىسىگە بارغاندىن كېيىن دارۋاز ئەترىتىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىگە يېقىندىن ياردەمدە بولدى ۋە شىنجاڭ بىلەن سىمسىز ئالاقىلىشىش ئىشلىرىدا كۆپ قولايلىق يارىتىپ بەردى.

ئاخىرقى تەييارلىق

دارۋاز ئەترىتى فېڭجې ناھىيىسىگە يېتىپ بارغاندىن كېيىن، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ياردىمىدە تەييارلىق خىزمەتلىرىنى باشلىۋەتتى. فېڭجې ناھىيىسى كوكلون سەنشيادىن ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن ئاساسلىق پولات ئارغامچىنى چىگىتىش ئۈچۈن ياندىن تارتىلغان 70 تال ئىنچىكە پولات ئارغامچىنىڭ بىر قىسمىنى پاراخوت قاتنىشىغا توسقۇنلۇق قىلدى، دەپ ئالغۇزۇۋەتكەن. قالغىنىنى كىشىلەر ئېلىپ كەتكەنىدى. مەبلەغ كەمچىل بولغانلىقى ئۈچۈن، دارۋاز ئەترىتى بۇ قېتىم پەقەت ياندىن 36 يەردىنلا چىگىتىش ئارغامچىسى تارتماقچى ۋە بۇ قۇرۇلۇشنى كوكلوننىڭ پولات ئارغامچىسىنى تارتىش قۇرۇلۇشىنى ئۈستىگە ئالغان فېڭجې ناھىيىلىك ئۆي - زېمىن تەرەققىيات شىركىتىگە ھاۋالە قىلماقچى بولدى. لېكىن بۇ شىركەتتىكىلەر بۇ قۇرۇلۇش ئۈچۈن 1 مىليون 216 مىڭ يۈەن تەلەپ قىلدى. دارۋاز ئەترىتىدە نەدىمۇ ئۇنچىۋالا كۆپ پۇل بولسۇن؟ ئادىل ھوشۇر قاتارلىقلار مىجىت ساۋۇتنىڭ باشچىلىقىدا ئەينى ۋاقىتتا مۇشۇ قۇرۇلۇشقا قاتناشقان ئىككى تېخنىك خادىمنىڭ ياردىمىدە ئۆزلىرى قول سېلىپ ئىشلەپ، يەتتە كۈن ئىچىدە يان ئارغامچا تارتىشنى تاماملاپ، قۇرۇلۇش چىقىمىنى 50 مىڭ يۈەن ئەتراپىدا تىزگىنلەپ قالدى.

چىقىلاندى. تاغ ئۈستىدە تۇرۇپ تۆۋەنگە قارىغاندا نەچچە مىڭ تونىلىق يوغان پاراخوتلار خۇددى ماشىنىدەكلا كۆرۈنەتتى. چىغىر يوللاردىكى نەچچە ئون مىڭ ئادەم ئادىل ھوشۇرنىڭ ماھارىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى ئۇلىشىپ تاغقا چىقىپ كېلىۋاتاتتى. پۈتۈن ئەتراپ بايرام تەنتەنىسىگە چۆمگەنىدى. مانا، ئەڭ ئاخىرقى مىنۇتلارمۇ يېتىپ كەلدى. مىجىت ساۋۇت ئادىل ھوشۇرنى چىڭ قۇچاقلاپ تۇرۇپ:

— پۈتۈن دۇنيانىڭ كۆزى ساڭا تىكىلدى. بەك ئالدىراپ كەتمە، ھەممىمىز سېنىڭ غەلىبە خەۋىرىڭنى كۈتىمىز، — دېدى.

ئۆزىنىڭ سەنشيادىن ئۆتۈش ھەرىكىتىنى باشتىن ئاخىر قىزغىن قوللاپ، يېقىندىن ياردەم بېرىپ كېلىۋاتقان مىجىت ساۋۇتنىڭ بۇ سەممىي سۆزلىرى ئادىلغا تېخىمۇ غەيرەت ۋە كۈچ ئاتا قىلدى. سائەت دەل بېيجىڭ ۋاقتى 11 بولغاندا، بېشىغا يارىشىملىق بادامدوپپا، ئۇچىسىغا ئۇتقاشتەك قىپقىزىل رەققاس كىيىمى، پۇتىغا يۇمشاق قىزىل ئۆتۈك كىيگەن ئادىل ھوشۇر ئۇزۇنلۇقى 8.9 مېتىر، ئېغىرلىقى 12.2 كىلوگرام كېلىدىغان تەڭشەكنى ئېلىپ دىئامېتىرى 28 mm كېلىدىغان پولات ئارغامچا ئۈستىگە چىقتى. ئەتراپ تىمتاسلىققا چۆمدى. ھەممەيلەننىڭ يۈرىكى سوقۇشتىن توختاپ قالغاندەك بىلىنەتتى، تاماشىبىنلارنىڭ، پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ، دۇنيا تەنتەربىيە ھەۋەسكارلىرىنىڭ، پۈتۈن شىنجاڭ خەلقىنىڭ كۆزى ئادىل ھوشۇرغا تىكىلگەنىدى. دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئايالى ۋە ئىككى ياشتىن ئاشقان قىزىنىڭ قولىقى ئۈرۈمچىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭكىگە ئوخشاش، ئۈرۈمچىدە رادىئودا بېرىلىۋاتقان نەق مەيدان خەۋىرىدە ئىدى. شۇ تاپتا ئۇلارنىڭ يۈرىكى بوغۇزىغا قاپلىشىپ قالغاندەك قىلاتتى. ئادىل ھوشۇر ئالدىنئالا كۆڭلىگە پۈكۈۋالغىنى بويىچە قەدەملىرىنى تېز - چۇقان تاغ قاپلىتىنى بىر ئالدى، كىشىلەر خۇشاللىقىدىن بىر - بىرى بىلەن قۇچاغلىشاتتى، بەزىلىرى باش كىيىملىرىنى ئاسمانغا ئېتىشاتتى، ھەممەيلەن ئادىلغا قاراپ ئېتىلاتتى. ئۇ ئۆتۈپ بولۇپلا:

— قانچە مىنۇت بولدى؟ — دەپ سورىدى. ئەتراپتىكىلەر بىردەك:

— تېخى 14 مىنۇت بولمىدى، — دېيىشتى. بۇ گەپنى ئاڭلىغان ئادىل ھوشۇر ھاياجانلانغانلىقىدىن «ياە» دەپ ئۈنلۈك ۋارقىرىۋەتتى. كىشىلەر ئۇنى تۇگە - تۇگەس قىلىپ باش ئۈستىگە ئېلىپ، تەنتەنە قىلىشتى. شاڭخەي دۇنيا جىننىس رېكورتى باش شتابىدىن كەلگەن ۋاڭ ئەپەندى ئۈنلۈك ئاۋازدا «ئادىل ھوشۇر 13 مىنۇت 48 سېكۇنتتا سەنشيا بوغۇزىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۆتۈپ، كوكلوننىڭ رېكورتىنى بۇزدى» دەپ ئېلان قىلدى ۋە نەق مەيداندىلا دۇنيا جىننىس رېكورتىنىڭ ئىسپات گۇۋاھنامىسىنى ئادىل ھوشۇرغا تاپشۇرۇپ بەردى.

خاتىمە

ئادىل ھوشۇر يۈكسەك ۋەتەنپەرۋەرلىك روھ، قەتئىي ئىرادە بىلەن 13 مىنۇت 48 سېكۇنتتىلا سەنشيا بوغۇزىدىن ئۆتۈپ، بىر مۆجىزە ياراتتى. خۇددى ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ئېيتقاندەك: ئادىل ھوشۇر ئۇيغۇر دارۋازچىلىقىنى تارىختىكى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيىگە كۆتۈرۈپ، دۇنياۋى مۆجىزە ياراتتى. ئۇ ئۆزىنىڭ جاپالىق مەشق قىلىش، خەتەردىن ئۆلۈمدىن قورقماسلىق ئىرادىسى بىلەن ھەقىقىي ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى نامايان قىلدى. ئۇ يېڭى دۇنيا جىننىس رېكورتىنى يارىتىپ جۇڭخۇا مىللەتلىرىگە، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە زور شان - شەرەپ كەلتۈردى ۋە شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى ئۈچۈن كاتتا سوۋغات تەييارلىدى. ۋەتىنىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلق بۇ «ئاسمان شاھى» بىلەن پەخىرلىنىدۇ.

ئالتاي شەھىرى «ئىككىنى ھىمايە قىلىش» خىزمىتىنى پۇختا ئىشلىمەكتە

(بېشى 1 - بەتتە)

يىلدىن بۇيان، ئالتايدا تۇرۇشلۇق قىسىملار ئالتاي شەھىرىنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلىرى ۋە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قاتارلىق ئىشلىرىدا كوماندىر - جەڭچىلەرنى 36 مىڭ 300 ئادەم (قېتىم) سەپەرۋەر قىلغان، ئاپتوموبىللارنى 864 ئاپتوموبىل (قېتىم) ئىشقا سالغان، 58 مىڭ 800 تۈپ كۆچەت تىككەن، ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارغا 66 مىڭ 500 يۈەن، 13 مىڭ كىلوگرام ئۇن، 4500 قۇردىن كۆرپە كىيىم - كېچەك ۋە باشقا تۇرمۇش بۇيۇملىرى، تېببىي دورا ئىئانە قىلغان. ئالتايدا تۇرۇشلۇق قىسىم دوختۇرخانىسى ئۆلۈمگە ئامال، ئاغرىققا سەۋەب قىلىشتەك ئىنسانپەرۋەرلىك روھ بويىچە ئاپتوموبىل ۋەقەسىگە ئۇچراپ ھاياتى خەۋپ ئىچىدە قالغان 16 كىشىنى ھەقسىز قۇتقۇزۇپ، ئۇلار يەنە ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار كېسەللەرنى داۋالاپ، داۋالاش ھەققىدىن 27 مىڭ 954 يۈەننى كەچۈرۈم قىلغان. ئۇنىڭدىن باشقا، قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى مەكتەپلەرگە بېرىپ، دۆلەت مۇداپىئە تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ئېلىپ بارغان، كوچىلاردىكى ئەخلەت، قارلارنى تازىلاشنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلگەن، ھەقسىز چاچ ئېلىپ قويۇش، سەييارە داۋالاش، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنى رېمونت قىلىپ بېرىشكە ئوخشاش پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ قىزغىن ماختىشىغا ئېرىشكەن.

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئىيۇل
14
دۈشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 18 °C - 33 °C بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

تۇرپان ۋىلايىتى غوزا قۇرتىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىدى

تۈز مۇخبىرىمىز جاڭ جايىن، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرلىرىمىز لى چى، جى شېڭلار خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل تۇرپان ۋىلايىتىدە غوزا قۇرتى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىنىپ، ۋىلايەت بويىچە 340 مىڭ مودىن كۆپرەك يەرگە تېرىلغان كېۋەز ئوخشىدى، مول ھوسۇلدىن ئۈمىد بار.

تۇرپان ۋىلايىتىدە بۇلتۇر غوزا قۇرتى ئاپىتى يۈز بېرىپ، 100 مىڭ مودىن كۆپرەك يەردىكى كېۋەز زىيانغا ئۇچرىغان، نۇرغۇن جايلاردا قۇرت كېۋەز غوزىسىنى يەپ تۈگەتكەن، ۋىلايەت بويىچە كېۋەز ھوسۇلى %10 كېمىيىپ كەتكەنىدى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە بۇ ئەھۋالغا ئەھمىيەت بېرىپ، غوزا قۇرتى قاتارلىق زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى بۇ يىللىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدىكى ئاچقۇچ، دەپ قارىدى ھەم مۇداپىئە كۆرۈش سالمىقىنى ئاشۇردى. ئۇلار «ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلىش، يوقىتىش بىلەن ئالدىنى ئېلىشنى بىرلەشتۈرۈش، ئۇنىۋېرسال ساقلىنىش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، قۇرت چاڭگىسىنى بۇزۇپ تاشلاپ، غوزا قۇرتىنىڭ قىشتىن ئۆتۈش سانىنى كېمەيتىش جېڭى، ئۆلتۈرۈش، توپلاش ئارقىلىق غوزا قۇرتىنى كېۋەزلىك سىرتىدا تىزگىنلەش جېڭى ۋە مۇداپىئە كۆرۈش، يوقىتىش بىلەن مۇداپىئە كۆرۈشنى بىرلەشتۈرۈش جېڭى قاتارلىق ئۈچ جەڭنى ياخشى قىلىشنى قارار قىلدى. بۇلتۇر 10-ئايدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا ئىگىلىك مۇتەخەسسىسلىرىنى قاتناشتۇرۇپ، زىرائەت قوغداش تېمىسىدا مۇھاكىمە يىغىنى ئۆتكۈزدى ۋە غوزا قۇرتىدىن ساقلىنىشنىڭ 12 تەدبىرىنى بەلگىلىدى.

ئىرادە تىكلىنىپ، تەدبىر تۈزۈلگەندىن كېيىن ھەر مىللەت پاختىكارلار بۇ ئىشقا چاقماق تېزلىكىدە ئاتلاندى. بۇلتۇر كۈزلۈك يىغىمدىن كېيىن ئۇلار ئاختىما قىلىش، توك ياتقۇزۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، جەمئىي 380 مىڭ مو يەرنى ئاختىما قىلدى. 350 مىڭ مو يەرگە توك ياتقۇزۇپ، قۇرت لىچىنكىلىرىنى توڭلىتىپ ئۆلتۈردى، مۆلچەرلىنىشىچە، قۇرت لىچىنكىلىرىنىڭ %70 – %80 ى ئۆلگەن. بۇ يىل ئەتىيازدا يەنە 250 مىڭ مودىن كۆپرەك يەردىكى قۇرت لىچىنكىلىرىنى يوقىتىپ، بىر قانچە مىليون قۇرتنى سۈنئىي ئۇسۇل ئارقىلىق تۇتۇپ، بىرىنچى جەڭنى غەلىبىلىك تاماملىدى.

قۇرت ئۆلتۈرۈش، تۇتۇش جەريانىدا جايلار كۆپچىلىك تەدبىر قوللاندى. قوناقلىق، قوغۇنلۇق، بۇغدايلىقلارغا دورا چېچىلدى، پاختىكارلار قۇرت ئۆلتۈرۈش چىرىغىدىن 2800 نى ئورۇنلاشتۇردى. يەنە ئۇلترا بىنەپشە نۇر چىرىغى ۋە تېرەك شاخلىرىدىن پايدىلاندى، كېۋەزلىك ئەتراپىغا كۆممىقوناق تېرىپ، قۇرتلارنى شۇ يەرگە توپلاپ ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن غوزا قۇرتىنى يوقىتىش ياكى ئۇنى كېۋەزلىك سىرتىدا تىزگىنلەشتىن ئىبارەت ئىككىنچى جەڭ مۆلچەردىكى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

مۇداپىئە كۆرۈش بىلەن يوقىتىشنى بىرلەشتۈرۈش جېڭى جانلىق قىلىندى. جايلار غوزا قۇرتىنىڭ كۈشەندىلىرىنى تۈرلۈك يوللار بىلەن قوغداپ، ئۇلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇردى. 6-ئاينىڭ ئوتتۇرىدا تۇرپان شەھىرىدىكى 110 مىڭ مو كېۋەزلىك مۇداپىئە كۆرۈش ئۆلچىمىگە يەتكۈزۈلدى. پاختىكارلار ۋاقتىدا دورا چېچىپ، غوزا قۇرتىنى كېۋەزلىكتە يوقاتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۈچىنچى جەڭمۇ ياخشى قىلىندى.

ۋىلايەت، ناھىيە (شەھەر)، يېزا رەھبەرلىرى 900 نەچچە كادىر ۋە پەن - تېخنىكا خادىمىنى باشلاپ يېزىلارغا بېرىپ، پاختىكارلار بىلەن بىرلىكتە «قۇرت يوقىتىش جېڭى»نى قانات يايدۇردى. قۇرت ئەھۋالىدىن ئالدىن مەلۇمات بېرىشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ۋىلايەت بويىچە ئالدىن مەلۇمات بېرىش پونكىتىدىن 22 سى قۇرۇلدى، 200 دىن كۆپرەك كەنتنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن ئالدىن مەلۇمات بېرىش خادىمى ئورۇنلاشتۇرۇلدى. ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە يەنە ئۈچ تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش گۇرۇپپىسىنى تەشكىللىدى. بۇ گۇرۇپپىدىكىلەر 1 - سەپكە بېرىپ، قۇرت

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ

يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى

تۈز مۇخبىرىمىز جۇشىلىڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ جايلاردىن يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىگە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، توختام بويىچە بۇغداي سېتىۋېلىش پىلانىنى ئورۇنداشتا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدۇ: ئاشلىق سېتىۋېلىش مىڭلىغان - ئونمىڭلىغان ئائىلىلەرگە مۇناسىۋەتلىك، ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش دېھقانلارنىڭ ئاشلىق تېرىش ئاكتىپلىقىنى ھەقىقىي قوغداش، يېزا ئىگىلىكىنىڭ داۋاملىق مۇقىم راۋاجلىنىشىغا، ئىجتىمائىي مۇقىملىققا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشتىكى چوڭ ئىش.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: جايلار يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىشقا دائىر سىياسەتلەرنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىجرا قىلىپ، توختام بويىچە سېتىۋېلىش پىلانى سىرتىدىكى بۇغداينى قوغداش باھاسى بويىچە قانچىلىك بولسا شۇنچىلىك سېتىۋېلىش، رەت قىلماسلىق، چەك قويماسلىق كېرەك. دۆلەتنىڭ ئاشلىق سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ئۆلچىمىنى قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك. دەرىجىسىنى، باھاسىنى چۈشۈرۈۋېتىشكە ياكى ئۆستۈرۈۋېتىشكە، ئاشلىق سېتىۋېلىشتا ئادەمگەرچىلىك قىلىشقا، كېلىشىم باھادىكى ئاشلىقنى توختاملىق ئاشلىق قاتارىدا سېتىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ. ئاشلىق خەيمخەتەر فوندىنىڭ تەڭشەش - تىزگىنلەش رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئاشلىق خەيمخەتەر فوندىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئاشلىق سېتىۋېلىشنى، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئاشلىق سېتىۋېلىش - سېتىش كەسپىنىڭ نورمال قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

ئامبار مەسىلىسىنى تۈرلۈك چارە - ئاماللار بىلەن ياخشى ھەل قىلىش كېرەك. جايلاردىكى ئاشلىق تارماقلىرى يوشۇرۇن ئىمكانىيەتنى ئىشقا سېلىپ ئامبارلارنى بىكارلاپ، ئامبار، ئىسكىلاتلاردىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. تالادا ئاشلىق ساقلاش ئىمكانىيىتىدىن ياكى ئاددىي ساقلاش مۇئەسسەسەلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىش كېرەك. ئاشلىق تارماقلىرى جەمئىيەتتىكى ئاشلىق ساقلىغىلى بولىدىغان بىكار ئىسكىلات، زاۋۇت ئۆيلىرىنى پائال تۈردە ئارىيەت ئېلىپ ئاشلىق ساقلىشى كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، جايلار ئىسكىلاتتىكى كۆممىقوناقنى سېتىشنى تېزلىتىپ، ئامبار زاپىسىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئازايتىپ، يېڭى ئاشلىق ساقلاش ئۈچۈن ئىسكىلاتلارنى بوشىتىشى كېرەك. ئالاقىدار تارماقلار ئاپتونوم رايون بۇ يىل ئورۇنلاشتۇرغان ئىسكىلات سېلىش پىلانىنى تېزدىن ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يىل ئاخىرىغىچە پۈتتۈرۈپ ئىشلىتىشكە تاپشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىشى كېرەك؛ ئاشلىق يۆتكەش - توشۇش خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەش كېرەك. يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش مەزگىلىدە قاتناش تارماقلىرى دېھقانلارنىڭ ئاشلىق توشۇيدىغان ھارۋا - ماشىنىلىرىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىشى، سېتىۋېلىش مەبلىغى بىلەن تەمىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك. يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىدە «ئاق ھۆججەت بېرىش»نى قاتتىق مەنئى قىلىش كېرەك. جايلاردىكى ئاشلىق تارماقلىرى ئۆزى تۇرۇشلۇق جايدىكى ھۆكۈمەتلەرنىڭ رەھبەرلىكىدە سېتىۋېلىش ۋاقتىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، دائىرە بويىچە ئالدىن كېلىشىۋېلىش چارىسىنى قوللىنىپ پائال سېتىۋېلىپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق سېتىش ئۈچۈن كۈتۈپ تۇرۇش ۋاقتىنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئازايتىشى، ئىسكىلات - نۇقتىلارغا چۈشىدىغان بېسىمنى ئازايتىشى كېرەك. سېتىۋېلىش خىزمىتى جەريانىدا ئائىلە بويىچە ھېسابات قىلىش، نەق پۇل بېرىشتە داۋاملىق چىڭ تۇرۇشى، دېھقانچىلىق بېجىدىن باشقا ھەرقانداق پۇللارنى ۋاكالىتەن تۇتۇپ قالماسلىق كېرەك. سېتىۋېلىش تور - نۇقتىلىرى «سەككىزنى قىلماسلىق، ئونىنى ئاشكارىلاش، بەشنى نازارەت قىلىش» توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەردە داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، مۇلازىمەت سۈپىتىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، دېھقانلارنىڭ ئاشلىق سېتىشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىشى كېرەك.

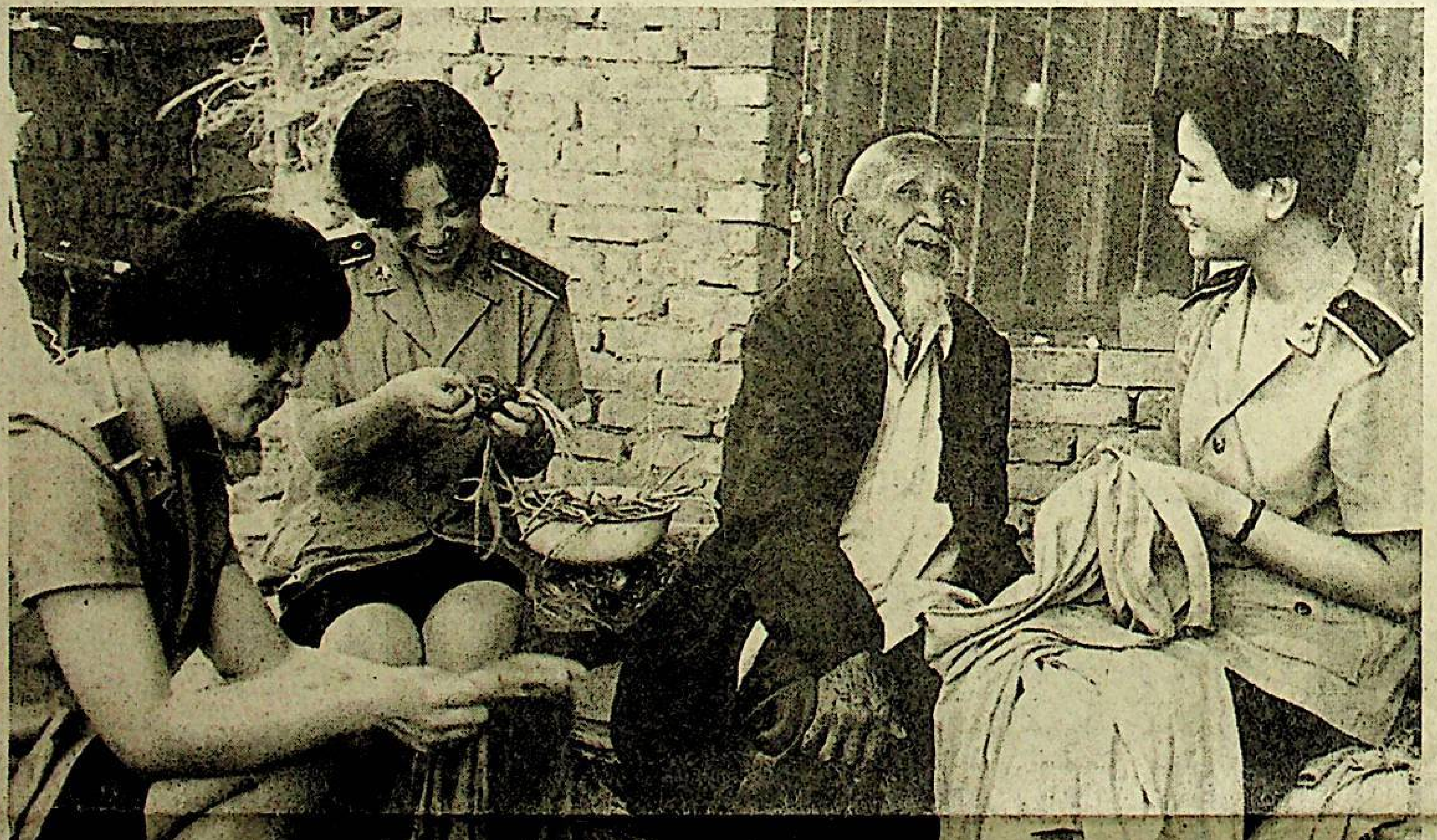

100 ياشلىق ھوشۇر ئاخۇن بىلەن ھەمراھى ھەمراخان بالا يۈزى كۆرۈپ باقمىغانىدى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى قوتۇبى سانائەتلار دادۈيى 1 - دۈينىڭ ئوقۇغۇچىلىرى بۇ بوۋاي- موماينىڭ ھالىدىن تەشەببۇسكارلىق بىلەن خەۋەر ئېلىپ تۇردى. ھېيت- بايرام كۈنلىرىدە ئوقۇغۇچىلار ئۇلارغا دورا - ئوكۇللارنى ئەكىلىپ، كىيىم - كېچەكلىرىنى ياماپ، كىر- قاتلىرىنى يۇيۇپ، كۈندىلىك تۇرمۇش بۇيۇملىرىنى ئەكىلىپ بېرىشنى ئون يىلدىن بۇيان داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ.

قىسمدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيدۇڭ فوتوسى

تۇرپان تۆمۈريول ئىستانسىسى رايونىدىكىلەر سۇ قەھەتچىلىكىدىن قۇتۇلدى

ئەختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز لىيۇدۇجى، جىن خۇيجۈن خەۋەر قىلدى: تۇرپان ئويمانلىقىنىڭ چېتىگە جايلاشقان تۇرپان پويىز ئىستانسىسى رايونىدا مۇشۇ ئاينىڭ 1- كۈنى سائەت 18 دە سۇ باشلاش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن لىنتا كېسىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلگەندىن كېيىن، سۈزۈك بۇلاق سۈيى تۇرۇبا يولى ئارقىلىق ھەممە ئائىلىگە كىردى. بۇ، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى بىلەن تۆمۈريول تۇرپان شۆبە ئىدارىسىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1- سېپىدە ئىشلەۋاتقان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۈچۈن قىلىپ بەرگەن يەنە بىر ئەمەلىي ئىشى.

شىنجاڭ ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشى ۋە لەنجۇ - شىنجاڭ قوش لىنىيىلىك تۆمۈريولىدا قاتناشنىڭ باشلىنىشىغا ئەگىشىپ، تۇرپان پويىز ئىستانسىسى خىزمىتى جىددىيلەشتى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ماددىي مەدەنىيەت تۇرمۇشى ئېشىپ بېيىدى. لېكىن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنىڭ تۇرمۇشتا ئىشلىتىدىغان سۇ مەسىلىسى ئانچە ياخشى ھەل بولماي كەلگەن، بولۇپمۇ تومۇز كۈنلەردە ئىشچى - خىزمەتچىلەر سۇدىن قىينىلاتتى. مۇشۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى 1 مىليون يۈەنگە يېقىن مەبلەغ ئاجرىتىپ، سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى. تۆمۈريول ئىدارىسىنىڭ مەبلىغى تېخى ئەمەلىيلەشمىگەن ئەھۋالدا تۇرپان تۆمۈريول شۆبە ئىدارىسى پائال مەبلەغ توپلاپ، سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنىڭ ۋاقتىدا باشلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. تۇرپان تۆمۈريول شۆبە ئىدارىسىنىڭ باشلىقى لى جاۋخۇگرۇ بىلەن مۇئاۋىن باشلىقى لى شىنخۇا تۇرپان ۋىلايىتىگە كۆپ قېتىم بېرىپ، يەرلىك ھۆكۈمەت بىلەن كېڭىشىپ، سۇ مەنبەسى، سۇ سۈيىتىنى تەكشۈرۈپ، قۇرۇلۇش قىلغۇچىلار بىلەن ئالاقىلىشىپ، سۇ باشلاش قۇرۇلۇشىنىڭ ۋاقتىدا ئىشلىنىشىگە، تاماملىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن تۇرپان پويىز ئىستانسىسى رايونىدىكى 4000 دىن كۆپرەك ئىشچى - خىزمەتچى ئائىلىسى سۇ قەھەتچىلىكىدىن قۇتۇلدى.

گۇرۇپپىدىكىلەر 1 - سەپكە بېرىپ، قۇرت يوقىتىش ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى تەكشۈردى، قۇرت تۆككىمگىچە قايتمىدى. نەتىجىدە ۋىلايەت بويىچە 340 نەچچە مىڭ مو يەردىكى كېۋەزلىكتە غوزا قۇرتى تىزگىنلەندى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قاتناش تارماقلىرى كۈچ ئۇيۇشتۇرۇپ، ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ئامبارلىرىدا ساقلىنىۋاتقان ئاشلىقنى جىددىي توشۇماقتا

ئەختىيارىي مۇخبىرىمىز لى چۈن خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى 1000 غا يېقىن ئاپتوموبىلنى ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ئامبارلىرىدا ساقلىنىۋاتقان بۇغداينى كېچە- كۈندۈز توشۇشقا تەشكىللەپ، ئىلى ۋىلايىتىنىڭ ئامبار توشۇپ كېتىش، بۇغداي يۆتكەش قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى پەسەيتىپ، بۇ يىللىق يېڭى ئاشلىقنى ئامبارغا كىرگۈزۈشكە ئاساس سالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 5- ئاينىڭ بېشىدا جىددىي ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، قاتناش ۋە ئاشلىق تارماقلىرىدىن ئىلى ۋىلايىتىدە بېسىلىپ قالغان بۇغداينى تېز توشۇشنى تەلەپ قىلغانىدى. ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى 100 مىڭ توننا ئاشلىق توشۇش ۋەزىپىسىنى بۇيرۇق خاراكتېرلىك توشۇش پىلانى قىلىپ، بۇ ۋەزىپىنى ئىلى، ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى، ئۈرۈمچى، سانجى، شىخەنزە قاتارلىق جايلاردىكى دۆلەت ترانسپورت كارخانىلىرىغا چۈشۈرۈپ بەردى ھەم جايلاردىكى قاتناش ئىدارىلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ترانسپورت شىركەتلىرىنىڭ دىرېكتورلىرى، باشقۇرغۇچىلار قاتناشقان ئاشلىق توشۇش بويىچە جىددىي سەپەرۋەرلىك يىغىنى چاقىردى. ئاپتونوم رايونلۇق ترانسپورت ئىدارىسى، تاشيول ئىدارىسى خىزمەت گۇرۇپپىلىرىنى ئىلى، بالغۇنتاي، تەگرىتاغ، مايتاغ- كۈچا تاشيوللىرىغا ئەۋەتتى. بۇ گۇرۇپپىلار يول ئەھۋالى، تاشيول ئۆچاستكىلىرى ۋە تاشيول بازىلىرىنى تەكشۈرۈپ، تاشيول ئاسراش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ئۆسكۈنىلەرنى تولۇقلاپ، ئاشلىق توشۇۋاتقان ئاپتوموبىللارنىڭ راۋان قاتنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن پۈتۈن كۈچى بىلەن تىرىشتى. ترانسپورت ئىدارىسى يەنە غۇلجا شەھىرىدە ئاشلىق توشۇش ئىشخانىسى تەسىس قىلىپ، خادىملارنى ناھىيىلەرگە ئەۋەتىپ، ئاشلىق يۆتكەش ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئاشلىق توشۇش پىلانىنى ئەمەلىيلەشتۈردى، ئاشلىق توشۇش جەريانىدا كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى.

مەلۇماتقا قارىغاندا، مۇشۇ ئاينىڭ 5- كۈنىگىچە ئىلى ۋىلايىتىدىن ئۈرۈمچى، تۇرپان، بالغۇنتاي، كۈيتۇڭ قاتارلىق جايلارغا توشۇلغان بۇغداي 70 مىڭ تونىغا يېقىنلاشقان بولۇپ، بۇغداي توشۇش پىلانىنىڭ %70 ى ئورۇندالغان. ھازىر 1000 غا يېقىن ئاپتوموبىل شوپۇرى تومۇز ئىسسىققا قارىماي، تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدا كېچە - كۈندۈز ئاشلىق توشۇماقتا.

كۆكتوقاي ناھىيىسىدىكى كادىرلار، ئامما ئارقا - ئارقىدىن يۈز بەرگەن تەبىئىي ئاپەتكە قارشى قەيسەرلىك بىلەن جەڭ قىلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جۇبىيى، ۋاڭ شىڭ خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل كۆكتوقاي ناھىيىسىنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقى ئارقا- ئارقىدىن يۈز بەرگەن قۇرغاقچىلىق، بوران، ھاشارات ئاپىتىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىدى. ناھىيىدىكى كادىرلار، ئامما قىيىنچىلىققا باش ئەگمەي دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن قەيسەرلىك بىلەن جەڭ قىلدى.

كۆكتوقاي ناھىيىسىدە بۇ يىل 4- ئايدىن بۇيان يامغۇر ياغمىدى، 90 مىڭ مو يەردىكى بۇغداي، كۆكپۇرچاق قۇرغاقچىلىققا ئۇچرىدى. بۇنىڭ ئىچىدە 39 مىڭ مو يەردىن ھوسۇل چىقماسلىق خەۋپى كۆرۈلدى. ئەتىياز كېلىشى بىلەنلا بوران چىقىۋېرىپ 2000 مو كۆممىقوناق ئاپەتكە ئۇچرىدى؛ 450 مىڭ مو يەرنىڭ سۇلياۋ يوپۇقلىرىنى بوران ئۇچۇرۇپ كەتتى. 5- ئاينىڭ 15- كۈنى ۋە 6- ئاينىڭ 5- كۈنى ئىككى قېتىم ئۇشتۇمتۇت مۆلدۈر يېغىپ 500 مو كۆممىقوناقلىقنى ۋەيران قىلدى.

كۆكتوقاي ناھىيىسىدىكى كادىرلار، ئامما ئاپەتتىن قورقۇپ قالمىدى. ئۇلار ئەمگەك كۈچى تەشكىللەپ، ئۇلۇغگۇر دەرياسى ئېغىزىنى جىددىي ياسىدى. ئالتە ماشىنىلاشقان قۇدۇق قازدى، 12 سۇ چىقىرىش پونكىتىنى ھەرىكەتلەندۈردى، كۆپ يىل تاشلىنىپ قالغان بىر قىسىم قۇدۇقلارنىمۇ ئەسلىگە كەلتۈردى. ناھىيە بۇ يىلقى قىشلىق يەم - خەشەك مىقدارىنى ئاشۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، دېھقانلارنى قىر بېشىغا، پارچە - پۇرات يەرلەرگە قوناق تېرىشقا سەپەرۋەر قىلىپ، تېرىلغۇ كۆلىمىنى 15 مىڭ موغا يەتكۈزدى. ناھىيە يەنە زىرائەتلەردىكى كېسەللىك، ھاشارات ئاپىتىنى تۈگىتىشكە ۋاقتىدا كۈچ تەشكىللەپ، كېسەللىك، ھاشارات ئاپىتىنىڭ يامراپ كېتىشىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىدى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىمپورت - ئېكسپورت سودىسى مۇقىم راۋاجلانماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز ياڭ فەن خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىمپورت - ئېكسپورت سودىسى مۇقىم راۋاجلاندى. 6- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە تاشقى سودا ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 648 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن %32.22 ئېشىپ، يىللىق ئىمپورت - ئېكسپورت ۋەزىپىسىنىڭ %46.34 ى ئورۇندالدى.

ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىمپورت - ئېكسپورت سودىسىنىڭ ئالاھىدىلىكى مۇنداق: بىرىنچىدىن، ئېكسپورتنىڭ ئېشىشى كىشىنى خۇشال قىلدۇ، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە تاشقى سودا ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 327 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن %78.48 ئاشتى؛ ئىككىنچىدىن، ئىمپورت سودىسىنىڭ ئېشىشى داۋاملىق ئاستىلىدى؛ ئۈچىنچىدىن، چېگرا سودىسى ۋەزىيىتى كۆڭۈلدىكىدەك بولمىدى. 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە چېگرا سودىسى ئىمپورت - ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 309 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن %12.94 ئاشتى، لېكىن بۇنى يىل بېشىدا بەلگىلەنگەن نىشانغا سېلىشتۇرغاندا، يەنە بىر قەدەر زور پەرق بار.

غۇلجا شەھىرى توغراق يېزىسى ھاجىمەھەللە كەنتىدىكى روزىئاخۇن قاتارلىق سەككىز دېھقان بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئالغاندىن كېيىن، دۆلەتكە ئەلا بالدۇر ئاشلىق سېتىپ بەردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ يىڭجى فوتوسى

ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇقىم يۈكسىلىشىگە كاپالەتلىك قىلايلى

قۇمۇل ۋىلايىتى قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا ئاساس ياراتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋايىت ئىسھاق** خەۋەر قىلىدۇ: ئۆتكەن يىلى كۈزدە قۇمۇل ۋىلايىتىنىڭ خېلى كۆپ جايلىرىدا ئېغىر قۇرغاقچىلىق ئاپىتى يۈز بېرىپ، 15 مىليون مو ئوتلاق، 100 مىڭ مو يەردىكى زىرائەت زىيانغا ئۇچرىغانىدى. بۇ يىل قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە بۇ ساۋاقنى قوبۇل قىلىپ، 800 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئېرىق - ئۆستەڭ ياساش ۋەزىپىسىنى ناھىيە، شەھەر، يېزا، مەيدانلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالىدى. چوڭ سۇ ئامبارلىرى ۋە ماشىنىلاشقان قۇدۇقلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بۇ يىل ھەر مو يەردىن 50 كۇب مېتىر سۇ تېجەش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ھازىر ۋىلايەت بويىچە % 75 ماشىنىلاشقان قۇدۇق ئىشقا سېلىنىپ، يەر ئاستى سۈيىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىلغاچقا، 5- ئاينىڭ 20- كۈنىگىچە ۋىلايەت بويىچە تېرىلغان 230 مىڭ مو يەردىكى بۇغداي ئىككى قېتىم، 100 مىڭ مو يەردىكى كېۋەز بىر قېتىم سۇغىرىلىپ، قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدى ئېلىندى، 25 مىڭ مو يەرگە «FA» قۇرغاق يەر ئەجدىھاسى» دورىسى چېچىلدى. ۋىلايەتلىك كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشخانىسى كېچە - كۈندۈز دېجۇرنى تۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، مۇداپىئە خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلدى. ئاپەت ئېغىر بولغان قۇمۇل شەھىرىنىڭ قارادۆۋە يېزىسىدىكى 5000 دىن ئارتۇق ئەمگەكچى تەشكىللىنىپ، ئېرىق، بۇلاق، كارىزلارنى چېپىپ رېمونت قىلدى. قۇمۇل شەھىرى مەخسۇس قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇشقا 100 مىڭ يۈەن ئاجراتتى.

كەلپىن ناھىيىسى كەلكۈن مۇداپىئەسىنى كۈچەيتمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن قۇربان** خەۋەر قىلىدۇ: كەلپىن ناھىيىسى ئۆتكەن يىللىقى كەلكۈن ئاپىتى تەجرىبە- ساۋاقلىرىغا ئاساسەن، «ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلىش» پرىنسىپى بويىچە كەلكۈن مۇداپىئەسىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، بۇ يىللىق كەلكۈن مۇداپىئە تەييارلىقىنى ئوبدان قىلماقتا.

بۇ ناھىيە ئالدى بىلەن كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش قوماندانلىق شتابىنىڭ خادىملىرىنى قايتىدىن تەڭشەپ ۋە تولۇقلاپ، ئۇلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى كۈچەيتتى. سىلىنمىنى كۆپەيتىپ، ئاساسىي كۈچنى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن قورۇلۇشلارنى رېمونت قىلىشقا قاراتتى. بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، ناھىيىدىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەر ۋە ئاممىنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئاچال يېزىسىدا 13 كىلومېتىر كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى ياسىدى. گەزلىك، يۇرچى ۋە كەلپىن بازىرىدىن ئىبارەت ئىككى يېزا، بىر بازاردىكى دېھقان، چارۋىچىلار ۋە ئىشچى- خىزمەتچىلەردىن 2921 كىشىنى تەشكىللەپ، كەلكۈن ئاپىتى ئاسان يۈز بېرىدىغان قىسىل سۇ ئامبىرىنىڭ 0.9 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسىنى رېمونت قىلدى. يېڭىدىن 0.3 كىلومېتىر توسما ياسىدى.

بۇ يىل قۇمۇل ۋىلايىتىدە تېرىلغان 95 مىڭ مو كېۋەز بۇلۇق ئۆسمەكتە. ھازىر پاختىكارلار پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، كېۋەز پەرۋىشىنى كۈچەيتتى.

سۈرەتتە: راھەتباغ يېزىسىدىكى پاختىكارلار كېۋەزلەرنىڭ ھارام شاخلىرىنى پۇتىماقتا.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

ئاتۇش شەھىرىدە سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش قەدىمى تېزلەشمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **نۇرىيە ئىمامنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھىرىدە يېزا نوپۇسى شەھەر ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ % 78.3 نى ئىگىلەيدۇ. شەھەر بويىچە بار 178 مىڭ مو تېرىلغۇ يەر ھەر بىر يېزا نوپۇسىغا 1.2 مودىن توغرا كەلگەننىڭ ئۈستىگە، بۇ يەرنىڭ 80 مىڭ موسى ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق يەرلەردۇر. بۇ ئەھۋال ئاتۇش شەھىرىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشىغا پاسسىپ تەسىر كۆرسىتىپ كەلگەنىدى.

بۇنى چوڭقۇر تونۇپ يەتكەن ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى شەھەرنىڭ 9- بەش يىللىق خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانى ۋە 2010- يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى كۆرەش نىشانىنى تۈزگەندە شەھەرنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش قىلىپ «ئاشلىق ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش، كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىش، چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، باغۋەنچىلىكنى يۈكسەلدۈرۈش»تىن ئىبارەت تەرەققىيات يۆنىلىشىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇ ئاساستا 1996- يىلىدىن باشلاپ، بەش يىل ئىچىدە ھەر يىلى 100 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش، 20 مىڭ مو يەرنى سالالاشتۇرۇش ئارقىلىق سۇدىن تولۇق پايدىلىنىش نىسبىتىنى % 70 كە يەتكۈزۈش، 60 مىڭ مو بوز يەر ئېچىش، 80 مىڭ مو تۆۋەن، ئوتتۇرا ھوسۇللۇق يەرلەرنى ئۆزگەرتىش پىلانىنى تۈزۈپ يولغا قويدى ھەمدە بۇلتۇردىن بۇيان مەبلەغنى مەركەزلەشتۈرۈپ ئىشلىتىپ، سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش قەدىمىنى تېزلەتتى. نەتىجىدە 5 مىليون 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېڭىدىن 37 ئورۇندا 72.2 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىدى. 24 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنى سالالاشتۇردى. 10 مىڭ مو مۇناقى ئۈزۈم بازىسى قۇرۇپ، ئۇنىڭ 3000 موسىغا دەسلەپكى قەدەمدە ئۈزۈم كۆچىتى، دەل - دەرەخ كۆچىتى تىكتى. كېۋەز، ئاپتاپپەرەس تېرىدى. دۇنيا بانكىسىنىڭ 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن قەرز مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ 11 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش چاپتى. 29 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ياسىدى. ئاغۇ سۇ ئامبىرىدىن «سالات»قا تۇتىشىدىغان 32 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى سۇ سىڭمەس ئۆستەڭنىڭ توپا قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى.

شەھەرنىڭ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشىدىن باشقا يېزا- بازار، مەيدانلارمۇ سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش بويىچە دولقۇن قوزغىدى. ئۇستۇن ئاتۇش، قاراجول، سۇنتاغ، ئازاق، تۇگۇرمىتى يېزىلىرىدا يېڭىدىن 11 مىڭ 500 مو بوز يەر ئېچىلدى. ئاغۇ يېزىسى بۇ يىل يازنىڭ «ئۈچ ئىشى» باشلىنىشتىن ئىلگىرى 12 مىڭدىن كۆپرەك كادىر، ئىشچى- خىزمەتچى ۋە دېھقانىنى سەپەرۋەر قىلىپ، 6000 مو بوز يەرنېچىپ، سالالاشتۇردى.

قىيىر يېزىسىدا ھەر بىر نوپۇسقا سەككىز تۇياقتىن

كۇچا ناھىيىسى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى داۋاملىق چىڭ تۇتماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىياز كېرەم** خەۋەر قىلىدۇ: كۇچا ناھىيىسى مەۋقەنى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا قارىتىپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

تېمپېراتۇرىنىڭ تېز ئۆرلىشى بىلەن 5- ئاينىڭ ئاخىرىدا كۇچا دەرياسىغا ئوتتۇراھال كەلكۈن كېلىپ، كۇچا دەريا ئېقىنىدىكى يەتتە يېزا، دېھقانچىلىق مەيدانى ۋە ناھىيە بازىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىغا تەھدىت سالدى. بەزى ئېرىق- ئۆستەڭلەر، توسما، توما- تاقاق قاتارلىق سۇ قۇرۇلۇش مۇئەسسەسلىرى ئوخشىمىغان دەرىجىدە زىيانغا ئۇچرىدى. ناھىيىلىك كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋە قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش قوماندانلىق شتابى ئۈچ نۆۋەت يىغىن ئېچىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە ماسلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ مەسئۇلىيەت دائىرىسىنى ئېنىق بېكىتىپ، بۇنىڭغا 390 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى. ناھىيىلىك سۇ- ئېلېكتر ئىدارىسىنىڭ تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشى، يېزا- بازار، مەيدانلارنىڭ مەبلەغ، ئەمگەك كۈچى، ماشىنا- سايمانلارنى چىقىرىشى بىلەن كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشلىرى ئۇگۇشلۇق ئېلىپ بېرىلدى. نەتىجىدە، 6- ئاينىڭ 20- كۈنىگە قەدەر 3.75 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا مۇداپىئە توسمىسى ياسالدى. «لىن جىلۇ» توسمىسىنىڭ 1.1 كىلومېتىر قىسمى رېمونت قىلىندى، توققۇز ئورۇندىكى توما رېمونت قىلىندى. ئۇنىڭدىن باشقا 12 توننىدىن ئارتۇق سىم، 303 تونىنا سېمونت، 810 تال ياغاچ، 110 مىڭدىن ئارتۇق تاغار تەييارلاپ قويۇلدى.

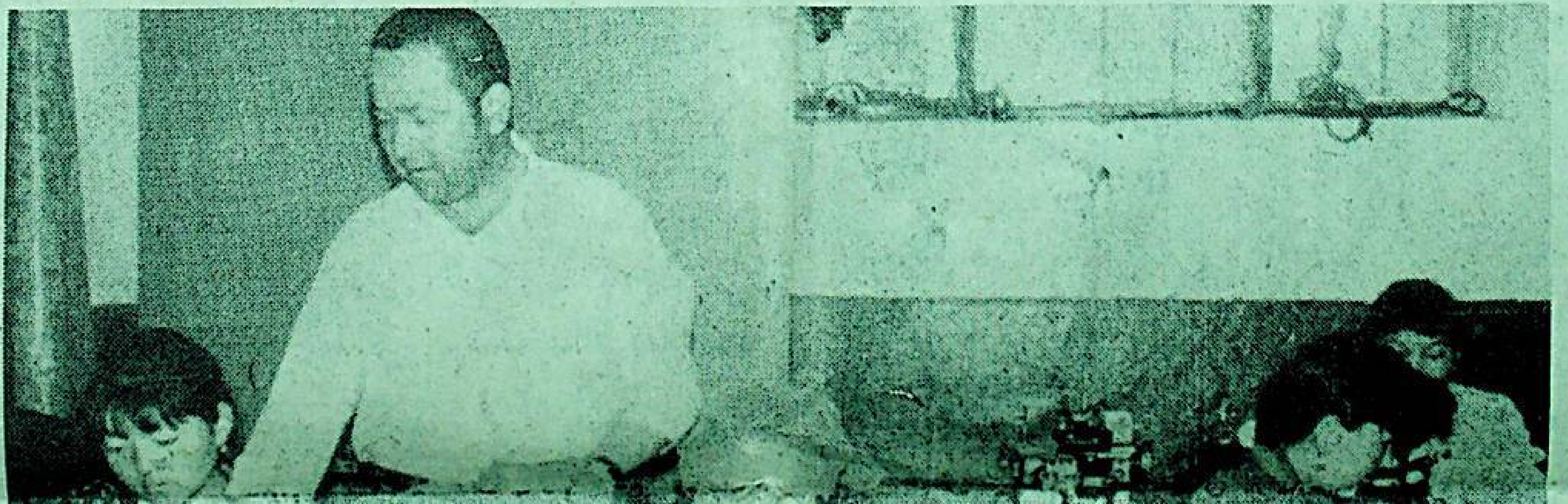

غولتوغراق يېزىسىدىكى ئاممىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى

...ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى

بېزاكنت فرۋەرلىرى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ غولتوغراق يېزىسى شېكەركۆل بازىرىغا يېقىن بولغانلىقتىن، بۇ يېزىنىڭ سۈيىمۇ ئاچچىق ھەم تازىلىقى ياخشى ئەمەس ئىدى. ئۆتكەن يىلى بۇ يېزىدا ئۈي- ماكانىنى قايتا قۇرۇشقا بىرلەشتۈرۈپ ئىچىدىغان سۈنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى باشلانغانىدى. ھازىرغىچە ئۈچ ئورۇندا سۇ مۇنارىسى ياسىلىپ، 10 مىڭدىن ئارتۇق كىشىنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ياخشىلاندى.

سىرىقچىلغا كەنتى دېھقانلارنىڭ ئولتۇراق ئۆيلىرىنى بىر تۇتاش پىلانلاپ، بىر تۇتاش سالدى

توقسۇن ناھىيە شاھ يېزا سىرىقچىلغا كەنتى 1992- يىلىدىن ئېتىبارەن دېھقانلارنىڭ ئولتۇراق ئۆيلىرىنى بىر تۇتاش پىلانلاپ، بىر تۇتاش سېلىشنى باشلىغانىدى. بۇ جەرياندا كەنت پارتىيە ياچېيكىسى دېھقانلارغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ئەرزان باھادا 1 مىليون 200 مىڭ دانە خىش، 90 توننا سېمونت ھەل قىلدى. بۇنىڭدىن دېھقانلارغا يەتكۈزۈلگەن پايدا 30 مىڭ يۈەندىن ئاشتى.

بىرلىككە كەلگەن تۇرالغۇ ئۆي، كوچا لايىھىسى ئالدىن بېكىتىلدى، لايىھەدە ھەر بىر ئائىلىنىڭ ئولتۇراق ئۆي ئورنى يەتتە فوڭ ئىككى لى بولۇش، بىر تەرىپى ئولتۇراق ئۆي، بىر تەرىپى ئېغىل- قوتان بولۇش، ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈزۈملۈك باراڭ بولۇش، مېھمانخانا، ئاشخانا قاتارلىق چوڭ - كىچىك ئۆيدىن توققۇز ئېغىز بولۇش، كەنتتىكى كوچا 28 بولۇش بېكىتىلدى. ھازىرغا قەدەر كەنتتىكى 412 ئائىلىدىن 385 ئائىلە بىر تۇتاش پىلانلانغان يېڭى ئۆيلەرگە كۆچۈپ بولدى. 28 كوچىنىڭ ئىككى تەرىپىگە 25 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆلچەملىك قورشاۋ تام سېلىندى. ئۈچ كىلومېتىر يول ئاسفالتلاشتۇرۇلدى. كەنت بويىچە تازىلىقنى نازارەت قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، كەنت مۇدىرى گۇرۇپپا باشلىقلىقنى ئۈستىگە ئالدى. ھەر بىر كوچىدا بىردىن تارماق گۇرۇپپا قۇرۇلۇپ، كوچىلارنىڭ تازىلىقى كۈچەيتىلدى. نەتىجىدە سىرىقچىلغا كەنتىدە رەتلىك، كۆركەم، پاكىز بولغان ھويلا- ئارام، كوچىلار بارلىققا كېلىپ، كەنتنىڭ قىياپىتىدە يېڭى مەنزىرە بارلىققا كەلدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار كوچىلارنى تازىلىماقتا.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت راخمان، ئابلىز غوجامنىياز** خەۋىرى ۋە فوتوسى

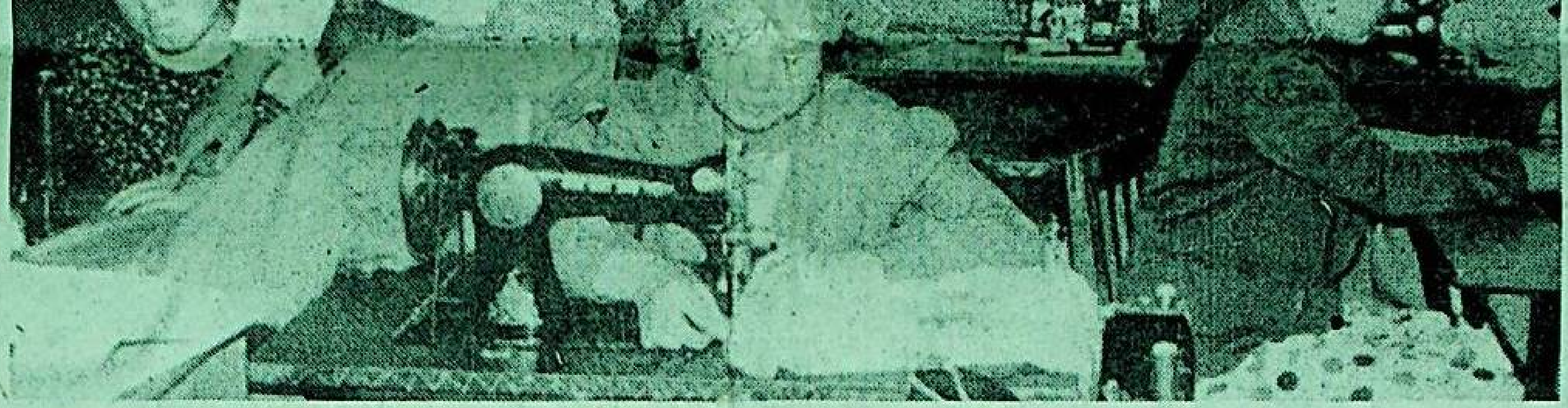

ئۇلۇغچات ناھىيىلىك خەلق ئىشلار بۆلۈمى 1989-يىلىدىن بۇيان ناھىيە تەۋەسىدىكى 40 تىن ئارتۇق ئىگە - چاقىسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارغا ماشىنىچىلىق كەسپىنى ئاساس قىلغان ئىككى يىللىقتىن ئۈچ قارار كۇرس ئېچىپ، ئۇلارغا پارتىيىنىڭ مېھىر- شەپقىتىنى يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: كۇرسانتلار ئوقۇتقۇچىنىڭ يېتەكلىشىدە كىيىم - كېچەك تىكمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **زەينۇللا ھاشىم** فوتوسى

شەيدۇللا تاشيول ئۆچاستكىسى قارا قۇرۇم تېغىدا «يېشىل سېپىل» بەرپا قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ياقۇپ يۇنۇس، ئابلىمىت ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ - شىزاڭ تاشيولىنىڭ 389 كىلومېتىر شېغىل يولىنى ئاسراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتقان شەيدۇللا تاشيول ئۆچاستكىسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان قاراقۇرۇم تېغىنى «يېشىل سېپىل»غا ئايلاندۇردى.

بۇ ئۆچاستكىدا دېڭىز يۈزىدىن 4100 مېتىر ئېگىزلىككە جايلاشقانلىقتىن، ھاۋاسى شالاڭ، تۇپرىقى قۇرغاق ھەم تاشلىق بولغاچقا، كۆكەرتىش ئىنتايىن قىيىن ئىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئۆچاستكا رەھبەرلىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، تۈنۈش نىسبىتى بىر قەدەر يۇقىرى سۆگەت كۆچىتىنى قايتا- قايتا تىكىپ، سىناق قىلىپ، ناچار شارائىتقا ماسلىشىشچانلىقنى ئۆستۈردى، ھەمدە تىكىلگەن 11 مىڭ 760 تۈپ كۆچەت تولۇق تۈنتى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان 990 كۋادرات مېتىر يەر تەييارلاپ 380 تۈپ سۆگەت كۆچىتى تىكتى، كۆچەتلەرنىڭ % 98ى تۈنتۈپ، يېشىل سېپىلغا قوشۇلدى.

ئۇلار بىر كۈن ئىچىدىلا قاتناشنى راۋانلاشتۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غوپۇر قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: تاشقورغان تاشيول ئۆچاستكىسىنىڭ قاراكۆل داۋىنى ئاسراۋاتقان دۆلەت يولى 314- لىنىيىسىنىڭ ئالتە كىلومېتىرغىچە بولغان بۆلىكىدە بۇ يىل 6- ئاينىڭ 22 - كۈنى كەچتە ياغقان قاتتىق يامغۇر تۇپەيلىدىن قاتناش ئۈزۈلۈپ قالغانىدى. يولغا تاغدىن 2000 كۇب مېتىردىن ئارتۇق لاي - لاتقا، شېغىل - تاش چۈشكەچكە، بۇلارنى تازىلاپ قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇش زور كۈچ تەلەپ قىلاتتى. قاراكۆل داۋىنى ئىشچىلىرى دەرھال ئاپەت بولغان جايغا ئاتلىنىپ بىر تەرەپتىن، يان يول ياساپ قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇشقا كىرىشتى، يەنە بىر تەرەپتىن، بۇ ئەھۋالنى ئۆچاستكا رەھبەرلىرىگە مەلۇم قىلىشقا ئادەم ئەۋەتتى. ئۆچاستكا رەھبەرلىرى ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، ئۆچاستكا باشلىقى مەتىمىن ئابلىزنىڭ يېتەكچىلىكىدە قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇش گۇرۇپپىسى تەشكىل قىلىندى. ئۇلار قاراكۆل داۋىنى ئىشچىلىرى بىلەن بىللە ئىشقا كىرىشىپ بىر كېچە - كۈندۈز جىددىي ئىشلەش ئارقىلىق قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇپ شوپۇر ۋە يولۇچىلارنى غەمدىن خالاس قىلدى.

چارۋا مال توغرا كەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىنىڭ قىبىر يېزىسى پەن- تېخنىكا ۋە سېلىنمىغا تايىنىپ چارۋىچىلىق تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

بۇ يېزا بۇ يىل دېھقان، چارۋىچىلارلى چارۋىچىلىق پەن- تېخنىكىسى بىلەن تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىللە، چارۋا ماللارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاشنى چىڭ تۇتتى. چارۋا ماللارنى قىشتىن بىخەتەر ئۆتكۈزۈش، تۆل ئېلىش، يايلاققا كۆچۈرۈش ۋە چارۋا ماللاردا كۆرۈلىدىغان يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشىنى ياخشى قىلدى. «ئوتلاق قانۇنى»نى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، چارۋىچىلىق كەسپى ئائىلىلىرىگە ۋە كەنتلەرگە ئوتلاقتىن پايدىلىنىش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بەردى. باشقۇرۇش، ھۆددىگەرلىك چىڭ تۇتۇلغانلىقتىن، بۇ يىل 6-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر يېزا بويىچە ئېلىنغان تۆل 28 مىڭ 751 تۇياققا، تۆللەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى % 92 كە، ئومۇمىي چارۋا مال 104 مىڭ تۇياققا يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 12 مىڭ تۇياق ئېشىپ، ھەر بىر نوپۇسقا سەككىز تۇياق چارۋا مال توغرا كېلىشتەك ياخشى نەتىجە يارىتىلدى.

پوسكام ناھىيىسىدە بۇ يىل 315-نومۇرلۇق دۆلەت تاشيولىنىڭ ناھىيە مەركىزىنى كېسىپ ئۆتۈش بۆلىكىنى كېڭەيتىپ ياساش قۇرۇلۇشى باشلانغاندىن بۇيان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ بۇ ناھىيىدە تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسمى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئادەم كۈچى ۋە بىر قىسىم ئاپتوموبىل ئاجرىتىپ، بۇ قۇرۇلۇشنىڭ ۋاقتىدا تاماملىنىشىغا تېگىشلىك ھەسسە قوشتى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار ئاپتوموبىلغا توپا قاچىلىماقتا. **ئابلىمىت بارات** فوتوسى

باي تاشيول ئاسراش ئەترىتى باي - تېرەك كۆمۈركان يولىنى راۋانلاشتۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي تاشيول ئاسراش ئەترىتى ئىشچىلىرى باي - تېرەك كۆمۈركان يولىنىڭ بەش كىلومېتىر بۆلىكىنى رېمونت قىلىپ، دۆلەتنىڭ 3 - دەرىجىلىك يول ئۆلچىمىگە يەتكۈزدى.

50 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى بۇ لىنىيە ۋىلايەت، ناھىيە، يېزىدىن ئىبارەت ئۈچ تەرەپنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، «قارا ئالتۇن»لارنى سىرتقا يۆتكەشتىكى مۇھىم قاتناش تۈگۈنى بولۇپ، ھەر يىلى رېمونت قىلىنىپ تۇرۇلسىمۇ، تاغ ئېچىگە جايلاشقانلىقى، قاتناش ۋاستىلىرى، كەلكۈن ئاپىتى كۆپ بولۇش تۈپەيلىدىن قاتناش توسلىپ قېلىش ئەھۋالى بىر قەدەر ئېغىر ئىدى. بۇ يولنى راۋانلاشتۇرۇش ئۈچۈن ۋىلايەتلىك قاتناش باشقارمىسى بۇ يىل ئەتىياز كىرىشى بىلەن 500 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ باي تاشيول ئاسراش ئەترىتىگە بۇزۇلغان يەرلەرنى جىددىي رېمونت قىلىش ۋەزىپىسىنى تاپشۇردى. بۇ ئەترەت 4 - ئايدىن 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر 2500 كۇب مېتىردىن ئارتۇق شېغىل تۆكۈپ يول يۈزىنى تەكشىلەپ، 35 مىڭ كۋادرات مېتىرلىق يول يۈزىگە قارىماي ياتقۇزۇپ، يولنى دۆلەتنىڭ 3 - دەرىجىلىك ئۆلچىمىگە يەتكۈزدى.

تاشيول ئەزىمەتلىرى

«ئۈمىد قۇرۇلۇشى» ئۈمىد ئېلىپ كەلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **گۈلزار غوپۇر** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قۇمۇل شەھىرىدىكى ئائىلە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ئوقۇشتىن ئۈمىدىنى ئۈزگەن 275 بالا «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»نىڭ ياردىمىدە قايتا ئوقۇش ۋە داۋاملىق ئوقۇش پۇرسىتىگە ئېرىشتى.

«ئۈمىد قۇرۇلۇشى»نىڭ ياردىمىگە ئېرىشكەن 275 بالىنىڭ كۆپى قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق تەبىئىي شارائىتى ناچار، ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئارقىدا قالغان يېزا، كەنتلەردىكى نامرات ئائىلىلەرنىڭ پەرزەنتلىرى بولۇپ، ئۇلار ئائىلە قىيىنچىلىقى تۈپەيلىدىن ئوقۇش پۇلى تاپشۇرالماي، دەپتەر-قەلەم ئالالماي، ئوقۇشتىن توختاپ قالغان ياكى توختاپ قېلىش ئالدىدا تۇرغان بالىلار ئىدى. قۇمۇل شەھىرىدە «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»نىڭ يولغا قويۇلۇشى بۇ بالىلارنىڭ بەزىلىرىنى قايتا ئوقۇش پۇرسىتىگە ئىگە قىلدى، بەزىلىرىنىڭ ئوقۇشىنى داۋاملاشتۇرۇشىغا مەدەت بەردى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ شاڭخەي ئاممىباب ئاپتوموبىل ھەسسىدارلىق شىركىتى، شاڭخەي شەھىرى ۋە قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى بىر قىسىم ئورۇن ۋە شەخسلەرنىڭ ياردىمىگە ئېرىشكەن ۋاقتى بەش يىلغا يەتتى. ئۇلارنىڭ ھەر بىرى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگىچە ھەر مەۋسۇمدە 40 نەچچە يۈەندىن ياردەم پۇلىغا ئېرىشىدۇ.

قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق دەۋەلدۈرۈك يېزىسىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 3-يىللىقىدا ئوقۇۋاتقان بەختىيار سەمى ئىسىملىك قازاق ئوقۇغۇچى 2-يىللىقتىن باشلاپ ھەر مەۋسۇمدە شاڭخەي شەھەرلىك كىيىم-كېچەك كەسپىي تېخنىكا مەكتىپىنىڭ مالىيە بۆلۈمىدىكى شياسۇيىيىڭ قاتارلىق بىر نەچچە خادىمنىڭ 40 يۈەن ياردەم پۇلىغا ئېرىشتى. شياسۇيىيىڭ قاتارلىق كىشىلەر بەختىيارنىڭ مەكتىپىگە خەت يېزىپ، بۇ قازاق بالىنىڭ ئۆگىنىش، تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلەپ تۇردى، ئۇنىڭغا يەنە خەجلەيدىغان پۇل، ئۆگىنىش قورالى، كىيىم-كېچەك ئەۋەتىپ تۇردى. بۇ يىل «1-ئىيۇن» بالىلار بايرىمىدا بۇ قولى ئوچۇق كىشىلەر بەختىيارغا يەنە 50 يۈەن پۇل ئەۋەتتى. بەختىيارنىڭ مەكتىپى ئۇلارغا رەھمەت خېتى ۋە دوپپا ئەۋەتىپ بەختىيارنىڭ ئۆگىنىش ئەھۋالىنى دوكلات قىلدى. بۇ كىشىلەر بەختىيار تولۇق ئوتتۇرا ۋە ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇسا ئۇنىڭغا داۋاملىق ياردەم بېرىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

ھازىرغا قەدەر «ئۈمىد قۇرۇلۇشى»غا ئىئانە قىلىنغان 20 نەچچە مىڭ يۈەن پۇلنىڭ ھەممىسى قۇمۇل شەھىرىدىكى نامرات ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىشقا ئىشلىتىلدى.

توخۇلا يېزىسى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ دەرسخانا ۋە ياتاقلىرىنى يېڭىلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **توختى ئەرشىدىن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ توخۇلا يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «ئۈچ تەرەپ بىر ئازدىن مەبلەغ چىقىرىش» يولى بىلەن يېزا تەۋەسىدىكى ئون ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇشىنى ئومۇميۈزلۈك يېڭىلاپ، ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىدى.

1986-يىلى بۇيېزا ئىككى خىل مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاپ، خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ۋە ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە قاراتتى. 1991-يىلدىن بۇيان يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ھەرقايسى كەنتلەرنى مەكتەپلەر ئۈچۈن ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىشكە

خەتەرلىك ئۆيىنى ئۆزگەرتىپ ياساش ئۈچۈن 50 مو يەر ئاجرىتىپ، 9-ئايدىن ئىلگىرى قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈش ئۈچۈن ئىش باشلىدى. ھازىر يېزا بويىچە ھەممە ئوقۇغۇچىنىڭ ئۈستەل-ئورۇندۇقى بولۇش ئەمەلگە ئاشتى. ئالتە مەكتەپتە ئۆلچەملىك تەجرىبىخانا قۇرۇلدى. قالغان مەكتەپلەردىمۇ تەجرىبە ئەسۋابلىرى، كۆرسەتمىلىك ئوقۇتۇش قوراللىرى يۈرۈشلەشتۈرۈلۈپ، مەكتەپلەردە بار تەجرىبە سايمانلىرىنىڭ قىممىتى 82 مىڭ يۈەنگە يەتتى. 1995-يىلى ۋىلايەت ۋە ئاپتونوم رايون بۇ يېزىنىڭ تەجرىبىلىك ئوقۇتۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈپ، لاياقەتلىك بولغانلىقىنى مۇئەييەنلەشتۈردى. بۇيېزا يەنە

خەنبىڭ يېزىسى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، دېھقانلارنىڭ داۋالىنىشى تەس بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **رەخمەتجان ئەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا شەھىرىگە قاراشلىق خەنبىڭ يېزىسى 1995-يىلدىن باشلاپ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، دېھقانلارنىڭ داۋالىنىشى قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرى ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلار يېزىلىق شىپاخانىنىڭ مۇقىم ئورنى بولماسلىق ھالىتىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، يېقىندا 265 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يېزىغا ئامبۇلاتورىيە، كېسەلخانا قاتارلىق 17 ئېغىز ئۆيدىن تەركىب تاپقان بىر شىپاخانا سېلىپ بەردى. بۇ يىل 3-ئايدىن باشلاپ بۇ شىپاخانا ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى تېخىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىچكى قىسمىدىكى يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىپ، سەھىيە مۇلازىملىق ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقان دېھقانلارنىڭ داۋالىنىش جەھەتتىكى ئىقتىسادىي يۈكىنى يېنىكلەتتى. بۇ شىپاخانا يەنە ھەرقايسى كەنتلەرنىڭ داۋالاش پونكىتىدىكى ئانا-بالىلارنىڭ ساقلىقىنى ساقلاش، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىگە 14 كەسپىي خادىمنى سەپلەپ، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇردى. ھازىر يېزا بويىچە ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقان ئادەم 10 مىڭغا يېتىپ، ئومۇمىي نوپۇسنىڭ % 84 ىنى ئىگىلىدى.

ئىگىلىنىشچە، بۇيېزىدىكى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقان ھەر بىر نوپۇس يىللىق داۋالىنىش ھەققى ئۈچۈن شىپاخانىغا 17 يۈەن تاپشۇرسىلا بولىدىكەن، بۇ 17 يۈەننىڭ 10 يۈەنىنى شەخسىي، بەش يۈەنىنى كەنت، ئىككى يۈەنىنى يېزا ئۈستىگە ئالىدىكەن. ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقان ئادەم شىپاخانىغا كېلىپ كېسەل كۆرسەتسە، داۋالاش خىراجىتىنىڭ % 35 ىنى ئۆزى، قالغان % 65 ىنى شىپاخانا ئۈستىگە ئالىدىكەن. ئەگەر شىپاخانا كېسەلخانىسىدا يېتىپ داۋالىنىشقا توغرا كەلسە داۋالاش خىراجىتىنىڭ % 45 ىنى داۋالانغۇچى ئۈستىگە ئالىدىكەن. شىپاخانىنىڭ داۋالاشقا قۇربىتى يەتمەي كېسەل كىشى باشقا چوڭ دوختۇرخانىلارغا بېرىپ كېسەلخانىدا يېتىپ داۋالانسا، ئوخشاشلا داۋالاش خىراجىتىنىڭ % 55 ىنى شىپاخانا ئۈستىگە ئالىدىكەن.

يېتىملىقۇم دېھقانلىرى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنىڭ پايدىسىنى كۆردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىدرىس قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىسىنىڭ يېتىملىقۇم يېزىسىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنى داۋاملاشتۇرۇپ، داۋالىنىشتا بىر-بىرىنىڭ يۈكىنى كۆتۈرۈپ، ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقنى يەڭگىللىتىپ، بىر-بىرىنىڭ داۋالىنىشىغا ئاسانلىق يارىتىپ بەردى.

يېتىملىقۇم يېزىسى ۋە يېزىلىق خەلق دوختۇرخانىسى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ داۋالىنىشتىكى ئىقتىسادىي يۈكىنى يېنىكلىتىپ، ئۇلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى ياخشى تەدبىر دەپ تونۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا دەۋەت قىلدى ۋە ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى تېخىمۇ مۇستەھكەملىدى. داۋالىنىش ھەققىنىڭ ئۆلچىمىنى دېھقانلارنىڭ يىللىق كىرىمى ۋە دورا-سايمان باھاسىنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىغا قاراپ بېكىتتى. داۋالىنىش ھەققىنى ئىگىلىك باشقۇرۇش

يېزىلىق خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ داۋالاش شارائىتىنى ياخشىلاش ئاساسىدا، توققۇز ئورۇندا يېزا دەرىجىلىك، 28 ئورۇندا كەنت دەرىجىلىك داۋالاش پونكىتى قۇرۇپ، داۋالاش سايمانلىرىنى، تېببىي خادىملارنى تولۇقلىدى. كېسەللەر ياتىقى ۋە ئامبۇلاتورىيىنى كېڭەيتىپ قۇردى ياكى يېڭىلىدى. كەنت دوختۇرلىرىغا مۇۋاپىق ئىش ھەققى بېرىش، ئۇلارنىڭ مەجبۇرىي ئەمگىكىنى كەچۈرۈم قىلىش، ئۇلارغا تېرىلغۇ يەر ئاجرىتىپ بېرىش ئۇسۇلى بىلەن ئۇلارنى خىزمەتتە خاتىرجەم قىلدى.

يېزىلىق دوختۇرخانا نۆۋەتتىكى ئىسلاھاتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن، ئەسلىدىكى بۆلۈملەرنى مۇستەھكەملەش ئاساسىدا، تۇغۇت بۆلۈمى، ئانا-بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش بۆلۈمى، ئاياللار بۆلۈمى قاتارلىق كەسپىي بۆلۈملەرنى كۆپەيتىپ، خادىملارنى تولۇقلىدى. قائىدە-تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دوختۇرخانىغا كەلگەن كېسەللەرنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئۆز ئورنىدا داۋالاپ، ئۇلارنىڭ

پوچتا خادىملىرى ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش بويىچە تەربىيىلەندى

يېقىندا ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى ئۆزىگە قاراشلىق جەنۇبىي ۋوگزال پوچتا

سۈرەتلىك خەۋەر

تەشكىللەش بىلەن بىللە، دۆلەت ۋە يەرلىك مالىيىنىڭ ياردىمىنى قولغا كەلتۈرۈپ، 1مىليون 738 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ئون ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 4416 كۋادرات مېتىرلىق ئوقۇتۇش ۋە ياتاق ئۆيلىرىنى، 1100 كۋادرات مېتىرلىق قورشاۋ تېمىنى يېڭىدىن سالدى. بۇ يىل يەنە ئەڭ ئاخىرقى بىر باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ

دەرىجىلىك مەكتەپلەرگە بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىش بىلەن بىللە، ئىش ئورنىدا تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتۇپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. بۇنىڭ بىلەن مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتى كۆرۈنەرلىك ئۆستى.

خەۋەرلىشىش تۈگۈنى، مەخپىي يوللانما يەتكۈزۈش ئىدارىسى، نەنلياڭپو ماي قاچىلاش پونكىتى قاتارلىق ئىشلەپچىقىرىش ئورۇنلىرىدىكى 40 نەپەر خادىمنى ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش بويىچە تەربىيىلىدى. خادىملار 30،8 ۋە 50 كىلوگرام ئېغىرلىقتىكى ئوت ئۆچۈرۈش ئۈسكۈنىسىنى ئىشلىتىش ئۇسۇلىنى ئۆگەندى ۋە ئەمەلىي مەشغۇلات ئېلىپ باردى.

سۈرەتتە: ئوت ئۆچۈرۈش مەشقىدىن كۆرۈنۈش.
زىبىبۇللا ئابلىز فوتوسى ۋە خەۋىرى

مۇلازىملىق پونكىتى ئارقىلىق يېغىپ، يېتىشمىگەن قىسمىنى يېزىنىڭ قوشۇمچە كىرىمىدىن ئاجرىتىپ، ھەم دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ داۋالىنىش ھەققىنى ھەل قىلدى، ھەم يېزىلىق دوختۇرخانا، كەنت داۋالاش پونكىتلىرىنىڭ داۋالاش شارائىتىنى ياخشىلىدى.

بۇ يېزا 1993-يىلىدىن بۇيان 80 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئىقتىسادىي يۆلىنى يېڭىلەتتى. 1993- يىلىدىن بۇيان بۇ يېزىدىكى دېھقان، چارۋىچىلار ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى تېخىمۇ چوڭقۇر ھېس قىلىپ، ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 22 مىڭدىن ئارتۇق كىشى ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشتى ۋە ئۇنىڭ پايدىسىنى كۆردى.

گۈزەللىكنىڭ ئوبيېكتىپلىقى، ئىجتىمائىيلىقى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى رولى

سەنئەت ھوشۇر

گۈزەللىك كۆپ خىل ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە. ئوبيېكتىپلىق، ئىجتىمائىيلىق گۈزەللىكنىڭ مۇھىم ئالاھىدىلىكلىرىدۇر. ئۇ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

گۈزەللىك ئوبيېكتىپلىققا ئىگە. گۈزەللىك ئادەمنىڭ ئىرادىسىگە بېقىنمىغان ھالدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان ئوبيېكتىپ مەۋجۇدىيەت، بۇ تەبىئىي گۈزەللىكتە روشەن ئىپادىلىنىدۇ. مەسىلەن، بۇغدا كۆلىنىڭ مەنزىرىسىنىڭ گۈزەللىكىنى ھەممە ئادەم ئېتىراپ قىلىدۇ، لېكىن كىشىلەرنىڭ بۇ خىل گۈزەللىكتىن ئالىدىغان تەسراتى ئوخشاش بولمايدۇ. بەزىلەرگە ئاجايىپ گۈزەل تۇيۇلغان شەيئى بەزىلەرگە ئادەتتىكىچە بىلىنىدۇ. لېكىن ئېستېتىك تۇيغۇدىكى پەرق ۋە ئايرىم كىشىلەرنىڭ ئىنكار قىلىش پوزىتسىيىسى بۇغدا كۆلىنىڭ گۈزەل، تەبىئىي مەنزىرىسىگە تەسىر كۆرسىتەلمەيدۇ، ئۇنى يوقۇتۇۋېتەلمەيدۇ. چۈنكى بۇغدا كۆلىنىڭ گۈزەللىكى، تەبىئىي ئالاھىدىلىكلىرى ئۇزاق تارىخىي تەرەققىيات جەريانىدا شەكىللەنگەن.

ئىجتىمائىي شەيئىلەرنىڭ گۈزەللىكىمۇ شۇنداق. ئىنسانلارنىڭ ئەڭ دەسلەپكى تاش قورال ياساش ئەمگىكىدىن تارتىپ، بۈگۈنكى كۈندىكى ئەڭ ئىلغار، ئەڭ يېڭى پەن - تېخنىكىنى ۋاستە قىلغان زامانىۋى ئەمگەكنىڭ ھەممىسى قانۇنىيەت بىلەن مەقسەتنىڭ بىرلىكى ئاساسىدا تەبىئەتنى ئۆزگەرتىدىغان كۈچ. بۇ مەلۇم شەكىلنى ئاساس قىلغان بولۇپ، ئۇمۇ گۈزەللىكنىڭ مەۋجۇتلۇقى بىلەن ئادەمنىڭ ئىرادىسىگە بېقىنمىغان ئوبيېكتىپ تەرەققىياتقا ئىگە

گۈزەللىك دۇنياسىنى بەرپا قىلىدۇ.

خۇسۇسىي مۈلۈكچىلىك تۈزۈمىدىكى ياتلاشقان ئەمگەك شارائىتىدا ئىنسانلارنىڭ ئەمگىكى بوغۇلۇشقا ئۇچرىسىمۇ، لېكىن ئومۇملۇقتىن قارىغاندا، ئىنسانلارنىڭ تەبىئەتنى ئۆزگەرتىش، بويسۇندۇرۇش پائالىيىتى توختاپ قالغىنى يوق. كونا تاش قورال دەۋرىدىكى بېزەك بۇيۇملار ۋە ساپال قاچىلار، قولدارلىق جەمئىيىتىدىكى مىس قوراللار، فېئوداللىق جەمئىيەتتىكى سىرلانغان جابدۇقلار، تۇنكە قاچىلار ۋە توقۇلما مەھسۇلاتلار، مېتال بۇيۇملار، ھازىرقى زاماندىكى چوڭ تىپتىكى ھەيۋەتلىك ئىشلەپچىقىرىش ئەسلىھەلىرى، تۇرمۇش قوراللىرى گۈزەللىكنى نامايان قىلىدۇ. بۇ گۈزەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ئىنسانلار ئەمگەك پائالىيىتىنىڭ مەھسۇلى بولۇپ، ئىنسانلار ئەمگەك پائالىيىتىنىڭ گۈزەللىكنى ئىسپاتلايدۇ. گۈزەللىك ئىنسانلار ئەمگەك پائالىيىتىدە ۋە ئەمگەك مەھسۇلاتلىرىدا ئوبيېكتىپ ھالدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. گۈزەللىك يەنە خەلقنىڭ ئىنقىلابىي كۆرەشلىرىدە، يەنى ئېكسپلاتاتسىيىگە، ئېزىلىشكە، تاجاۋۇزچىلىققا، زومىگەرلىككە، تەڭسىزلىككە قارشى كۆرەشلىرىدىمۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. بۇ كۆرەشنىڭ قەھرىمانلىرى

سىنىپىنىڭ، ۋەتىنىنىڭ، مىللىتىنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن ھەتتا گۈزەل كېلەچەك يارىتىش ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلايدۇ. بۇ، ئىجتىمائىي گۈزەللىكنىڭ تىپىك نامايەندىسى. يولداش كوڭ فەنسېننى ئالساق، ئۇنىڭ ئالىيجاناب پەزىلىتى، تەسىرلىك ئىش ئىزلىرى ئۇنىڭدىكى قەلب گۈزەللىكىنىڭ روشەن ئىپادىسى. چىرىكلىك، تەييارتاپلىق ئىدىيىسىدىكى كىشىلەر بۇ خىل گۈزەللىكنى «ئەخمەقلىق» دەپ قارىسىمۇ، لېكىن بۇ خىل گۈزەللىك يەنىلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ۋە ئەبەدىي داۋاملىشىدۇ. كوڭ فەنسېننىڭ ئىش ئىزلىرى ۋە قەلبىنىڭ گۈزەللىكىنى سوتسىيالىستىك يېڭى دەۋرنىڭ ماھىيىتى بەلگىلىگەن. ئۇ كوڭ فەنسېننىڭ ئاددىي ۋە ئۇلۇغ ئىجتىمائىي ئەمەلىيىتىنىڭ مەھسۇلى، ئۇ ھەرگىزمۇ

مەلۇم ئىنكار قىلغۇچىلارنىڭ سۇبيېكتىپ ئىرادىسىگە قاراپ ئۆزگەرمەيدۇ. ئۇ سوتسىيالىستىك يېڭى دەۋر كىشىلىرىنىڭ ماھىيەتلىك ئالاھىدىلىكىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ تۇرىدىغان ئوبيېكتىپ مەۋجۇدىيەت.

گۈزەللىك كىشىلەرنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىدىمۇ مەۋجۇت. تۇرمۇش مۇھىتى، مۇلازىملىق مۇئەسسەسىلىرى، تۇرالغۇ ئۆي، كىيىم -كېچەك، ئىستېمال بۇيۇملىرى قاتارلىقلار گەرچە ئىشلىتىشنى ئاساس قىلسىمۇ، يەنىلا ئېستېتىك خاراكتېر ئالغان بولىدۇ. ئۇ گۈزەللىك ھادىسىسى بولۇپ، ئوبيېكتىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. گۈزەللىك يەنە سەنئەت ساھەسىدىمۇ مەۋجۇت. ئۇنىڭدىكى گۈزەللىك سەنئەتكارلارنىڭ ئېستېتىك پسىخىكىسى ئارقىلىق نامايان قىلىنىدۇ. سەنئەت گۈزەللىكى سەنئەتكارلارنىڭ

ئېستېتىك پسىخىكىسى، قىزىقىشى، ئىدىيىسى، غايىسىنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ. لېكىن ئۇ سۇبيېكتىپ ئامىللارنى ئۆز ئىچىگە ئالمىغان بولۇپ، ماددىلاشقان ھالەتتە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ گۈزەللىكى كىشىلەرنىڭ سۇبيېكتىپ ئىرادىسىگە قاراپ ئۆزگەرمەيدىغان مەۋجۇدىيەت ئەمەس. تارىختىن بۇيان نۇرغۇن سەنئەت ئەسەرلىرى بەدىئىي سېھرىي كۈچىنى ۋە سەنئەت گۈزەللىكىنى ساقلاپ كەلدى. نۇرغۇن كىشىلەر سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئېستېتىك قىممىتىنى ئىنكار قىلغان بولسىمۇ لېكىن ئۇنىڭ گۈزەللىكى، ئوبيېكتىپ مەۋجۇدىيەتلىكى يوقالمىدى. شۇ خىل ئەسەرلەر دۇنياغا كەلگەنىكەن، باشقىلارنىڭ ئېتىراپ قىلىش - قىلماسلىقى، ئۇنىڭدىن زوقلىنىش - زوقلانماسلىقىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى يەنىلا ئوبيېكتىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ.

گۈزەللىكنىڭ ئىجتىمائىيلىقى ئۇنىڭ ئىجتىمائىي مەنپەئەتدارلىقىدا ئىپادىلىنىدۇ. ئىنسانلارنىڭ گۈزەللىككە ئىنتىلىشى ئۇلارغا پايدىلىق بولغانلىقىدا، گۈزەللىكنىڭ رولى مەنىۋى جەھەتتە ئىپادىلىنىدۇ. بىز كىيىم تىككۈزۈشتە ئالدى بىلەن ئۇنىڭ ئىستېمال قىممىتى ئۈستىدە ئويلىنىمىز ھەم رەڭگى، پاسونى قاتارلىقلارغىمۇ ئەھمىيەت بېرىمىز. چۈنكى ياسىنىش گۈزەللىكى، شەكىل گۈزەللىكى كاتېگورىيىسى نۇقتىسىدىن ئېيتقاندا،

رەڭ، شەكىل گۈزەللىكنىڭ مۇھىم ئامىللىرىنىڭ بىرى. ياسىنىشتا رەڭ تاللاش شەكىل گۈزەللىكنىڭ مۇھىم پرىنسىپى بولۇپ، بۇنىڭدا گارمونىيىگە ئالاھىدە ئېتىبار بېرىلىدۇ. ئەگەر رەڭگى، پاسونى ياخشى تاللانسا، ئادەمنىڭ گۈزەللىكىنى ئاشۇرىدۇ. بۇنىڭ بىلەن روھىي جەھەتتە قانائەت ھاسىل قىلىنىدۇ. ھەر خىل سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئىجاد قىلىنىشى ئالدى بىلەن كىشىلەرنىڭ مەنىۋى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ. بىز رەسساملار ئىجاد قىلغان داڭلىق بەدىئىي ئەسەرلەردىن زوقلانغان چېغىمىزدا مەلۇم ماددىي مەنپەئەتنى ئەمەس بەلكى مەنىۋى مەنپەئەتنى كۆزدە تۇتىمىز. بەدىئىي ئەسەردىن زوقلىنىش جەريانىدا نەزەر دائىرىمىز كېڭىيىپ، يېڭىچە ئىلھام، مەنىۋى ئوزۇققا ئىگە بولىمىز. لېكىن گۈزەللىك بىلەن ئىقتىسادىي ئىستېمال يەنىلا زىچ باغلىنىشلىق بولىدۇ.

قىسقىسى، گۈزەللىكنىڭ ئىجتىمائىي ئۇنۇمى مەنىۋى تەرەپتە، ئۇ كىشىلەرنىڭ تۇرمۇشىنى بېيىتىپ، كۆڭلىنى ئېچىپ، روھىنى ئۇرغىتىپ، نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، ئەخلاق - پەزىلەت يۈكسەكلىكىگە ئىگە قىلىدۇ، قەلبىنى پاكلاشتۇرىدۇ. بۇنىڭدىن كۆرۈشكە بولىدۇكى، كىشىلەرنىڭ ئېستېتىك پائالىيىتى مەيلى گۈزەللىكتىن زوقلىنىش بولسۇن ياكى گۈزەللىك يارىتىش بولسۇن، پۈتكۈل ئىنسانىيەت تارىخىي تەرەققىياتى جەريانىدا بولۇپمۇ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا مۇھىم رول ئوينايدۇ.

چىگرا رايوندىكى مەدەنىيەت گۈللىرى

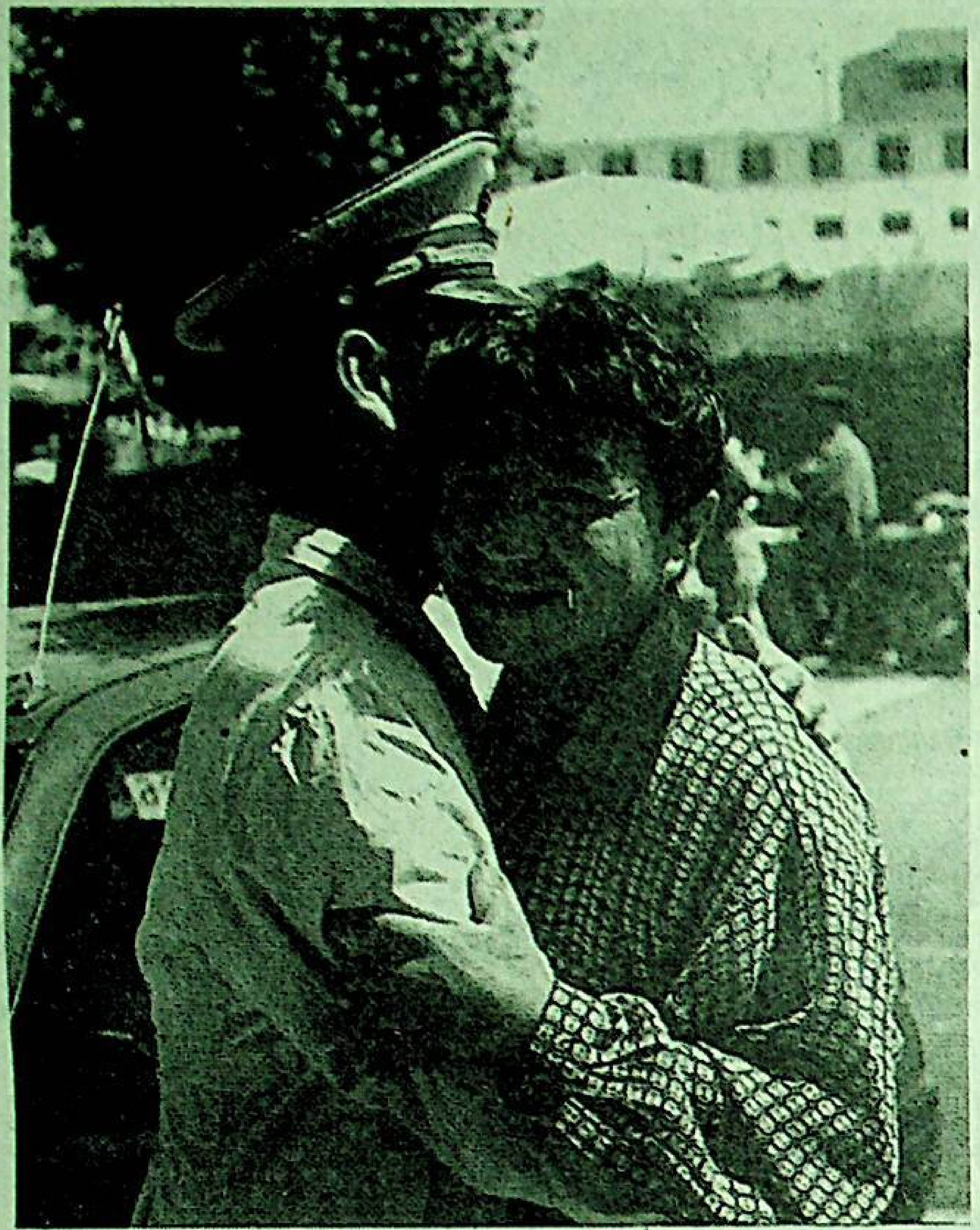

ھاۋا ئارمىيىسى ئۈرۈمچى دوختۇرخانىسى ئاز سانلىق مىللەتلەر بىلەن بولغان ئالاقىسى ئەڭ كۆپ دوختۇرخانىلارنىڭ بىرى. 28 يىلدىن بۇيان بۇ دوختۇرخانىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر خەلق ئارمىيىسىنىڭ شەرەپلىك ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەر مىللەت ئاممىسى ئۈچۈن جان-دىل بىلەن خىزمەت قىلىپ، چېگرا رايوندىكى ھەر مىللەت خەلقى بىلەن چوڭقۇر دوستلۇق ئورناتتى. شۇڭا بۇ دوختۇرخانا كۆپ قېتىم مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى، ئازادلىق ئارمىيە باش سىياسىي بۆلۈمى، ھاۋا ئارمىيىسى، لەنجۇ ھاۋا ئارمىيىسى قىسمى ۋە شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى تەرىپىدىن «ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈشتە نەمۇنىلىك ئورۇن»، «سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئىلغار ئورۇن»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، تەرەققىياتىدا نەمۇنىلىك ئورۇن» قاتارلىق ناملارغا ئېرىشتى ھەم ئۈچ قېتىم كوللېكتىپ 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى، دەپ تەنگە ئېلىندى.

← تۇرپان شەھىرىدىكى يەككە تىجارەتچى شوپۇر ئىمىن نىياز ئىلگىرى ئۆزىنى داۋالىغان ھەربىي دوختۇرنىڭ سەييارە داۋالاشقا كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئالايىتەن ئۇنى يوقلاپ كەلدى.

↗ بۇ دوختۇرخانىنىڭ داۋالاش ئەترىتىدىكىلەر سەييارە داۋالاش پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ چەت، يىراق رايوندىكى ئاممىغا پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتى ۋە سەھىيە ساۋاتلىرىنى تەشۋىق قىلدى.

↓ سەييارە داۋالاش خادىملىرى چاپادىن قورقماي، بىر ئامال قىلىپ كىسەللەرنىڭ يېنىغا باردى.

خۇچىبىن، دۇلى سۈيكۈەن خەۋىرى ۋە فوتوسى

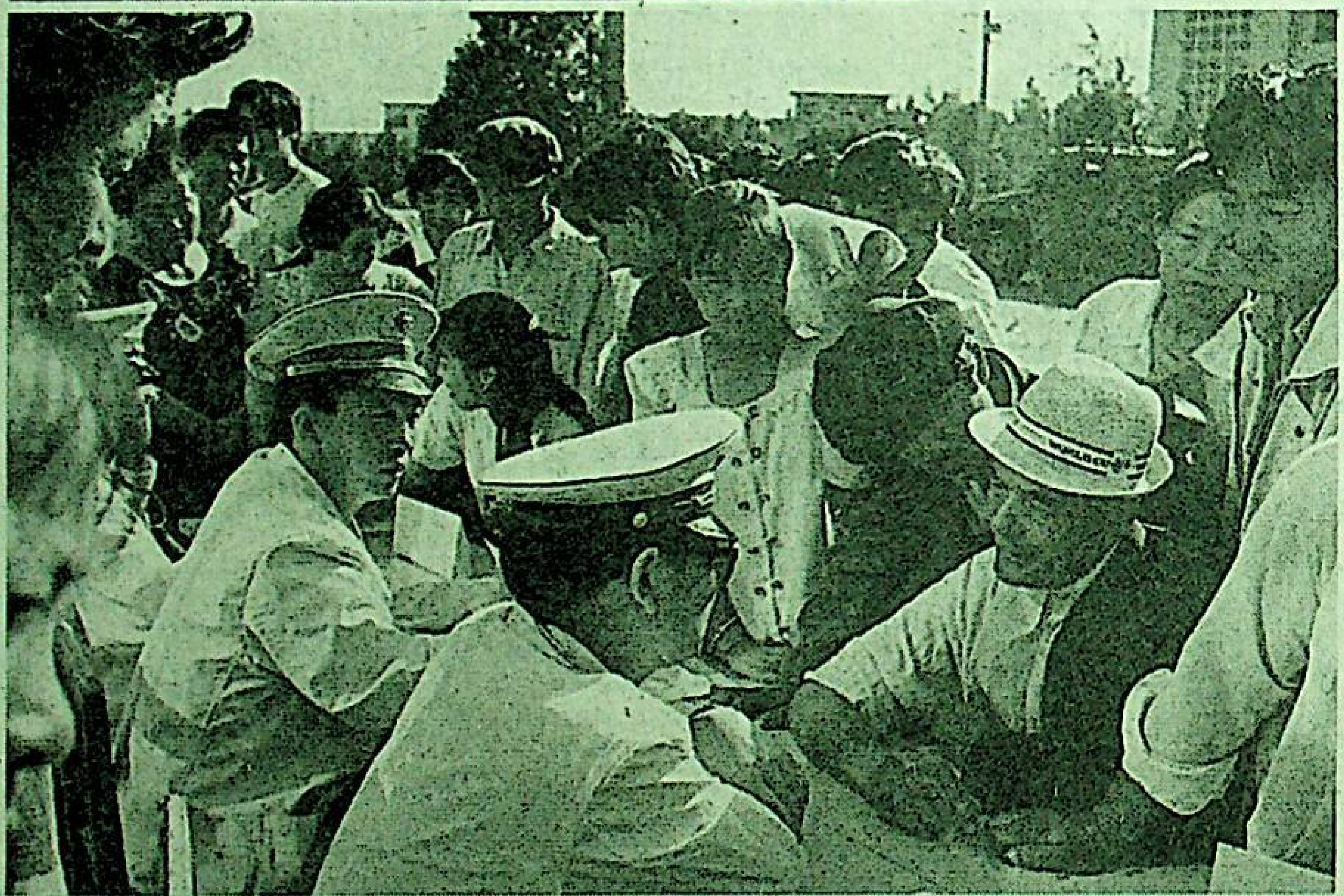

↑ بۇ دوختۇرخانىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەر بىر قانچە يىلدىن بۇيان كوچىلارغا چىقىپ، يېزا، كەنتلەرگە بېرىپ كېسەل كۆرۈش، داۋالاش ھەم تېببىي مەسلىھەت بېرىش بىلەن شۇغۇللاندى.

↑ داۋالاش ئەترىتىدىكىلەر ئەينى يىللاردا دوختۇرخانىدا داۋالاپ قۇتقۇزۇۋېلىنغان پىچان ناھىيىسىدىكى ئابدۇللانى يوقلىدى.

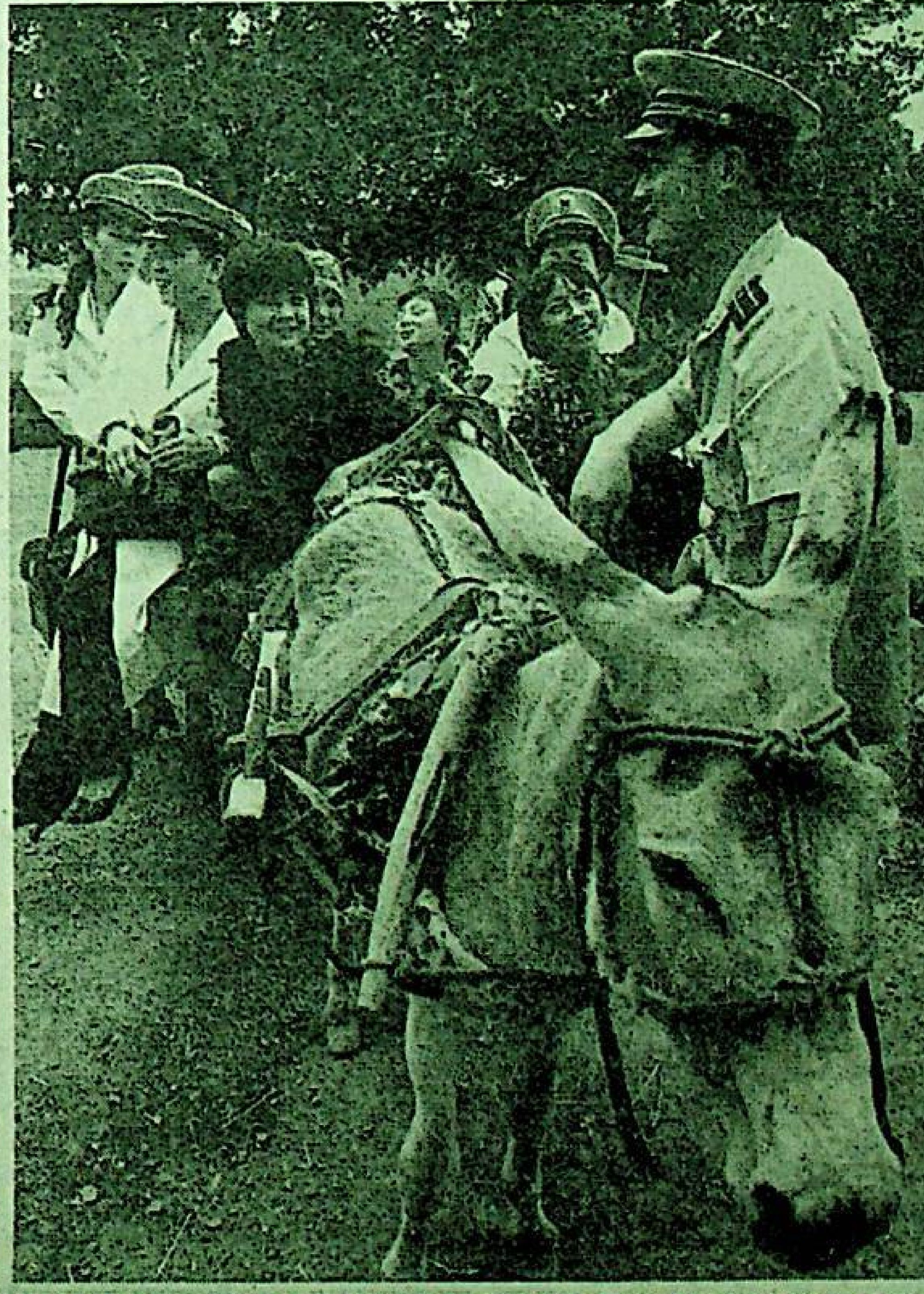

تەكلىماكاندا قۇمنى

خەلق سەنئىتىنىڭ ۋارىسلىرى

كۈيتۇڭ شەھىرىگە جايلاشقان ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مەدەنىيەت - سەنئەت مەكتىپى مەملىكىتىمىزدىكى قازاق مەدەنىيەت - سەنئەت ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرىدىغان بىردىنبىر ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى. بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئەتىگەندە بۇ مەكتەپ دەرۋازىسىنىڭ ئالدى ئىمتىھان بەرگۈچى ئوقۇغۇچىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئاتا - ئانىلىرى بىلەن تولدى. ئىمتىھان بەرگىلى كەلگەن 700 نەپەر ئوقۇغۇچىنىڭ كۆپىنچىسى چارۋىچىلارنىڭ پەرزەنتى.

بۇ مەكتەپ 20 نەچچە يىلدىن بۇيان 500 نەپەر ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلىدى. بۇلاردىن 30 نەپەر كىشى خەلقئارا ۋە مەملىكەت ئىچىدىكى چوڭ - چوڭ مۇسابىقىلەردە مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

↖ 62 ياشلىق بوۋاي خوجەش 700 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى چاپچال ناھىيىسىدىن ئوغلى ۋە قىزىنى ئېلىپ كېلىپ ئىمتىھانغا قاتناشتۇردى.

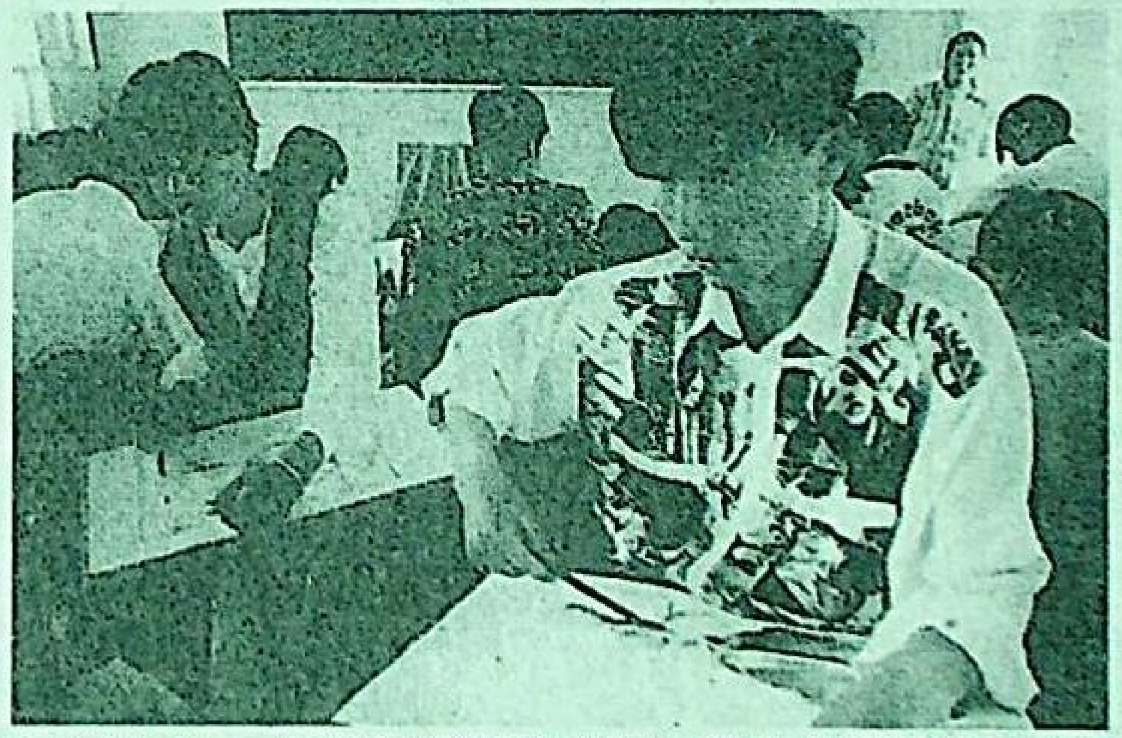

← ئوبلاستلىق گۈزەل سەنئەت مۇسابىقىسىدە مۇكاپاتلانغان بۇ ئوقۇغۇچى ئىمتىھان مەيدانىدا يەنىلا پۈتۈن دىققىتى بىلەن رەسىم سىزماقتا.

↓ ئىمتىھان بېرىدىغان ئوقۇغۇچىلار بەك كۆپ بولغاچقا، ئىشخانىدا رەسمىيەت ئۆتەشكە ئامال بولمىدى، شۇڭا مەكتەپنىڭ دەرۋازىسىنى تاقاپ تۇرۇپ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا توغرا كەلدى.

جاۋپېيچىن فوتوسى

تىزگىنلىگۈچىلەر

دۇنياغا مەشھۇر تەكلىماكان قۇملۇقىدا خېنەن، سىچۈەن، گەنسۇ قاتارلىق جايلاردىن كەلگەن 300 دىن كۆپرەك خەلق ئىشچىسى بار. ئۇلار ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت ئىشلەپ، دۇنيا بويىچە تۇنجى ئۇزۇن مۇساپىلىك قۇملۇق تاشيولىنى ئۇنۇملۇك قوغداپ مۆجىزە ياراتتى.

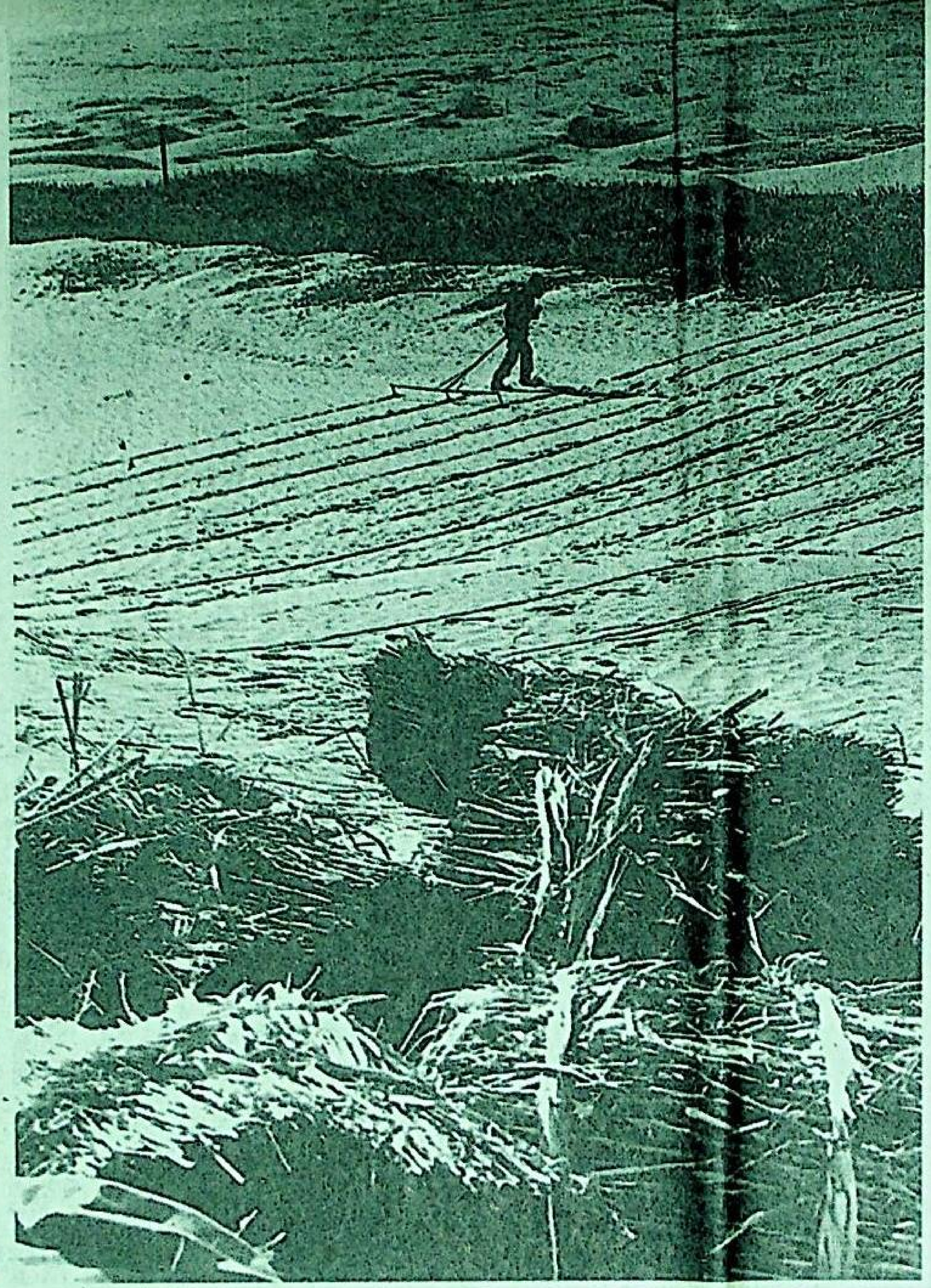

← قۇمنى تىزگىنلەپ تۇراقلاشتۇرۇشتا ئالدى بىلەن كاتەكچە شەكلىدە يىراقتىن تۇراقلاشتۇرۇپ، ئاندىن بارا - بارا تاشيولغا يېقىنلاشتۇرۇلىدۇ.

↓ خېنەندىن كەلگەن فۇشيەنجاڭ ئەر - خوتۇن ئىككىسى قومۇشتىن ياسالغان لاپاستا ئولتۇرىدۇ، ئۇلار يىلدا 12 مىڭ يۈەن چامىسىدا كىرىم قىلىدۇ، بۇ پۇلنىڭ يېرىمىنى ئىككى بالىسىنىڭ ئوقۇشىغا خەجلەيدۇ. ئۇلار جاپا تارتساقمۇ ئەرزىيدۇ، دېدى.

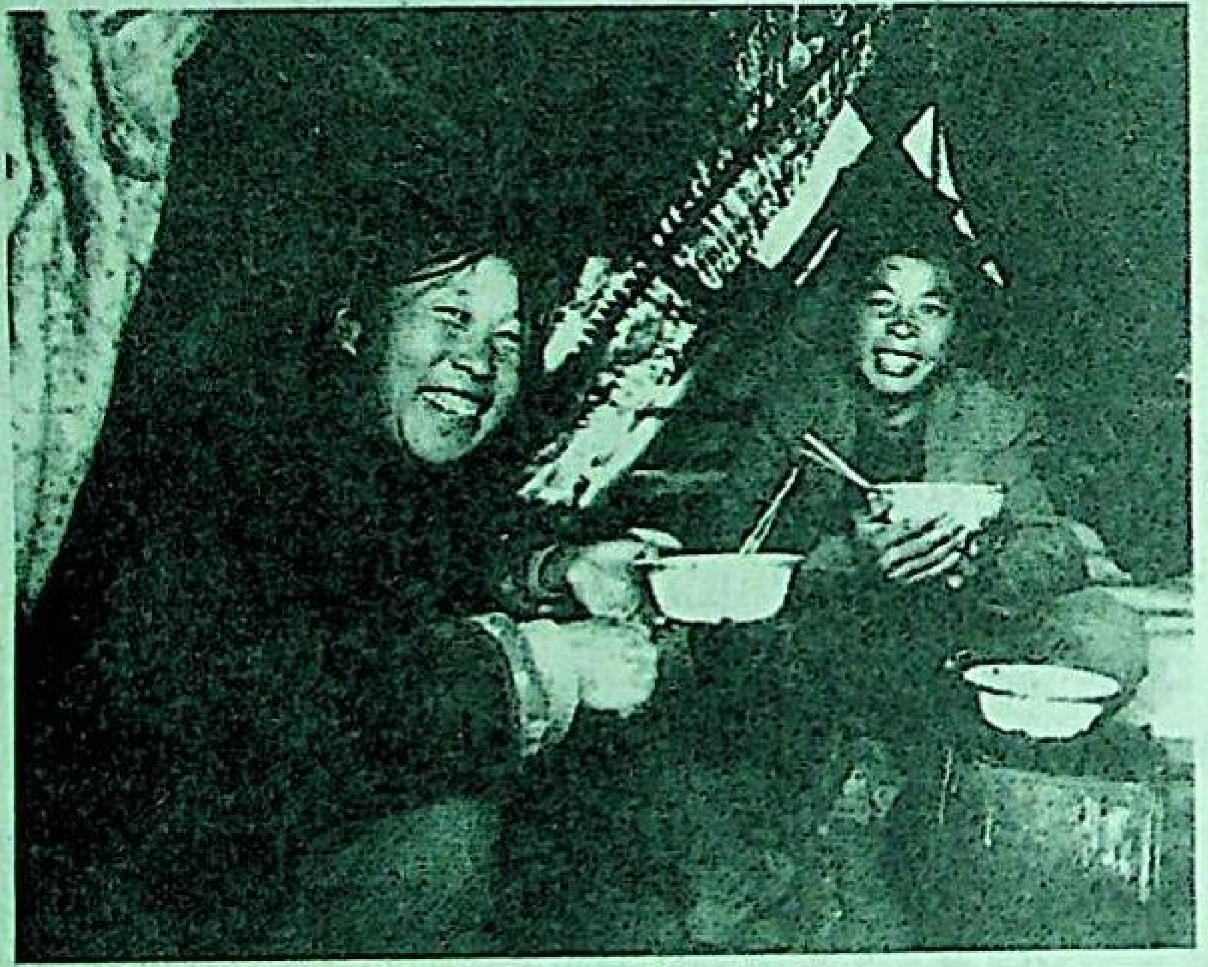

↓ قۇمنى تۇراقلاشتۇرغۇچىلار ئىنتايىن ئاددىي لاپاستا ئولتۇرىدۇ.

↓ ھەر بىر قۇمنى تۇراقلاشتۇرغۇچى ھەر كۈنى بىر قانچە يۈز كىلوگرام قومۇشنى يۇدۇپ كېلىپ، 400 كۋادرات مېتىر كېلىدىغان يەرنى تور - كاتەكچىلەشتۈرىدۇ.

ئۆز مۇخبىرىمىز **لى ياڭ** خەۋىرى ۋە فوتوسى

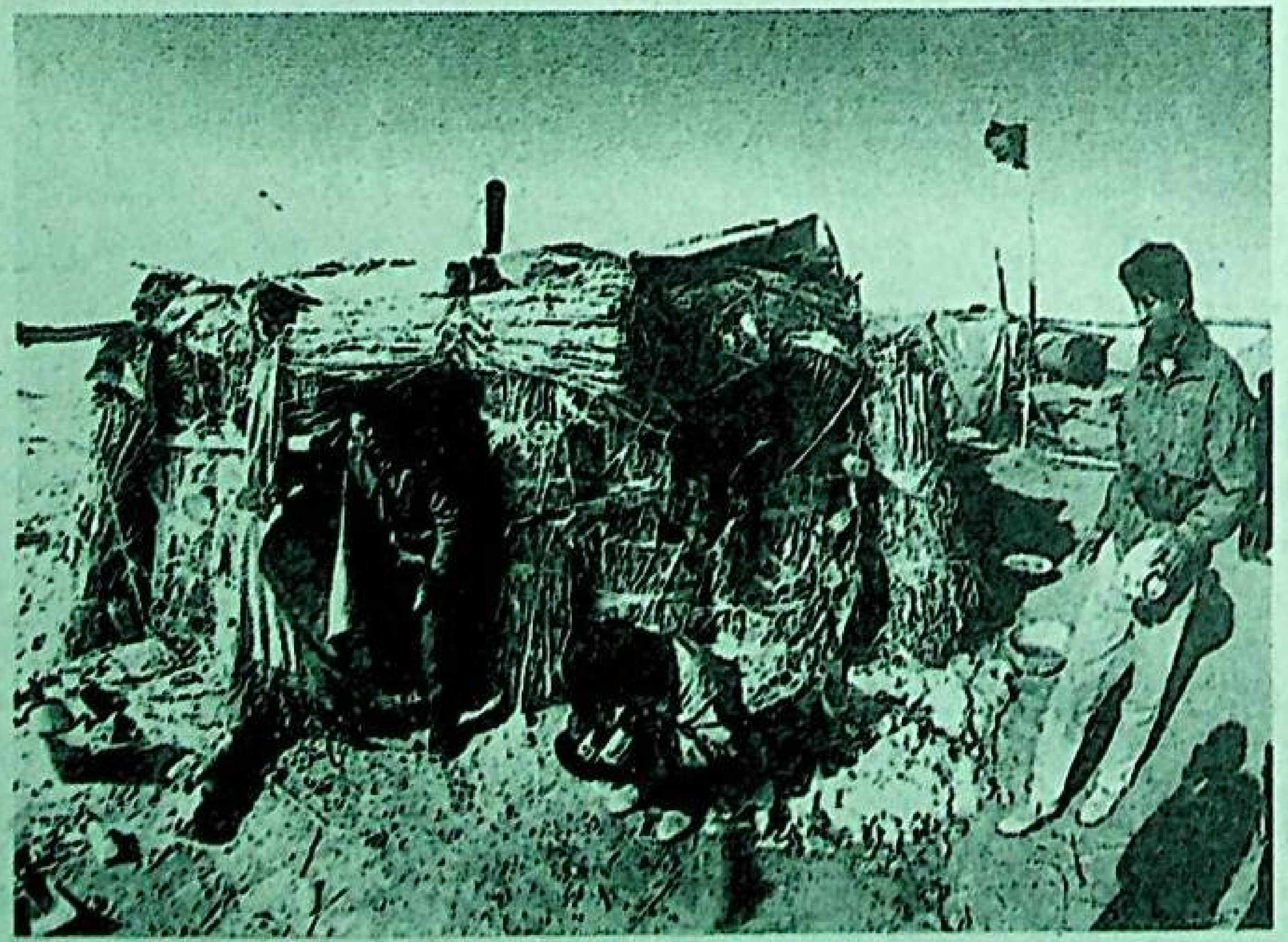

ئاشلىق، تۇپراق، ئىنسان

فىلىڭ يەن

ھازىر يېزا ئىگىلىكىدە بىر قىسىم مەسىلىلەر ساقلانماقتا، يەنى دېھقانچىلىق دورىلىرى مۇھىتنى بۇلغىماقتا، دېھقانچىلىققا كېرەكلىك يەر كەڭ دائىرىدە قۇرۇلۇشلارغا ئىشلىتىلمەكتە؛ كەينى - كەينىدىن قىلىنىۋاتقان تېرىقچىلىق تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقارماقتا؛ ئىلغار دۆلەتلەردە ئاشلىق ئېشىپ قېلىش سەۋەبىدىن ئاشلىق باھاسى تۆۋەنلەپ، خەلقئارا بازارغا تەسىر كۆرسەتمەكتە. بۇ، 3 - دۇنيا ئەللىرىنىڭ ئىگىلىكىگە ئېغىر زەربە بولدى، لېكىن بەزى جايلاردا تۇپراق بەكمۇ نېپىز بولغاچقا بىر نېمە ئۈنمەيدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن، دېھقانچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئادەم بارغانسېرى ئازلاپ كەتمەكتە. دېھقانلار دۈچ كېلىۋاتقان بېسىم بارغانسېرى كۈچەيمەكتە. ئامېرىكىنى مىسال قىلساق، دېھقانلار ئومۇمىي نوپۇسنىڭ %4 نى ئىگىلەيدۇ. مۇشۇ %4 دېھقان مەملىكەت بويىچە %96 نى ئىگىلەيدىغان ماددىي تۇرمۇش سەۋىيىسى ئالاھىدە يۇقىرى نوپۇسنى باقىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە كۈندىن - كۈنگە ئاجىزلىشىۋاتقان، ئۇنۇمنى يوقىتىۋاتقان تۇپراقتا ھەر خىل «يېمەكلىكلەر»نى ئۆستۈرۈشتە خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە دېھقانچىلىق دورىلىرى بولمىسا بولمايدىغان بولۇپ قالدى.

90 - يىللاردا نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، دۇنيادىكى دېھقانلار ھەر يىلى باقىدىغان نوپۇس كۆپەيمەكتە. لېكىن تېرىقچىلىق قىلىشقا بولىدىغان تۇپراق يىلدىن - يىلغا ئازايماقتا. ئىنسانلار بۈگۈندىن 10 مىڭ يىل ئىلگىرى تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلىغاندىن بۇيان يەر شارىنىڭ تاشقى يۈزىدىكى زىرائەت تېرىلىدىغان يەر كۆلىمى ئىزچىل كېڭىيىپ كەلدى. نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، دېھقانلار داۋاملىق توختىماي يېڭى تېرىلغۇ يەرلەرنى ئاچتى. 1981 - يىلىغا كەلگەندە يەر شارىنىڭ تاشقى يۈزىدىكى 10 دىن بىر قىسىم يەر ئۆزلەشتۈرۈلۈپ تېرىلغۇ يەر قىلىندى. ھازىر تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنىڭ كېڭىيىشى توختىغاندەك قىلسىمۇ، دۇنيا بويىچە نوپۇس يەنىلا كۆپەيمەكتە.

چەكلىك تېرىلغۇ يەردە ئىنتايىن كۆپ دۇنيا نوپۇسىنى باقىدىغان ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ئۈچۈن، دېھقانلار ھەر خىل يېڭى ئۇسۇللار ئارقىلىق تېرىلغۇ يەرلەردىن پايدىلانماقتا، بۇ يېڭى ئۇسۇللار سۇغىرىش ئۇسۇلى، پەلەمپەي ئېتىز ئۇسۇلى، شۇدىگەر قىلىش ئۇسۇلى ۋە نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىش ئۇسۇللىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ تېرىقچىلىق ئۇسۇللىرى قوللىنىلغاندىن كېيىن نوپۇسنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئىقتىدارى ئاشتى. ئەگەر تارىختا بەش دېھقان ئىشلەپ چىقارغان ئاشلىق بىلەن ئاران ئون ئادەمنى باققىلى بولغان بولسا، ھازىر يېزا ئىگىلىك يېڭى تېخنىكىلىرىنىڭ ياردىمىدە بەش دېھقان 100 ئادەمنى باقالايدىغان بولدى، لېكىن نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى ۋە تۇرمۇشنىڭ ياخشىلىنىشى دېھقانلارغا بولغان بېسىمنى كۈچەيتىۋەتتى. ئۆتكەن 40 نەچچە يىلدا دۇنيا بويىچە ئاشلىققا بولغان ئېھتىياج تەخمىنەن ئىككى ھەسسە ئېشىپ كەتتى. بۇنداق ئېغىر بېسىم يۇقىرىدىكى ئىشەنچلىك ئۇسۇللارنى ئاقماس قىلىپ قويدى.

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىغا كەلگەندە دېھقانلار يەرنىڭ ئۈنۈمدارلىقىنى ئاشۇرۇش ئارقىلىق زىرائەت ھوسۇلىنى ئاشۇرۇشقا مەجبۇر بولدى. شۇنىڭ بىلەن دېھقانلار ھەدەپ خىمىيىۋى ئوغۇت چېچىپ، تۇپراقنى يېمەكلىك بېرىشكە «زورلىدى». يەنە بىر تەرەپتىن، ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ھەر خىل دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئىشلىتىپ، ھاشارات زىيىنى ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئالدى، ياۋا ئوت - چۆپلەرنى يوقاتتى، ھەر خىل خىمىيىۋى بوياقلارنى ئىشلەتتى، بۇنىڭ بىلەن زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈشى تېزلەشتى، سۈپىتى ياخشىلاندى، سودا قىممىتى ئۆستى. بۇ، «خىمىيىۋى يېزا ئىگىلىكى»نىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىدىن دېرەك بەردى. خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە دېھقانچىلىق دورىلىرىنىڭ زىرائەت ھوسۇلىنى ئاشۇرۇپ، يېتەرلىك ئاشلىق بىلەن كىشىلەرنى تەمىنلەش جەھەتتىكى «تۆھپىسى» زور بولدى. ئەمما بۇ خىمىيىلىك ماددىلار سۇ، تۇپراق ۋە ئاتموسفېرانى ئېغىر بۇلغاپ، تۇپراقنىڭ ئوزۇقلۇق تەركىبلىرى ۋە ئېكولوگىيىلىك تەڭپۇڭلۇقنى بۇزدى.

تېخىمۇ يامان بولغىنى، خىمىيىۋى بوياقلار يەر يۈزىدىكى تۇپراقنى توختىماي «بومباردىمان» قىلىپ، زور مىقداردىكى تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشىگە سەۋەبچى بولدى، مۇنبەت يەرلەرمۇ بارا - بارا گىياھ ئۈنمەيدىغان قۇملۇققا ئايلىنىپ قالدى. يەر يۈزىدىكى تۇپراق جانلىقلار، زىرائەت قالدۇقلىرى ھەم ئوغۇت قاتارلىق ئورگانىك ماددىلارنىڭ جۇغلىنىشى، تۇپراقتىكى جانلىقلارنىڭ توختىماي ھەرىكەت قىلىشى ئارقىسىدا شەكىللىنىدۇ. مۆتىدىل بەلباغ رايونىدا بىر سانتىمېتىر قېلىنلىقتىكى تۇپراقنى ھاسىل قىلىشقا 100 يىلدىن 400 يىلغىچە ۋاقىت كېتىدۇ.

تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشى كىشىلەرگە ئورگانىك يېزا ئىگىلىكىنى ئەسلەتتى. بىلىمىزنىڭ قەدىمكى يېزا ئىگىلىكىدە تەبىئەتنىڭ نورغۇن ئەقىل - پاراسىتىنى كۆرۈۋالالايمىز، مانا بۇ تۇپراقنىڭ بىر نەچچە مىڭ يىلنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپمۇ مۇنبەت تۇرغانلىقىنىڭ سەۋەبى. مۇشۇ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ئامېرىكا ئالىملىرى ئامېرىكا يېزا ئىگىلىكىدە يۈز بەرگەن كرىزىسنى

دۆلەت مۇداپىئە پەن - تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتېتى كومپيۇتېر تەتقىقات ئورنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان «سامان يولى - III» تىپلىق كومپيۇتېر سېنتەبىر 6 - ئاينىڭ 19- كۈنى دۆلەتلىك تېخنىكىلىق باھالاشتىن ئۆتتى. «سامان يولى - III»نىڭ ئىشلەش سۈرئىتى ھەر سېكۇنتتا 13 مىليارد قېتىم بولۇپ، ئۇنىۋېرسال ئىقتىدارى «سامان يولى- II»نىڭكىدىن ئون ھەسسە يۇقىرى، ھەجمى «سامان يولى - II»نىڭ ئالتىدىن بىر قىسمىغا توغرا كېلىدۇ.

سۈرەتتە: تەتقىقات خادىمى دېتاللارنى

ئىنسانلارنىڭ كەلگۈسىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئون تۈرلۈك پەن - تېخنىكا يېڭى مەھسۇلاتى

سۇن ۋېندى

كەلگۈسىگە نەزەر

1. **گېن دورىلىرى** ئون تۈرلۈك يېڭى مەھسۇلات ئىچىدە ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغىنى گېن دورىسى. كەلگۈسى ئون يىلدا دورىگەرلىكتە كۆللىنىش ۋەزىيىتى بارلىققا كېلىدۇ، سۆڭەك شالاڭلىشىپ كېتىش، ئالجىمېرس كېسەللىكى، خالتىسىمان تالا كېسەللىكىنى داۋالايدىغان يېڭى دورىلار، ھۈجەيرىلەر قېتىش، مۇسكۇللار تارىيىش كېسەللىكلىرىنى داۋالايدىغان دورىلار ئارقا - ئارقىدىن بارلىققا كېلىدۇ.

2. **خاس خاراكتېرلىك كومپيۇتېر** كەلگۈسىدە شەخسلەرنىڭ كومپيۇتېرلىرى ئورنىنى ئىقتىدارى ئىنتايىن كۈچلۈك خاس خاراكتېرگە ئىگە كومپيۇتېر ئىگىلەيدۇ. بۇنداق كومپيۇتېر ئاۋازنى تىزگىنلەيدىغان كومپيۇتېر بولۇپ، ئۇ ئۆز ئىگىسىنىڭ ئاۋازىنى تونۇيالايدۇ. ئۇنىڭ ھەر خىل خەۋپسىزلىك ۋە مۇلازىمەت قوراللىرىمۇ بار. كومپيۇتېر ئېچىلغاندىن كېيىن، ئۇ سىز ياخشى كۆرىدىغان مەزمۇنلارنى، نومۇرلارنى تېپىپ بېرىدۇ. ئاكسىيە بازىرىنىڭ ئەھۋالىنى، قاتناش لىنىيىسىنىڭ قاتناش ئەھۋالىنى كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ، سىزگە ئەرزان باھادىكى مالنىڭ نەدىلىكىنى دەپ بېرەلەيدۇ. يەنە ئۈيىڭىزگە بۇلاڭچى، قاتىللار كىرىپ قالسا، زېيىنىدىن ساقلىيالايدۇ.

3. **كۆپ خىل يېقىلغۇلۇق ئاپتوموبىل** كەلگۈسى ئون يىلدا ئاپتوموبىللارغا ھەر خىل يېقىلغۇ ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىلىدىغان بولىدۇ، يەنى بېنزىن، تۇك يېڭىدىن سەپلەنگەن بېنزىن، توك ۋە سۇيۇقلاندۇرۇلغان گاز ئىشلىتىلىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئېنېرگىيە باھاسى تۆۋەنلەيدۇ.

4. **تامغا ئېسىپ قويۇلىدىغان كەڭ ئېكرانلىق تېلېۋىزور** كەلگۈسى ئون يىلدا ئائىلىلەردىكى تېلېۋىزورلار ئاسما سۇرەتتەك چوڭلۇقتا، تامغا ئېسىپ قويۇلىدىغان بولىدۇ.

5. **ئېلېكترون پۇل** كەلگۈسىدە ئىناۋەت كارتوچكىسى چوڭلۇقىدىكى ماگنىتلىق كارتوچكا زامانىۋى پۇلنىڭ ئورنىنى ئالىدۇ. بىز كومپيۇتېر ئارقىلىق ئېلېكترون پۇلنى ئىشلىتىپ، خەلقئارا سودا ئىشلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان بولىمىز. باتېر تەتقىقات ئورنى ئوقۇغۇچىلار ئىشلىتىدىغان بىر خىل ماگنىتلىق كارتوچكىنى ئىجاد قىلدى. ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش خىراجىتى، كىتاب پۇلى تاپشۇرغاندا، كىيىم يۇيدۇرغاندا ياكى يېمەكلىك سېتىۋالغاندا، مۇشۇ كارتوچكىنى ئىشلىتىدىغان بولىدۇ.

6. **سالامەتلىكنى كۆزىتىش ئەسۋابى** بۇ ئىشلىتىلىشى ئاددىي ئەسۋاب بولۇپ، ئۇ سىزنىڭ سۈيدۈك، كىگىز ياكى نەپەس ئېلىشىڭىزنى كۆزىتىپ، بەدىنىڭىزنىڭ ھەر خىل ئىقتىدارىنى كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ.

7. **ئەپچىل خەرىتە ۋە ئىز قوغلاش قۇرۇلمىسى** يەر شارى ئورنىنى بېكىتىش سىستېمىسىنىڭ كەڭ قوللىنىلىشىغا ئەگىشىپ، كەلگۈسىدە ساياھەتچىلەرگە جۇغراپىيىلىك ئورۇن ۋە نىشاننى كۆرسىتىپ بېرىدىغان ئەپچىل خەرىتە ۋە كومپاس بارلىققا كېلىدۇ.

8. **ئەپچىل ماتېرىياللار** بۇنداق يېڭى ماتېرىياللار ئىقتىدارلىق ماتېرىيال دەپمۇ ئاتىلىدۇ. بۇلار جىددىي، خەۋپلىك پەيتلەردە سىگنال ئاگاھلاندۇرۇش بېرىدۇ. مەسىلەن: يەر تەۋرەش ئالدىدا كۆۋرۈكلەر، ئىمارەت بىنالىرىنىڭ ماتېرىياللىرى خەتەردىن بېشارەت بېرىپ، رەڭگىنى ئۆزگەرتىدۇ، ئاندىن سىگنال بېرىدۇ. بۇنداق ماتېرىياللارنىڭ قۇرۇلمىسىغا ئېلېكترونلۇق سېزىم سەزگۈچ قۇرۇلمىسى ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولىدۇ. بۇ ماتېرىياللار ئالدى بىلەن كۆۋرۈك، ئايرودروم، ئىمارەت بىنالىرىغا ئىشلىتىلىشى مۇمكىن.

9. **بەدەن ئېغىرلىقىنى تىزگىنلەيدىغان ۋە قېرىلىقنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان مەھسۇلاتلار** كەلگۈسىدە قېرىلىقنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان مەھسۇلاتلار بازار تاپىدۇ. كىشىلەر يېڭى تېخنىكىنىڭ ئۆزلىرىنى ساغلام ھالدا 80 ياشقا كىرگۈزۈشىنى ئۈمىد قىلماقتا. شۇڭا بۇ جەھەتتىكى تەتقىقات جىددىي ئېلىپ بېرىلماقتا.

10. **ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلىتىشكە بولىدىغان مەھسۇلاتلار** كەلگۈسى ئون يىلدا بىز بەزى مەھسۇلاتلارنى، بولۇپمۇ كومپيۇتېر ۋە چوڭ تىپتىكى ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنى، مەسىلەن: توك ئوچىقى، ھاۋا تەڭشىگۈچ، كىر ئالغۇ، قورۇتۇش ماشىنىسى، سۇ قاينىتقۇچ قاتارلىقلارنى پۇل تۆلەپ سېتىۋالمايمىز، پەقەتلا ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلىتىمىز. بۇ، ئىجارە ئارقىلىق ئېھتىياجنى قاندۇرۇشنىڭ يېڭى يۈزلىنىشى.

ئەنگلىيە ئالىملىرى «B» «تىپلىق جىگەر ياللۇغى ۋىرۇسىنىڭ يادرو كاپسىل قۇرۇلمىسىنى بايقىدى

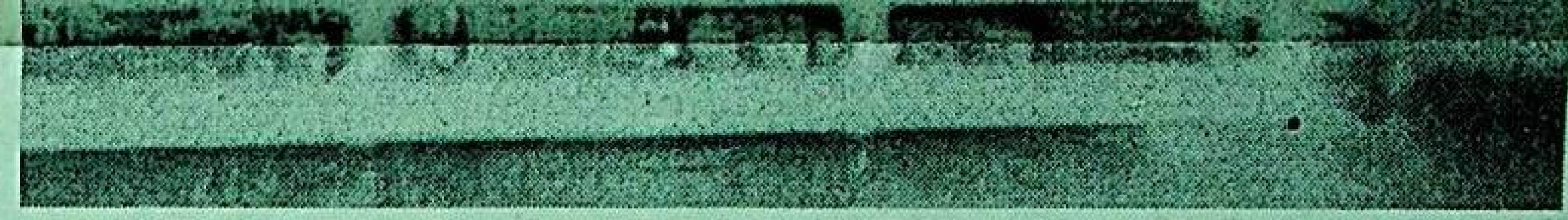

سۈرەتتە: تەتقىقات خادىمى دېتاللارنى ئەستايىدىل تەكشۈرمەكتە.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بالىلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان بەش چوڭ بۇلغىنىش

يېقىندا ب د ت مۇھىت ئاسراش تەشكىلاتى بىر دوكلات ئېلان قىلىپ، مۇھىت مەسىلىسىنى ھەل قىلىش بىلەن بىللە، بالىلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان بەش چوڭ بۇلغىنىش مەنبەسىنى تۈگىتىشكە ئالاھىدە دىققەت قىلىش كېرەك، دەپ كۆرسەتتى.

1. ئوقۇش قۇراللىرىدىن بۇلغىنىش بالىلار خەت يازغاندا، تاپشۇرۇق ئىشلىگەندە ھەمىشە سىزغۇچ، قېرىنداش، ئۆچۈرگۈچ، شىلىم قاتارلىق ئوقۇش قۇراللىرىنى ئىشلىتىدۇ. بۇلارنىڭ تەركىبىدە قوغۇشۇن، بېنزول ۋە باشقا زەھەرلىك ماددىلار بار، بۇلار بالىلارنىڭ كۆزى، بۇرنى ۋە گېلىدە ئىششىق پەيدا قىلىپ، بالىلارنىڭ بېشىنى ئاغرىتىدۇ، كۆڭلىنى ئايىنىتىدۇ، ھەتتا ئۇلارنىڭ ئەقلىي كۈچىگە تەسىر يەتكۈزىدۇ.

2. ھاشارات يوقىتىش سۇيۇقلۇقىدىن بۇلغىنىش يېقىندىكى تەتقىقات نەتىجىسىگە قارىغاندا، چىۋىن، بۆرگە يوقىتىش دورىسى گىلەمگە چۈشۈپ قالسا، بالىلار ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۆمىلەپ ئوينىسا، بالىلارنىڭ بەدىنى بۇلغىنىدىكەن. شۇڭا مۇتەخەسسىسلەر ئۆي ئىچىدە ھاشارات يوقىتىش دورىسى ئىشلەتكەندىن كېيىن ئىشىك - دېرىزىلەرنى ئېچىۋېتىپ، شامال ئۆتتۈشتۈرۈش، بالىلارنى دورا چېچىلغان بۇيۇملار بىلەن كەم دېگەندىمۇ 24 سائەتتىن كېيىن ئۇچراشتۇرۇش كېرەك، دەپ تەكلىپ بەردى.

3. ئېلېكترو ماگنىت مەيدانىدىن بۇلغىنىش تېلېۋىزور، كومپيۇتېرنىڭ ئومۇملىشىشىغا ئەگىشىپ، بىر مۇنچە بالىلار ئەتىدىن كەچكىچە تېلېۋىزور، ئېلېكترون ئويۇنچۇق ياكى كومپيۇتېر بىلەن ھەپىلىشىدىغان بولدى. بۇ ئېلېكتر سايمانلىرىدىن پەيدا بولغان ئېلېكترو ماگنىت مەيدانى بالىلارنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشى ۋە سالامەتلىكىگە تەسىر يەتكۈزىدۇ. ئالىملارنىڭ قارىشىچە، كومپيۇتېر ئىشلەتكەندە بالىلارنى ئەڭ كەم دېگەندە 60 سانتىمېتىر يىراقلىقتا ئولتۇرغۇزۇش، ئەڭ ياخشىسى بالىلارغا توك ئەدىيال ئىشلەتمەسلىك كېرەك ئىكەن. چۈنكى بۇ بۇيۇملارنى ئىشلەتكەندە ھاسىل بولىدىغان ئېلېكترو ماگنىت مەيدانى بالىلارنىڭ سالامەتلىكىگە ئىنتايىن زىيانلىق ئىكەن.

4. تاماكىدىن بۇلغىنىش تەتقىقاتلارغا قارىغاندا، تاماكا چېكىدىغان ئائىلىدە چوڭ بولغان بالىنىڭ راك كېسەللىكىگە گىرىپتار بولۇش نىسبىتى تاماكا چەكمەيدىغان ئائىلىدىكى بالىلارغا قارىغاندا بىر ھەسسە يۇقىرى بولىدىكەن. تاماكا چېكىدىغان ئائىلىدىكى بالىلار ئاسانلا تارماقچە كاناي ياللۇغى، ئۆپكە ياللۇغى قاتارلىق نەپەس يولى كېسەللىكلىرىگە گىرىپتار بولىدىكەن.

5. شاۋقۇندىن بۇلغىنىش تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، تېلېۋىزور، ئۈنئالغۇ رادىئودىن ھاسىل بولىدىغان شاۋقۇن 60 - 80 دېتسىبېلغا يېتىدىكەن. كىرئالغۇ قاتارلىق ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنىڭ 42 - 70 دېتسىبېلغا يېتىدىكەن. ئالىملارنىڭ قارىشىچە، ئائىلىدىكى شاۋقۇن بالىلارنىڭ گاس - گاچا بولۇپ قېلىشىدىكى ئاساسىي سەۋەبلەرنىڭ بىرى ئىكەن.

«تەرمىلەر گېزىتى»دىن

نېمە ئۈچۈن بوۋاقلاردا شۆلگەي كۆپ بولىدۇ؟

ئەكرەم قۇربان

شۆلگەي ئېغىز بوشلۇقىدىكى شۆلگەي بەزلىرى ئاجرىتىپ چىقارغان شىلىمشىق سۇيۇقلۇق بولۇپ، ئۇ ئېغىز بوشلۇقىنى نەملەشتۈرۈش، تازىلاش ۋە يېمەكلىكلەرنى دەسلەپكى قەدەمدە ھەزىم قىلىش رولىنى ئوينايدۇ. شۆلگەي سۇيۇقلۇقى تەركىبىدە باكتېرىيىنى ئۆلتۈرگۈچى ماددا ۋە ھەزىم قىلىش فېرمېنتى بولۇپ، ئېغىز بوشلۇقىدا باكتېرىيەلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

شۆلگەي سۇيۇقلۇقى نېرۋا سىستېمىسى ۋە ئورگانىزم سۇيۇقلۇقىنىڭ تەڭشەپ تۇرۇشى ئارقىلىق ئاجرىلىپ چىقىدۇ. بوۋاقلار ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقان مەزگىلدە نېرۋا سىستېمىسى ۋە شۆلگەي ئاجرىتىپ چىقىرىش ئەزالىرى تېخى يېتىلمىگەن ھالەتتە بولغاچقا، تۇغۇلۇپ ئۈچ-تۆت ئايدىن كېيىن نېرۋا رېفلېكسىنىڭ پەيدا بولۇشى، ئىشتىھاسىنىڭ ئېچىلىشى، يېمەكلىكنىڭ ئېغىز بوشلۇقىغا بولغان غىدىقلاش تەسىرى، يېمەكلىكلەرنىڭ شەكلى، پۇرىقىغا بولغان غىدىقلاش ۋە كۆرۈش سېزىمى تەسىرىدىن شۆلگەي سۇيۇقلۇقىنىڭ ئاجرىلىپ چىقىشى بارا - بارا كۆپىيىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە بوۋاقلارنىڭ يۇتۇش فۇنكسىيىسى مۇكەممەل بولمىغانلىقى، چىش چىقىۋاتقانلىقى، ئېغىز بوشلۇقى تېيىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن ئۇلار ئاجرىلىپ چىققان شۆلگەي سۇيۇقلۇقىنى تەڭشەپ بولالمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن شۆلگەي ئېغىزدىن سىرتقا ئېقىپ چىقىدۇ. بۇ بوۋاقلاردا كۆرۈلىدىغان نورمال ھادىسە. ئەمما بوۋاقلارنىڭ ئېغىز بوشلۇقىدا ئېغىز بوشلۇقى شىللىق پەردە يارىسى، يۇتقۇنچاق كېسەللىكى قاتارلىق كېسەللىكلەر كۆرۈلسىمۇ، شۆلگەي كۆپ ئاقىدىغان بولۇپ قالىدۇ. ئەگەر بوۋاقلاردا ئەمگىسى كەلمەسلىك، يىغلاپ بىئارام بولۇشتەك ئەھۋاللار كۆرۈلسە، ۋاقتىدا تەكشۈرتۈپ داۋالىتىش كېرەك.

يېزا ئىگىلىكىدە يوق بەرگەن كۆرۈلۈپ، شەرقتىكى جۇڭگو، ياپونىيە قاتارلىق ئەللەرگە ئالايتەن كېلىپ، شەرق دېھقانلىرىنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنى ئۆگەندى.

ئورگانىك يېزا ئىگىلىكىدە يېزا ئىگىلىكىنىڭ بىر پۈتۈنلۈكى تەكىتلىنىدۇ، ھازىرقى زامان يېزا ئىگىلىكىنىڭ ھاياتىي كۈچى دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئەقىل - پاراسىتىنى بىرلەشتۈرۈپ، تارىختىن بۇيانقى تەجرىبە - ساۋاقلارنى قوبۇل قىلىپ، ئىنسانلارغا، تەبىئىي مۇھىتقا ۋە يېزا ئىگىلىكىگە باب كېلىدىغان دۇنياۋى پۈتۈنلۈك قارىشىنى تۇرغۇزۇشتا ئىپادىلىنىدۇ.

تىببىي ئۇچۇر

ئەنگلىيە تىببىي تەتقىقات مۇدىرىيىتىگە قاراشلىق مولېكۇلا - بىئولوگىيە تەجرىبىخانىسىدىكى ئالىملار «B» تىپلىق جىگەر ياللۇغى ۋىرۇسىنىڭ يادرو ئاقسىل قۇرۇلمىسىنى كۆرسىتىپ بېرىشتە مۇۋەپپەقىيەت قازاندى.

ئالىملار يادرو ئاقسىلىنى شەكىللەندۈرگەن «B» تىپلىق جىگەر ياللۇغى ۋىرۇسىدىن گېنىنى ئېلىپ، ئاندىن «E .coli» مىكروبىغا كىرگۈزگەن ھەمدە مىكروبتىن زور مىقداردىكى ئادەتتە ۋىرۇستىلا ئۇچرايدىغان ئاقسىلنى ئالغان. ئالىملار ئاقسىلنى ئېلىش جەريانىدا تەبىئىي شەكىللەنگەن، ۋىرۇستىكىگە ئوخشاش يۇمۇلاق ئاقسىلنى بايقىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاقسىلنى سۇيۇقلۇقتا سىلىپ توڭلاتقان، ئاندىن ئېلېكترونلۇق مىكروسكوپتا كۆزەتكەن. ئاقسىل تەبىئىي ھالەتكە يېقىنلاشقان چاغدا ئالىملار ئۇنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىنى ئېنىق كۆرگەن.

ئالىملار ئاقسىل قۇرۇلمىسىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن، كومپيۇتېر ئارقىلىق 6000 دىن ئارتۇق ئاقسىل رەسىمىنى بىرىكتۈرۈپ، گۇرۇپپىلاشتۇرۇپ، يادرو قېپى توغرىسىدىكى ئۈچ ئۆلچەملىك ستېرېئولۇق خەرىتىنى ھاسىل قىلغان. بۇ خەرىتە ئاقسىلنىڭ بىر پۈتۈن شەكلىنى شۇنداقلا مولېكۇلىلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمىنىڭ ئالفا يۆگىمەچ قۇرۇلمىلىق بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بەرگەن.

ئالىملار كېيىنكى قەدەمدە ئاقسىلنى مۇناسىپ ھالدا ئۆزگەرتىپ، باشقا كېسەللىكلەرگە تاقابىل تۇرىدىغان ۋاكسىنا ئىشلەمەكچى بولۇۋاتقانلىقىنى بىلدۈردى.

دوكتور تونى كراندې مۇنداق دېدى: دۇنيادا «B» تىپلىق جىگەر ياللۇغىنىڭ ۋىرۇسىنى ئېلىپ يۈرگۈچىلەر 300 مىليونغا يېتىدۇ. بۇ تەتقىقات باشقا كېسەللىكلەرگە تاقابىل تۇرىدىغان كۆپ خىل ۋاكسىنىنى بارلىققا كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولۇپلا قالماستىن «B» تىپلىق جىگەر ياللۇغىنى داۋالاش ئۈنۈمى ياخشى دورىنى بارلىققا كەلتۈرۈشكىمۇ پايدىلىق.

قانداق قىلغاندا دېھقانچىلىق دورىلىرىدىن زەھەرلىنىپ قېلىشتىن ساقلانغىلى بولىدۇ؟

ساۋۇت ھېكىم

ھازىر يېزىلاردا دېھقانچىلىق دورىلىرى ئومۇميۈزلۈك ئىشلىتىلمەكتە. چۈنكى دېھقانچىلىق دورىلىرى زىرائەتلەردىكى ھەر خىل كېسەللىك ۋە ھاشارات زىيانداشلىقىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇلارنى يوقىتىپ يېزا ئىگىلىكىدە مول ھوسۇل ئېلىشنى قولغا كەلتۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. لېكىن بەزى كىشىلەرنىڭ دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ياخشى باشقۇرماسلىقى، ئۇنى مۇۋاپىق ئىشلەتمەسلىكى ياكى بىخەستەلىك قىلىشى تۈپەيلىدىن دېھقانچىلىق دورىلىرىدىن زەھەرلىنىش ئەھۋاللىرى يۈز بەرمەكتە. بۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك:

(1) ياز، كۈز پەسىللىرىدە زىرائەتلەرگە دېھقانچىلىق دورىلىرىنى چاچقاندا، ئىشلىتىش قائىدىسىگە ئەمەل قىلىش كېرەك، يەنى قولغا پەلەي كىيىش، ماسكا تاقاش، ئۇزۇن يەڭلىك چاپان كىيىش كېرەك. ئىش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن يۈز - قوللارنى ۋە دورا تېگىپ كەتكەن جايلارنى دەرھال سوپۇن بىلەن پاكىز يۇيۇپ، دورىنىڭ قالدۇقلىرىنى ئۇزۇل - كېسىل چىقىرىۋېتىش لازىم.

(2) دېھقانچىلىق دورىلىرىدىن زەھەرلىنىپ ئۆلگەن ئۆي ھايۋانلىرى ۋە ئۆي قۇشلىرىنى ھەرگىز يېمەسلىك كېرەك.

(3) دېھقانچىلىق دورىلىرىنى قاچىلىغان بوتۇلكىلارغا يېمەكلىكلەرنى قاچىلىماسلىق كېرەك. دېھقانچىلىق دورىلىرىنى يېمەكلىكلەر بىلەن بىر جايغا قويماسلىق كېرەك.

(4) ئىشلىتىپ بولالمىغان دېھقانچىلىق دورىلىرىنى قالايمىقان تاشلاپ قويماي مەلۇم جايغا قويۇش ياكى توپا بىلەن كۆمۈۋېتىش لازىم.

كېۋەز يوپۇرماق كانىسى ۋە ئۇنى يوقىتىش ئۇسۇللىرى

قادىر ئابدۇللا

كېۋەز يوپۇرماق كانىسى ئۆمۈچۈكسىمانلار ئائىلىسىگە تەۋە ھاشارات. كېۋەزگە زىيان سالىدىغان كانا ئىككى داغلىق يوپۇرماق كانىسىدىن ئىبارەت. شىنجاڭنىڭ ھاۋا كىلىماتى قۇرغاق، يامغۇر ئاز ياغىدۇ، سۇيى قىس. بۇلار يوپۇرماق كانىسىنىڭ پەيدا بولۇشىنى پايدىلىق شارائىت بىلەن تەمىنلەيدۇ. كېۋەز يوپۇرماق كانىسىنىڭ يېتىلگەن ھەم يېتىلمىگەن لىچىنكىلىرى كېۋەز يوپۇرمىقىنىڭ ئارقا يۈزىدە تور ھاسىل قىلىپ، تورنىڭ ئاستىدىن سانجىپ شوراپ ئوزۇقلىنىدۇ. زىيانغا ئۇچرىغان كېۋەز يوپۇرمىقىدا دەسلەپتە ساغۇچ ئاق رەڭلىك داغلىق چېكىتلەر كۆرۈلىدۇ، كېيىن يوپۇرماقنىڭ رەڭگى قىزىلغا ئۆزگىرىدۇ، تۆپىلەر بالدۇرلا زەئىپلىشىدۇ، غۇنچە، غوزىلار تۆكۈلۈپ كېتىدۇ.

كېۋەز يوپۇرماق كانىسى يىلىغا سەككىز- ئون ئەۋلاد قالدۇرىدۇ. ئۇرۇقلانغان چىشى كانا كېۋەزلىكنىكى تۆكۈلگەن شاخ - يوپۇرماق، غوزا قاسىرىقى، ئېتىزلارنىڭ يېرىقلىرى قاتارلىق جايلاردا توپلىشىپ قىشلايدۇ. 2 - يىلى 3- ئايدا ھاۋا تېمپېراتۇرىسى C° 7قا يەتكەندە ئۇۋىسىدىن چىقىپ ھەرىكەتلىنىدۇ. 5 - ئاينىڭ باشلىرىدا كېۋەز مايسىلىرى ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىن كېۋەزلىككە يۆتكىلىپ، تاكى كېۋەزنى يىغىشتۇرۇپ بولغىچە كېۋەزگە زىيان سالىدۇ. شۇڭا كېۋەز يوپۇرماق كانىسىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يوقىتىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش كېرەك:

1. ھوسۇلنى يىغىۋالغاندىن كېيىن كېۋەز ئېتىزلىرىنى پاكىز تازىلاش ھەمدە كۈزدە يەرنى ئاغدۇرۇپ، توڭ يانقۇزۇش كېرەك. بۇنداق قىلغاندا قىشلايدىغان ھاشارات مەنبەسىنى يوقاتقىلى بولىدۇ.

2. كېۋەزنى بىدە ۋە پېسۋىلەك تېرىلىدىغان ئېتىزدىن يىراقراق يەرگە تېرىش كېرەك.

3. ئېتىز پەرۋىشىگە بىرلەشتۈرۈپ، مۇۋاپىق ئوغۇتلاش، سۇغىرىش ۋە ساغلام مايسا يېتىشتۈرۈش، باشسىز كېۋەز مايسىسىنى ئۆز ۋاقتىدا يۇلۇۋېتىش لازىم.

4. دورا ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش، يوقىتىش لازىم. بولۇپمۇ كېۋەز مايسا مەزگىلىدە كېۋەز يوپۇرماق كانىسىنىڭ كېۋەزلىككە يۆتكىلىشىنى قاتتىق تىزگىنلەش لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن 35 % لىك ئارامىت سۇتسىمان دورىسى ياكى 40 % لىك دىكوپول سۇتسىمان دورىسىنىڭ 1000 ھەسسىلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك. بۇنىڭدىن باشقا، 50 % مالاتىئون سۇتسىمان دورىسى ياكى 50 % ددۋ سۇتسىمان مايلىق دورىسىنىڭ 1000 ھەسسىلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك.

بېيجىڭدا جۇڭگو-چاۋشيەن دوستلۇق، ھەمكارلىق، ئۆز ئارا ياردەم بېرىش شەرتنامىسى ئىمزالانغانلىقنىڭ 36 يىللىقى تەبرىكلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 10-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو خەلق تاشقى دوستلۇق جەمئىيىتى بىلەن جۇڭگو-چاۋشيەن دوستلۇق جەمئىيىتى بۈگۈن كەچتە بۇ يەردە كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، جۇڭگو-چاۋشيەن دوستلۇق، ھەمكارلىق، ئۆز ئارا ياردەم بېرىش شەرتنامىسى ئىمزالانغانلىقنىڭ 36 يىللىقىنى تەبرىكلىدى.

تاشقى دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى چى خۇەييۈەن كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو-چاۋشيەن دوستلۇق، ھەمكارلىق، ئۆز ئارا ياردەم بېرىش شەرتنامىسى ئىمزالانغاندىن بۇيان، ئىككى دۆلەت شەرتنامىنىڭ ئاساسىي روھىغا ئەمەل قىلىپ، ھەرقايسى ساھەلەردىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئىككى دۆلەتنىڭ پېشقەدەم ئىنقىلابچىلىرى ئۆز قولى بىلەن بەرپا قىلغان ۋە يېتىشتۈرگەن جۇڭگو - چاۋشيەن دوستلۇقى تارىخ سىنىقىدىن ئۆتتى ۋە ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتتى.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو-چاۋشيەن دوستلۇقىنى مۇستەھكەملەش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ قەتئىي تەۋرەنمەس فاڭجېنى، شۇنداقلا جۇڭگو خەلقىنىڭ سەمىمىي ئارزۇسى. ئۇ يەنە چاۋشيەن خەلقىنىڭ ئالغا بېسىش يولىدىكى ھەر خىل قىيىنچىلىقلارنى جەزمەن يېڭىپ، سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ئىشلىرىدا تېخىمۇ زور مۇۋەپپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈرىدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

چاۋشيەننىڭ جۇڭگودىكى ئەلچىخانىسىنىڭ ۋاكالەتچىسى سوڭ فېڭخۇەن مۇنداق دېدى: بۇنىڭدىن 36 يىل ئىلگىرى ئىمزالانغان چاۋشيەن-جۇڭگو دوستلۇق، ھەمكارلىق، ئۆز ئارا ياردەم بېرىش شەرتنامىسى ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ ئىسسىق قېنى بىلەن يۇغۇرۇلغان بولۇپ، ئۇ چاۋشيەن، جۇڭگو دوستلۇقىنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرىدىغان، ئاسىيا ۋە دۇنيا تىنچلىقىنى قوغدايدىغان ئورتاق ئارزۇنى ئىپادىلىدى. ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرىنىڭ غەمخورلۇقى ئاستىدا چاۋشيەن - جۇڭگو دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى تېخىمۇ زور تەرەققىياتقا ئېرىشىدۇ.

ئامېرىكىدىكى زەنجىرسىمان پارچە سېتىش ماگىزىنى گۇرۇھى «مونتگومېري - ۋارد» مالىيە كرىزىسى تۈپەيلىدىن مۇشۇ ئاينىڭ 7-كۈنى ۋەيران بولۇشتىن قوغداشنى تەلەپ قىلدى. 125 يىللىق تارىخقا، 400 زەنجىرسىمان ماگىزىنغا ئىگە بۇ شىركەت بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 250 مىليون دوللار زىيان تارتقان.

سۈرەتتە: ۋېرگىنىيە شتاتىدىكى بىر «مونتگو مېري - ۋارد» زەنجىرسىمان ماگىزىنى ئىشىكىگە «تۈگىمە قىلىپ سېتىش» توغرىسىدا ئېلان ئاختىسى ئاستى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پېرۇ شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لىما خەۋىرى. پېرۇ دۆلەت مەدەنىيەت كومىتېتى بىلەن جۇڭگونىڭ پېرۇدىكى باش ئەلچىخانىسى يېقىندا دۆلەت مۇزېيىدا شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن دوكلات يىغىنى ئۆتكۈزدى.

پېرۇ دۆلەت مەدەنىيەت كومىتېتىنىڭ مۇدىرى مونتويا مۇنداق دېدى: شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنغانلىقى دۇنياۋى تەسىرگە ئىگە چوڭ ئىش، بۇ دوكلات يىغىنىنى ئۆتكۈزۈش تېخىمۇ كۆپلىگەن پېرۇلۇقلارغا شياڭگاڭ مەسىلىسىنى ۋە جۇڭگونى چۈشەندۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ. پېرۇلۇق ئاتاقلىق مۇخبىر ئورۋېي گېسو بىلەن تارىخشۇناس مارىيادگۇ دوكلات يىغىنىدا شياڭگاڭ مەسىلىسىنىڭ كېلىپ چىقىشى قاتارلىقلارنى تونۇشتۇردى. ئۇلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنغانلىقى دۇنيادىكى مۇشۇ خىلدىكى باشقا مەسىلىلەرنىڭ ھەل قىلىنىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى بىر ئۈلگە يارىتىپ بەردى؛ جۇڭگونىڭ تامامەن بىرلىككە كېلىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى چارە بىلەن تەمىن ئەتتى. ئۇلار مۇنداق كۆرسەتتى: خەلقئارا جامائەتچىلىك شياڭگاڭنىڭ قايتۇرۇۋېلىنىشى ۋە جۇڭگونىڭ بىرلىككە كېلىشى ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقىغا پايدىلىق.

«1-ئىيۇل» نىڭ كېلىشى بىلەن دۇنيا ئەھلىنىڭ كۆزى شياڭگاڭغا تىكىلىپ، ھەرقايسى چەت ئەللىك مېھمانلار، ساياھەتچىلەر ۋە مۇخبىرلار بۇ كاتتا ئىشنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈش ئۈچۈن شياڭگاڭغا ئاقتى.

سۈرەتتە: شياڭگاڭ خەلقئارا باشلانغۇچ مەكتىپىدە ئوقۇۋاتقان چەت ئەللىك كىچىك دوستلار چاڭجۇدا شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قويىنىغا قايتىپ كېلىشىنى تەبرىكلەش پائالىيىتىدىن بىر كۆرۈنۈش.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئوتتۇرا - شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى باشلىقلىرىنىڭ دۇنيا ئىقتىسادىي توغرىسىدىكى 2-نۆۋەتلىك مۇھاكىمە يىغىنى ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋېنا، 9-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئۈچ كۈن داۋام قىلىدىغان ئوتتۇرا-شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرى باشلىقلىرىنىڭ دۇنيا ئىقتىسادى توغرىسىدىكى 2-نۆۋەتلىك مۇھاكىمە يىغىنى 9-ئىيۇل كەچتە سالسبۇرگدىكى شەھەرلىك كېڭەش بىناسىدا ئېچىلدى، يىغىنغا 45 دۆلەتتىن كەلگەن ھۆكۈمەت باشلىقلىرى، مىنىستىرلار ۋە ئالاقىدار ھۆكۈمەت ئەمەلدارلىرىدىن بولۇپ 500 نەچچە كىشى قاتناشتى.

ئاۋسترىيە ئاخبارات ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، بۇ نۆۋەتلىك مۇھاكىمە يىغىنىدا ئوتتۇرا-شەرقىي ياۋروپا رايونىنىڭ ئىقتىسادىي مەسىلىلىرى، مەسىلەن، يېقىندا ئاياغلاشقان شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى مادرىد باشلىقلار يىغىنى ۋە 6-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ئېچىلغان ياۋروپا ئىتتىپاقى ئامستېردام باشلىقلار يىغىنىنىڭ قارارىنىڭ ئوتتۇرا-شەرقىي ياۋروپا رايونىنىڭ ئىقتىسادىغا قانداق تەسىر كۆرسىتىدىغانلىقى قاتارلىق مەسىلىلەر ئۈستىدە مۇھاكىمە قىلىنىدىكەن.

شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن ئۇكرائىنا خەۋپسىزلىك ئىشىدا ھەمكارلىشىش نىزامى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مادرىد، 9-ئىيۇل تېلېگراممىسى. شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن ئۇكرائىنانىڭ كەلگۈسىدىكى ئىككى تەرەپلىك مۇناسىۋىتىنى بېكىتىش مەقسەت قىلىنغان «شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن ئۇكرائىنا خەۋپسىزلىك ئىشىدا ھەمكارلىشىش نىزامنامىسى» مۇشۇ ئاينىڭ 9-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن بۇ يەردە رەسمىي ئىمزالاندى. ئۇكرائىنا زۇڭتۇڭى كۇچما بىلەن شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى باشلىقلار يىغىنىغا قاتناشقان 16 ئەزا دۆلەتنىڭ رەھبەرلىرى ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش

كۇچما ئىمزا قويۇش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى - ئۇكرائىنا نىزامنامىسى «تارىخىي ھۆججەت»، ئۇنىڭ ئىمزالانغانلىقى ياۋروپا چوڭ قۇرۇقلۇقى يېڭى خەۋپسىزلىك قۇرۇلمىسىنىڭ ئېچىۋېتىلگەن شېرىكلىك، ھەمكارلىق ئاساسىغا ئورنىتىلغانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. سولانا مۇنداق دېدى: شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ ئۇكرائىنا بىلەن مۇناسىۋىتى كۈچەيتىش نىشانى ياۋروپا - ئاتلانتىك ئوكيان رايونىنىڭ بىخەتەرلىك ئىشلىرى بويىچە ھەمكارلىشىشقا

ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سۇرانا بۇ ھۆججەتكە ئىمزا قويىدى.

بىخەتەرلىك ئىشلىرى بويىچە ھەمكارلىشىشقا تۆھپە قوشۇشتىن ئىبارەت.

تۇنىس تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ قەرزىنى مۇھىت ئاسراش مەبلىغىگە ئايلاندۇرۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تۇنىس خەۋىرى. بۇ يەردە تاپشۇرۇۋېلىنغان خەۋەرگە قارىغاندا، تۇنىس ۋەكىلى مۇھىت ۋە تەرەققىيات مەسىلىسىنى مەخسۇس قاراپ چىقىدىغان بىدت 19-نۆۋەتلىك ئالاھىدە چوڭ يىغىنىدا تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرگە بوغۇلۇپ قالغان قەرزىنى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ مۇھىت ئاسراش مەبلىغى قىلىشقا رۇخسەت قىلىش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى.

تۇنىس ۋەكىلى يىغىندا مۇنداق دېدى: تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ قەرز مەسىلىسىنى ھەل قىلىش مۇھىت ئاسراش ئۈچۈن كۆچ چىقارغانلىقتۇر. تۇنىس مۇھىت ئاسراشتا دۆلەتلەر ئۆز ئارا ئىتتىپاقلىشىپ ھەمكارلىشىدىغان بولۇشى كېرەك، دەپ ھېسابلايدۇ.

تۇنىس ۋەكىلى مۇنداق دېدى: تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر بىلەن تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ مۇھىت ئاسراش جەھەتتە ھەمراھلىق مۇناسىۋەت ئورنىتىشنى ھەم تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنى مۇھىت ئاسراش جەھەتتىكى يېڭى تەتقىقات نەتىجىلىرىدىن بەھرىمەن قىلىشنى ئۈمىد قىلىمەن.

كونگودىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپ ئۇرۇش توختىتىش كېلىشىمى ئىمزالىيالمىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا خەۋىرى. بۇ يەردىن ئېلىنغان خەۋەرگە قارىغاندا، كونگودىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپ مۇشۇ ئاينىڭ 6-كۈنى خەلقئارا مۇرەسسە كومىتېتىنىڭ رەئىسى، گابون زۇڭتۇڭى باڭگىپ ئوتتۇرىغا قويغان ئۇرۇش توختىتىش تەكلىپى ئۈستىدە بىرلىككە كېلەلمىگەن بەلكى توقۇنۇش يەنىلا داۋاملىشىۋېتىپتۇ.

باڭگې مۇشۇ ئاينىڭ 1-كۈنى كونگودىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 5-كۈندىن باشلاپ ئۇرۇش توختىتىشنى تەۋسىيە قىلغان. كونگو كرىزىسى بويىچە ئىچكى ياراشتۇرۇش كومىتېتى يېقىندا مۇشۇ ئىش توغرىسىدا ياراشتۇرۇش خىزمىتى ئىشلىگەن بولسىمۇ، لېكىن توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپ بىردەك قاراشقا كېلەلمىگەن. زۇڭتۇڭ لىسۇبا مېنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتىم 8-ئاينىڭ 31-كۈنى توشقاندىن كېيىن ئاساسىي قانۇنغا ئاساسەن ئۈچ ئاي ئۇزارتىلىدۇ، دەپ قارىدى. كونگونىڭ سابىق زۇڭتۇڭى ساسۇنى قوللايدىغانلار بۇنىڭغا قەتئىي قارشى چىقتى ۋە لىسۇبا بەلگىلەنگەن مۇددەتتە ۋەزىپىسىدىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۆتكۈنچى ھۆكۈمەت قۇرۇشنى ھەم ئۆتكۈنچى ھۆكۈمەتنىڭ رەھبەرلىرى، جۈملىدىن مىنىستىرلارنىڭ كېيىنكى نۆۋەتلىك زۇڭتۇڭ سايلىمىغا قاتناشماسلىقىنى تەلەپ قىلدى.

ھازىر، ساسۇنىڭ خەلق ئەسكەرلىرى برازاۋىلنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى جايلارنى كونترول قىلىپ تۇرماقتا.

لىسۇبانىڭ ھۆكۈمەت ئارمىيىسى يەنىلا پايتەختنىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى جايلارنى كونترول قىلىپ تۇرماقتا. ھەر ئىككى تەرەپ ئالغا ئىلگىرىلىمىدى، ئىككى تەرەپ كونگو كرىزىسى بويىچە ئىچكى ياراشتۇرۇش كومىتېتىنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلدى ۋە مۇشۇ ئاينىڭ 9-كۈنى گابون پايتەختى لىبرېۋىلدا داۋاملىق سۆھبەتلەشمەكچى بولدى.

كامبودژا ۋەزىيىتى تىزگىنلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنپېن خەۋىرى. كامبودژانىڭ 2-باش ۋەزىرى خۇڭسېن يېقىندا دۆلەت رادىئو ئىستانسىسى ۋە تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ئارقىلىق پۈتۈن مەملىكەتكە ھۆكۈمەتنىڭ ۋەزىيەتنى كونترول قىلغانلىقىنى جاكارلىدى ھەم پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەربىي ۋە خەلقنىڭ ئالاقىزادە بولۇپ كەتمەسلىكىنى مۇراجىئەت قىلدى.

خۇڭسېن ھەرقايسى ئەللەرنىڭ كامبودژادا تۇرۇشلۇق ئەلچىلىرى ھەم كامبودژادىكى بارلىق چەت ئەللىكلەرنىڭ ئالاقىزادە بولۇپ كەتمەسلىكىنى، ھازىرچە كامبودژادىن كەتمەسلىكىنى ئۈمىد قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: «كامبودژا دۆلەت قوراللىق كۈچلىرى ئىلاجىسىزلىقتىن قوللانغان ھەربىي ھەرىكەت ئاساسىي جەھەتتىن ئاخىرلاشتى.» ھۆكۈمەت ۋەزىيەتنى تىزگىنلىدى، رانالى مۇھاپىزەتچىلەر ئەترىتىنىڭ ئۈچ برونېۋىكى ۋە نۇرغۇن قورال-ياراغلىرى غەنىيمەت ئېلىندى، ئۇنىڭ مۇھاپىزەتچىلەر ئەترىتىمۇ تارقىتىۋېتىلدى.

خۇڭسېن يەنە پادىشاھ سىخانۇكنىڭ ئىككى باش ۋەزىرنىڭ ئۇچرىشىپ قوراللىق توقۇنۇشنى تىنچلىق سۆھبىتى ئارقىلىق ھەل قىلىش توغرىسىدىكى تەكلىپىنى رەت قىلغانلىقىنىمۇ جاكارلىدى.

مۇشۇ ئاينىڭ 5-كۈنى ئەتىگەندىن تارتىپ 6-كۈنى كەچ كىرگىچە خۇڭسېن رەھبەرلىكىدىكى خەلق پارتىيىسى قوراللىق كۈچلىرى بىلەن رانالى رەھبەرلىكىدىكى فېنشىنبېك پارتىيىسى قوراللىق كۈچلىرى جىنپېن شەھىرىدە ۋە شەھەر ئەتراپى رايونىدا كەسكىن جەڭ قىلغان، پۈتكۈل شەھەرنى مىلتىق، زەمبىرەك ئاۋازى قاپلاپ كەتكەن. خەۋەرگە قارىغاندا توقۇنۇشتا ئاز دېگەندە ئون كىشى ئۆلگەن، 50 نەچچە كىشى يارىلانغان.

ئىككى كۈنلۈك كەسكىن جەڭدە خەلق پارتىيىسى قوراللىق كۈچلىرى جىنپېندىكى قىزىل كىخمېر قانۇنسىز قوراللىق كۈچلىرى يوشۇرۇنغان دەپ قارالغان فېنشىنبېك پارتىيىسى ھەربىي لاگېرلىرى، داگېۋۇلىرىنى، رادىئو ئىستانسىسى، تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ھەم پېنشىنبېك پارتىيىسى رەھبەرلىرىنىڭ قىسمەن تۇرالغۇ ئۆيلىرىنى ئىشغال قىلدى. نۆۋەتتە جىنپېننىڭ كۆپ قىسىم رايونلىرىنىڭ ۋەزىيىتى تىنچلىنىشقا باشلىدى. بىراق جىنپېندىكى پوچېڭدوڭ ئايرودرومى يەنىلا تاقاقلىق تۇرماقتا.

* * * * *

چەت ئەللەرنىڭ كامبودژادا تۇرۇشلۇق بىر تۈركۈم خادىملىرى 7-ئاينىڭ 10-كۈنى جىنپېندىكى خەلقئارا ئايرودرومدىن تايلاند ئاۋئاتسىيە شىركىتىنىڭ ئايروپىلانى بىلەن كامبودژادىن چېكىنىپ چىقىشقا تەييارلاندى. بۇ سۈرەت ئۆتكەن ھەپتە جىنپېندە يۈز بەرگەن قوراللىق توقۇنۇشتا ئايروپىلان كۈتۈش زالىنىڭ ئوق تېشىپ ئۆتكەن ئەينىكىدىن تارتىلغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكىنىڭ «يول ئىزدىگۈچى» ناملىق ئالەم كېمىسى 22 پارچە ئۈچ ئۆلچەملىك سۈرەتنى يەر شارىغا يەتكۈزۈپ بەردى. كالىفورنىيە شتاتى پاسادىنا رېئاكتىپلىششىنى ئىلگىرى سۈرۈش تەجرىبە مەركىزىنىڭ سۈرەتنى بىر تەرەپ قىلىش تەجرىبەخانىسىدىكى خىزمەتچىلەر بۇ سۈرەتلەرنى چېتىپ مارسنىڭ يەر شەكلى ئومۇمىي خەرىتىسى قىلىپ چىقتى. مۇشۇ ئاينىڭ 11-كۈنى، بۇ تەجرىبىخانا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى.

سۈرەتتە: يىغىنغا قاتناشقان مۇخبىرلار ئۈچ ئۆلچەملىك كۆز ئەينەكنى تاقاپ مارسنىڭ يەر شەكلى ئۈچ ئۆلچەملىك سۈرىتىنى كۆرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

مىسىر دىپلوماتىيە مىنىستىرى بەزىلەر ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى تۇنجۇقتۇرۇۋېتىشكە ئۇرۇنماقتا، دېدى

ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىغا نەزەر

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە خەۋىرى. مىسىر دىپلوماتىيە مىنىستىرى مۇسا يېقىندائۇ يەردە ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە سۆھبەت بايان قىلغاندا ئاگاھلاندۇرۇپ، بەزىلەر ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى تۇنجۇقتۇرۇۋېتىشكە ئۇرۇنۇۋاتىدۇ، دېدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىغا دائىر ھەر خىل پرىنسىپلارغا ئەمەل قىلماسلىق، ھاسىل قىلغان كېلىشىملەرنى يولغا قويماسلىق، ئادىللىق، تەڭپۇڭلۇق بەرپا قىلىدىغان تىنچلىق يولىغا مېڭىشقا توسالغۇ پەيدا قىلىش ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى تۇنجۇقتۇرۇۋېتىشكە ئۇرۇنغانلىق.

مۇسا مۇشۇ رايوندىكى ئۇقۇمۇشلۇق زاتلار بىلەن ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى قوتقۇزۇشقا كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۆزىنىڭ مەسئۇلىيىتى ۋە جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئېلىپ، قوزغىلىپ بۇنداق ئۇرۇنۇشلارغا قارشى تۇرۇپ، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى تۇنجۇقتۇرۇۋېتىشتىن ساقلاپ قېلىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: مىسىر ئۈچۈن ئېيتقاندا ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى ئاخىرغىچە داۋاملاشتۇرۇش ئىنتايىن مۇھىم. بۇ مىسىرنىڭ ئىزچىل مەيدانى ۋە سىياسىتى.

مۇسا يەنە ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق جەريانىنى قوتقۇزۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ، «يەر بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» پرىنسىپىغا ۋە ھاسىل قىلىنغان كېلىشىملەرگە ئەمەل قىلىشنى ۋە ئۇنى يولغا قويۇشنى مۇراجىئەت قىلدى.

باڭلادېشتا كەلكۈن يامراپ كەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، داككا، 12-ئىيۇل تېلېگراممىسى. بىر نەچچە كۈندىن بۇيان قاتتىق يامغۇر يېغىپ كەتكەنلىكتىن باڭلادېشتا كەلكۈن يامراپ كېتىپ، ئاز دېگەندە 32 كىشى ئۆلدى. 1 مىليوندىن كۆپرەك كىشى ئۆي-ماكانسىز قالدى.

مۇشۇ ئاينىڭ 8-كۈندىن باشلاپ، باڭلادېشنىڭ كۆپ قىسىم رايونلىرىدا ئومۇميۈزلۈك قاتتىق يامغۇر يېغىپ، دەريا سۈيى تېشىپ كەتكەن. ھازىرغىچە 30 رايون كەلكۈن ھۇجۇمىغا ئۇچرىدى. پايتەخت داككا شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى بىر قىسىم ئويمان جايلار سۇ ئاستىدا قالغان. داككا بىلەن باڭلادېشنىڭ شىمالىي قىسمىدىكى 16 رايوننىڭ تاشيول قاتنىشى پۈتۈنلەي ئۈزۈلۈپ قالغان.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1-نومۇر. تېلېفون باش ئايپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

1997 - يىل
ئىيۇل
15
سەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزدىن كېچىگىچە بەزىدە بۇلۇتلۇق، بەزىدە ئۇچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 18 - ℃ 28 بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋاكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

بۇرۇلتوقاي ناھىيىسىدىكى كادىرلار تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولماقتا

ئۈز مۇخبىرلىرىمىز جۇبىيى، ۋاڭ شىڭلار خەۋەر قىلىدۇ: بۇرۇلتوقاي ناھىيىسىدىكى ھەر مىللەت كادىرلار يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولدى، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلدى، بۇ بۇرۇلتوقاي ناھىيىسىگە كەلگەن كىشىلەردە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

بۇرۇلتوقاي ناھىيىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەت كادىرلىرى ھازىرمۇ 70 - يىللاردا سېلىنغان ئىككى قەۋەتلىك خىزمەت بىناسىدا ئىشلەيدۇ،ئىشخانا يېتىشمىگەنلىكتىن، مۇئاۋىن شۇجىلار، مۇئاۋىن ھاكىملار بىر ئىشخانىدا ئىشلەيدۇ. دېھقانچىلىققا مەسئۇل مۇئاۋىن ھاكىم جاۋجې، چارۋىچىلىققا مەسئۇل مۇئاۋىن ھاكىم ئابدۇلقان، ھاكىم ياردەمچىسى ۋاڭ لىيەنچىڭنىڭ ئۈستەللىرى جۈپلەپ قويۇلغان، بىر بۇلۇڭغا تام مەش ۋە تونىگە مەش قويۇلغان، يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق كونىراپ كەتكەچكە، يىرتىلىپ، پاختىسى چىقىپ قالغان.

ئەتىيازدا كۆچەت تىكىش، كۈزدە ئۆستەڭ چېپىش بۇ ناھىيىدىكى ئورگان كادىرلىرىنىڭ ئادەتكە ئايلانغان، كۆچەت تىكىش، ئۆستەڭ چېپىش ۋەزىپىسى كىشى بېشىغا ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەن، شۇجى، ھاكىملارمۇ بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس. ناھىيە بازىرىدىن 10 - 20 كىلومېتىر كېلىدىغان ئەمگەك مەيدانىغا كادىرلار ئۆزلىرى پۇل چىقىرىپ مىنىبۇستا ئولتۇرۇپ بارىدۇ، يېمەكنى ئۆزى ئېلىپ بارىدۇ.

بۇرۇلتوقاي ناھىيىسى - دۆلەت نۇقتىلىق يۆلەيدىغان نامرات ناھىيە بولۇپ، مالىيە ئەھۋالى ناھايىتى جىددىي. مالىيىدىكى قىيىنچىلىقنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، بۇرۇلتوقاي ناھىيىسى كۆتۈپ تۇرماي، يۆلىنىۋالماي، تەمە قىلىپ قول سوزماي مەمۇرىي، كەسپىي ئورۇنلاردىكى كادىرلار ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى ئەمگەككە تايىنىپ پۇل تېپىشقا ئۈيۈشتۈردى. ئورگاننىڭ نورمال خىزمىتىگە تەسىر يەتكۈزمەسلىك، قولىدىكى ھوقۇقتىن پايدىلانماسلىق، ئۇمۇمنىڭ ئاپتوموبىللىرىنى ئىشلەتمەسلىك شەرتى ئاستىدا، بۇ ناھىيە ئورگىنىدىكى كادىرلار ئىشخانىلىرىدىن چىقىپ ئېتىز - ئېرىق بويلىرىغا بېرىپ بويا ئورۇپ، دورا زاۋۇتىغا سېتىپ بېرىش، ئۇلۇڭگۇر كۆلىدىن قومۇچ ئورۇپ قومۇش تاختاي زاۋۇتىغا سېتىپ بېرىش، جىگدە قېقىش، دېھقانلارنىڭ قىزىلچا يۇلۇشىغا ياردەملىشىش قاتارلىق ئىشلار بىلەن شۇغۇللاندى. ناھىيىگە قاراشلىق ئىدارە كادىرلىرى ئۆتكەن يىلى 9 - ئايدىن 11 - ئايغىچە بولغان ئارىلىقتىلا ئۆز ئەمگىكى ئارقىلىق 110 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

بۇرۇلتوقاي ناھىيىسى ئورگان كادىرلىرى ئارىسىدا جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىش، كادىرلارنى جىسمانىي ئەمگەككە قاتنىشىشقا ئۇيۇشتۇرۇش ئارقىلىق ئورگاننىڭ خىزمەت ئۇسلۇبىنى ياخشىلاش، كادىرلار بىلەن ئاممىنىڭ مۇناسىۋىتىنى قويۇقلاشتۇرۇش بىلەنلا قالماي ناھىيىنىڭ خىزمەتلىرىنىمۇ ئىلگىرى سۈردى، يېزا ئاھالىسى ئومۇمىيۈزلۈك: ناھىيە كادىرلىرىنىڭ يېزىلاردا يېرى، مەنپەئىتى بولمىسىمۇ، ئەمگەككە چىققاندا كۈچىنى ئايىماي قاتتىق ئىشلەيدۇ، دېيىشتى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئىسرائىلىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى بىلەن كۆرۈشتى

ئۈز مۇخبىرىمىز جاڭ يۈ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت 7 - ئاينىڭ 14 - كۈنى كەچتە شىنجاڭ «خەلق» ...

تەرەققىياتى، مىللەت، دىن سىياسىتى، يەرلىك سودا، چېگرا سودىسى جەھەتلەردىكى ئەھۋاللىرىنى تونۇشتۇردى. ئۇ ئىككى تەرەپنىڭ ...

ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتى مۇۋەپپەقىيەتلىرى كۆرگەزمىسى ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكى بىلەن ھەر مىللەت ئاممىسىنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامىدىن نىياز، قېيۇم باھاۋۇدۇن، مىجىت ناسىر قاتارلىقلار كۆرگەزمىنى كۆردى

ئۈز مۇخبىرىمىز مېھرىنساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتى مۇۋەپپەقىيەتلىرى كۆرگەزمىسى 9 - ئىيۇل ئېچىلغاندىن بۇيان، ھەر مىللەت ئاممىسى ناھايىتى زور ئىشتىياق بىلەن بۇ كۆرگەزمىنى كۆردى. بۇ قېتىمقى كۆرگەزمىگە قويۇلغان بۇيۇملار مول مەزمۇنلۇق، شەكلى خىلمۇخىل بولۇپ، كۆرگەزمە ناھايىتى جانلىق تۈس ئالدى. تۇرپاندىن كەلگەن خەلق مۇقامچىلىرى بىلەن شىنجاڭ مۇقام ئانسامبلىنىڭ ئارتىسلىرى نەق مەيداندا ئورۇندىغان «12 مۇقام»دىن پارچىلار ۋە ئۇسسۇللار كىشىلەرنى ئۆزىگە ئالاھىدە جەلپ قىلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر قاتارلىقلار 7 - ئاينىڭ 11 - ۋە 13 - كۈنلىرى كۆرگەزمىنى كۆردى ۋە مۇنداق دېيىشتى: كۆرگەزمە ناھايىتى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئۇيۇشتۇرۇلۇپتۇ. بۇنىڭدىن ئۇيغۇر مۇقام سەنئىتىنىڭ پارلاق ئىستىقبالىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.بۇنىڭدىن كېيىن بۇ كۆرگەزمىنىڭ كۆلىمىنى يەنىمۇ كېڭەيتىپ ئاپتونوم رايون دائىرىسىدە كۆرسىتىپلا قالماي، پۈتۈن مەملىكەتكە يۈزلەندۈرۈش كېرەك. مۇنەۋۋەر مىللىي مەدەنىيەت مىراسلىرىنى داۋاملىق قېزىپ، ئۇنى پۈتۈن مەملىكەتكە ھەتتا دۇنياغا تونۇتۇش كېرەك.

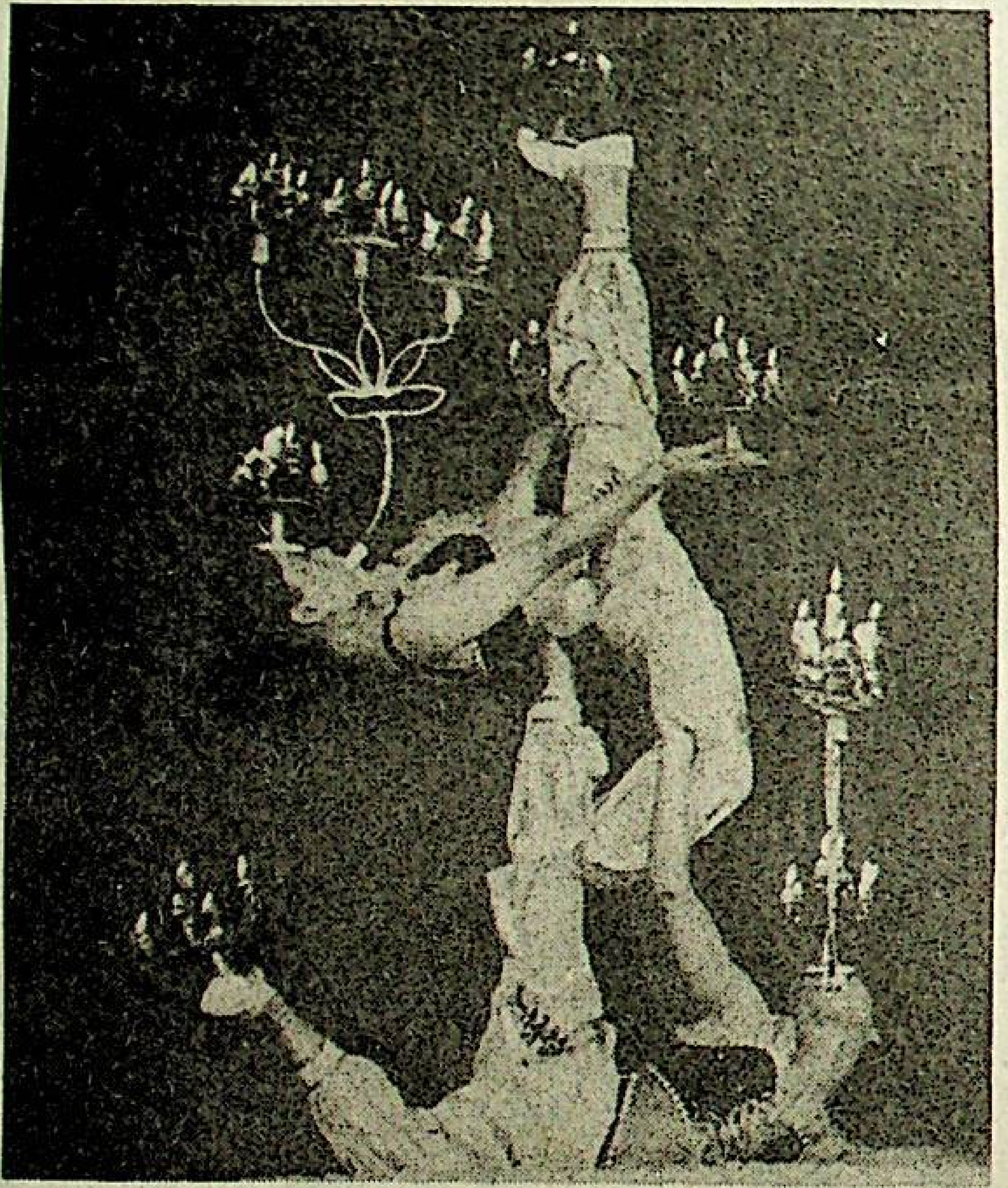

3 - نۆۋەتلىك شىنجاڭ مەدەنىيەت-سەنئەت بايرىمى جەريانىدا شىنجاڭ سېرك ئۆمىكى 7-ئاينىڭ 11-كۈنى كەچتە ئۈرۈمچى «خەلق» تىياتىرىدا مەخسۇس نومۇرلارنى ئاممىغا كۆرسەتتى.

سۈرەتتە: ئارتىسلار ماھارەت كۆرسەتمەكتە. ئالىم خالىدىن فوتوسى

3 - نۆۋەتلىك شىنجاڭ مەدەنىيەت - سەنئەت بايرىمى جەريانىدا قىزىقارلىق سېرك نومۇرلىرى كۆرسىتىلدى

ئۈز مۇخبىرىمىز مېھرىنساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ سېرك ئۆمىكى 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئۈرۈمچى «خەلق» تىياتىرىدا قىزىقارلىق سېرك نومۇرلىرىنى ئورۇنداپ، 3 - نۆۋەتلىك شىنجاڭ مەدەنىيەت - سەنئەت بايرىمىنى تېخىمۇ قىزغىن كەيپىياتقا چۆمدۈردى.

بۇ سېرك نومۇرلىرى مول مەزمۇنلۇق بولۇپ، ئابدۇشۈكۈر، ھاجىگۈل، نۇرگۈزەل، دىلشات قاتارلىق ئارتىسلار قىيىنلىق دەرىجىسى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان «گىلەم تېپىپ پىرقىرىتىش»، «چەمبەر ئۆرۈنتىش»، «چىراغ ئويۇنى» قاتارلىق نومۇرلارنى يۇقىرى ماھارەت بىلەن ئورۇنداپ تاماشىبىنلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى. تالانتلىق ياش سېرك ئارتىسى ئەنۋەر سېھىرگەرلىك ئويۇنلىرىنى كۆرسىتىپ، ئۆز تالانتىنى يەنە بىر قېتىم نامايان قىلدى. تاماشىبىنلار باشتىن ئاخىر قىزغىن چاۋاك چېلىپ، سېرك ئارتىسلىرىنىڭ يۇقىرى ماھارىتىگە ئالقىش ياغدۇردى.

«مۇشاۋرەك مۇقامى» ئاساسىدا يېڭىدىن ئىشلەنگەن چوڭ تىپتىكى مۇزىكىلىق ئۇسسۇل «كىرورەن گۈزىلى» تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشتى

ئۈز مۇخبىرىمىز مېھرىنساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ مۇقام ئانسامبلى ... «گۈللەنگەن كىرورەن»، ساماسى»، «كىرورەنگە مۇھەببەت»، «ھاياتلىق ... جاراڭلىق دېكلاماتسىيە بىلەن بىر - بىرىگە چېتىلغان بولۇپ،بۇ شەكىل بۇ

7-ئاينىڭ 14-كۈنى كەچتە شىنجاڭ «خەلق» سارىيىدا ئىسرائىلىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى نان يومون خانىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن سەمىمىي كۆرۈشتى.

باش ئەلچى نان يومون قاتارلىق بەش كىشى 7-ئاينىڭ 13-كۈنىدىن 18-كۈنىگىچە ئۈرۈمچى ۋە تۇرپان ۋىلايىتىدە زىيارەتتە بولدى، ئىسرائىلىيە بىلەن جۇڭگو شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى ساھەلەردە بولۇپمۇ سۇغىرىش، قۇم تىزگىنلەش قاتارلىق جەھەتلەردە ھەمكارلىشىش ئىمكانىيەتلىرى ئۈستىدە ئىزدەندى.

كۆرۈشۈشتە رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مېھمانلارنىڭ شىنجاڭغا كەلگەنلىكىنى قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: يېقىنقى بىر نەچچە يىلدا جۇڭگونىڭ شىنجاڭى ئىسرائىلىيە بىلەن ناھايىتى ياخشى ئالاقە قىلىپ كەلدى، بىز تەكشۈرۈش ۋە ئۆگىنىش ئۈچۈن ئىسرائىلىيىگە كۆپ قېتىم ۋەكىللەر ئۆمىكى ئەۋەتتۇق. شىنجاڭ بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ ھاۋا كىلىماتى ئوخشىشىپ كېتىدۇ، ھەر ئىككىسى قۇرغاق، سۇ كەمچىل رايون، شىنجاڭدا بىر تەرەپتىن سۇ كەمچىل، قۇرغاق، بىر تەرەپتىن سۇ بايلىقىدىن پايدىلىنىش نىسبىتى تۆۋەن. ئىسرائىلىيىنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئىلغار تېخنىكىسى ۋە تەجرىبىلىرى بىزنىڭ ئۆگىنىشىمىزگە ئەرزىيدۇ. رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت يەنە مېھمانلارغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك

كۆچىنى ئايىماي قاتتىق ئىشلىدى، دېيىشتى. بۇ ناھىيىدە ئۈچ يىلدىن بۇيان ھەر يىلى 100 كىلومېتىردىن ئارتۇق ئېرىق - ئۆستەڭ چېپىلىپ كېلىۋاتىدۇ، كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىشتا بۇ ناھىيە ئىلگىرى ئالتاي ۋىلايىتى بويىچە ئەڭ كەينىدە تۇراتتى. يېقىنقى ئىككى يىلدا خېلى ئىلگىرىلىدى، ئۆتكەن يىلى كۈز ۋە بۇ يىل ئەتىيازدا ۋىلايەت بۇ ناھىيىگە 3800 مو ئورمان ئەھيا قىلىش ۋەزىپىسىنى چۈشۈرگەندى، ئەمەلىيەتتە 4300 مو ئورۇندالدى.

ئەھۋاللىرىنى تونۇشتۇردى. ئۇ ئىككى تەرەپنىڭ بۇنىڭدىن كېيىن چۈشىنىشنى كۈچەيتىپ، دوستلۇقنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، تېخىمۇ كەڭ ساھەلەردىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشنى ئۈمىد قىلدى.

باش ئەلچى نان يومون ئابلەت ئابدۇرېشىتقا ئۆز دۆلىتىنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە مائارىپنى راۋاجلاندۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئەھۋالنى تونۇشتۇردى ۋە بۇنىڭدىن كېيىن ئىككى تەرەپنىڭ قويۇق ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش ئارزۇسىنى بىلدۈردى.

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىنساي ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ مۇقام ئانسامبىلى 7-ئاينىڭ 12-، 13-كۈنلىرى ئۈرۈمچى «خەلق» تىياتىرخانىسىدا 3-نۆۋەتلىك شىنجاڭ مەدەنىيەت - سەنئەت بايرىمىغا ئاتاپ تەييارلىغان «مۇشاۋرەك مۇقامى» ئاساسىدا يېڭىدىن ئىشلەنگەن چوڭ تىپتىكى مۇزىكىلىق ئۇسسۇل «كىرورەن گۈزىلى»نى ئورۇنداپ، قىزغىن ئالقىشقا ئېرىشتى.

بۇ سەھنە ئەسىرى «كىرورەن ساماسى»، «گۈللەنگەن كىرورەن»، «كىرورەنگە مۇھەببەت»، «ھاياتلىق يولى» دىن ئىبارەت تۆت قىسىمدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، قەدىمكى دىيار كىرورەننىڭ ئەسلى قىياپىتى، ئۇ يەردە ياشاپ ئۆتكەن خەلقنىڭ ئۆرپ - ئادەتلىرى، ئۆز يۇرتىغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتى تەسىرلىك مۇزىكا، نەپىس ئۇسسۇل ۋە جۇشقۇن ناخشىلار ئارقىلىق ئوبرازلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. بۇ مۇزىكىلىق ئۇسسۇلنىڭ ھەربىر قىسمى جاراڭلىق دېكلاماتسىيە بىلەن بىر - بىرىگە چېتىلغان بولۇپ،بۇ شەكىل بۇ سەھنە ئەسىرىنى يەنە ئالاھىدە ئۆزگىچىلىككە ئىگە قىلغان.

ئاقسۇ شەھىرى تىل ئۆگىنىش پائالىيىتىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى كۆپ مىللەتلىك رايونلارنىڭ خىزمەت ئېھتىياجىغا ماسلىشالايدىغان يۇقىرى ساپالىق كادىرلار قوشۇنىنى يېتىشتۈرۈش ئۈچۈن، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، ھەر مىللەت كادىرلار ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرماقتا.

ئاقسۇ شەھىرىنىڭ تىل ئۆگىنىش پائالىيىتىدە تۆۋەندىكىدەك ئالاھىدىلىكلەر گەۋدىلىك بولدى:

— رەھبەرلىك ئەھمىيەت بەردى، تەشكىللەش مۇكەممەل بولدى، شەھەردە تىل ئۆگىنىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى، ئۇنىڭ قارمىقىدا تىلنى ئىشلىتىشكە كاپالەتلىك قىلىش، نازارەت قىلىش، تىل ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىش گۇرۇپپىلىرى تەسىس قىلىندى. شەھەرگە قاراشلىق بۆلۈم، كارخانا، يېزا- بازارلاردا قۇرۇلغان تىل ئۆگىنىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ باشلىقلىقىنى شۇ ئورۇنلاردىكى پارتكوم ياكى پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ شۇجىلىرى، مۇئاۋىن شۇجىلىرى، ئوقۇتقۇچىلىقىنى كەسپكە پىششىق تەرجىمانلار ئۈستىگە ئالدى.

— ئۆگىنىش شەكلى كۆپ خىل، ئۇسۇلى جانلىق بولدى. تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، تىل ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ ئاساسىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن، ئاقسۇ شەھىرى كادىرلارنىڭ 1997- يىللىق تىل ئۆگىنىش پىلانى ۋە ئۇنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇش كۆنتەرتىپىنى تۈزۈپ چىقتى. بۇ پىلان ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئاساسەن، شەھەر بويىچە ھەر جۈمە كۈنى ئۆتكۈزۈلىدىغان پارتىيە ئەزالىرى پائالىيەت ۋاقتىنىڭ بىر قىسمى كادىرلارنىڭ تىل ئۆگىنىشىگە ئاجرىتىپ بېرىلدى. نۆۋەتتە شەھەر بويىچە تىل ئۆگىنىشكە تەشكىللەنگەن ھەر مىللەت كادىرى 615 ئادەم (قېتىم)گە، تارقىتىلغان ئۆگىنىش قوللانمىسى 800 پارچىغا يەتتى. ئۆگىنىش جەريانىدا ھەپتىدە بىر قېتىم بىر تۇتاش تېما بەلگىلەپ ئوچۇق ئىمتىھان، ئايدا بىر قېتىم يېپىق ئىمتىھان ئېلىش ئۇسۇلى قوللىنىلدى. مۇئاۋىن رايون دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كادىرلار ئۈچ تۈركۈمگە بۆلۈنۈپ، پارتىيە مەكتىپىدە ئېچىلغان تىل ئۆگىنىش كۇرسىدا ئايرىم تەربىيىلەندى.

— ۋەزىپە قاتتىق، تەدبىر كۈچلۈك بولدى. شەھەرلىك تىل ئۆگىنىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ئۆز شەھىرىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، تىل ئۆگىنىشنى كادىرلارنى تەكشۈرۈش، سىناش تۈزۈمى ئىچىگە كىرگۈزدى.

ئۈرۈمچى ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسى چىداۋان ساقچىخانىسىدىكى خەلق ساقچىلىرى ئاھالىلەرنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ مۇلازىمەت قىلىپ، ئاھالىلەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: كادىر - ساقچىلار ئاھالىلەرنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ ئەھۋال ئىگىلىمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

شىنجاڭ كارامىتىمىزنى كۆرسىتىدىغان ياخشى جاي ئىكەن

— ياپونىيە چېنيي ھەسسىدارلىق شىركىتىنىڭ باشلىقى چېنيي كىيەننى زىيارەت

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇاڭ يى

جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، ياپونىيە دابەن سودا - سانائەت كېڭىشىنىڭ جۇڭگونىڭ ئىچكى قۇرۇقلۇقىنىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتىنى تەكشۈرۈش ئۆمىكى يېقىندا جۇڭگىچىڭدىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ تۇمان قاپلاپ تۇرىدىغان بۇ شەھەردىن قۇياش نۇرى پارلاپ تۇرىدىغان ئۈرۈمچىگە كەلدى.

مەن بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ تەكشۈرۈش ئۆمىكىنىڭ مەسلىھەتچىسى، ياپونىيە چېنيي ھەسسىدارلىق شىركىتىنىڭ باشلىقى چېنيي كىيەن ئەپەندىنى زىيارەت قىلدىم.

مېنى ھەيران قالدۇرغىنى شۇكى، ئۇزۇن سەپەردىن كەلگەن چېنيي كىيەن ئەپەندى مېھمانخانىغا بېرىپ دەم ئالماي ئايرودرومدىن ئۇدۇل شىنجاڭ يەر ئاستى داغلىق مەھسۇلاتلار سودا سارىيىنىڭ قۇرۇلۇش ئورنىغا كەلدى. ئاساسىي گەۋدە قۇرۇلۇشىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىنىڭ پۈتكەنلىكىنى كۆرگەن چېنيي ئەپەندى مەمنۇن بولۇپ كۈلۈمسىرىدى.

شىنجاڭ يەر ئاستى داغلىق مەھسۇلاتلار سودا سارىيى ياپونىيىنىڭ دابەن رايونىدىكى داغلىق، يەرلىك كىيىم - كېچەك سانائىتىنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان كارخانا گۇرۇھى-چېنيي ھەسسىدارلىق شىركىتىنىڭ شىنجاڭدىكى شىنجاڭ جۇڭچېن يەر ئاستى شەھەرچىسى تەرەققىيات شىركىتى 16 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان مەخسۇس داغلىق مەھسۇلاتلار تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئوتتۇرا تىپتىكى يەر ئاستى سودا سارىيى.

مەن چېنيي ئەپەندىدىن نېمە ئۈچۈن ئارىلىقى شۇنچە يىراق شىنجاڭغا مەبلەغ سېلىش يولىنى تاللىۋالدىڭىز؟ دەپ سورىغىنىمدا، ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: 21 - ئەسىردىكى ياپونىيە سانائىتىنىڭ تەرەققىياتى ھەربىر ياپونىيىلىكنىڭ ئالدىغا قويۇلغان مەسىلە. بىز بۇنىڭدىن بىر قانچە يىل بۇرۇنلا جۇڭگونىڭ غەربىي قىسمىنىڭ بولۇپمۇ شىنجاڭنىڭ تەرەققىيات يوشۇرۇن كۈچىنىڭ ناھايىتى زور، بازىرىنىڭ كەڭ ئىكەنلىكىنى، شىنجاڭنىڭ كارخانىلارنىڭ ئۆز كارامىتىنى كۆرسىتىشىدىكى ياخشى جاي ئىكەنلىكىنى كۆرگەنىدۇق. ھازىر جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئىقتىسادىي تەرەققىيات مەركىزىنى غەربكە يۆتكەشنى قارار قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئىشەنچىمىز تېخىمۇ كۈچەيدى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

«ئەنجۈر ماكانى»دىن كۆتۈرۈلگەن «سۇمۇرغ»

ئابدۇشۇكۇر قاۋۇل (ئۆز مۇخبىرىمىز)

ئاتۇش شەھىرىنىڭ بوغۇز دەريا ۋادىسىدىكى ئەنجۈرلۈك باغلار مول ھوسۇلدىن دېرەك بېرىپ تۇراتتى. بۇ، «ئەنجۈر ماكانى» - ئاتۇشنىڭ مېۋە - چېۋە مەي بولۇپ پىششقا باشلىغان ئىيۇن ئېيىدىكى گۈزەل كۆرۈنۈشى ئىدى. بىز ئەنە شۇنداق خاسىيەتلىك كۈنلەردە «شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن ئىلغار كوللېكتىپ ئاتۇش شەھەرلىك تۇز زاۋۇتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتىكى مول نەتىجىلىرىنى، بازار قاينىمىدا رىقابەتلىشىشكە جۈرئەت قىلالايدىغان ئىزدىنىش روھىنى، قىيىنچىلىق ئىچىدە يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇش بويىچە يارատقان قىممەتلىك تەجرىبىلىرىنى جەمئىيەتكە تونۇشتۇرۇش مەقسىتىدە ئاتۇش شەھەرلىك تۇز زاۋۇتىغا باردۇق. زاۋۇت باشلىقى تۇداخۇن بىزنىڭ كېلىش مەقسىتىمىزنى ئۇققاندىن كېيىن، قىزغىنلىق بىلەن ئەھۋال تونۇشتۇرۇشقا باشلىدى. بىز بېشىغا يارىشىملىق چىمەن دوپپا كىيگەن، چېھرىدىن كۆپنى كۆرگەن كىشىلەرگە خاس تەمكىنلىك چىقىپ تۇرغان بۇ ئىقتىدارلىق زاۋۇت باشلىقىنىڭ تونۇشتۇرۇشىدىن ۋە باشقا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سۆزلەپ بېرىشىدىن بۇ زاۋۇتنىڭ ئۆتمۈشىنى، ھازىرقى ئەھۋالى ۋە كەلگۈسى تەرەققىيات پىلانلىرىنى ئۆز قۇلىقىمىز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆردۇق.

شور كۆلنىڭ خاسىيىتى

ئادەمنىڭ خىيالىغىمۇ كىرىپ چىقمىغان ئاجايىپ زور تەبىئىي بايلىقلارنى باغرىغا بېسىپ ياتقان ئاتۇشتىكى قارىجول چۆللۈكىدە مۆجىزىدەكلا پەيدا بولۇپ قالغان 45 كۋادرات كىلومېتىر كۆلەمگە ئىگە چوڭ بىر شور كۆل بار. 100 مىليون توننىدىن ئارتۇق تۇز زاپىسىغا ئىگە بۇ شور كۆلنىڭ ئاپپاق، سۈزۈك، ناۋاتتەك قاتقان ئۇيۇل تۇزلىرىغا قارىسا چېتىگە كۆز يەتمەيدۇ. ئويانمۇ تۇز، بۇيانمۇ تۇز. قارىجول رايونىدا ئولتۇراقلاشقان چارۋىچىلار، يىراق - يېقىندىكى چوپان - مالچىلار، ئۆتكەن - كەچكەنلەر زامان - زامانلاردىن مانا مۇشۇ تۇزدىن پايدىلىنىپ كەلگەنىدى. لېكىن شور كۆلنىڭ تۇزىدىن پايدىلىنىش، تەبىئىي ئۈستۈنلۈكنى ئىقتىسادىي ئۈستۈنلۈككە ئايلاندۇرۇش ھېچكىمنىڭمۇ خىيالىغا كەلمىگەنىدى. كېچىكىپ بولسىمۇ پەيت كەلدى

ئىشەنچلىك، خېلىلا ئىقتىدارلىق دەپ قارىغان خېلى بىر قىسىم كادىرلارمۇ بۇ زاۋۇتنى ھۆددىگە ئېلىشتىن ئۆزىنى قاچۇردى. بۇ ئىشلار زاۋۇتنىڭ مەھسۇلاتىنى سېتىپ چىقىرىشقا مەسئۇل بولۇپ ئىشلەپ، بەلگىلىك تەجرىبىگە ئىگە بولۇپ قالغان تۇداخۇننىڭ كاللىسىدىن تازا ئۆتمىدى. «شور كۆلدىكى تۇز مەنبەسى شۇنچە جىق، زاۋۇتتا ئادەم كۈچى تولۇق تۇرسا، يەنە نېمىدىن غەم يېگۈلۈك». ئۇ شۇلارنى ئويلاپ «يېتىپ ئۆلگىچە ئېتىپ ئۆل» دېگەندەك زاۋۇتنى ئۆزى ھۆددىگە ئېلىش قارارىغا كەلدى. ئۇنىڭ بۇ قارارى تەشكىلگىمۇ ياغدەك ياقتى. شۇنداق قىلىپ، تۇداخۇن 1988- يىلى تۇز زاۋۇتىغا زاۋۇت باشلىقى بولۇپ تەيىنلىنىپ دەسلەپتە ئۈچ يىللىق، كېيىن بەش يىللىق ھۆددىگە ئېلىپ ئىش باشلىدى.

«باچكا»«سۇمۇرغ»قا ئايلاندى

بىر زاۋۇتنىڭ رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ قانداق بولۇشى شۇ زاۋۇتنىڭ روناق تېپىش ياكى تاپالماسلىقىدا ھەل قىلغۇچ رول ئوينايدىغان مۇھىم ئامىل. زاۋۇت باشلىقى ئىقتىدارلىق بولسا، رەھبەرلىك كوللېكتىپى كارخانا ئۈچۈن ھەقىقىي جان كۆيدۈرىدىغان، «بىر يەگدىن قول، بىر ياقىدىن باش» چىقىرىپ ئىشلەيدىغان بولسا زاۋۇت چوقۇم روناق تاپىدۇ. ئاتۇش شەھەرلىك تۇز زاۋۇتى ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغان سەككىز يىل ئىچىدە بىر كىچىك «باچكا»دىن يېتىلگەن «سۇمۇرغ»قا ئايلاندى. بىز بۇ جەريان ھەققىدە زاۋۇت باشلىقى تۇداخۇندىن يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئېنىق مەلۇماتلارغا ئېرىشتۇق.

- ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغان بۇ كارخانىنى قۇتقۇزۇۋېلىشتا قانداق تەدبىرلەرنى قوللاندىڭلار؟

- «تەقدىرنىڭ تەدبىرىڭگە باغلىق» دېگەندەك زاۋۇتتا ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن زاۋۇتنى قىيىنچىلىقتىن قۇتقۇزۇش ئۈستىدە كۆپ ئىزدەندۇق. ئىچكى جەھەتتە ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ياخشىلاپ، ئىگىلىك تۈزۈلمىسىنى تەڭشىدۇق، بولۇپمۇ تېخنىكا ئۆزگەرتىش جەھەتتە ئالاھىدە كۈچ سەرپ قىلدۇق. كىم قانداق چاغدا ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرۈشكە پايدىلىق

زاۋۇت باشلىقى تۇداخۇن زاۋۇتنىڭ تەرەققىياتى ئۈستىدە ئىزدەنمەكتە.

- زاۋۇتنىڭ كېيىنكى تەرەققىياتى قانداق بولىدۇ؟

- كىممۇ ئۆز مۇۋەپپەقىيىتىدىن خۇشال بولمىسۇن! ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغان دەسلەپكى ئۈچ يىلدا يارىتىلغان ئىقتىسادىي ئۈنۈم زاۋۇتقا كۆڭۈل بۆلگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى خۇشال قىلدى. بولۇپمۇ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بىزدىن ئىنتايىن رازى بولدى. شۇڭا مەن 1991 - يىلى دادىل ئوتتۇرىغا چىقىپ زاۋۇتنى يەنە بەش يىللىق ھۆددىگە ئالدىم. بۇ جەرياندا ئىچكى جەھەتتىكى ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى تېخىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈشنى مۇھىم نۇقتا قىلغان ئىسلاھاتنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇردۇق. زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى بازار ئېھتىياجىنى قامدىيالمىغانلىقتىن ئىلغار ئۈسكۈنىلەرنى كىرگۈزۈپ، زاۋۇتنى كېڭەيتىپ قۇرۇشنى قارار قىلدۇق. 1993- يىلى 16 نەپەر ئىشچى - خىزمەتچىسى بىلەن ئۆزىنى باقالماي 120 مىڭ يۈەن قەرزگە بوغۇلۇپ قالغان شەھەرلىك پەلەي زاۋۇتىنى ئىشچى - خىزمەتچىسى ۋە قەرزىگە بىز ئىگە بولۇش شەرتى بىلەن ئۆزىمىزگە قوشۇۋالدۇق. ئاندىن زاۋۇتىمىزنىڭ ئىشلەپچىقىرىشىنى توختاتمىغان ئاساستا پەلەي زاۋۇتىنىڭ ئورنىغا يەنە يېڭىدىن بىر تۇز زاۋۇتى قۇرۇشقا باشلىدۇق. بۇ قۇرۇلۇشقا 3 مىليون 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى.

قاتارلىق چوڭ شەھەرلەردىكى تۇز زاۋۇتى ۋە مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار بىلەن ئالاقىلىشىپ، ئۇلارنىڭ ئىلغار تېخنىكىسىنى كىرگۈزۈشكە ئەھمىيەت بەردۇق ۋە بۇ ئورۇنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ تەربىيىلەپ، مەخسۇس تەربىيىلەنگەن تېخنىكنى 17گە يەتكۈزدۇق. مۇشۇ ئاساستا ئىلغار ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلى، پۇختا تېخنىكا، يۇقىرى سۈپەت بىلەن بازار رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدۇق. يەرلىك يوقاق كېسەلىنىڭ ئالدىنى ئېلىشتىكى تەبىئىي دورىلىق قىممىتىگە ئىگە يود قوشۇپ پىششىقلاپ ئىشلەنگەن ئاش تۇزىمىز كەڭ بازار تاپتى. بىز يەنە ئەلا مۇلازىمىلىق، ئادىل باھا ئارقىلىق خېرىدارلارنى جەلپ قىلدۇق. بىز بىلەن تۇز سېتىش - سېتىۋېلىش توختامى تۈزگەن ئورۇنلارنىڭ سانى كۈندىن - كۈنگە كۆپەيدى. جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئۈچ ۋىلايەت، بىر ئوبلاستنى ئاساسەن بىز تۇز بىلەن تەمىنلەيدىغان بولدۇق.

زاۋۇت باشلىقىنىڭ كارامىتى

تۇداخۇن تۇز زاۋۇتىنى ھۆددىگە ئالغاندا بەزىلەر، «ھەي، قانداق بولار»، دېيىشىپ، بېشىنى ئېغىر چايقاشقانىدى. چۈنكى ئۇلار تۇداخۇننى ياخشى چۈشەنمەيتتى. تۇداخۇن مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان چاغلىرىدا سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى يازغۇچىسى نىكولاي ئوستروۋىسكىنىڭ «پولات قانداق تاۋلاندى» ناملىق رومانىنى قولىدىن چۈشۈرمەي ئوقۇپ، رومانىدىكى باش قەھرىمان پاۋېل

ئىككى يىلدىن كېيىن ئۇلۇغچات ناھىيىلىك ج خ ئىدارىسىگە ئورۇنلىشىپ ئىشلىگەنىدىمۇ، ئەنە شۇ قىزىشى بويىچە ياشىدى. تۇداخۇن تۇز زاۋۇتىنى ھۆددىگە ئېلىپ، ئۇتۇق قازىنىپ، كارامەت كۆرسەتتى. ھېلىقى بېشىنى چايقاشقانلار ئاندىن تۇداخۇنغا سەل قارىغانلىقىنى ھېس قىلىشتى، بۇلتۇرقى بىر ئىش تۇداخۇننىڭ ھەقىقەتەنمۇ زاۋۇت باشقۇرۇشقا ماھىر، دىتى بار، ئىقتىدارلىق ئادەم ئىكەنلىكىنى يەنە بىر قېتىم ئىسپاتلاپ بەردى.

بۇلتۇر 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنىدىن 26- كۈنىگىچە زور كەلكۈن كېلىپ، قارىجولدىكى شور كۆلگە 1.1 مېتىر قېلىنلىقتا سۇ كىرىپ كېتىپ، تۇز زاۋۇتىنىڭ خام تۇز مەنبەسى ئۈزۈلۈپ قالدى. بۇ چاغدا تۇداخۇن كاماندىروپكىغا كەتكەنىدى. ئۇ قايتىپ كەلگەندە زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىغانلىقىنى كۆردى. شۇ چاغدا ئۇ ئۆزىنىڭ ئىش ئورنىدا بولالمىغىنىغا قاتتىق ئەپسۇسلاندى. ئارىلىقتا زاۋۇت شور كۆلدىن خام تۇز ئالالمىغاچقا، كورلىدىن 2200 توننا خام تۇز يۆتكەپ كەلدى. بۇ تۇزنىڭ شورى كۆپ، سۈپىتى ناچار بولغانلىقتىن، زاۋۇت 75 كۈن ئىچىدىلا 250 مىڭ يۈەن زىيان تارتتى. تۇداخۇن زاۋۇتنىڭ بۇ ھالەتكە چۈشۈپ قېلىشىغا چىداپ تۇرالمىدى. ئۇ بىر قىسىم ئادەمنى باشلاپ دەرھال شور كۆلگە ئاتلىنىپ يەنە بىر كارامەت كۆرسەتتى. ئۇزۇنلۇقى ئالتە مېتىرلىق ياغاچتىن 36نى چېتىپ، ئىككى سال ۋە قول تراكتورىنىڭ ماتورى بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان چوڭ قېيىقتىن بىرنى ياسىتىپ شور كۆلگە سالدى. خام تۇز ئۇسۇش ماشىنىسىنى سال ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ ئاستىدا قالغان تۇزنى قېيىققا ئۇسۇپ، قىرغاققا توشۇدى. تۇداخۇن ۋە ئۇنىڭ يولداشلىرى شۇ يوسۇندا شور كۆلدىن خام تۇز يۆتكەپ، زاۋۇتنى قايتا ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈردى. يىل ئاخىرىغىچە زىيان تارتقان ھېلىقى 250 مىڭ يۈەننى تولۇقلىغاندىن باشقا 360 مىڭ يۈەن ساپ پايدا يارىتىپ، ئۇنىڭدىن باشقا دۆلەتكە 1 مىليون 170 مىڭ يۈەن باج تاپشۇردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ يېغىلىپ قالغان

ئىنتىزامغا بويسۇنماي جېدەل چىقارغۇچى ئۆزىنىڭ تۇغقىنى بولۇپ چىقتى. تۇداخۇننىڭ ئەرۋاھى ئۇچتى.

- سەن توختىمىلىشىپ ئىشقا چۈشكەن چاغدىكى ۋەدەڭنى ئۇنتۇپ قالدىڭمۇ؟

- مەن...

- بولدى تىلىڭنى چاينىما، ئىش ھەققىڭنى ئېلىپ، نەدىن كەلگەن بولساڭ شۇ يەرگە قايتساڭ بولىدۇ.

تۇداخۇن قىلچە ئىككىلەنمەي تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈچىسىدىكى زاۋۇت تارقاتقان ئىش كىيىمىنى سالدۇرۇۋالدى. ئەگەر ئۇ باشقا بىرسى بولغاندا ئىدى، نەسىھەت قىلىپ، زاۋۇتتىن قوغلىمىغانمۇ بولاتتى. شۇ چاغدا بەزىلەر تۇداخۇننى «باغرى تاش» دېدى. ئۇ راستىنلا «باغرى تاش» بولغان بولسا بۇنىڭدىن ئۈچ يىل بۇرۇن يىقىلىپ كېتىش باھانىسى بىلەن پۇتى ئاقما كېسىلى بولۇپ قوپالماي يېتىپ قالغان، ئاقتۇ بارىنلىق، ئاتا- ئانىسى بەكمۇ نامرات بىر قىزنى خىزمەتداشلىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، 3700 يۈەن پۇل چىقىرىپ داۋالىتىپ، ساقايتىپ قويمىغان بولاتتى. ئۇنىڭ «باغرى تاش» لىقى ئەمەلىيەتتە ئومۇمنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن ئىدى. ئۇ ئەنە شۇنداق كەسكىن، «باغرى تاش» بولمىغان بولسا زاۋۇتتا بۇنداق قاتتىق خىزمەت ئىنتىزامىنىڭ يولغا قويۇلۇشى تەس ئىدى.

تۇداخۇن ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇپ ئىش بېجىرىپ كەلدى. قىزىق يېرى شۇكى، ئەگەر تۇداخۇن بازاردا بىرەر ئاشخانىغا كىرىپ قالسا ئەزەلدىن باشقىلارنىڭ تامىقىغا پۇل تۆلەپ قويۇشىغا قەتئىي يول قويمايدۇ. چۈنكى ئۇ بۇ كىچىك ئىش بولسىمۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە «يېگەننىڭ يۈزى قىزىرار» بولۇپ قالمىسۇن، دەپ بۇنداق ئىشتىن قاتتىق ھەزەر ئەيلەيدۇ. ئۇ زاۋۇت باشلىقى بولغاندىن بۇيان زاۋۇتقا 80دەك ئىشچى - خىزمەتچى ئىشقا ئورۇنلاشتى. ئەگەر ئۇ ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولمىغان بولسا تۇرلۇك سوۋغاتلار بىلەن بېسىپ تىنىپ كەتكەن بولاتتى. لېكىن ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدا بۇنداق ناپاكلىق يوق ئىدى.

بىز ئۇنىڭ تەرىپىنى كۆپ سۆزلىمىسەكمۇ پارتىيە، ھۆكۈمەت، خەلق ئۇنىڭ جاپالىق ئەجرىنى ئۇنتۇپ قالمىدى. ئۇ ھازىرغىچە

بولغاي، 1978 - يىلىغا كەلگەندە سابىق ئاتۇش ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بۇ ئىشقا دىققىتى قوزغالدى. شۇ يىلى ئاتۇشتا 360 مىڭ يۈەن قىممىتىدە مۇقىم مۈلۈككە، 33 مىڭ يۈەن ئايلانما مەبلەغكە، 23 نەپەر ئىشچى - خىزمەتچىگە، يىلىغا 1900 توننا ئەتراپىدا تۇز ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە كىچىك تىپتىكى بىر تۇز زاۋۇتى قۇرۇلدى ۋە تۇز پىششىقلاپ ئىشلەشكە كىرىشتى. راستىنى ئېيتقاندا بۇ ئىش ئاتۇشقا نىسبەتەن بىر يېڭىلىق ئىدى. بۇ زاۋۇتنىڭ قۇرۇلۇشى يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە ھەممەيلەننى خۇشال قىلدى. زاۋۇتنىڭ ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمىمۇ دەسلەپتە خېلى ياخشى بولدى. لېكىن، ئۈسكۈنىلەرنىڭ قالاق، باشقۇرۇشنىڭ ناچار بولغانلىقى سەۋەبىدىن، بۇ كىچىك زاۋۇت ئون يىلغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە 35مىڭ يۈەن قەرزگە بوغۇلۇپ، ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالدى. بۇنىڭدىن شەھەرنىڭمۇ، زاۋۇتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭمۇ بېشى قاتتى. بۇنىڭدىن ئون يىللارچە بۇرۇن مىڭبىر جاپادا قۇرۇلغان بۇ زاۋۇت شۇنداقلا توگىشىپ كېتەرمۇ؟ ياق!، ئامال قىلىپ بۇ زاۋۇتنى قۇتقۇزۇپ قېلىش كېرەك. بۇ مەسىلە شەھەر مەسئۇللىرىنىڭ، شۇنداقلا زاۋۇتتىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىسا، قويسا قىلىشىدىغان ئاساسىي پاراڭ تېمىسى بولۇپ قالدى. دەل مۇشۇ چاغدا زاۋۇت، كارخانىلاردا ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلىدىغان بولدى. يەنە بىر «تاياق» تەگسە ئاخىرقى يىلتىزىدىن قومۇرۇلۇپ غۇلاپ چۈشكىدەك بولۇپ قالغان بۇ زاۋۇتنى كىممۇ ھۆددىگە ئالار؟ تەشكىل

بولغان قانداق يېڭى تەكلىپ ۋە يېڭى تەدبىرلىنى ئوتتۇرىغا قويسا زاۋۇت رەھبەرلىكى ئۇنىڭغا دەرھال ئەھمىيەت بېرىپ زاۋۇت مەنپەئىتىگە پايدىلىق بولسىلا ئۇنىڭدىن پايدىلاندۇق ۋە ئۇنى قوبۇل قىلدۇق. ئىش ئۈنۈمىنى ئىش ھەققىگە باغلاپ، مۇكاپاتلاش - جازالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ۋە ئۇنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرۈش ئارقىلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى ئۇرغۇتتۇق. بۇنىڭ بىلەن زاۋۇتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا زاۋۇت ئۈچۈن كۆيۈنىدىغان، زاۋۇت ئۈچۈن جان كۆيدۈرىدىغان كەيپىيات شەكىللەندى. زاۋۇت ھۆددىگە ئېلىنغاندا ئېزىلگەن تۈزنى قۇرۇتىدىغان كاڭدىن پەقەت بىرسىلا بار ئىدى. ئۇنى ئۆچكە كۆپەيتتۇق. تۇنجى يىلدىلا بۇنىڭ ئۈنۈمى كۆرۈلۈپ، زاۋۇتنىڭ يىللىق ساپ پايدىسى 116 مىڭ يۈەنگە يەتتى. 2 - يىلىدىن باشلاپ قۇربىمىزنىڭ يېتىشىچە تېخنىكا يېڭىلاشقا ئەھمىيەت بەردۇق ۋە سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتتۇق. 1989 - يىلى قومۇلغا بېرىپ تېخنىكا ئۆگىنىپ كېلىش ئارقىلىق 21 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ ئايلانما قۇرۇتۇش ئۈسكۈنىسىدىن بىرنى ياساتتۇق. بۇنىڭ بىلەن زاۋۇتنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى كۆلىدىن - كۆلىگە يۈكسىلىشكە باشلىدى. نەتىجىدە 375 مىڭ يۈەن پايدا تاپشۇرۇش بويىچە ھۆددىگە بېرىلگەن بۇ زاۋۇتتا ئۈچ يىلدا 735 مىڭ يۈەن پايدىغا ئېرىشتۇق، زاۋۇتنىڭ مۇقىم مۈلكىنىڭ قىممىتى 1مىليون 115 مىڭ يۈەنگە، ئايلانما مەبلىغى 90 مىڭ يۈەنگە، يىللىق مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 4000 تونىغا، ئىشچى - خىزمەتچىسى 44 نەپەرگە يەتتى.

خام تۇز يەتكۈزۈپ بېرىشتىن يود قوشۇپ پىششىقلاپ ئىشلەش، ئوراش - قاچىلاشقىچە بولغان ئىشلەپچىقىرىش ھالقىلىرىنىڭ ھەممىسىگە 1990 - يىللارغا خاس ئىلغار ئۈسكۈنىلەر سەپلەنگەن، ئىشلەپچىقىرىش، ئوراش - قاچىلاش، لابورانتورىيە، يەر گىرى، كاتول (پار ئۈسكۈنىسى)قاتارلىق بەش سېخقا ئىگە، يىلىغا 30 مىڭ توننا تۇز ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە يېڭى تۇز زاۋۇتى پۈتۈپ ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن كېيىن، بىزگە بىردىنلا «قانات»پەيدا بولدى. سۈپەت، سۈرئەت، ئۈنۈم قاتارلىق كۆرسەتكۈچلەرنىڭ ئۆرلىشىدە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەش بولدى. بەش يىلدا جەمئىي 1 مىليون 800 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىلدى، زاۋۇتنىڭ مۇقىم مۈلۈكىنىڭ قىممىتى 6 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە، ئايلانما مەبلىغى 1 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە، ئىشچى-خىزمەتچىسى 90 غا، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىچە ئىش ھەققى 700 يۈەنگە يەتتى. بىز ئومۇمىي ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغان سەككىز يىلدا 11 مىليون يۈەن پايدا يارىتىپ، زاۋۇتنىڭ ئومۇمىي مۇقىم مۈلۈكىنىڭ قىممىتىنى 7 مىليون 400 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدۇق. زاۋۇتىمىز ئاپتونوم رايون بويىچە تۇز ئىشلەپچىقىرىشتا 2 - ئورۇنغا ئۆتتى، زاۋۇتىمىز تاپشۇرغان باج شەھىرىمىز ئومۇمىي باج كىرىمىنىڭ %10نى ئىگىلىدى. بۇ جەرياندا بىز يەنە 1 مىليون 400 مىڭ يۈەن خەجلەپ ئۈچ قەۋەتلىك بىر خىزمەت بىناسى سېلىۋالدۇق. زاۋۇتتىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى خاتىرجەم قىلىش ئۈچۈن بۇ بىنانىڭ 3 - قەۋىتىدە يەسلى ئاچتۇق.

— سىلەر ئىشلەپ چىقارغان يود قوشۇلغان ئاش تۇزىنىڭ بازىرى ناھايىتى ئىتتىك بولۇۋېتىپتۇ، شۇنداقمۇ؟

— «خېرىدارنىڭ بولمىسا زىيالىنىڭ نەكېرەك» دېگەندەك مەھسۇلاتىمىزنىڭ بازىرى بولمىسا، توگەشكىنىمىز شۇ. شۇڭا بىز ئالدى بىلەن بازار ئىگىلەشنى چىڭ تۇتتۇق. بۇنىڭ ئۈچۈن سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەپ، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ھەر بىر ھالقىلىرىدىكى سۈپەت باشقۇرۇشنى چىڭ تۇتتۇق، نەلچىڭ، سىچۈەن، ئۈرۈمچى

كۆرچاگىنىنىڭ ياشاش پەلسەپىسىدىن چوڭقۇر ئىلھام ئالغانىدى، ئۇنىڭ «ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ قىممەتلىك نەرسە - ھاياتتۇر. ئۇ كىشىگە پەقەت بىرلا قېتىم كېلىدۇ، كىشى ئۆز ھاياتىنى شۇنداق ئۆتكۈزۈشى كېرەككى، ئۆتكەن ھاياتىنى ئەسلىگىنىدە، يىللار مەنىسىز ئۆتۈپ كېتىپتۇ، دەپ، ئېچىنمايدىغان بولسۇن،...» دېگەن كۈچلۈك ھايات مۇھەببىتى يالقۇنجاپ تۇرغان مەشھۇر سۆزىنى ئېسىدە چىڭ ساقلاپ، شۇنداق ياشاشقا تىرىشقانىدى. ئۇ 1962 - يىلى قىزىلسۇ تىببىي مەكتەپتە ئوقۇپ، شۇ چاغدىكى سىياسەت بويىچە يېزىغا قايتقاندىمۇ،

زاۋۇت رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قانداق قىلغاندا زاۋۇت ئىشلەپ چىقارغان مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتىنى يەنىمۇ ياخشىلاپ، بازارنى تېخىمۇ كەڭ ئىگىلىگىلى بولىدۇ، دېگەن تېمىدا مۇھاكىملەشمەكتە.

مۇكاپاتىنىمۇ تارقىتىپ بەردى.

زاۋۇتنىڭ بۈگۈنكىدەك تەرەققىياتىنى تۇداخۇنىڭ يەنە ئىش بېجىرىشتە ئادىل، پاك ۋە دادىل بولغانلىقىدىن ئايرىپ قارىغىلى بولمايدۇ.

بىر كۈنى زاۋۇتتا توساتتىن جېدەل چىقىپ كەتتى. تۇداخۇن نەق مەيدانغا كەلگەندە،

شەھەر، ئوبلاست بويىچە 13 قېتىم «ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەنگەندىن باشقا، 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «شىنجاڭلى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش» ئەمگەك مېدالىغا ئېرىشىپ، زاۋۇتقا، جۈملىدىن بۇ «ئەنجۈر ماكانى» غا شان - شەرەپ كەلتۈردى.

غۇلجا شەھەرلىك چېگرا ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونى شەھەر ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى شەھەر ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىدا تۈرتكىلىك رول ئويناۋاتىدۇ

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇختەر تۇرھاشىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا شەھەرلىك چېگرا ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونى شەھەر ئامانەت-قەرز كوپېراتىپى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىمەتلىقنى يولغا قويۇپ، «مۇئامىلىدار ھەممىدىن ئەلا» دېگەن ئىدىيىنى تۇرغۇزۇپ، كۆپلەپ مەبلەغ توپلاش بىلەن بىللە، ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونىنىڭ تۈرلۈك قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا ئاكتىپ مەدەت بېرىپ، شەھەر ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشىدا تۈرتكىلىك رول ئوينىدى.

بۇ ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى ئالدى بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي ۋە كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈردى، ۋەزىپىنى ھەر بىر خادىمغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى ھەمدە ۋەزىپىنى ئىش ھەققى بىلەن باغلاپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ خىزمەت ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، مۇئامىلىدارلارغا قىزغىن، ئەدەپلىك ھەم ئەتراپلىق مۇلازىمەت قىلىپ، كۆپلەپ ئامانەت پۇل توپلىدى، قەرز پۇل تارقىتىشتا، تارقىتىشتىن بۇرۇن تەكشۈرۈش، تارقىتىش جەريانىدا تەكشۈرۈش ۋە تارقاتقاندىن كېيىنمۇ تەكشۈرۈشتىن ئىبارەت «ئۈچ تەكشۈرۈش» تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇپ، مەبلەغنىڭ ئۆز ئورنىغا ئىشلىتىلىشىگە ۋە بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي تۈردە كاپالەتلىك قىلىپ، مەبلەغنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. نەتىجىدە 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىسىغىچە بۇ كوپېراتىپنىڭ توپلىغان تۈرلۈك ئامانەت پۇلى 11 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلىنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن ئۈچ ھەسسە ئاشتى، يىللىق ۋەزىپە %98 ئورۇندالدى، تارقىتىلغان قەرز پۇل 7 مىليون يۈەنگە يېتىپ، چېگرا ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونىنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن ياخشى ئاساس سېلىندى.

بوزاق يېزىسى دېھقانلارنى بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىشقا يېتەكلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سىدىقۇللا ئەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ ئۈنۈمىنى كۆرگەن خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزىسى دېھقانلارنى بورداقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىشقا يېتەكلىدى. بۇ يېزا يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان بۇرۇنقى ئاساسىي ئۈستىدە چارۋا مال بورداش پىلانىنى تۈزۈپ، ئۇنى كەنت، بورداقچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى، ئېغىل - قوتانلارنى رېمونت قىلىش، ئۆلچەملەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتتى، تېخنىكلارنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئائىلىلىرىگە ئەۋەتىپ يەر - تېخنىكىنى تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بورداشقا يېتەكلىدى ھەمدە ئۇلارغا 47 مىڭ كىلوگرام ئارىلاشما يەم - خەشەك، ئوت - چۆپ ياردەم قىلدى، يەم - خەشەك يېرى ئاجرىتىپ بەردى، يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپىدىن قەرز پۇل ھەل قىلىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن يىل بېشىدىن ھازىرغىچە يېزا بويىچە 946 ئائىلە 19 مىڭ تۇياقتىن ئارتۇق چارۋا مال بورداپ سېتىپ، ساپ كىرىمنى 1 مىليون 12 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى، ھەر بىر بورداقچى كەسپىي ئائىلىسى ئوتتۇرىچە 1070 يۈەندىن توغرا كەلدى.

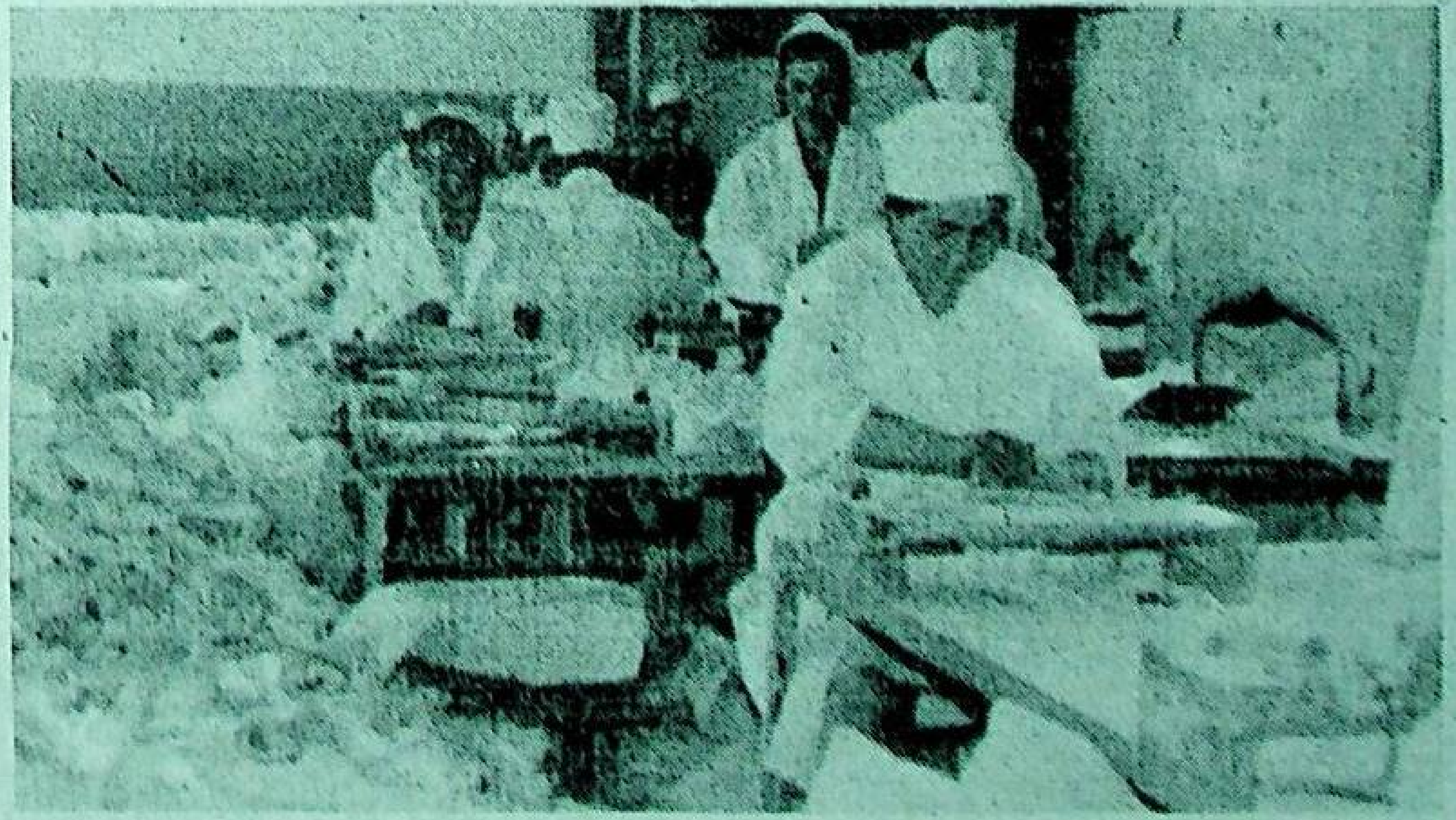

تۇزنىڭ بازىرى ئىتتىك بولغانلىقتىن ئوراش - قاچىلاش سېخىدىكى ئىشچىلار ئالدىراش ئىشلىمەكتە.

تېرىلغۇ يەرنى قوغداش - جىددىي ۋەزىپە

- ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئىمىن مېھمانشاھنى زىيارەت

رەخىم مامۇت

«شىنجاڭنىڭ يېرى كەڭ بولسىمۇ، تېرىلغۇ يەرنى قوغداش يەنىلا جىددىي ۋەزىپە» بۇ، ئاپتونوم رايونلۇق يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ئىمىن مېھمانشاھنىڭ زىيارىتىمىنى قوبۇل قىلغاندا قىلغان سۆزى.

ئىمىن مېھمانشاھ مۇنداق دېدى: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەن يەر باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى؛ گوۋۇيۈەن زۇڭلىسىنىڭ ئىش بېجىرىش يىغىنى، مەركىزىي كومىتېت مالىيە - ئىقتىسادقا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتى ئۇدا ئۈچ قېتىم دۆلەتلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىدىكىلەرنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش خىزمىتىگە ئائىت دوكلاتىنى ئاڭلىدى، يەر باشقۇرۇش، بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەرنى قوغداش سىياسىتى ۋە فاڭجېنىنى مۇھاكىمە قىلدى، مەركىزىي كومىتېت ۋە گوۋۇيۈەننىڭ «يەر باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش»نى قاراپ چىقىپ ماقۇللىدى؛ ئېلىمىزدە يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، بولۇپمۇ تېرىلغۇ يەرنى ھەقىقىي قوغداشنىڭ كۈچلۈك تەدبىرىنى قوللىنىشنىڭ جىددىيلىكى، زۆرۈرلۈكىنى تەكىتلىدى.

سۆھبىتىمىز شىنجاڭنىڭ نۆۋەتتىكى يەر ئەھۋالى ئۈستىگە يۆتكەلگەندە، ئىمىن مېھمانشاھ مۇنداق دېدى: كىشىلەردە «شىنجاڭدا يەر كەڭ، ئادەم شالاڭ» دېگەن ناتوغرا قاراش مەۋجۇت. ئەمەلىيەتتە شىنجاڭنىڭ تېرىلغۇ يېرى ئەھۋالىدىن خۇشاللىنىپ كەتكىلى بولمايدۇ. گەرچە شىنجاڭنىڭ يەر مەيدانى كەڭ بولسىمۇ، ئادەم ياشىيالايدىغان يەر ئاز. تېرىلغۇ يەر ئومۇمىي يەر مەيدانىنىڭ ئاران % 2.39 نى ئىگىلەيدۇ. تېرىلغۇ يەر كىشى بېشىغا ئاران 2.8 مودىن توغرا كېلىدۇ. بۇ سەۋىيە گەرچە پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن سەل يۇقىرى بولسىمۇ، تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئۈنۈمدارلىقى تۆۋەن، ئوتتۇرا، تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزلارنىڭ نىسبىتى يۇقىرى. يەنە كېلىپ ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكىدەك يىلىغا ئىككى - ئۈچ قېتىم ھوسۇل ئالىدىغان شارائىت بىزدە يوق ھەم بولۇشىمۇ مۇمكىن ئەمەس. مۇشۇنداق ھېسابلىغاندا، بىزنىڭ ئىككى مو يېرىمىز ئىچكىرى ئۆلكىدىكىلەرنىڭ بىرمو يېرىگىمۇ تەڭ كەلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 85 ناھىيە (شەھەر)نىڭ توققۇزىدا كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر مەملىكىتىمىزنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى بولغان 1.2 مودىنمۇ ئاز.

ئىمىن مېھمانشاھ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىز - يېزا ئىگىلىك چوڭ رايونى، ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىنىڭ ئۆزلۈكسىز راۋاجلىنىشى، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشى ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملىق قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى ھازىر بار بولغان تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ۋە مۇۋاپىق كۆلەمدە بوزيەر ئېچىپ تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كۆپەيتىش بىلەن چەمبەرچاس باغلانغان. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىۋاتقانلىقى، تۈرلۈك قۇرۇلۇشنىڭ يەرگە بولغان ئېھتىياجى، شۇنىڭدەك نوپۇسنىڭ ئۆزلۈكسىز كۆپىيىشى تۈپەيلىدىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېرىلغۇ يەر مەسىلىسى ئېغىر مەسىلە بولۇۋاتىدۇ.

1991 - يىلدىن 1995- يىلغىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېرىلغۇ يېرى 1 مىليون 500 نەچچە مىڭ مو ئازىيىپ كەتتى. بۇنداق بولۇشىدىكى سەۋەبلەرنىڭ بىرى، يېزا ئىگىلىك قۇرۇلمىسىنىڭ تەڭشەلگەنلىكى. يەنە بىرى، تەبىئىي ئاپەتلەرنىڭ ۋەيران قىلىۋەتكەنلىكى. ئۈچىنچىسى، غەيرىي يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشلىرىنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى ئىگىلەپ كەتكەنلىكىدىن ئىبارەت. تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ تارىيىپ كېتىشىدىكى سەۋەبلەر يۇقىرىدىكىلا ئەمەس، بەلكى بەزى رەھبىرىي يولداشلار كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەتنىلا قوغلىشىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ئېڭىنى سۇسلاشتۇرۇپ قويدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، بەزى ئاممىنىڭ قانۇن بويىچە يەر ئىشلىتىش كۆز قارىشى ئاجىز، ھوقۇقىغا تايىنىپ يەر. تەستىقلاش، قانۇنغا خىلاپ ھالدا يەر ئىشلىتىش ۋە يەر ئىگىلەش ھادىسىلىرى ئېغىر. 1992- يىلدىن 1996- يىلغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدا 2300دىن كۆپ قانۇنسىز يەر ئىشلىتىش دېلوسى، 6000 دىن كۆپ قانۇنسىز يەر ئىگىلىۋېلىش دېلوسى سادىر بولغان. بۇ، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىشى كېرەك.

سۆھبىتىمىز داۋاملىشىپ مەركەزنىڭ «ئۇقتۇرۇش»نى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈستىدە كېتىۋاتقاندا، ئىمىن مېھمانشاھ ئېغىر يۈكتىن خالاس بولغاندەك روھلىنىپ مۇنداق دېدى: ئەمدى ياخشى بولۇپ كېتىدۇ، باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقاندا «تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ئۆزىمىزنىڭ ھاياتلىق مەنبەيىمىزنى قوغدىغانلىق»، ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېرىلغۇ يەرنى قوغداش مەسىلىسى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ يۇكسەك دىققىتىنى قوزغىدى. مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 5 - يىغىنىدا ماقۇللانغان «جىنايى ئىشلار قانۇنى» دىمۇ «تېرىلغۇ يەرلەرگە بۇزغۇنچىلىق قىلىش جىنايىتى»، «قانۇنسىز يەر تەستىقلاش جىنايىتى» ۋە «قانۇنسىز يەر ئۆتۈنۈپ بېرىش جىنايىتى» قاتارلىق جىنايەت تۈرلىرى كۆپەيتىلدى. 1996- يىلغا قەدەر پۈتكۈل ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 15 مىليون مودىن كۆپ مۇنبەت ئېتىزلار ئاساسىي ئېتىز - ئېرىقلارنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونىغا ئايرىلدى. بۇ يىل تېرىلغۇ يەرنى ئىگىلەشنى بىر يىل توڭلىتىش قارار قىلىندى. شۇنداق قىلىپ تېرىلغۇ يەرنى قوغداش مەسىلىسى ھەقىقىي تۈردە ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ كۈندىلىك ئىشلار تەرتىپىگە كىرگۈزۈلدى.

زىيارىتىم ئاخىرلىشىش ئالدىدا ئىمىن مېھمانشاھ مەركەزدىكى بىر رەھبەرنىڭ مۇنداق بىر جۈملە سۆزىنى نەقىل كەلتۈردى: «تېرىلغۇ يەرلەرنى قەدىرلەش ۋە قوغداش مەسىلىسى دۆلەت پىلانى ۋە خەلق تۇرمۇشىغا، دۆلەتنىڭ تەرەققىيات ۋەزىيىتىگە ۋە مىللەتنىڭ ئامانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك زور مەسىلە، زور سىياسەت دەپ مۇئامىلە قىلىش لازىم، بىپەرۋالىق قىلىشقا ھەرگىز بولمايدۇ، بولمىسا بىز مەڭگۈ تولدۇرۇۋالغىلى بولمايدىغان تارىخىي خاتالىق ئۆتكۈزگەن بولىمىز.»

مېنىڭچە، بۇ ناھايىتى ياخشى، سەمىمىي مەسلىھەت ۋە ئاگاھلاندۇرۇشتۇر.

غۇلجا شەھەرلىك يولۇچىلار قاتناش مۇئەسسەسلىرىنى باشقۇرۇش باشقارمىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قاتناش مۇئەسسەسلىرىنى باشقۇرۇش ۋە ئاسراش ھەققىدە تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ قاتناش مۇئەسسەسلىرىنى ئاسراش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: كوچىلاردا تەشۋىقات ئېلىپ بېرىلماقتا.

كامال جامال فوتوسى

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىدىكى خادىملار يېقىندا شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىغا كېلىپ دەرسلىك ۋە پايدىلىنىش ماتېرىياللىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشكە ياردەملەشتى.

سۈرەتتە: مۇھەررىرلەر بېسىلىش ئالدىدىكى دەرسلىك ماتېرىيالىنىڭ نۇسخىلىرىنى سېلىشتۇرماقتا.

ئەخمەتجان ھوشۇر فوتوسى

شىنجاڭ ج خ - ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلىرى ئىنستىتۇتى «قوش تىل ... قەشقەر ۋىلايىتىنى يېزا (بازار)لارغا يەن - تېخنىكىغا

ئۆگىنىش»نى يولغا قويدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز تۇرغۇن تۇرسۇن خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ ج خ - ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلىرى ئىنستىتۇتى ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «قوش تىل ئۆگىنىش»نى يولغا قويۇپ، ھەم مىللەتلەر ئارا چۈشىنىشنى چوڭقۇرلاشتۇردى، ھەم ئوقۇش - ئوقۇتۇشنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ئىنستىتۇت ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، بۇ يىلنىڭ بېشىدا «قوش تىل ئۆگىنىش»نى ئورۇنلاشتۇرۇپ، 3-ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن باشلاپ ئۇيغۇر، خەنزۇ تىللىرى بويىچە تۆت سىنىپ ئېچىپ، ئوقۇتقۇچى، سىنىپ يېتەكچىلىرىنى بېكىتتى، دەرسلىك ۋە دەرس ۋاقتىنى بەلگىلەپ، مۇكەممەل ئوقۇتۇش پىلانى تۈزدى. ئۇيغۇر تىلى ئۆگەنگۈچىلەر «ئۇيغۇرچە تۇرمۇش سۆزلۈكىدىن 500 جۈملە» دېگەن كىتابنى، خەنزۇ تىلى ئۆگەنگۈچىلەر «خەنزۇ تىلىدىن ئاساس»نى دەرسلىك قىلدى. ئۇلار ھەپتىدە يېرىم كۈن دەرسخانىدا دەرس ئاڭلاش، ھەر كۈنى ئەتىگەن خىزمەت باشلىنىشتىن ئىلگىرى يېرىم سائەت ئىشخانىدا ئۆزئارا تىل ئۆگىنىش، ھەپتىدە ئىككى قېتىم باشقارما، فاكۇلتېت ۋە ئىشخانىلار ئۆز تەۋەلىكى بويىچە يېرىم سائەت تىل تاۋۇشلىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش مەشىقى قىلىش، ھەپتىدە بىر قېتىم تاپشۇرۇق ئىشلەش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئۆگىنىشنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. مەكتەپنىڭ «قوش تىل ئۆگىنىش»كە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى 6 - ئاينىڭ 13-كۈنى «قوش تىل ئۆگىنىش» بويىچە زېھىن سىناش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ، كۆپچىلىكنىڭ ئۆگىنىش قىزغىنلىقىغا ئىلھام بەردى.

مەسئۇل مۇئاۋىن بېزا (بازار) باشلىقى ئەۋەتىش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز ئابدۇۋېلجان مەتمىن خەۋەر قىلىدۇ: زامانىۋى يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن قەشقەر ۋىلايىتى 1991 - يىلدىن بۇيان يېزا (بازار)لارغا پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار) باشلىقى ئەۋەتىش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلىدى.

پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، قەشقەر ۋىلايىتى يېزا (بازار)لارغا ئەۋەتىلىدىغان پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار) باشلىقلىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى ئۈچ يىل بولۇشنى، ئالاھىدە ئەھۋالدا ۋاقتىنى ئۇزارتىشنى بەلگىلىدى. يېزا (بازار)لارغا پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار) باشلىقى ئەۋەتىشتە چەت، يىراق، نامرات يېزا (بازار)لارنى ئالدىن ئويلاشتى. ئۇلارنىڭ تۇرمۇش تەمىناتىنى ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئورۇن بىلەن ئۇلار تۇرغان يېزا (بازار)لار بىرلىكتە ئۈستىگە ئېلىش يولى بىلەن ھەل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلارنىڭ مەسئۇلىيىتىنى كونكرېت بەلگىلىدى.

ۋىلايەت يىلدا بىر قېتىم پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار) باشلىقلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىش ئەھۋالى ئۈستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرغان، قىلدۇرمىغانلىقىنى سۈرۈشتە قىلىپ تۇردى. ناھىيە (شەھەر)لەر يىلدا ئاز دېگەندە بىر قېتىم پەن - تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار) باشلىقلىرى سۆھبەت يىغىنى ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىدى ھەم خىزمەت تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇردى. يېزا (بازار)لارنىڭ پەن - تېخنىكىنى كېڭەيتىش ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتە نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغانلارنى مۇكاپاتلاشنى يولغا قويدى. بۇ يىل 6 - ئايغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە 104 يېزا (بازار) ۋە 1934 كەنتكە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا (بازار)، كەنت باشلىقى قويۇلۇپ، ئۇلارنىڭ يېزا (بازار)لاردا پەن - تېخنىكا نەتىجىلىرىدىن پايدىلىنىش، يېڭى تېخنىكىلارنى تەجرىبە قىلىش، ئۈلگە كۆرسىتىش، كېڭەيتىش ھەم پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەش جەھەتلەردىكى رولى جارى قىلدۇرۇلۇپ، يېزا (بازار)لارنىڭ پەن-تېخنىكا تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى.

قاغىلىق ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى زامانىۋى داۋالاش ئۈسكۈنىلىرىنى كىرگۈزۈپ، داۋالاش شارائىتىنى ياخشىلىدى

سۈرەتلىك خەۋەر

قاغىلىق ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈپ، زامانىۋى داۋالاش ئۈسكۈنىلىرىنى كىرگۈزۈپ، دوختۇرخانىنىڭ داۋالاش شارائىتىنى ياخشىلىدى.

بۇ دوختۇرخانا 1995 - يىلى 2 مىليون 400 مىڭ يۈەن مەبلەغ سەرپ قىلىپ، 3200 كۋادرات مېتىر كۆلەمگە ئىگە بەش قەۋەتلىك ئامبۇلاتورىيە بىناسى سېلىپ ئىشقا كىرىشتۈردى ۋە ئۈچ دانە كومپيۇتېر سېتىۋېلىپ، كېسەللەرنىڭ ئارخىپىنى كومپيۇتېرغا كىرگۈزۈپ، ئىلمىي، بىخەتەر باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇردى.

يېقىندا يەنە 1 مىليون يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، بىر قەدەر زامانىۋى بولغان قان سۈيۇقلۇقىنى ئانالىز قىلىش ئاپپاراتى، يېپىق يوللۇق رېنتگېن ئاپپاراتى سېتىۋېلىپ، كېسەل تەكشۈرۈش سۈرئىتىنى تېزلەتتى.

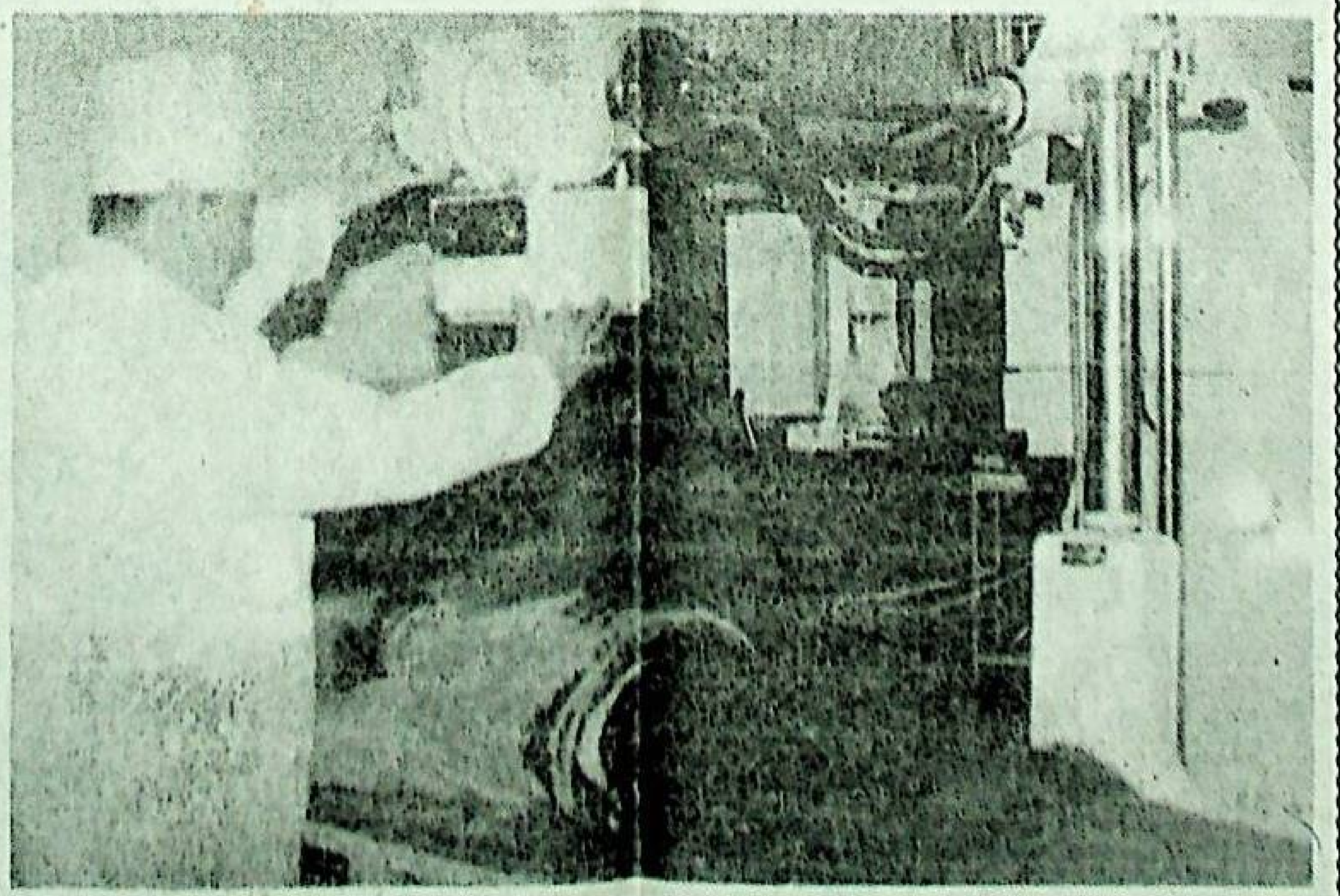

سۈرەتتە: يېپىق يوللۇق رېنتگېن ئاپپاراتىدا كېسەل تەكشۈرۈلمەكتە.

تۇرغۇنجان مۇسا، سىدىق تۇردى فوتوسى ۋە خەۋىرى

ئىلى ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك بانكىسى قانۇن ئارقىلىق مەبلەغ باشقۇرۇپ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىلى ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك بانكىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان قانۇن ئارقىلىق مەبلەغ باشقۇرۇش خىزمىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، قەرز پۇلنى قانۇن بويىچە تارقىتىش ۋە يىغىۋېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ئىلگىرى بۇ بانكا قەرز پۇل تارقىتىش ۋە يىغىۋېلىشتا قانۇننىڭ رولىغا سەل قارىغانلىقتىن، بىنورمال قەرز پۇل يىلدىن-يىلغا كۆپىيىپ، 1994 - يىلغا كەلگەندە 70 مىليون يۈەنگە يېتىپ، قەرز پۇل مىقدارىنىڭ %49 نى ئىگىلەپ، بانكا كەسپىي خىزمىتىنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىشىغا زور تەسىر كۆرسەتكەنىدى. بۇ خىل پاسسىپ ھالەتكە خاتىمە بېرىپ، بانكا مەبلىغىنىڭ خەۋپ - خەتىرىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈش ئۈچۈن، بانكا رەھبەرلىرى 1994 - يىلدىن باشلاپ مەبلەغ باشقۇرۇشتا قانۇننىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بەردى. ئۇلار ئالدى بىلەن ئىشچى -خىزمەتچىلەرنى «خەلق بانكا قانۇنى»، «سودا بانكا قانۇنى»، «قەرز پۇل باشقۇرۇش ئومۇمىي پرىنسىپى» ۋە «چەك - ھۆججەت قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - ھۆججەتلەرنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ قانۇن كۆز قارىشىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا قانۇن تارماقلىرىنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرۈپ، قەرز پۇل رەسمىيەتلىرىنى گۇۋاھلىقتىن ئۆتكۈزۈش قاتارلىق قانۇنىي رەسمىيەتلەرنىڭ تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى ھەمدە قەرز پۇلنى كىم تارقاتقان بولسا، شۇ مەسئۇل بولۇپ يىغىۋېلىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، خادىملارنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيەتچانلىقىنى ئۆستۈردى. قەرز پۇلنى ۋاقتىدا قايتۇرماي، سەۋەبسىز كېچىكتۈرگەنلەر ۋە مۇتتەھەملىك قىلغانلارنى قانۇن تارماقلىرىنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. نەتىجىدە قانۇن تارماقلىرىنىڭ ياردىمى بىلەن بۇ بانكا بۇ يىل 6-ئايغا قەدەر مۇددىتى توشقان ۋە مۇددىتى ئۆتۈپ كەتكەن قەرز پۇلدىن 22 مىليون يۈەن يىغىۋېلىپ، بىنورمال قەرز پۇلنىڭ ئومۇمىي قەرز پۇل مىقدارىدا ئىگىلىگەن نىسبىتىنى ئىلگىرىكى %49 تىن %15 كە چۈشۈردى، بىنورمال قەرز پۇلنىڭ يىغىۋېلىنىش نىسبىتىنى %95 كە يەتكۈزدى.

مۇختەر نۇرھاشىم

خوتەن ۋىلايەتلىك مال - مۈلۈك سۇغۇرتا شىركىتى ھەسەن - ھۈسەن كەنتىدىكىلەرگە ياخشى ئىش قىلىپ بەردى

خوتەن ۋىلايەتلىك مال - مۈلۈك سۇغۇرتا شىركىتى كېرىيە ناھىيىسىنىڭ يېڭىباغ يېزا ھەسەن-ھۈسەن كەنتىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش نۇقتىسى قىلىپ ھۆددىگە ئالغاندىن كېيىن، كەنتتىكى 145 ئائىلىنىڭ ئائىلە مال- مۈلكىنى ۋە 800 مو بۇغدىيىنى مەڭگۈلۈك سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرۇپ بەردى.

بۇ شىركەت ھەسەن - ھۈسەن كەنتىنى نۇقتا قىلىپ ھۆددىگە ئالغاندىن كېيىن، ئىككى خادىمنى نۇقتىدا تۇرۇپ خىزمەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. ئۇلار دېھقانلارنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىپ، ئۇلارنى خاتىرجەم قىلدى. يېقىندا شىركەت يەنە بۇ كەنتنىڭ تەبىئىي شارائىتى ناچار، ئاپەت كۆپ بولىدىغانلىقىدەك ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن شىركەتنىڭ كەسپىي خىزمەت ئالاھىدىلىكىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش خىزمىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، شىركەتتىن پۇل چىقىرىپ كەنتتىكى 145 دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسىنىڭ 145 مىڭ يۈەنلىك ئائىلە مال - مۈلكىنى ۋە 80 مىڭ يۈەن قىممەتتىكى 800 مو بۇغدىيىنى مەڭگۈلۈك سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرۇپ بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

ئابدۇرېشات مۇساجان

يۇمىلاق قۇم كونىشەھىرى

نەن شياڭخۇڭ

تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ ئوتتۇرىسىدا كۆمۈلۈپ ياتقىنىغا 2000 يىلدىن ئاشقان بىر كونىشەھەر ئۈستىبېشىدىكى قۇملارنى قېقىۋېتىپ كۆرۈندىن دەس تۇردى.

بۇنىڭدىن 2135 يىل بۇرۇنقى بۇ كونىشەھەر ۋە قەدىمكى قەبرىلەرنى شىنجاڭ مەدەنىيەت يادىكارلىق - ئارخېئولوگىيە تەتقىقات ئورنى بىلەن فرانسىيە دۆلەتلىك پەن - تەتقىقات مەركىزىنىڭ 315 - تەتقىقات ئورنى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان جۇڭگو- فرانسىيە بىرلەشمە كېرىيە دەرياسى ئارخېئولوگىيە ئەترىتى كېرىيە دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىدا بايقىغان. كونىشەھەرنىڭ ئورنى شەرقىي مېرىدىئان ′34 °81، شىمالىي پاراللېل ′52 °38 بولۇپ، مېرىدىئان بىلەن پاراللېلنىڭ كېسىشكەن جايى دەل تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ مەركىزى. قۇملۇقنىڭ مەركىزىدە ھەقىقەتەن ئىنسان ياشىغانمۇ؟ يۇرت - ماكان بولغانمۇ؟ بولغان.

لېكىن تېخىمۇ سىرلىق يېرى شۇكى، بۇ كونىشەھەر ھەققىدە ھېچقانداق مەدەنىيەت تارىخىدا نىيە، كرورەننىڭ كىدەك خاتىرە يوق.

ئەينى زاماندا تارىم ئويمانلىقىنى كېزىپ قېدىرىپ نۇرغۇن مۇشكۇلاتلارنى بېشىدىن كەچۈرگەن سۋېن ھېدىنمۇ ئۇنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتكەن. ئۇ قارادۆڭ كونىشەھەرىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان چېغىدا، بۇ جايدىن 40 كىلومېتىرچە كېلىدىغان قۇم دېڭىزى ئىچىدىكى بۇ شەھەرنى بايقىمىغان، سۋېن ھېدىن ئۆزى قېزىپ تاپقان ئەتىۋارلىق بۇيۇملارنى ئېلىپ قۇملۇقتىن كەتكەن، ئۇ قارادۆڭ - ئىنسانىيەتنىڭ كېرىيە دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىدا ياشىغان ئەڭ ئاخىرقى تۇرار جايى، دەپ قارىغان.

بۇ يەرگە سېتىيىن، پېرېژۋالسكى، پېللىئوت، جۇي رۇيچاۋ، خۇاڭ ۋېنبىيلارمۇ ئاياغ باسمىغان.

جۇڭگو - فرانسىيە ئارخېئولوگىيە ئەترىتى سۈنئىي ھەمراھ تارتقان فوتو دەرياسىنىڭ تۆۋەنكى ئېقىنىدا يەنە بىر تېخىمۇ زور، تېخىمۇ قەدىمكى دېلتا بار، ئۇ يەردە ئىنسانلار پائالىيەت ئېلىپ بارغان تېخىمۇ بالدۇرقى ئىز بار، دەپ ھۆكۈم قىلغان.

جۇڭگو - فرانسىيە ئارخېئولوگىيە ئەترىتىنىڭ باشلىقى، شىنجاڭ مەدەنىيەت يادىكارلىق - ئارخېئولوگىيە تەتقىقات ئورنىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ئىدرىس، ئەترەتنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، فرانسىيە ئارخېئولوگى ھېنرى. پاۋىل فرانكفورت، ئەترەت ئەزاسى جۇئىللالار تۆگە بىلەن قارا دۆڭدىن چىقىپ، غەربىي - شىمال يۆنىلىشكە قاراپ يۈرۈش قىلىپ، 4- كۈنى قەدىمكى شەھەرگە دۇچ كەلگەن.

بۇ دەل 1994-يىلى 25-ئۆكتەبىر ئىدى، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا توغراق ياغىچى، يۇلغۇن شادىلىرىدىن توقۇلۇپ، لاي ۋە ھايۋانات قىغى بىلەن قوپۇرۇپ چىقىلغان سېپىل نامايان بولدى.

بىرلەشمە ئارخېئولوگىيە ئەترىتى ئۆزلىرى تاپقان بۇ قەلئەگە «يۇمىلاق قۇم» دەپ ئىسىم قويدى.

ئۈچ يىللىق ئارخېئولوگىيە خىزمىتى ئارقىلىق جۇڭگو-فرانسىيە ئارخېئولوگىيە ئەترىتى بۇ كونىشەھەرنىڭ ئەڭ زور مەخپىيىتى ۋە ئەڭ زور گۇمانلىق تۈگۈنلىرىنى يېشىپ دۇنياغا جاكارلىدى:

بۇ شەھەر نۆۋەتتە شىنجاڭدا بايقالغان ئەڭ بالدۇرقى قەدىمكى شەھەر بولۇپ، ئۇنىڭ دەۋرى غەربىي خەن سۇلالىسى زامانىسىغا، يەنى بۇنىڭدىن 2135 (50±) يىل ئىلگىرىكە توغرا كېلىدۇ.

بۇ جايدىن بايقالغان ئېرىق - ئۆستەڭ ۋە سۇغىرىلىدىغان يېزا ئىگىلىكى شىنجاڭدا ئەڭ بالدۇر بايقالغان ئېرىق- ئۆستەڭ ۋە سۇغىرىلىدىغان يېزا ئىگىلىكى ھېسابلىنىدۇ.

بۇ جايدىكى ئادەملەرنىڭ نەسلى ئۆزگىچە بولۇپ، قاڭشارلىق، ئوراكۆز، قوڭۇر چاچ ئىكەن.

ئارخېئولوگلار ئايلانمىسى بىر ئىپتىدائىي ئىكەنلىكىنى، سېپىلگە بىرەر پارچىمۇ كېسەك ئىشلىتىلمىگەنلىكىنى، سېپىلنىڭ ئەگرى - بۈگرى ئىكەنلىكىنى بايقىدى. سېپىلنىڭ ھازىرغىچە ساقلىنىپ قالغان 473 مېتىرچە قىسمىنىڭ توغراق ياغىچىنى خادا قىلىپ يۇلغۇن شاخلىرى بىلەن توقۇلغانلىقىنى، ئاندىن لاي، تېزەكلەر بىلەن سۇۋالغانلىقىنى بايقىدى.

شەھەردە شەرقىي قوۋۇق، جەنۇبىي قوۋۇقتىن ئىبارەت ئىككى چوڭ دەرۋازا بار ئىكەن. جەنۇبىي قوۋۇقنىڭ كۆلىمى بىر قەدەر زور بولۇپ، بىر قەدەر پۈتۈن ساقلىنىپ قالغان، شەھەر دەرۋازىسى پۈتۈن ھەم يوغان توغراق ياغىچىدىن ياسالغان. بۇ شەھەرنىڭ كۆلىمى ناھايىتى زور بولۇپ، تارىم ئويمانلىقىنىڭ مەركىزىدە بۇنداق شەھەرنىڭ بايقىلىشى تۇنجى قېتىملىق ئىش. لېكىن شەھەر ئىچى ئاساسىي جەھەتتىن قۇم ئاستىدا قالغان. ئالتە ئورۇندىكى ئىمارەت خارابىسىدا شامالنىڭ ئۇپرىتىشى بىلەن يېرىم مېتىرچە كېلىدىغان تۈۋرۈك، ئۆي ئۇلىلا قالغان. بۇ جايدا قۇرۇق ئۆڭكۈرلەرمۇ بار ئىكەن. بۇلار ئاشلىق ئامبارلىرى بولسا كېرەك.

بەلكىم بۇ «خەننەما. غەربىي يۇرت (قۇرىقار) تەزكىرىسى» دە خاتىرىلەنگەن «ئاھالىسى 3340 تۈتۈن، نوپۇسى 20040 كىشى بولۇپ، ئەسكەرلىككە ياراملىق 3540 نەپەر،... جەنۇبىي چىرا (ھازىرقى كېرىيە ناھىيىسى)، شەرقىي شىمالى كۇسەن (ھازىرقى كۇچا)، غەربىي شىمالىي قۇم (ھازىرقى ئاقسۇ) بىلەن تۇتىشىدۇ. غەربىدىن خوتەنگە 390 چاقىرىم

ھەققىي مۇئەييەنلەشتۈرۈپ كېتەلمەيۋاتىدۇ، ئۇزۇن ئېتىر ھازىرغىچە تارىم ئويمانلىقىدىكى بىر ئارخېئولوگىيىلىك سىر بولماقتا.

نۇرغۇنلىغان ياللىملار بۇ يەرنىڭ بۇرۇن سۈيى مول، دەل - دەرەخلىرى سايە تاشلاپ تۇرىدىغان بوستانلىق ئىكەنلىكىنى، كىشىلەر شەھەر بىنا قىلىپ، خانلىق قۇرۇپ ياغاچلار بىلەن ئۆي - ئىمارەتلەرنى سالغانلىقىنى، سۇ باشلاپ تېرىقچىلىق قىلغان، مال- چارۋا باققان، ئوۋئوۋلىغان، قۇملۇقتا گۈزەل ئېكىنزارلىق مەنزىرىسىنى ھاسىل قىلغانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ. يۇمىلاق قۇم كونىشەھىرى قۇملۇقنىڭ ئوتتۇرىسىدا دېھقانچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتا كېرىيە دەرياسىغا تايانغان. بۇ دەريا كوئېنلۇن تېغىدىن باشلىنىپ، قۇملۇقنىڭ ئوتتۇرىسىغىچە ئىچكىرىلەپ كىرىپ، تارىم دەرياسىغا قۇيۇلغانمۇ - يوق؟

1990 - يىلى شىنجاڭ كېرىيە دەرياسى ۋە تەكلىماكانى ئىلمىي تەكشۈرۈش ئېكسپېدىتسىيە ئەترىتى قەدىمكى دەريا يولىنى بويلاپ جەنۇبتىن شىمالغا قاراپ قۇملۇقنى پىيادە توغرىسىغا كېسىپ ئۆتۈپ، كېرىيە دەرياسىنىڭ تارىختا ھەقىقەتەن قۇملۇقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن كېسىپ ئۆتۈپ تارىم دەرياسىغا قۇيۇلغانلىقىنى، دەريانىڭ ئىككى ياقىسىدىكى بوستانلىقنىڭ كۆركەم يېشىل كارىدور ھاسىل قىلغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئىنسانلارنىڭ ياشىشىغا ناھايىتى باب كېلىدىغان بوستانلىق ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىغان. يۇمىلاق قۇم كونىشەھىرى دەل شۇ دەريانىڭ شەرقىي ياقىسىغا جايلاشقان بولۇپ، ئاھالىلىرى مۇشۇ قۇملۇق ئىچىدىكى بوستانلىقتا ياشىغان.

شەھەر ئىچىدىن نۇرغۇنلىغان كالا

ھايۋانلارنىڭ نۇرغۇن سۆڭەكلىرى بايقالدى. بۇ كىشىلەرنىڭ ئۆي ھايۋانلىرىنى قوتانلاردا كۆپلەپ باققانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە بۇغا، توشقان، قۇشلارنىڭ سۆڭەكلىرىمۇ تېپىلدى . بۇ بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئوۋچىلىق بىلەن شۇغۇللانغانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ.

تۆگە سۆڭىكىنىڭ زورمىقداردا بايقىلىشى كىشىلەرنىڭ تۆگىنى قاتناش قورالى ئورنىدا ئىشلەتكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ.

ئالتە قەدىمكى قەبرە ئۈستىدىكى قۇم ئۇچۇپ كېتىپ يەر يۈزىگە چىقىپ قالغان. مۇتلەق كۆپ سانلىق قەبرىلەر ئۇزۇن مۇددەت ئاپتاپتا قېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئاخىرەتلىك بۇيۇملىرىمۇ چىرىپ، چۇرۇكلىشىپ كەتكەن. لېكىن بىر قەدەر ياخشى ساقلانغان بىر قىسىم قەبرىلەردە ئوراكۆز، قاڭشارلىق، قوڭۇرچاچلىقلارنىڭ جەسىتى بايقالغان.

ئۇلار ئىچىگە توم يىپلىق يۇڭ رەخت كىيىم كىيگەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە ناھايىتى چىرايلىق گۈل نۇسخىلىرى چۈشۈرۈلگەن، سىرتىغا تېرە كىيىم كىيگەن، بېلىگە كەمەر باغلىغان، بېشىغا دوپپا كىيگەن، چېچىنى ئۆرگەن، بەزىلىرى بېشىغا ياسماچاچ كىيىۋالغان.

ئۇلارنىڭ قۇرامىغا يەتكەنلىرى قاۋۇل بولۇپ، ئوبدان ساقلانغان، ئوڭدىسىغا ياتقۇزۇلۇپ پۇتىنى ئېگىپ قويغان بىر جەسەتنىڭ پاچاق سۆڭىكى ئۇزۇن ھەم توم بولۇپ، جۇڭگو تەرەپ ئارخېئولوگى جاڭ يۇنجۇڭ: بۇ ئادەمنىڭ ھايات چېغىدىكى بويى ئېگىزلىكى 1.80 سانتىمېتىردىن ئېشىشى مۇمكىن، دېگەن.

قەبرىلەرنىڭ كۆپىنچىسىدە ئاخىرەتلىك بۇيۇم بولسىمۇ، كۆپ ئەمەس ئىكەن، يەنى ھەر بىر جەسەتنىڭ يېنىغا 1 ـ 2 دىن بۇيۇم قويۇلغان ئىكەن. بۇلارنىڭ ئىچىدە مىس ئوق ئۇچى، ھېقىق، ئەينەك بېزەك بۇيۇملار ۋە ساپال قاچىلار بار ئىكەن. يەنە رىم، گرېتسىيە، مىسىر ۋە ئوتتۇرا ئاسىيالاردا كەڭ تارقالغان

دەپ تەرىپلىنىدىغان قۇملۇقتىكى بۇ باتۇر دەرەخنىڭ، شەھەر ئەتراپىدا نېمە ئۈچۈن بىرەر تۈپىمۇ قالمىغاندۇ؟

جاۋاب ناھايىتى ئېنىق: كونىشەھەردە ياشىغانلار كېسىپ قۇرۇتۇۋەتكەن.

جۇڭگو - فرانسىيە ئارخېئولوگىيە ئەترىتى مۇنۇلارنى بايقىغان: شەھەر ئىچىدىكى مۇتلەق كۆپ سانلىق ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش بۇيۇملىرى ياغاچ ماتېرىيالى ئىكەن، شەھەر سېپىلىغا زور مىقداردا ياغاچ ماتېرىيالى ئىشلىتىلگەن؛ شەھەرنىڭ قوۋۇق - دەرۋازىلىرى پۈتۈن توغراق ياغىچى بىلەن قۇراشتۇرۇلغان؛ ئۆي - جايلارغا ياغاچنى گەۋدە قىلىپ، سىرتىغا كاكىل لاي سۇۋالغان، سوغا، ئورچۇق، تاغاق، ئاياغ- چۆچەكلەرگە ئىنسانلار نۇرغۇن ياغاچ ئىشلەتكەن، ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن چوڭ توغراقنىڭ ئىچىنى ئويۇپ ياسالغان ساندۇققا سېلىپ دەپنە قىلغان.

زاۋال تاپقان چاغدىكى يۇمىلاق قۇم شەھىرى چوقۇم ناھايىتى ئېچىنىشلىق پاجىئەنى بېشىدىن كەچۈرگەن بولۇشى مۇمكىن، چۈنكى كىشىلەرنىڭ ئۆز ئانا يۇرتىدىن ئايرىلىپ ياقا يۇرتلاردا سەرگەردان بولۇپ يۈرۈشى تولىمۇ قېيىن تاللاش ھېسابلىنىدۇ. ئۆلۈم ياكى گۇمران بولۇشقا دۇچ كەلمىگەن بولسىلا، ئىشىنىمىزكى، ھەرقانداق بىر كىشى يۇرت- ماكانلىرىنى تاشلاپ كەتمىگەن بولاتتى.

بىر قەدىمكى شەھەر مانا شۇنداق قىلىپ قۇم ئاستىدا قالغان، ئىشىنەمسىز؟ شەھەرنىڭمۇ جېنى بولىدۇ، خۇددى ئادەمگە ئوخشاش ئۇمۇ نەپەس ئالىدۇ، ئۆسىدۇ، قۇدرەت تاپىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ئىجادكارلىقىنى قوغدايدۇ، شەھەر ئۆلسە، كىشىلەر ماكانسىز قالىدۇ.

ئورا كۆز، قاڭشارلىق، قوڭۇر چاچلىق كىشىلەر زادى نەگە سەرگەردان بولۇپ كەتكەندۇ؟ ئەگەر ئۇلار ھازىرغىچە بۇ دۇنيادا بىر قەبىلە بولۇپ ياشاۋاتقان بولسا، ئۇلارنىڭ قېنىدا، ناخشا، غەزەللىرىدە ئۆرپ - ئادەتلىرىدە

ئەترىتى سۈنئىي هەمراھ تارتقان فوتو
سۈرەتلەرگە ئاساسەن، قارادۆڭنىڭ
غەربىي - شىمال يۆنىلىشىدە، كېرىيە
ئارخېئولوگلار ئايلانمىسى بىر
كىلومېتىرچە كېلىدىغان سېپىل
قۇرۇلمىسىنىڭ ناھايىتى ئاددىي،
غەربىدىن خوتەنگە 390 چاقىرىم
كېلىدۇ...» دېيىلگەن ئۇزۇن تېتىر
بەگلىكى بولسا كېرەك!

خەنىنامادا خاتىرىلەنگەن ئۇزۇن
تېتىر - غەربىي خەن سۇلالىسى
دەۋرىدە غەربىي يۇرتتا قۇملۇق
ئىچىدىكى روناق تاپقان بوستانلىق
بەگلىكلىرىدىن بىرى ئىدى، لېكىن
ئارخېئولوگلار ئۇزۇن تېتىر
بەگلىكىنىڭ پايتەختىنى بۈگۈنگىچە
تاپالمايۋاتىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەۋە
رايونلار ۋە مەدەنىيەت ئىزلىرىنى

شەھەر ئىچىدىن نۇرغۇنلىغان كالا
سۆڭەكلىرى بايقالغان، ئارخېئولوگلار:
يۇملاق قۇملۇقلار كالا ئىشلىتىپ
تېرىقچىلىق قىلغان، دەپ پەرەز
قىلدى.

شەھەر ئىچىدىن يەنە بۇغداي،
تېرىق، ئۈزۈم قاتارلىق زىرائەتلەر
تېپىلغان، ئۇنىڭ ئىچىدىكى بىر جايدىن
تېپىلغان تېرىق خۇددى ئالتۇندەك
پارقىراق ئىكەن.

شەھەر ئىچى ۋە سىرتىدىن تېپىلغان
قوي، تۆگە، ئات، ئېشەك، ئىت قاتارلىق
مىسىر ۋە ئوتتۇرا ئاسىيالاردا كەڭ تارقالغان
تۇتقىلىق مىس ئەينەكمۇ بار ئىكەن.

يۇملاق قۇم شەھىرىنىڭ
ئەتراپىدىكى نەچچە كىلومېتىر دائىرىدە
بىرەر تۈپمۇ توغراق قالمىغان، قالغىنى
پەقەت قۇمدىنلا ئىبارەت. ۋەھالەنكى،
شەھەردىن يىراقراق جايلاردا كېرىيە
دەرياسى يېتىشتۈرگەن توغراقلار تېخىچە
بار ئىكەن، بەلكى كىشىنى ھەيران
قالدۇرغىدەك دەرىجىدە ھازىرغىچە
ياشناپ كۆكىرىپ تۇرۇپتۇ.

«1000 يىلغىچە ئۆلمەيدۇ، ئۆلسە
1000 يىلغىچە يىقىلمايدۇ، يىقىلغان
تەقدىردىمۇ 1000 يىلغىچە چىرىمايدۇ»
ياشاۋاتقان بولسا، ئۇلارنىڭ قېنىدا،
ناخشا، غەزەللىرىدە ئۆرپ - ئادەتلىرىدە
باغۇ - بوستانلىرىدىن ئايرىلغان
چاغدىكى ئاھ - زارى ئەكس ئېتەمـ
دىغاندۇ، ئۇلاردا مۇدھىش قۇمنىڭ
كۆلەڭگىسى بارمىدۇ؟

يۇملاق قۇم كونىشەھىرى 2000
يىلدىن ئارتۇق زامانلارنى بېسىپ ئۆتۈپ
بۈگۈنكى كۈنگە يېتىپ كەلدى، ئۇ
پايانسىز كەتكەن قۇملاردىن بوستانلىققا
نەزەر سالماقتا، ئۇ يەنە قانداق
رىۋايەتلەرنى سۆزلەپ، نېمىدىن
بېشارەت بېرەركىن!؟

ياسىن ئەيسا تەرجىمىسى

دۇنيادا سودا قىلىش ئەڭ ئاسان شەھەرلەر

ئامېرىكىنىڭ نوپۇزلۇق ئىقتىساد ژۇرنىلى - «بەخت» ژۇرنىلى يېقىندا 32 دۆلەتنىڭ 500 دىن ئارتۇق دېرىكتورىدىن تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغاندىن كېيىن، دۇنيادا سودا قىلىش ئەڭ ئاسان بولغان ئون شەھەرنى ئېلان قىلدى.

ئۇلارنىڭ بىرىنچىسى شياڭگاڭ ئىكەن. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاسىيانىڭ ئىقتىسادىي تېز راۋاجلاندى، بۇنىڭدا شياڭگاڭ مەركىزىي ئورۇندا تۇرۇپ ئالاھىدە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى.

نيۇ - يورك ئامېرىكىدىكى سودا ئەڭ ياخشى بولىدىغان شەھەر بولۇپ، دۇنيا بويىچە 2 - ئورۇندا تۇرىدۇ، قالغان شەھەرلەرنىڭ تەرتىپى مۇنداق: لوندون، ئاتلانتا، چىكاگو، سىنگاپور، تورونتو، سان - فرانسىسكو، فرانكفورت ۋە مىئامى.

«بەخت» ژۇرنىلى كېيىنكى توققۇز شەھەرنى تونۇشتۇرۇپ: نيۇ - يوركنىڭ بازار سودىسى ناھايىتى ياخشى، ياۋروپادىن كەلگەن سودىگەرلەرنىڭ يانچۇقىدىكى پۇل بۇ شەھەرگە كۆپلەپ ئاقىدۇ؛ لوندون - ياۋروپانىڭ پۇل مۇئامىلە ۋە خەۋەرلىشىش مەركىزى؛ ئاتلانتا مال باھاسى بىر قەدەر تۆۋەن، ھاۋاقاتنىشى قولايلىق، ياخشى سودا مۇھىتىغا ئىگە؛ چىكاگو ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا - غەربىي قىسمىدىكى يىرىك ئۇسلۇب بىلەن چوڭ شەھەرلەرنىڭ مەدەنىيەت قىياپىتىنى بىرگەۋدە قىلغان، سودىگەرلەرنى جەلپ قىلىش كۈچى كۈچلۈك؛ سىنگاپور گۈزەل باغچا شەھىرى، مۇھىتى بەكمۇ ياخشى، ئۆي ئىجارىسى ئەرزان، ئەمگەك كۈچلىرىنىڭ ساپاسى ياخشى؛ تورونتو شەھىرى رەتلىك، پاكىز، قاتنىشى تەرەپ - تەرەپكە تۇتاشقان، ئۇ شىمالىي ئامېرىكا ئەركىن سودا رايونىدىن نەپ ئالىدۇ؛ سان - فرانسىسكودا كۆلىمى زور كارخانىلار، دۇنيا بويىچە 1 - قاتاردا تۇرىدىغان ئالىي مەكتەپلەر، ياخشى تەربىيە ئالغان ئىشقا ئورۇنلىشىش قوشۇنى بار؛ فرانكفورت «ياۋروپادىكى ئەڭ ئامېرىكىلاشقان شەھەر» دەپ ئاتىلىدۇ. خېرىدارلارنى بەكمۇ جەلپ قىلىدۇ؛ مىئامى ئەمەلىيەتتە تېز سۈرئەتتە لاتىن ئامېرىكىسىنىڭ «پايتەختى»گە ئايلاندى، ئۇ ئامېرىكىنىڭ لاتىن ئامېرىكىسىغا ئېكسپورت قىلىدىغان ماددىي بۇيۇملىرىنىڭ 41% نى ئۆز ئىلكىدە تۇتۇپ تۇرىدۇ.

«ئوتتۇرا ياشقا كەلگەندە» ژۇرنىلىدىن

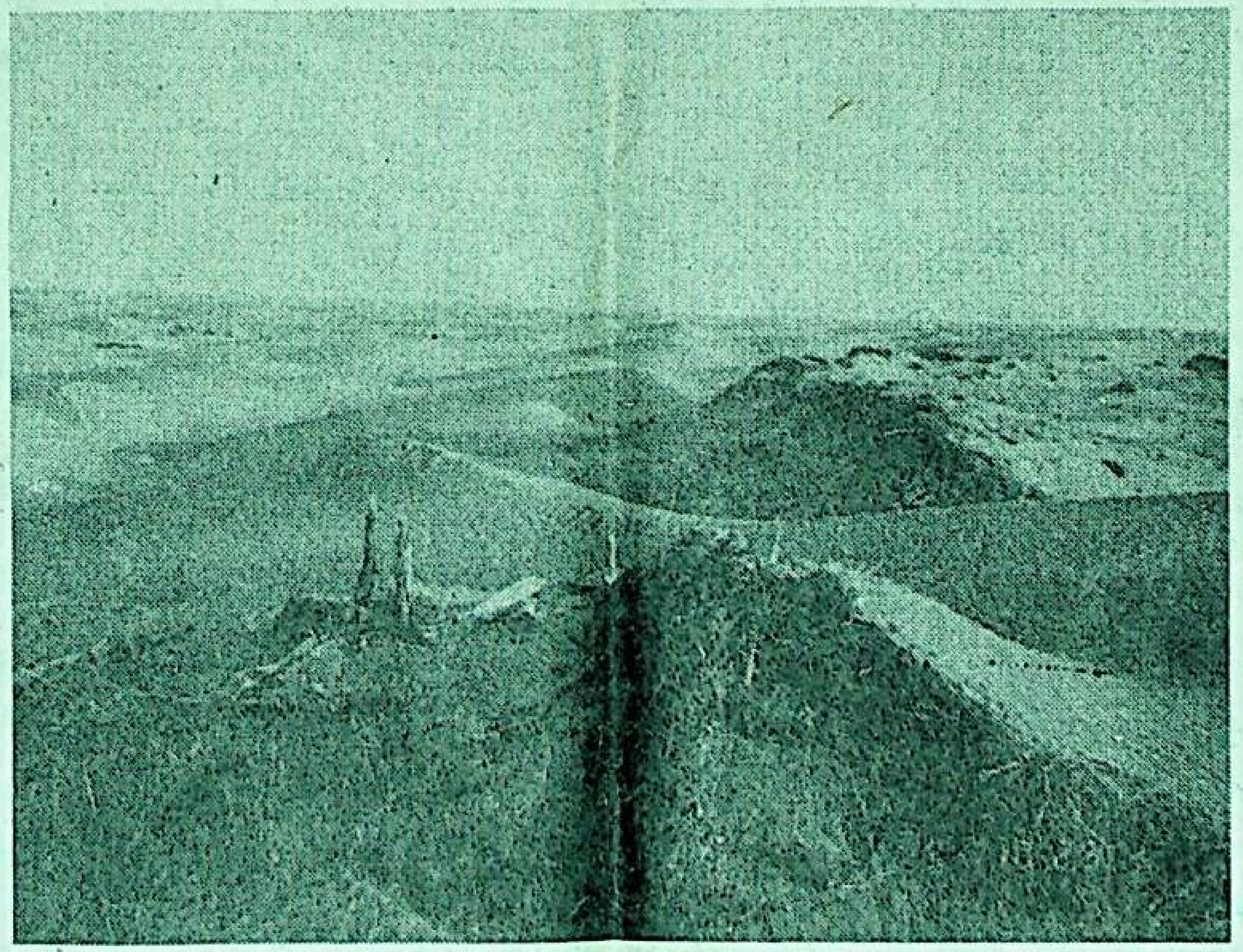

يۇملاق قۇم كونىشەھىرىنىڭ سېپىلى.

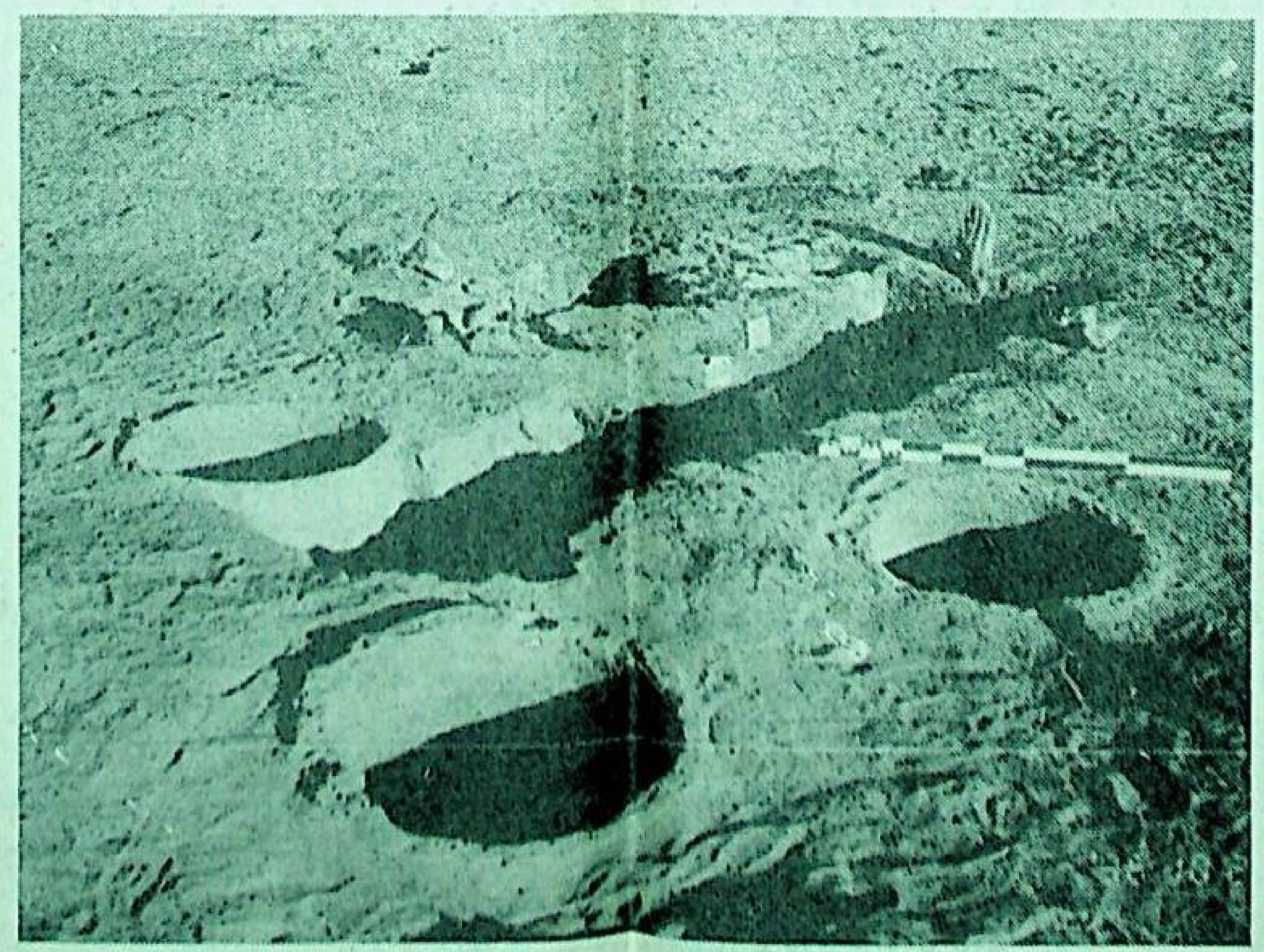

يۇملاق قۇم كونىشەھىرىدە قاتار - قاتار قىلىپ كولانغان ئازگاللار بولۇپ، ئاغزى كىچىك، تەكتى يوغان، چوڭ - كىچىكلىكى بىر خىل ئەمەس، ئىچى لاي بىلەن سىلىق سۇۋالغان، نېمىگە ئىشلىتىلگەنلىكى نامەلۇم.

سېپىلغا ئىشلىتىلگەن ئىپتىدائىي كېسەكلەر.

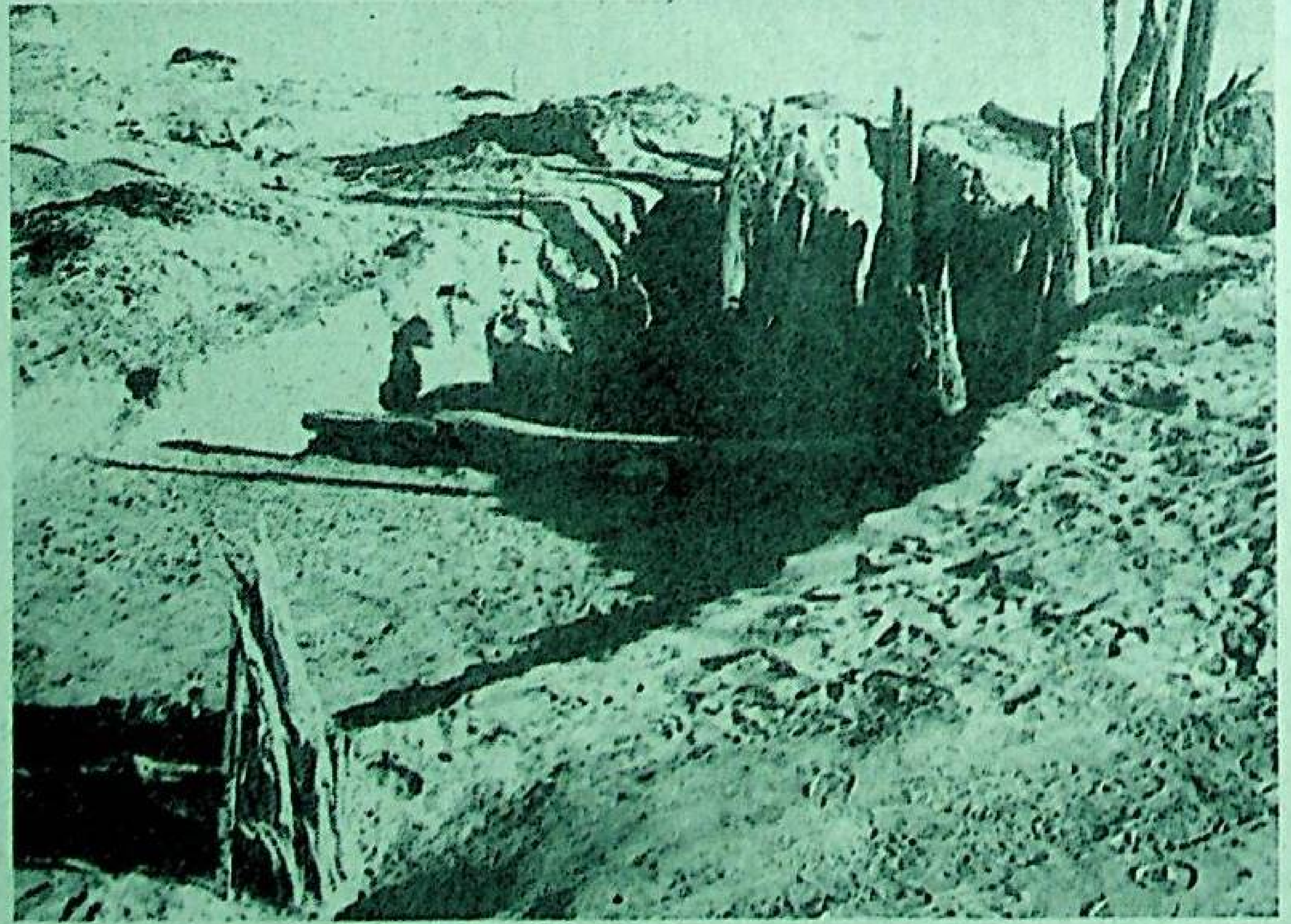

يۇملاق قۇم كونىشەھىرىنىڭ جەنۇبىي قوۋۇقى

688 - سان

تامغىنى **مۇختەر گەپىرى** ئىشلىگەن

جياڭ زېمىن دۇمېي بىلەن سۆھبەتلەشتى

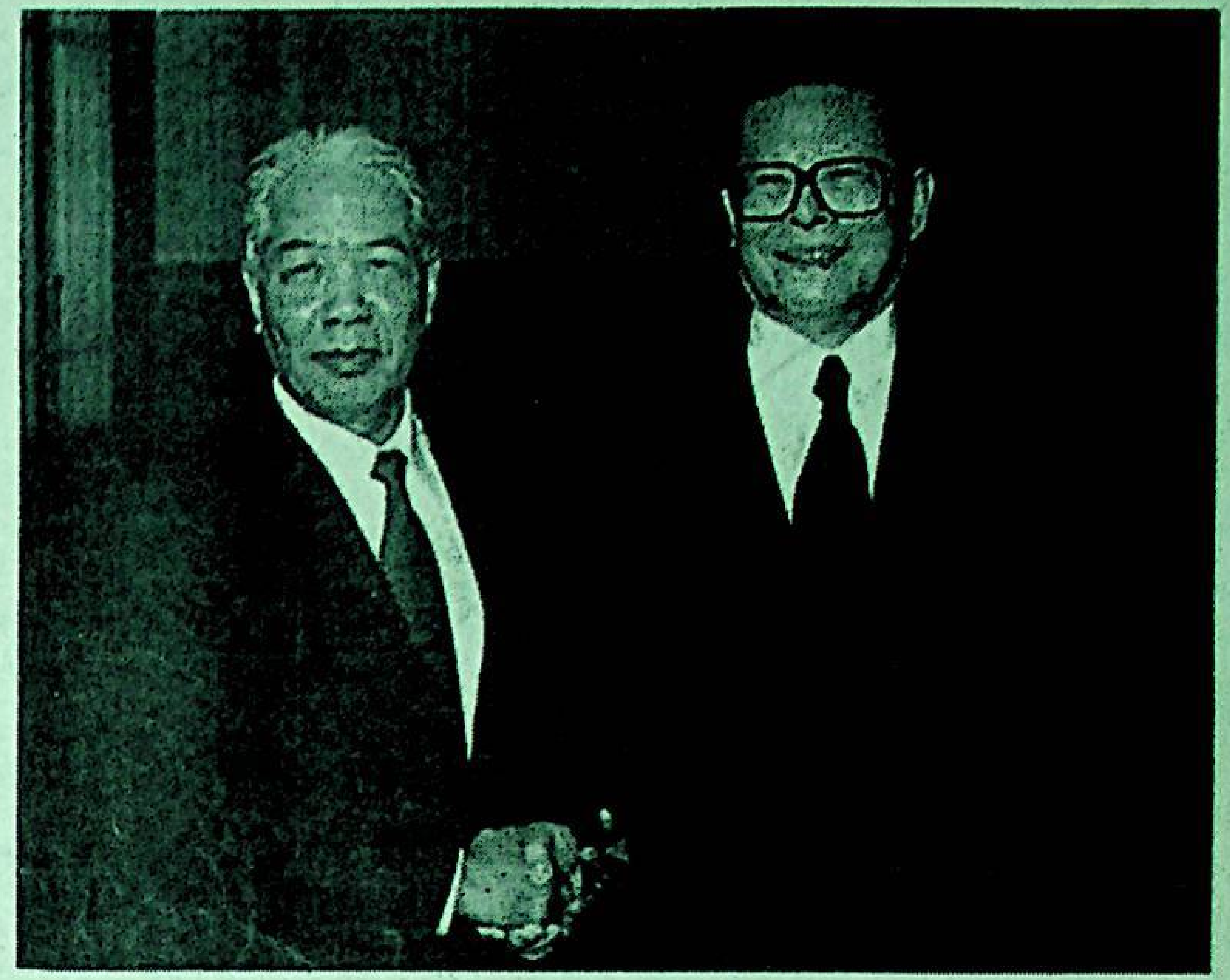

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 7 - ئاينىڭ 14 - كۈنى بېيجىڭ «خەلق» سارىيىدا مۇراسىمغا رىياسەتچىلىك قىلىپ، ۋېيتنام كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى دۇمېينى قارشى ئالدى.

سۈرەتتە: جياڭ زېمىن بىلەن دۇمېي سەممىي كۆرۈشمەكتە. شىنخۇا ئاگېنتلىقى

*** **** ***

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن «خەلق» سارىيىدا ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى دۇمېي بىلەن سۆھبەتلەشتى. ئىككى رەھبەر سەممىي، دوستانە كەيپىياتتا ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتى ۋە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەر توغرىسىدا چوڭقۇر پىكىر ئالماشتۇرۇشتى، كەڭ دائىرىدە ئورتاق تونۇشقا كەلدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بىر يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، پارتىيىلىرىمىز، دۆلەتلىرىمىزنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىيەنە يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشتى. پارتىيىلىرىمىز، دۆلەتلىرىمىزنىڭ رەھبەرلىرى قويۇق ئۇچرىشىپ، بېرىش - كېلىش قىلىپ تۇردى. ئىككى دۆلەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلەردىكى خادىملىرىنىڭ ئالاقىلىرى شارائىت يارىتىپ بەردى. ئىككى تەرەپ ئېگىزدە تۇرۇپ يىراققا نەزەر سېلىپ، ئومۇملۇققا ئەھمىيەت بېرىپ، بىر - بىرىنى چۈشىنىپ، بىر - بىرىگە يول قويۇپ، ئادىل بولۇپ، دوستانە كېڭەشسىلا، ئىككى پارتىيە، ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرىنىڭ زور كۈچ بىلەن تۈرتكە بولۇشى ئارقىسىدا مەسىلىنى بالدۇرراق، مۇۋاپىق ھەل قىلغىلى بولىدۇ.

دۇمېي مۇنداق دېدى: ۋېيتنام جۇڭگو بىلەن ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشنى باشتىن - ئاخىر ئۆزىنىڭ تاشقى سىياسىتىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، دەپ قاراپ كەلدى. 1991 - يىلى 11 - ئايدا پارتىيە ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ ئۇچرىشىشىدىن بۇيان، ۋېيتنام بىلەن جۇڭگو ئۆزئارا زىيارەتتە بولۇشۇپ، قاتلاملىرى ئوخشاش بولمىغان ھەر خىل ۋەكىللەر ئۆمىكىنى ئەۋەتىپ چۈشىنىشنى كۈچەيتتى، ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈردى، قىممەتلىك تەجرىبىلەرنى ئالماشتۇردى، ۋېيتنام جۇڭگو - ۋېيتنام

نەزەرىيە ۋە ئەمەلىيەتتىكى مەسىلىلەر توغرىسىدا ئىزدەندى ھەم ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان خەلقئارا مەسىلىلەر ۋە رايون مەسىلىسى توغرىسىدا پىكىر ئالماشتۇرۇشتى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: پارتىيىمىز ۋە ھۆكۈمىتىمىز مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش ئاساسىدىكى تىنچلىق دىپلوماتىيە سىياسىتىنى داۋاملىق تەۋرەنمەي يۈرگۈزۈپ، دۇنيا ئەللىرى بىلەن دوستانە ئۆتۈشنى كۆزلەيدۇ، ئالماشتۇرۇشنى كۈچەيتىدۇ، بولۇپمۇ ئەتراپىدىكى دۆلەتلەر بىلەن ئۇزاق مۇددەت مۇقىم، ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق ۋە بىر - بىرىگە مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىق مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىدۇ ھەم داۋاملىق كۈچ چىقىرىدۇ. جۇڭگو ئاسىيانىڭ تىنچ تەرەققىيات ۋەزىيىتىنىڭ راۋاجلىنىشىنى، دۇنيانىڭ ئۇزاققىچە مۇقىم، تىنچ بولۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

سۆھبەتتىن ئىلگىرى جياڭ زېمىن مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ دۇمېينىڭ جۇڭگوغا زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى.

سۆھبەت ئاخىرلاشقاندىن كېيىن جياڭ زېمىن كەچلىك زىياپەت ئۆتكۈزۈپ دۇمېي ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى.

ۋېيتنام كومپارتىيىسىنىڭ باش شۇجىسى دۇمېي بېيجىڭغا كەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىننىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، ۋېيتنام كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى دۇمېي بۈگۈن چۈشتە مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن بېيجىڭغا كېلىپ، جۇڭگودىكى بەش كۈنلۈك رەسمىي دوستانە زىيارىتىنى باشلىدى.

ۋېيتنام كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، ھۆكۈمەتنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن زۇڭلىسى پەن ۋېنكەي، ۋېيتنام كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، دىپلوماتىيە مىنىستىرى رۇەن مېڭچىن، ۋېيتنام كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى باش شۇجىسىنىڭ ياردەمچىسى خۇڭخې ۋە ۋېيتنام پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ باشقا مەسئۇللىرى، شۇنداقلا كارخانا ساھەسىدىكى بىر تۈركۈم زاتلارمۇ باش شۇجى دۇمېيغا ھەمراھ بولۇپ زىيارەتكە كەلدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تاشقى ئالاقە بۆلۈمىنىڭ باشلىقى لى شۇجېڭ، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى تاڭ جياشۈەن، مەركىزىي كومىتېت تاشقى ئالاقە بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى دەي بىڭگو، جۇڭگونىڭ ۋېيتنامدىكى باش ئەلچىسى لى جياجۇڭ ۋە ۋېيتنامنىڭ جۇڭگودىكى باش ئەلچىسى دېڭ يەنخۇڭلار ئايرودرومغا چىقىپ دۇمېي ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى.

چۈشتىن كېيىن، جياڭ زېمىن دۇمېي ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى شەرىپىگە قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى، ئاندىن دۇمېي بىلەن سۆھبەتلەشتى.

خەلقئارا جەمئىيەت كامبودژا ۋەزىيىتىگە كۆڭۈل بۆلمەكتە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاننان، ئامېرىكا گوۋۇيۈەننىڭ باياناتچىسى بۆ ئېنىس بىلەن فىلىپپىن زۇڭتۇڭى راموس يېقىندا بايانات ئېلان قىلىپ ۋە سۆھبەت بايان قىلىپ، كامبودژا ۋەزىيىتىگە جىددىي كۆڭۈل بۆلۈۋاتقانلىقىنى بىلدۈرۈشتى.

ب د ت نىڭ باش كاتىپى ئاننان يېقىندا بايانات ئېلان قىلىپ، كامبودژىدىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ ھازىرقى سىياسىي كرىزىسنى تىنچلىق سۆھبىتى ئارقىلىق ھەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلدى. ئاننان باياناتىدا، مەن كامبودژىنىڭ ئىچكى ۋەزىيىتىنىڭ تەرەققىياتىغا بەكمۇ كۆڭۈل بۆلۈۋاتىمەن، توقۇنۇشنىڭ پۇقرالارغا ئۆلۈم- يېتىم ئېلىپ كەلگەنلىكىگە قاتتىق ئېچىندىم، دېدى. ئۇ توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ 1991 - يىلى ئىمزالانغان كامبودژا مەسىلىسى توغرىسىدىكى پارىژ تىنچلىق كېلىشىمىگە ۋە كامبودژا پادىشاھلىقىنىڭ ئاساسىي قانۇنىغا ئەمەل قىلىپ، ئىچكى سىياسىي كرىزىسنى تىنچلىق سۆھبىتى ئارقىلىق ھەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

ئاننان يەنە كامبودژىدىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ كېلەر يىل 5 - ئايدا ئومۇمىي سايلام ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىكى ۋەدىسىگە قاتتىق ئەمەل قىلىشنى دەۋەت قىلدى.

ئامېرىكا گوۋۇيۈەننىڭ باياناتچىسى بوئېنىس مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى مۇنداق دېدى: ئامېرىكا كامبودژا ۋەزىيىتى توغرىسىدا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەر ۋە كامبودژا مەسىلىسى توغرىسىدىكى پارىژ تىنچلىق كېلىشىمىگە ئىمزا قويغۇچى دۆلەتلەر بىلەن كېڭەشتى، ئامېرىكا توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ تەدبىر قوللىنىپ، يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قانلىق ۋەقە يۈز بېرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى تەلەپ قىلىدۇ.

فىلىپپىن زۇڭتۇڭى راموس بۈگۈن زۇڭتۇڭ مەھكىمىسىدە ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا كامبودژىدىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ ئىختىلاپلارنى قايرىپ قويۇپ، كامبودژىدىكى مىللەتلەرنىڭ يارىشىپ قېلىشى، دۆلەتنىڭ تىنچلىقى ۋە ئالغا بېسىشى ئۈچۈن بىرلىكتە تىرىشىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

راموس فىلىپپىن بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا باشقا دۆلەتلەر كامبودژىنىڭ ئىچكى ۋەزىيىتىنىڭ تەرەققىياتىغا يېقىندىن دىققەت قىلماقتا، دېدى. ئۇ كامبودژىدىكى توقۇنۇشۇۋاتقان ئىككى تەرەپنىڭ بارلىق تىرىشچانلىقلارنى كۆرسىتىپ، ئىختىلاپلارنى قايرىپ قويۇپ، كامبودژىنىڭ مۇقىملىقى ۋە نورماللىقىنى مۇمكىنقەدەر تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى مۇراجىئەت قىلدى.

كۆپ دۆلەت قىسىملىرى ئالبانىيىدىن چېكىنىپ كېتىشكە باشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تىرانا، 13 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئالبانىيىدە «سۈبھى ھەرىكىتى»نى ئىجرا قىلغان كۆپ دۆلەت قىسىملىرى يېقىندا چېكىنىپ كېتىشكە باشلىدى.

ئالبانىيىنىڭ جەنۇبىدىكى گىنوكاس ئالاھىدە رايوننى ساقلاۋاتقان رۇمىنىيە قىسىملىرى ئالبانىيىدىن تۇنجى تۈركۈمدە چېكىنىپ كەتتى. كۆپ دۆلەت قىسىملىرى قوماندانلىق شتابىنىڭ پىلانىغا ئاساسەن، ئالبانىيىدە تۇرۇۋاتقان كۆپ دۆلەت قىسىملىرى ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جاينىڭ پورت ۋە ئايرودروم بىلەن بولغان ئارىلىقىغا قاراپ پەيدىنپەي چېكىنىپ كېتىدۇ. كۆپ دۆلەت قىسىملىرى 12 - ئاۋغۇست تامامەن چېكىنىپ بولىدۇ.

سىخانۇك خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ كامبودژىدىكى تەرەپلەرنىڭ يارىشىشنى مۇراجىئەت قىلىپ چىقارغان باياناتىنى قوللىدى

تەرەپلەرنىڭ يارىشىشنى مۇراجىئەت قىلىپ چىقارغان باياناتىنى قوللىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جىنبيەن، 13 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. كامبودژا پادىشاھى نورودوم سىخانۇك بۈگۈن ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭەشىنىڭ يېقىندا ئېلان قىلغان كامبودژىدىكى تەرەپلەرنىڭ ئىختىلاپلارنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلىپ چىقارغان باياناتىنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

كامبودژا پادىشاھ ئوردىسى تەمىنلىگەن خەۋەرگە قارىغاندا بۇ ئىپادىنى سىخانۇك بېيجىڭدا ئوردا مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا بىلدۈرگەن.

ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭەشىنىڭ رەئىسى، شۋېتسىيىنىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى پېتېر ئوسۋارد مۇشۇ ئاينىڭ 11 - كۈنى بايات ئېلان قىلىپ، كامبودژىدىكى تەرەپلەرنىڭ توقۇنۇشنى دەرھال توختىتىپ، ئىختىلاپلارنى تىنچ يول ۋە سىياسىي سۆزلىشىش يولى بىلەن ھەل قىلىشنى تەلەپ قىلغانىدى.

سىخانۇك مۇنداق دېدى: خەۋپسىزلىك كېڭەشىنىڭ باياناتىنى تامامەن قوللايمەن ھەم 1991 - يىلى ئىمزالانغان كامبودژا مەسىلىسىگە ئالاقىدار پارىژ تىنچلىق كېلىشىمىنى داۋاملىق قوللايمەن.

سىخانۇك يەنە 2 - باش ۋەزىر خۇڭسېننىڭ پادىشاھلىقنىڭ ئاساسىي قانۇنىغا ۋە 1991 - يىلدىن بۇيان ئىمزالانغان كامبودژا مەسىلىسىنى ھەل قىلىش توغرىسىدىكى بارلىق كېلىشىم ۋە شەرتنامىلەرگە ئەمەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

فولوجياۋېي مالايسىيادىكى يېڭىدىن ئېچىلغان ساياھەت رايونى بولۇپ، ئارالنىڭ مەنزىرىسى ئىنتايىن گۈزەل، ھەر خىل ساياھەت ئەسلىھەلىرى ساياھەتچىلەرنىڭ دەم ئېلىش، كۆڭۈل ئېچىشىغا قولايلىق. ساياھەتچىلەر كېمىگە ئولتۇرۇپ كىچىك ئاراللاردا قاتناپ، گۈزەل دېڭىز ئارىلى مەنزىرىسىدىن قانغىچە ھۇزۇرلىنالايدۇ.

سۈرەتتە: «مۇۋەپپەقىيەت» مېھمانخانىسى ۋە توققۇز ئايلانمىلىق كارىدور.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

...ئالماشتۇردى، ۋېيتنام جۇڭگو - ۋېيتنام پارتىيىلىرى، دۆلەتلىرى ئوتتۇرىسىدىكى دائىملىق يۇقىرى دەرىجىلىكلەر ئۇچرىشىشىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. ۋېيتنام ئىككى دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى قېپقالغان مەسىلىلەرنى تىنچ كېڭىشىش ئارقىلىق تېز ھەل قىلىشنى خالايدۇ.

دۇمېي يەنە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتى جۇڭگونىڭ بىردىنبىر قانۇنىي ھۆكۈمىتى، تەيۋەن جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى، ۋېيتنام تەيۋەن بىلەن ھۆكۈمەت تەرەپ مۇناسىۋىتىنى ھەرگىز راۋاجلاندۇرمايدۇ. جياڭ زېمىن بۇنىڭغا مىننەتدارلىق بىلدۈردى.

سۆھبەتتە ئىككى رەھبەر يەنە ئۆز پارتىيىلىرىنىڭ، دۆلەتلىرىنىڭ ئىچكى ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى، ئۆز دۆلەتلىرىنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشلىرىنى ئېلگىرى سۈرۈشتىكى بەزى ساھەلەردىكى خادىملىرىنىڭ ئالاقىلىرى كۆپەيدى، ئۆزئارا ھەمكارلىقنى كۈچەيتتى. ئىقتىساد - سودا مۇناسىۋىتى تېز راۋاجلاندى، ھەمكارلىشىش ساھەسى ئۈزلۈكسىز كېڭەيدى. ئىككى تەرەپنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە دۆلەتنى، ھاكىمىيەتنى ئىدارە قىلىش توغرىسىدىكى تەجرىبىلەرنى ئالماشتۇرۇشى تېخىمۇ كەڭ ۋە چوڭقۇر بولدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىككى دۆلەت خەلقلىرىگە مۇھىم، جانىجان مەنپەئەت ئېلىپ كەلدى، رايون تىنچلىقى ۋە دۇنيا تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈنمۇ، ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىيات ئىشلىرى ئۈچۈنمۇ پايدىلىق بولدى.

جياڭ زېمىن تارىختىن قېپقالغان بەزى مەسىلىلەر توغرىسىدا مۇنداق دېدى: «جۇڭگو - ۋېيتنام پارتىيىلىرى، دۆلەتلىرىنىڭ دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ چوڭقۇر راۋاجلىنىشى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ياخشى

ھېبروندا ئىسرائىلىيىلىكلەر قۇرئاننى يىرتىۋېتىش ۋەقەسى يۈز بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 6 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. پەلەستىن ئاخبارات مەركىزى تەمىنلىگەن خەۋەرگە قارىغاندا، بىر قىسىم ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى بىلەن يەھۇدىي ئولتۇراقلاشقۇچىلار مۇشۇ ئاينىڭ 6 - كۈنى ھېبرونغا يېقىن بىر پەلەستىن مەكتىپىگە باستۇرۇپ كىرىپ قۇرئاننى يىرتىۋەتكەن ۋە مەكتەپنىڭ ئۈستەل - ئورۇندۇقلىرىنى بۇزۇۋەتكەن. بۇ زوراۋانلىق ھەرىكىتى پەلەستىن ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئەيىبلىشىگە ئۇچرىغان.

ئىسرائىلىيە تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ شۇ كۈنى كەچتىكى خەۋىرىدە مۇنداق دېيىلدى: ۋەقە يۈز بەرگەن پەلەستىن مەكتىپىدە ئوقۇغۇچىلار تەتىلگە قويۇۋېتىلگەن، لېكىن بەزى ئىسرائىلىيە ھەربىيلىرى بىخەتەرلىكنى باھانە قىلىپ مەكتەپنى ئاختۇرغان، نەتىجىدە يۇقىرىدىكى ۋەقە يۈز بەرگەن.

ئۇقۇشمىزچە، بۇ مەكتەپ بىر يەھۇدىيلار مەھەللىسىگە يېقىن ئىكەن. ئۆتكەن بىر ھەپتىدە، پەلەستىنلىك ئاما بىلەن ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى ھەر كۈنى دېگۈدەك بۇ يەردە توقۇنۇشقان، نەچچە ئون پەلەستىنلىك ياش ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى تەرىپىدىن ئېتىپ يارىلاندۇرۇلغان.

ھېبروندىكى يەھۇدىي ئولتۇراقلاشقۇچىلار تەشكىلاتى شۇ كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ، يەھۇدىي ئولتۇراقلاشقۇچىلارنىڭ قۇرئاننى يىرتىۋېتىش ۋەقەسى بىلەن ئالاقىسى بارلىقىنى ئىنكار قىلدى. بۇ تەشكىلات پەلەستىنلىكلەرنى «قەستەن ئىغۋاگەرچىلىك قىلدى، پاكىت توقۇپ چىقاردى» دەپ ئەيىبلىدى.

بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنانىڭ شىمالىدىكى پرىيېدول شەھىرىدىكى ئاما 7 - ئاينىڭ 11 - كۈنى يىغىلىش ئۆتكۈزۈپ، كۆپ دۆلەت مۇقىملىق ساقلاش قىسىملىرىنىڭ ب د ت گائاگا خەلقئارا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرى سوتى تەرىپىدىن مەخپىي ئەيىبلىگەن گۇمانلىق ئۇرۇش جىنايەتچىلىرىنى تۇتۇپ كەتكەنلىكىگە ئېتىراز بىلدۈردى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ باش شۇجىسى دۇمېي

ئاخبارات پېرسوناژى

دۇمېي 1917 - يىل 2 - ئاينىڭ 2 - كۈنى خېنېي شەھىرى چىڭچى ناھىيىسىنىڭ دۇڭمېي يېزىسىدا تۇغۇلغان، 1945 - يىل «ئاۋغۇست» ئىنقىلابىدىن ئىلگىرى ئىشچى بولغان، 1936 - يىلى ئىنقىلابقا قاتناشقان، 1939 - يىلى ھىندىچىنى كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن. 1941 - يىلى ئۇ جاھانگىرلار تەرىپىدىن قولغا ئېلىنىپ تۈرمىگە تاشلانغان، ئون يىللىق قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنغان، 1945 - يىلى 3 - ئايدا تۈرمىدىن چىققاندىن كېيىن داۋاملىق خېدۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ خىزمەتلىرىگە قاتناشقان.

1945 - يىلى ئاۋغۇستتىن كېيىن دۇمېي خېدۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى، خېنەن ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى، نەندىڭ ئۆلكىسىنىڭ رەئىسى، قوشۇمچە ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى، 3 - بىرلەشمە رايون پارتكومنىڭ ئەزاسى، قوشۇمچە نىنپىڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى بولغان، 1950 - يىلى 3 - بىرلەشمە رايون پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، قوشۇمچە بىرلەشمە رايون ئۇرۇشقا قارشى مەمۇرىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، خۇڭخې زوئەن رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى، قوشۇمچە رايونلۇق ئۇرۇشقا قارشى مەمۇرىي كومىتېتىنىڭ رەئىسى ۋە خۇڭخې زوئەن ھەربىي رايونى قوماندانلىق شتابىنىڭ سىياسىي كومىسسارى بولغان. دۇمېي 1955 - يىلى خەيخاڭ شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى، قوشۇمچە شەھەرلىك ھەربىي - مەمۇرىي كومىتېتىنىڭ رەئىسى بولغان؛ 1955 - يىلى 3 - ئايدا ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كاندىدات ئەزالىقىغا سايلانغان؛ 1958 - يىلى سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى بولغان، 1960 - يىلى ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەزالىقىغا سايلانغان؛ 1967 - يىلدىن 1968 - يىلغىچە دۆلەت باھا كومىتېتىنىڭ مۇدىرى، ھۆكۈمەت رېۋىزىيە ئۆمىكىنىڭ باشلىقى بولغان؛ 1969 - يىلدىن 1973 - يىلغىچە مۇئاۋىن زۇڭلى، قوشۇمچە دۆلەت ئاساسىي قۇرۇلۇش كومىتېتىنىڭ مۇدىرى بولغان؛ 1973 - يىلدىن 1976 - يىلغىچە مۇئاۋىن زۇڭلى، قوشۇمچە قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى بولغان؛

دۇمېي 1976 - يىلى ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بيۇروسىنىڭ كاندىدات ئەزالىقىغا سايلانغان ھەم ھۆكۈمەتنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى بولغان؛ 1982 - يىلى سىياسىي بيۇرونىڭ ئەزالىقىغا سايلانغان ھەم مىنىستىرلار كېڭەشىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بولغان، 1986 - يىلى سىياسىي بيۇرونىڭ ئەزاسى، مەركىزىي كومىتېت شۇجىچۇسىنىڭ شۇجىسى بولغان.

1988 - يىلى سىياسىي بيۇرونىڭ ئەزاسى، مىنىستىرلار كېڭەشىنىڭ رەئىسى بولغان؛ 1991 - يىلى ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىلىقىغا سايلانغان؛ 1996 - يىل 6 - ئايدا يەنە بىر قېتىم ۋېيتنام كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىلىقىغا سايلانغان. ئۇ يەنە ۋېيتنام 2 -، 4 -، 5 -، 6 -، 7 -، 8 -، 9 - نۆۋەتلىك دۆلەت مەجلىسىنىڭ ۋەكىلى بولغان.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)